Надруковано за сприяння
та міжнародної технічної допомоги
Консультативної місії
Європейського Союзу

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ МВС УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

ПІДРУЧНИК

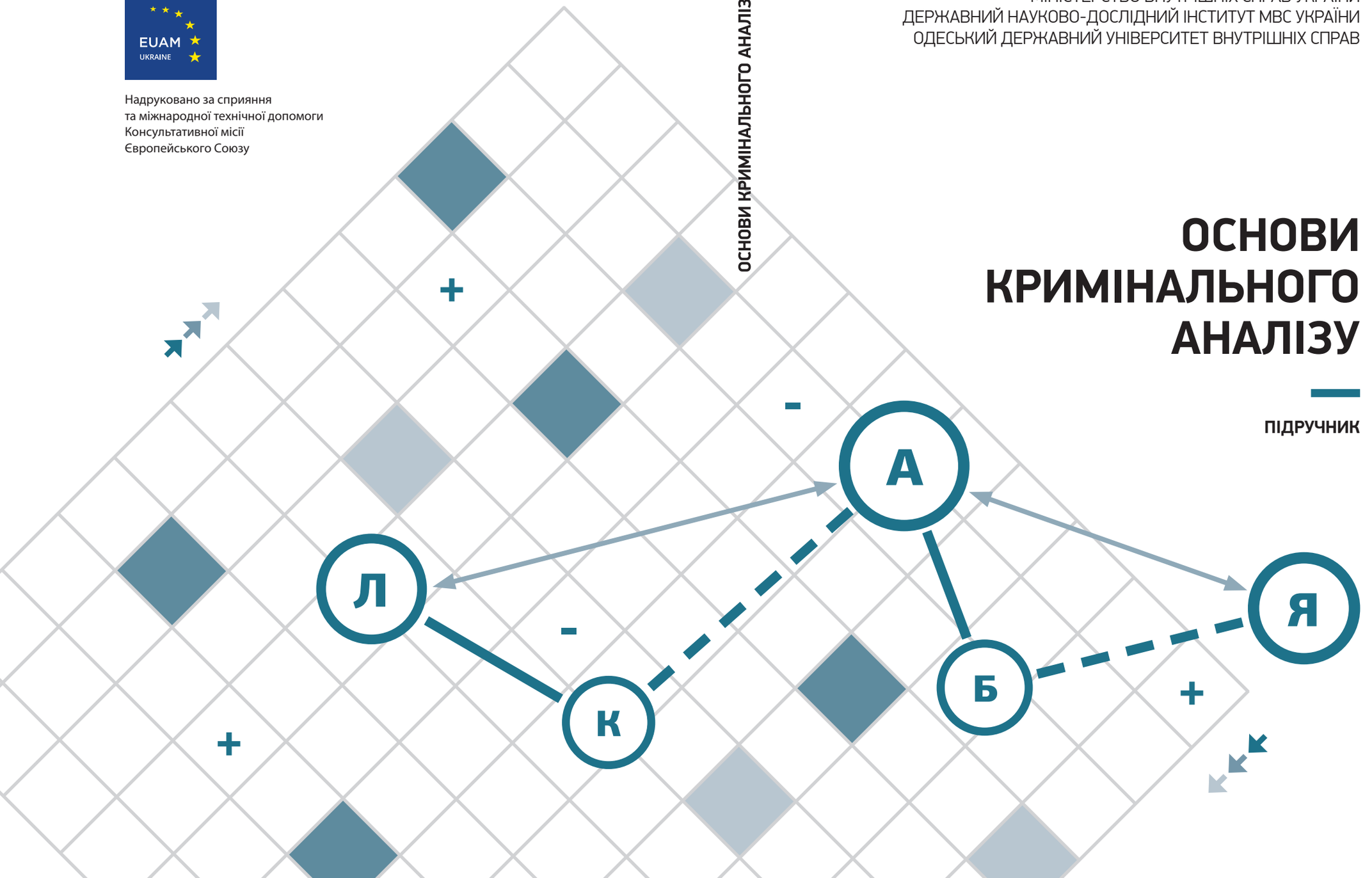

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ МВС УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

За загальною редакцією доктора юридичних наук, професора,
заслуженого діяча науки і техніки України Користіна О.Є.

ПІДРУЧНИК

Надруковано за сприяння та міжнародної технічної допомоги
Консультативної місії Європейського Союзу

Київ – 2020

УДК 343.1.85(477)
О-75

Рекомендовано до друку:
вченою радою Державного науково-дослідного інституту МВС України
(протокол № 4 від 19 червня 2019 року)
вченою радою Одеського державного університету внутрішніх справ
(протокол № 10 від 26 червня 2019 року)

Автори:
Користін Олександр Євгенійович – доктор юридичних наук, професор;
Пефтієв Денис Олегович – начальник Управління кримінального аналізу НПУ;
Бабенко Андрій Миколайович – доктор юридичних наук, доцент;
Заєць Олександр Михайлович – кандидат юридичних наук, доцент;
Некрасов Вячеслав Анатолійович – кандидат юридичних наук, доцент;
Ісмайлов Карен Юрійович – кандидат юридичних наук;
Афонін Дмитро Сергійович – старший науковий співробітник НДЛ з проблемних питань кримінального аналізу ОДУВС;
Лісніченко Дмитро Вікторович – старший науковий співробітник НДЛ з проблемних питань кримінального аналізу ОДУВС.

Рецензенти:
Білоус Віктор Тарасович – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
Ярмиш Олександр Назарович – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, заслужений юрист України.

О-75 Основи кримінального аналізу: підручник / Бабенко А.М., Заєць О.М., Некрасов В.А., Ісмайлов К.Ю., Пефтієв Д.О. та ін.; за заг. ред. Користіна О.Є., 2019. 296 с.

ISBN 978-617-7633-07-4

У підручнику системно та алгоритмизовано викладені теоретичні та практичні засади необхідні правоохоронним органам щодо використання кримінального аналізу під час проведення слідчих розшукових заходів при розслідуванні кримінальних правопорушень. Також міститься підсумкова практична вправа, приклади аналітичних документів та словник основних термінів у сфері інформаційно-аналітичної діяльності.
Матеріали, викладені в підручнику, будуть корисними для ознайомлення та вивчення студентами, курсантами, аспірантами, ад'юнктами, викладачами, працівниками судових та правоохоронних органів.

ISBN 978-617-7633-07-4 УДК 343.1.85(477)

©Користін О.Є., Бабенко А.М.,
Заєць О.М., Некрасов В.А., Ісмайлов К.Ю.
ДНДІ МВС України, ОДУВС

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І.
ЗАГАЛЬНОНАУКОВІ ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

1.1. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНЕ ПІДҐРУНТЯ ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

Сьогодні в інформатизованому суспільстві для ефективної протидії злочинності правоохоронним органам вже мало мати просто інформацію, її вже потрібно вміти якісно збирати, зіставляти та інтерпретувати з метою проведення оцінювання, прогнозування, створення аналітичних висновків та відповідних рекомендацій.

Тому сьогодні основою поліцейської діяльності є застосування розвідувальної аналітики та проведення кримінального аналізу, який представляє собою специфічний вид інформаційно-аналітичної діяльності.

Міжнародний досвід використання превентивних заходів, який сьогодні застосовується правоохоронними органами, свідчить про те, що кримінальний аналіз є ключовим інструментом забезпечення національної безпеки.

Сутність кримінального аналізу полягає в ідентифікації та якомога більш точному визначенні внутрішніх зв'язків між інформаціями (відомостями, даними), що стосуються кримінальних правопорушень, і будь-якими іншими даними, які використовуються в інтересах ведення оперативно-розшукової та слідчої діяльності, їх аналітичної підтримки, а також розроблення тактичних та стратегічних заходів із протидії правопорушенням.

З методологічної точки зору, кримінальний аналіз – це комплекс методів, які використовуються для збирання, оцінки, аналізу та реалізації інформації при розслідуванні кримінальних правопорушень, а також з метою їх використання у розробленні тактичних та стратегічних засад у протидії злочинності.

Мета кримінального аналізу

- напрацювання нових напрямів у досудовому розслідуванні кримінального провадження;
- якісне планування окремих слідчих (розшукових) дій;
- аналітичне супроводження оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування;
- аналіз стану та ефективності досудового розслідування, оперативно-розшукової та превентивної діяльності у протидії злочинності;
- оброблення великого обсягу інформації, з відстеженням та пов'язуванням фактів за допомогою спеціальних аналітичних методів;
- аналіз складної і розгалуженої структури зв'язків об'єктів оперативно-розшукової справи або кримінального провадження;
- виявлення ризиків, тенденцій майбутнього розвитку злочинності та, у подальшому, запобігання їй;
- вирішення більш масштабних довгострокових проблем і цілей, для виявлення ключових фігур злочинного світу або синдикатів, прогнозування зростання видів злочинної діяльності та встановлення пріоритетів діяльності правоохоронних органів;
- аналіз інформації, спрямованої на виявлення тенденцій, закономірностей, прогнозування розвитку за великий період часу.

Впровадження в правоохоронних органах кримінального аналізу інформації стане адекватним механізмом протидії злочинності, сформує інтегровану систему запобігання, виявлення та розслідування злочинної діяльності, основаної на ефективних управлінських рішеннях.

Принципи кримінального аналізу

Законність. Аналітична діяльність здійснюється тільки зі службовою метою, відповідно до закону та нормативно-правових актів.

Функціональна спеціалізація. Аналітичні підрозділи здійснюють свою діяльність відповідно до повноважень, пов'язаних виключно з аналізом інформації. Мається на увазі чітке розмежування роботи аналітика від інших видів діяльності.

Розумна достатність. Аналітична діяльність повинна відповідати обсягам, термінам, загальним ресурсам, необхідним для досягнення поставленої мети.

Взаємодія. Робота аналітичних підрозділів з іншими підрозділами Національної поліції України та іншими правоохоронними органами на регіональному, національному та міжнародному рівнях.

Професійна компетентність.Готовність кримінального аналітика до здійснення професійної діяльності, володіння ним необхідними для цього знаннями, навичками та вміннями.

Об'єктивність. Науковий принцип, який орієнтує дослідника на розуміння певної суб'єктивності тієї інформації, з якою він вимушений працювати з метою отримання аргументованих результатів аналітичної роботи на підставі сучасних досягнень науки та ефективних інформаційно-аналітичних технологій. Він вимагає від аналітика мінімізувати вплив особистих і групових інтересів, установок, інших суб'єктивних чинників на процес і результати дослідження.

Сумісність форм і методів. Поява нових форм інформаційного супроводу діяльності, при цьому не передбачає відмову від затверджених в минулому методів, а лише уточнює їх нову роль в рамках певної системи.

Цілеспрямованість. Орієнтація аналітичної діяльності на досягнення певної мети для вирішення певних завдань як результатів практичної діяльності.

Незалежність. Наявність у кожного працівника аналітичного підрозділу можливості вільно висловити свою думку за результатами проведеного дослідження та довести її до керівництва.

Системність. Комплексний аналіз проблем з урахуванням їх місця, ролі та взаємозв'язків в загальній структурі забезпечення діяльності підрозділів.

Безперервність. Організація постійно діючого інформаційно-аналітичного моніторингу обставин, своєчасне відображення основних змін та надання пропозицій, рекомендацій.

Критерії кримінального аналізу

Інформаційна цінність. Властивість, яка встановлюється наявністю можливого впливу на прийняття відповідного рішення. Критерії оцінювання інформації мають базуватися на адекватності завданням, які постають у кожному конкретному випадку та мають стратегічний характер.

Актуальність. Інформація може стосуватися різноманітних галузей. Така інформація має бути незастарілою, адже інформаційний продукт дуже швидко втрачає актуальність.

Важливість. Інформація буде відповідати критерію важливості, якщо вона є релевантною, змістовною, тобто відповідає завданню, має зв'язок з оперативним, тактичним та/або стратегічним напрямом роботи. Важливість інформації може бути визначена трьома категоріями:

а) відомості, які потребують негайного реагування;
б) відомості, які не потребують негайного реагування, але мають суттєве значення для прийняття подальших тактичних, стратегічних рішень;
в) відомості, які на даний момент безпосередньо не впливають на прийняття рішень, але мають довідковий характер та при належному підході можуть бути використані для вирішення проміжних завдань.

Достовірність. Визначає об'єктивність інформації, тобто її відповідність дійсності. Цей факт визначається за принципом верифікації, тобто осмислення можливості його існування взагалі. Достовірність може встановлюватися пошуком відповідей на такі запитання:

- чи можливий є факт взагалі?
- чи не суперечить отримана інформація самій собі?
- як співвідноситься нова інформація із тою, що вже відома?
- якщо нова інформація не співвідноситься з існуючою, то яка з них є достовірною?
- достовірність залежить від надійності джерела здобутої інформації.

Корисність. Визначає прийнятність інформації для вирішення конкретних завдань. Зрозуміло, що отримана інформація може мати довідковий, загальний характер. Але таке узагальнення завжди стосується головного об'єкту впровадження.

Своєчасність. Інформація повинна бути корисною саме зараз, якщо вона потребує негайного реагування.

Повнота. Визначає наскільки інформація з'ясовує та описує проблему, подію чи явище. Він окреслює, чи встановлено вичерпний перелік складових, наявність яких є достатньою для прийняття рішення.

Безперервність. Інформація не може бути дискретною, разовою. Висвітлення процесів та подій має носити постійний характер.

Прогностичність. Це комплексний критерій. Він передбачає властивість інформації сприяти визначенню ймовірних тенденцій та перспектив розвитку ситуацій. В свою чергу, прогнозування є процесом неоднорідним та охоплює:

а) прогнози, як імовірнісні твердження про майбутні події та процеси з відносним великим ступенем ймовірності;
б) передбачення, як самоочевидні (не імовірнісні) твердження про майбутні події та процеси, що ґрунтуються на абсолютній достовірності;

в) антиципації, як логічно сконструйовані моделі майбутнього з досі не визначеним ступенем імовірності;
г) сценарії, які не передбачають майбутнього, а лише формують його.

Суб'єкти та об'єкти кримінального аналізу

Кримінальний аналіз має суб'єкти та об'єкти.

Так, до **суб'єкту кримінального аналізу (кримінальний аналітик)** відноситься фахівець, що володіє необхідними знаннями і досвідом для аналізу управлінських ситуацій, підготовки аналітичних звітів, висновків і пропозицій та особа, яку призначено на посаду підрозділу кримінального аналізу та має відповідну форму допуску та доступ до джерел інформації, що міститься у базах (банках) даних Міністерства внутрішніх справ України та інших органів державної влади, у т.ч. установ, підприємств, установ та організацій усіх форм власності, здійснює збір, оцінку, обробку даних з інформаційних ресурсів.

До **об'єкту кримінального аналізу** відносяться злочини та їх складові елементи (злочинець (або злочинна група), спосіб скоєння злочину, знаряддя злочину, потерпілий та інші об'єкти злочинного посягання), інформація про які може бути отримана з матеріалів та результатів оперативно-розшукової діяльності, а також з матеріалів кримінального провадження.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Що таке кримінальний аналіз в широкому та вузькому розумінні?*
2. *Що є метою кримінального аналізу?*
3. *Що відноситься до принципів кримінального аналізу?*
4. *Що відноситься до критеріїв кримінального аналізу?*
5. *Що є суб'єктами кримінального аналізу?*
6. *Що є об'єктами кримінального аналізу?*

1.2. ОСНОВИ МОДЕЛЮВАННЯВ ПОШУКОВО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АНАЛІТИКА

Найважливішою характеристикою розслідування злочинів є його пошуково-пізнавальна природа.

Найбільш наочно і продуктивно в пошуково-пізнавальній діяльності використовуються схеми, малюнки, макети, формули, креслення й описи (моделі). Дані моделі постають перед суб'єктами пошуково-пізнавальної діяльності в якості суджень та образів, даючи напрямок на розробку версій і цілеспрямований прояв внутрішньої і зовнішньої активності.

Моделі можуть будуватися щодо події, суб'єкта, об'єкта тощо. Важливою особливістю моделі як форми аналізу є її властивість бути аналогом ще непізнаних обставин, прихованих зв'язків, невиявлених відносин, але це не означає, що зазначена модель не може відображати вже встановлений факт, подію, обставину.

Моделі, що містять достовірні, встановлені факти, займають важливе місце в структурі мислення суб'єктів пошуково-пізнавальної діяльності. Виступаючи в якості підсумку, результату аналізу в рамках циклу розслідування, вони грають проміжну роль на заключному етапі пошуково-пізнавальної діяльності, і правових рішень, які приймаються у зв'язку з ними.

У той же час моделі, що містять встановлені факти, побудовані на початковому і проміжному етапах пошуково-пізнавальної діяльності, виступають як засіб пізнання інших, невідомих на даний момент причин, вирішення інших її завдань.

У цій же якості виступають і моделі, що містять тільки можливі знання, що потребують перевірки (гіпотези, версії), а також комбіновані уявні моделі, в які включені можливі знання про одні ознаки об'єкта і позитивне знання про інші його сторони. Моделі, що будуються на початку пізнання, зазвичай містять розрізнені відомості, рясніють масою прогалин. У мірі їх перевірки вони коригуються, уточнюються, удосконалюються шляхом виключення

одних елементів, переосмислення і переконструювання інших, включення раніше відсутніх частин, зв'язків між компонентами.

Практика показує, що чим повніше, змістовніше і точніше відображає модель об'єкт, тим вище ефективність використання моделі. Це, звичайно, не означає, що моделі, що містять мінімум знань про ознаки оригіналу, приречені у всіх випадках на низький коефіцієнт корисної дії.

Багато що залежить не тільки від характеру, змісту, обсягу інформації, укладеного в моделі, а й від того, наскільки ефективно використовується ця інформація суб'єктом моделювання.

Метод моделювання належить до загальних, універсальних методів пізнання, продуктивно реалізуються в різних областях науки і практики, включаючи криміналістичні наукові дослідження, а також практику попереднього слідства, експертних установ та судових органів. Під моделюванням розуміється процес побудови, вивчення та використання моделей об'єктів, що пізнаються. Моделювання здійснюється в ході попередньої перевірки, попереднього розслідування, судового слідства, в інших сферах кримінально-процесуальної діяльності.

Можна виділити основні (характеристики) ознаки моделі, які зводяться до наступних: 1) модель використовується тоді, коли об`єкт дослідити безпосередньо не має можливості; 2) модель обов'язково повинна дати нову інформацію про об'єкт дослідження; 3) дослідження моделі має переваги стосовно безпосередньо досліджуваного об'єкту. Отже, основні якості моделі полягають в її схожості (аналогічності) з модельованим об'єктом.

Правоохоронними органами найчастіше проводяться такі види аналітичного моделювання:

- аналіз зв'язків;
- аналіз подій;
- аналіз процесу або обороту (руху) товарно-матеріальних цінностей (об'єктів);

- аналіз структури злочинної групи (угруповання, організації);
- аналіз ведення справ.

Аналіз зв'язків

На сьогодні цінність аналітичних інструментів, що дозволяють візуалізувати відносини між людьми, об'єктами, транзакціями, очевидна. Основна проблема для аналітиків полягає в організації інформації таким чином, щоб полегшити завдання по вилученню сенсу із зібраної інформації.

Аналіз зв'язків базується на таких математичних дисциплінах, як теорія граф і матрична алгебра, і забезпечує аналітиків інструментарієм, що дозволяє моделювати і встановлювати наявність зв'язку або сполучної ланки між двома або більше елементами криміналістично значимої інформації.

Даний аналіз дозволяє витягувати релевантну інформацію, використовувати її для зниження ступеня невизначеності, зробити логічні, раціональні і обґрунтовані висновки у кримінальній справі і включає виявлення елементів структури досліджуваного суб'єкта, об'єкта, їх зв'язків і взаємовпливу.

Такий підхід гарантує виявлення всієї сукупності елементів, допомагає розкрити їх особливості та вплив на інші компоненти системи (структури), що дає можливість визначити способи і процеси взаємозв'язків суб'єктів і об'єктів при розслідуванні. Аналіз зв'язків застосуємо для виявлення найбільш стійких зв'язків, тимчасових, закономірних і випадкових їх проявів в тій чи іншій структурі (системі). Нарешті, даний вид аналізу дозволяє виявити різні рівні структурної організації системи і підсистеми (їх залежність, підпорядкованість по вертикальній і горизонтальній лініях, умови прояву зв'язків тощо).

Відповідно до базових теорій, двома основними інструментами аналізу зв'язків є:

- матриця;
- діаграма зв'язків.

Як процес, аналіз взаємозв'язків складається з семи етапів. Продуктом реального процесу є схема взаємозв'язків.

Етапи аналізу взаємозв'язків

1. Збір всіх «сирих» даних;
2. Визначення об'єктів схеми;
3. Складання матриці взаємозв'язку;
4. Кодування взаємозв'язків в матриці;
5. Визначення кількості взаємозв'язків кожному об'єкту;
6. Складання попередньої схеми;
7. Уточнення та складання нового графіка.

Матриця зв'язків

Матриці можуть бути:

- квадратними, якщо аналізуються однорідні об'єкти (наприклад, люди);
- прямокутними, для аналізу зв'язків різнорідних об'єктів (наприклад, люди, організації, житлові приміщення, автотранспорт тощо).

Принципи їх побудови ідентичні в обох випадках: наявність зв'язку між об'єктами позначається обраним символом в осередку, що лежить на перетині відповідних рядка та стовпця.

КВАДРАТНА МАТРИЦЯ			
	Олексій	Сергій	Максим
Олексій	0	-	1
Сергій	-	0	0
Максим	1	0	0

ПРЯМОКУТНА МАТРИЦЯ			
	фірма 1	фірма 2	фірма 3
Олексій	1	-	1
Сергій	1	1	1
Максим	0	1	0

Можна помітити, що квадратна матриця симетрична щодо діагоналі, тобто приймається версія: якщо Олексій знає Максима, то і Максим знає Олексія. У діагональних осередках матриці проставлені нулі, оскільки ігнорується зв'язок людини з самим собою.

Символи, які традиційно використовуються при побудові матриці зв'язку:

- «1» означає наявність зв'язку між об'єктами;
- «0» означає відсутність зв'язку між об'єктами;
- «-» означає передбачуваний, але не підтверджений зв'язок.

Матриці дозволяють зробити зв'язки між різними об'єктами аналізу більш наочними, але ще більшою мірою візуалізації мають діаграми зв'язків.

Діаграма зв'язків

Побудови діаграми зв'язків передує детальний аналіз матриці. Щоб діаграма виявилася максимально зручною і наочною, починати її будову слід з об'єктів, що мають найбільшу кількість зв'язків. Для цього потрібно підсумувати показники рядків матриці для кожного індивіда. А в прямокутній (несиметричній) матриці підсумувати потрібно і показники стовпців. Таким чином, діаграма будується від більш активних до менш активних учасників розслідування.

Символи, які традиційно використовуються при побудові діаграм зв'язку:

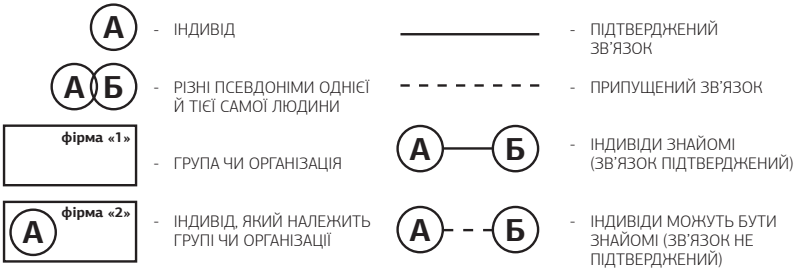

В окремих випадках діаграму можна побудувати відразу, минаючи етап створення матриці, але це можливо тільки для ситуацій з відносно невеликою кількістю об'єктів аналізу. Так, якщо потрібно створити діаграму зв'язків 150 співробітників компанії, без попереднього формування матриці не обійтися.

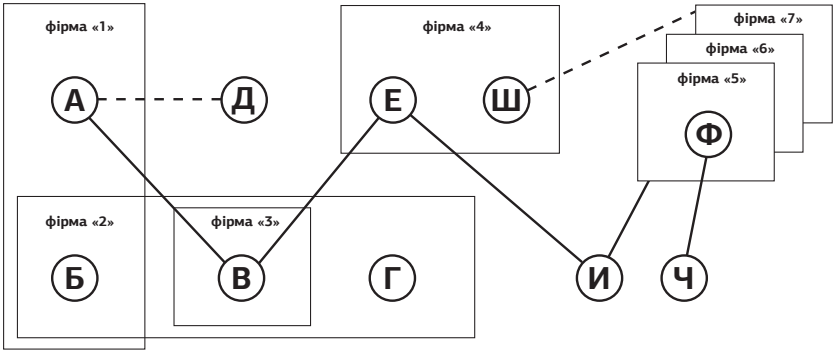

Діаграма зв'язку дозволяє аналітику виявляти неочевидні на перший погляд закономірності: визначати ключових гравців і важливих учасників.

Діаграма соціальних мереж

У простій діаграмі зв'язків не враховується ні напрямок, ні вага зв'язку. У реальному житті ці характеристики мають критичне значення. Наприклад, з партнером по бізнесу досліджувана особа

може мати набагато більш тісні відносини, ніж з клієнтом своєї компанії. І вага, і напрямок зв'язків можна відобразити за допомогою діаграм соціальних мереж, які представляють собою удосконалений розвиток матриць і діаграм зв'язків. В цьому випадку матриця вже не буде симетричною відносно діагоналі.

КВАДРАТНА МАТРИЦЯ						
	Ігор	Олег	Павло	Денис	Олена	Єгор
Ігор	0	100	0	50	0	100
Олег	0	0	0	100	0	0
Павло	0	50	0	0	0	0
Денис	0	0	0	0	0	150
Олена	50	0	100	0	0	0

В даному прикладі кожний зв'язок має свою значимість і напрямок. Таким чином, аналітик отримує набагато більш точну картину ситуації і, відповідно, може давати більш точні рекомендації щодо подальшого розслідування.

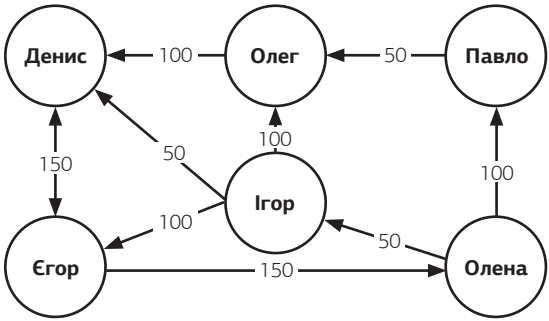

Якщо оперувати математичними поняттями, діаграма соціальних мереж являє собою типовий граф, що складається з безлічі вершин (об'єктів) та безлічі ребер (зв'язків).

Для того, щоб ефективно боротися з організованими злочинними групами, потрібно знати їх слабкі і найбільш вразливі місця. Представники організації, що володіють великою кількістю зв'язків, є найбільш впливовими і важливими. І цьому є пояснення, адже люди з великою кількістю зв'язків мають більш широкий доступ до інформації, коло знайомств з колегами і, як наслідок, більшу можливість впливати на ситуацію в організації. Таким чином, інформація про зв'язки між членами групи може вказати на ключових гравців і можливі точки уразливості.

Аналіз діаграм соціальних мереж базується на цілому ряді характеристик і одними з ключових серед них є щільність і центричність.

Щільність. Відношення кількості зв'язків до загальної кількості учасників мережі. Є мірою швидкості, з якою інформація може поширюватися по мережі. Чим більше зв'язків в мережі, тим вище швидкість, і тим швидше організація може адаптуватися до нових умов. Добре захищена мережа містить надмірну кількість зв'язків. Такі мережі є більш гнучкими і стійкими до зовнішніх впливів.

Центричність. Важливим моментом при аналізі діаграм соціальних мереж є пошук об'єктів, що володіють найбільшою важливістю всередині групи, тобто найбільш близьких до центру мережі. Фактично це пошук людей, без яких група не зможе далі існувати. Для виявлення таких людей існує кілька підходів:

1. **Визначення ступеня вершини.** Тобто числа зв'язків об'єкта всередині мережі. Учасники мережі, що володіють найбільшою кількістю зв'язків, є найбільш впливовими в організації. Для орієнтованих мереж цей показник враховує співвідношення вхідних і вихідних зв'язків. У таких мережах об'єкт з більш високим статусом матиме істотно більш високу вхідну ступінь в порівнянні з вихідною, тобто його будуть знати значно більше людей, ніж знає він сам.

2. **Визначення середньої відстані (близькості).** У масштабах мережі середня відстань – це міра близькості членів організації один до одного, за скільки в середньому кроків один член

мережі може зв'язатися з іншим. Центральним за цим показником буде вважатися той об'єкт, для якого відстань до інших вершин мінімальна. Оскільки шлях від центральних об'єктів до інших є найбільш простим, вони мають велику ймовірність отримання інформації, що циркулює в мережі, і можуть контролювати поширення цієї інформації.

3. **Визначення ступеня посередництва.** Посередництво – це ступінь занурення об'єкта у маршрути зв'язку між іншими учасниками мережі. Фактично, посередництво демонструє, наскільки часто об'єкт знаходиться на найкоротших відстанях між іншими об'єктами. Наприклад, в графі перельотів найбільшим показником посередництва будуть володіти великі міжнародні аеропорти. Центральним за цим критерієм об'єктом вважається той, що може контролювати найбільшу кількість шляхів в мережі.

Аналіз подій, процесу або обороту

Один з видів аналітичного моделювання представлений аналізом подій, процесу або обороту. На відміну від інструментів асоціативного аналізу, які дозволяють створити статичну модель взаємовідносин між людьми, організаціями або групами, часовий аналіз привносить в цю модель тимчасову, хронологічну або послідовну характеристику, тим самим дає можливість наочно відобразити весь ланцюжок і допомогти зрозуміти сенс події.

Засоби аналізу подій, процесу або обороту включають в себе велику кількість різноманітних інструментів, серед яких найчастіше використовується:

- тимчасова шкала;
- календарний графік (діаграма Ганта);
- графік подій;
- блок-схема процесу або обороту.

Вибір інструмента хронології аналітичного моделювання залежить від складності дослідження і від відношення об'єктів до часу.

Маркування діаграми

При моделюванні хронології подій застосовують чотири основні категорії символів:

- дії;
- події;
- розгалуження;
- злиття.

Дії – це процеси, що мають деяку тривалість в часі. Наприклад, дією може бути підготовка документів для поїздки за кордон. Зазвичай на діаграмі вони відображаються у вигляді стрілок, що з'єднують події.

Події являють собою конкретні етапи, що відбуваються в певний момент часу і вказують на початок і закінчення кожного типу дій. Подіями можуть стати, наприклад, передача грошей для виготовлення паспорта, отримання паспорта, отримання візи. Графічним відображенням подій є замкнуті геометричні фігури. Трикутником зазвичай позначаються початкова і кінцева події, колами – проміжні події.

Розгалуження – це подія, що характеризується одночасним початком більш ніж одної дії. Розгалуження є критичними фазами злочинного діяння, які призводять до одночасного і незалежного здійснення декількох процесів.

Злиття – зворотне розгалуженню поняття, а саме: подія, що характеризується закінченням більш ніж одного дії. У найпростіших випадках мітки можуть бути безпосередньо розміщені всередині кіл, що відображають події, і над стрілками, що відображають дії. У більш складних випадках і події, і дії на схемі можуть бути позначені цифрами з їх обов'язковим розшифруванням.

Незалежно від способу маркування схеми, слід дотримуватися наступних простих правил:

1. **Прагнути до ясності.** Безладні і перевантажені схеми часто більше заплутують, ніж допомагають розслідуванню. Як і при побудові діаграм зв'язків, слід уникати перетину ліній, що з'єднують події. Схема повинна будуватися зліва направо, при цьому всі мітки, ідентифікатори і ключові символи повинні бути сумісні і унікальні.

2. **Прагнути до точності.** Перш ніж приступити до створення хронології подій, слід визначитися з ключовими подіями і відповісти на кілька простих запитань:
   - які події відбулися одночасно?
   - які події повинні завершитися, перш ніж почнуться інші?
   - якою має бути ступінь деталізації плану?

Процес осмислення та виділення ключових подій може дати більш глибоке розуміння інциденту.

Інструментарій часового аналізу може стати серйозною допомогою при проведенні розслідувань різного ступеня тяжкості. Незважаючи на деякі відмінності, всі перераховані інструменти об'єднані візуальним підходом до відображення інформації. А візуалізація складних понять – це запорука їх ясного і чіткого розуміння.

Шкала часу

Шкала часу є традиційним інструментом упорядкування подій, причому використовується вона і для систематизації дій, пов'язаних з інцидентом, і для фіксації етапів розслідування. Лівою межею схеми є який-небудь встановлений час, зазвичай відповідний часу розслідуваної події. І кожна наступна за часом подія відзначається на шкалі правіше попередньої точки. Якщо в ході розслідування виявляються факти і події, що мають відношення до інциденту, але мали місце до нього, вони відзначаються на часової осі лівіше точки події.

Ця проста методика практично універсальна, але створені з її допомогою схеми можуть виявитися досить громіздкими, крім того, в такі схеми часто незручно вносити текстові коментарі.

Календарний графік (діаграма Ганта)

Календарний графік (також діаграма Ганта, графік Ганта, стрічкова діаграма) – це популярний тип стовпчастих діаграм (гістограм), який використовується для ілюстрації процесів, що протікають за певні проміжки часу.

По суті, діаграма Ганта складається з смуг, орієнтованих уздовж осі часу. Кожна смуга на діаграмі представляє окремий процес. Кінці смуг – моменти початку і завершення процесу, а її протяжність – тривалість процесу. Вертикальною віссю діаграми служить перелік процесів. Крім того, на діаграмі можуть бути відзначені ключові моменти тощо.

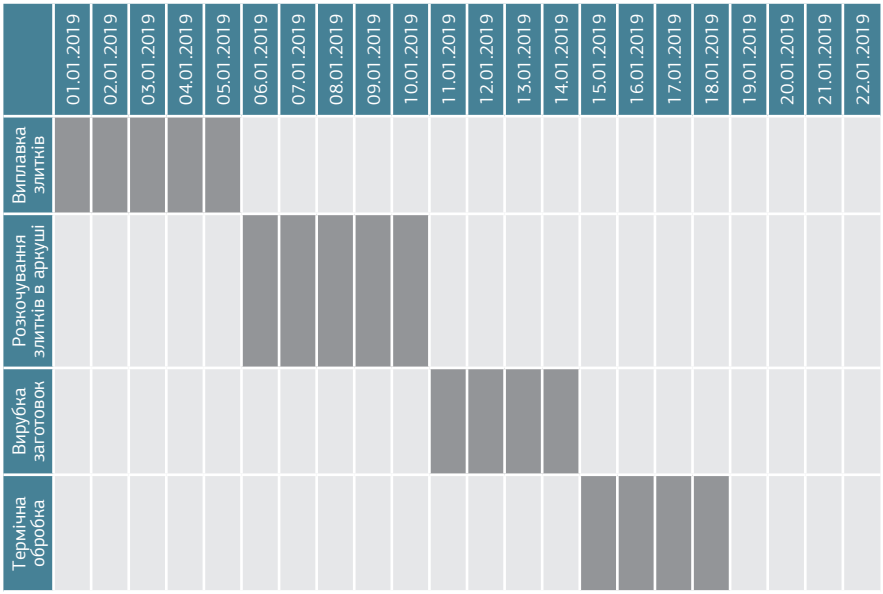

Приклад діаграми Ганта для процесу виготовлення монет

Для масштабних досліджень діаграма Ганта стає надмірно великоваговою і втрачає наочність.

Графік події-часу

Графіки події-часу дозволяють уникнути недоліків використання звичайної тимчасової шкали. Зокрема, можна бути впевненим, що побудована за допомогою цього методу схема буде більш компактною.

Система побудови графіків події-часу базується на перевагах візуальних підказок і графічного представлення інформації. Як і в діаграмах зв'язків, для спрощення та збільшення наочності схеми в графіках події-часу використовуються символи і візуальні мітки. І, якщо символіка для графіка події-часу вибрана вдало, то він інтуїтивно легко читається, оскільки добре підібрані символи в два рази більш інформативним.

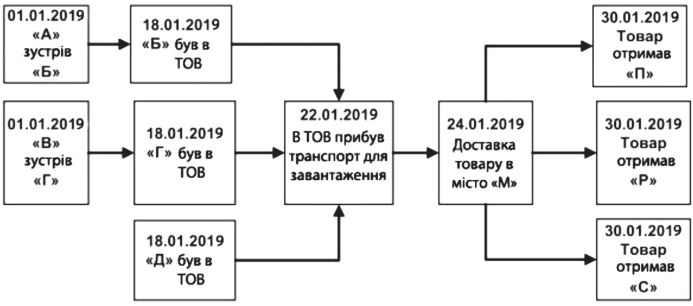

Приклад схеми події-часу

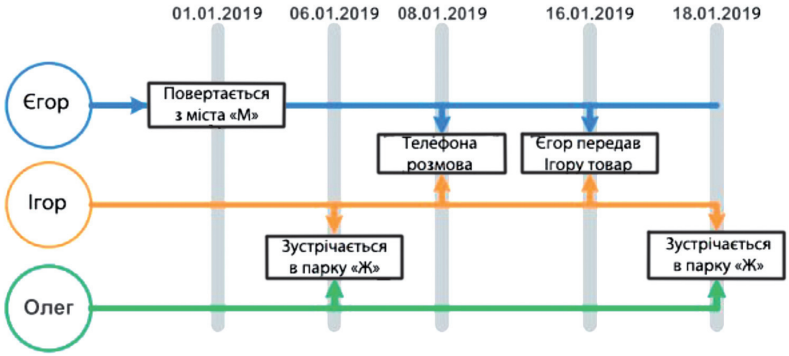

Приклад матричного варіанту схеми події-часу

Аналіз графіків події-часу сприяє:

- виявленню інформаційних прогалин, які повинні покривати певні проміжки часу;
- виявленню циклів або повторюваних в певні періоди часу події, зустрічі, транзакції тощо;
- встановленню фактів, які послужили виникненню події.

Блок-схема

Блок-схеми процесу або обороту (руху) товарно-матеріальних цінностей (об'єктів) також графічно представляють події. Різниця між ними полягає лише в тому, що блок-схеми використовуються для опису процесу або обороту, який може бути, а може і не бути типовим зразком інших подій. Наприклад, в ході розслідування виявляється, що підозрюваний займається виготовленням підроблених грошових знаків і їх розповсюдженням. В цьому випадку шкала часу або графік події-часу демонструє повну картину злочину, а блок-схема ілюструє процес виготовлення підроблених монет.

Аналіз структури злочинної групи (угруповання, організації)

Психологічна структура злочинних груп визначається сформованими міжособистісними відносинами між членами груп, а також їх відносинами із зовнішнім світом, з соціумом. Внутрішні інтегровані відносини в групі засновані на функціонально-рольовій диференціації її учасників.

Функціонування злочинної групи як єдиної організації засноване на системі комунікативних зв'язків. Комунікативні зв'язки в злочинних об'єднаннях служать для обміну інформацією між їх членами. Основна інформація у вигляді інструкцій надходить від лідера до інших членів злочинної групи. Вибір комунікативної структури залежить від чисельності групи, її згуртованості, характеру злочинної діяльності тощо. Форма комунікації зазвичай встановлюється організатором групи з метою оптимальної ефективності та конспірації.

Якщо чисельність членів групи не перевищує десяти осіб, то система зв'язків в ній встановлюється спонтанно. Якщо ж число учасників перевищує десять осіб і якщо група діє в різних галузях і в різних регіонах країни, то комунікативна структура встановлюється за згодою сторін і при цьому розробляється комплекс правил обережності.

Існують наступні основні види комунікативних зв'язків в злочинних групах:

1. **повна структура**, в якій кожен член групи може встановити зв'язок з будь-яким іншим;
2. **кругова структура**, яка допускає рух інформації від одного учасника до іншого тільки в одному або в обох напрямках. У цій структурі кожен учасник знає лише двох партнерів, тобто того, від кого брав і кому здавав «здобич»;
3. **ланцюг** – структура типу розірваного кола, в якій здійснюється послідовний зв'язок першого з другим тощо. Зазвичай застосовується при передачі інформації в межах однієї злочинної групи;

4. **структура «коло»**, в якій лідер пов'язаний з кожним членом групи, тоді як члени групи зв'язку не мають і не знають один одного як співучасників злочину;
5. **структура «коло зі стрижнем»**, організатор пов'язаний тільки з одним членом групи, всі інші мають зв'язок між собою;
6. **розірване коло зі стрижнем**, організатор пов'язаний з членами групи через посередника, співучасники між собою зв'язку не мають;
7. **комбінована структура**, де організатор має зв'язок з членами групи, якою він керує безпосередньо; у той же час він пов'язаний з іншою групою осіб, але вже через посередника;
8. **складна структура**, в якій організатор керує двома або більше підгрупами, які мають свою комунікативну структуру;
9. **багатоблокова структура**, найбільш складна ієрархічна організація; лідер організації керує кількома групами, які здійснюють злочини на рівні різних організацій і регіонів країни, має особисту охорону, а також блоки захисту в сфері правоохоронних і державних структур; тут лідер має безпосередній зв'язок лише з організаторами конкретних злочинних напрямків, які обіймають керівні посади своїми підгрупами через посередників, що мають безпосередній зв'язок з виконавцями.

Аналіз ведення справ є комплексною оцінкою заходів і дій, проведених у справі, з метою визначення подальшого напрямку і впливу певних дій на результативність і ефективність процесу.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Що є ознаками моделі?*
2. *Що відноситься до основних видів аналітичних моделей?*
3. *Що відноситься до етапів аналізу зв'язків?*
4. *Що відноситься до характеристик діаграми соціальних мереж?*
5. *Що таке шкала часу?*
6. *Які існують види комунікативних зв'язків в злочинних групах?*

1.3. СИСТЕМА КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ЙОГО СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ

Кримінальний аналіз як самостійний вид аналізу не може розвиватися опосередковано від наукових галузей. Спочатку кримінальний аналіз формувався за рахунок творчого використання і адаптації до власних потреб досягнень в аналізі інформації.

Аналіз злочинності дає розуміння проблеми злочинності в цілому і розуміння того, що суспільство може зробити в боротьбі з нею, якими методами і засобами вона зобов'язана користуватися з урахуванням стану, характеру, структури злочинності, яке місце правоохоронних органів у боротьбі зі злочинністю, що первинно в цій боротьбі – закон і покарання або заходи економічного, соціального, виховного плану.

Кримінальний аналіз як галузь знань характеризується багатьма специфічними поняттями. Без класифікації цих понять неможливо виконувати ні теоретичні дослідження, ні практичну роботу в цій галузі. Тому класифікації кримінального аналізу та аналізу ризиків приділяється пильна увага.

В основу класифікації кримінального аналізу можна покласти розбіжності у об'ємі та рівнях діяльності аналітичних підрозділів, у методах, алгоритмах тощо. У зв'язку з цим можна виділити найістотніші класифікаційні ознаки, за допомогою яких класифікують кримінальний аналіз і які мають найбільше значення як у теоретичному, так і в практичному розумінні, а саме:

- ознаки об'єму злочинної діяльності (рівень охоплення злочинної діяльності, як відносно кількості залучених осіб, так і часу їх діяльності);
- ієрархічні ознаки (вказують на суб'єкт аналітичної діяльності та на його рівень в системі аналітичних підрозділів);
- ознаки ризиків (аналіз ризиків є окремим напрямком аналітичної діяльності, тому потребує окремого вивчення та визначення).

Отже, розглянувши ймовірні підходи до класифікації кримінального аналізу на основі найважливіших класифікаційних ознак, доходимо висновку: класифікацію кримінального аналізу можна визначити як систему поділу аналітичної діяльності за об'ємом злочинної діяльності, ієрархією аналітичних підрозділів та аналізу ризиків, як наслідків злочинної діяльності на сфери діяльності, галузі, підгалузі, види, класи, групи залежно від цілей використання результатів класифікації. Виходячи з вищевикладеного нижче наводиться **класифікація основних елементів аналітичної діяльності в правоохоронній діяльності**:

1. **За об'ємом кримінального аналізу:**
   - операційний;
   - тактичний;
   - стратегічний;
   - аналіз ризиків.

2. **За рівнем проведення кримінального аналізу:**
   - районний (місцевий);
   - обласний;
   - міжрегіональний;
   - національний;
   - міжнародний.

3. **За об'єктом проведення кримінального аналізу:**
   - аналіз зв'язків;
   - аналіз подій;
   - аналіз дій;
   - аналіз телефонних дзвінків.

4. **Аналіз ризиків поділяється:**
   - **за метою, призначенням або періодом:**періодичний, ситуативний (тематичний);
   - **за рівнем:** місцевий, оперативний, тактичний, стратегічний.

5. **За видом (результатом) аналітичного продукту:**
   - постійно-періодичні аналітичні продукти;
   - аналітичні продукти за вимогою ініціатору.

6. **В залежності від рівня аналітичного продукту:**
   - операційний рівень;
   - тактичний рівень;
   - стратегічний рівень.

7. **Аналітичні продукти поділяються:**
   - досьє на особу;
   - досьє на місце;
   - досьє на організовне злочинне угруповення;
   - досьє на подію;
   - досьє на предмет;
   - досьє на юридичну особу;
   - інформаційний дайджест;
   - аналітичний звіт;
   - аналітичний висновок;
   - профіль ризику.

Операційний кримінальний аналіз

Операційний кримінальний аналіз – це інформаційно-аналітична діяльність за конкретними кримінальними провадженнями стосовно інформації, що становить інтерес для кримінальної поліції або органів досудового розслідування поліції, осіб, об'єктів, організованих груп чи злочинних організацій, ознак та інших відомостей, які їх характеризують та, у подальшому, сприятимуть розслідуванню правопорушень.

АНАЛІЗ ЗВ'ЯЗКІВ	**АНАЛІЗ ТЕЛЕФОННИХ З'ЄДНАНЬ**
АНАЛІЗ МАРШРУТІВ	**АНАЛІЗ ПОДІЙ**
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СПРАВИ	**АНАЛІЗ ПОТОКІВ**

Тактичний кримінальний аналіз

Тактичний кримінальний аналіз – аналіз злочинності та злочинів на конкретній території за невеликий проміжок часу, за певним видом злочину чи протиправної діяльності певної групи з метою напрацювання тактичних заходів із затримання злочинців, виявлення ризиків та попередження конкретних правопорушень.

Стратегічний кримінальний аналіз

Стратегічний кримінальний аналіз – ідентифікація та оцінювання кримінальних загроз особі, суспільству, державі, метою яких є визначення вразливості правоохоронної системи або середовища, та формування управлінських рішень щодо запобігання вчиненню кримінальних правопорушень та протидії злочинності (виявлення тенденцій, закономірностей, прогнозування розвитку встановлених загроз за великий період часу тощо).

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Які існують напрямки системи кримінального аналізу в правоохоронних органах?*
2. *Що таке операційний аналіз?*
3. *На які види поділяється кримінальний аналіз за рівнем проведення?*
4. *Які існують види аналітичних продуктів?*
5. *Що таке аналіз ризиків?*

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО РОЗДІЛУ І

1. Кримінальний аналіз – це:

а) специфічний вид інформаційної діяльності, яка полягає в точному визначенні внутрішніх зв'язків між інформаціями (відомостями, даними), що стосуються кримінальних правопорушень, і будь-якими іншими даними, отриманими з різних джерел, їх використанням в інтересах ведення оперативно-розшукової та слідчої діяльності, їх аналітичної підтримки, а також розроблення тактичних та стратегічних заходів із протидії правопорушенням;

б) інформаційно-аналітична діяльність за конкретними кримінальними провадженнями стосовно інформації, що становить інтерес для кримінальної поліції або органів досудового розслідування поліції, осіб, об'єктів, організованих груп чи злочинних організацій, ознак та інших відомостей, які їх характеризують та, у подальшому, сприятимуть розслідуванню правопорушень;

в) специфічний вид інформаційно-аналітичної діяльності, яка полягає в ідентифікації та якомога більш точному визначенні внутрішніх зв'язків між інформаціями (відомостями, даними), що стосуються кримінальних правопорушень, і будь-якими іншими даними, отриманими з різних джерел, їх використанням в інтересах ведення оперативно-розшукової та слідчої діяльності, їх аналітичної підтримки, а також розроблення тактичних та стратегічних заходів із протидії правопорушенням;

г) аналіз злочинності та злочинів на конкретній території за невеликий проміжок часу, за певним видом злочину чи протиправної діяльності певної групи з метою напрацювання тактичних заходів із затримання злочинців, виявлення ризиків та попередження конкретних правопорушень.

2. Метою кримінального аналізу є:

а) виявлення факторів, які спричинили відхилення фактичних показників від планових;

б) розробка технічних засобів, тактичних прийомів і методичних рекомендацій щодо збирання, дослідження і використання доказів;
в) напрацювання нових напрямів у досудовому розслідуванні кримінального провадження;
г) уніфікація процедури розслідування кримінальних правопорушень.

3. Не відноситься до принципів кримінального аналізу:

а) взаємодія;
б) розумна достатність;
в) системність;
г) оперативність.

4. Не відноситься до критеріїв кримінального аналізу:

а) важливість;
б) релевантність;
в) прогностичність;
г) корисність.

5. Кримінальний аналітик – це:

а) особа, яка здійснює збір, оцінку, обробку даних з інформаційних ресурсів та має відповідну спеціалізовану підготовку;
б) особа, що володіє спеціальними знаннями, яку залучають органи досудового розслідування для проведення експертизи;
в) особа, яка володіє спеціальними знаннями та навичками застосування технічних або інших засобів і може надавати консультації під час досудового розслідування і судового розгляду з питань, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок;
г) особа, яка уповноважена на провадження оперативно-розшукових заходів у рамках оперативно-розшукової діяльності.

6. До видів аналітичного моделювання не відносяться:

а) аналіз зв'язків;
б) аналіз ведення справ;
в) аналіз механізму скоєння злочину;
г) аналіз подій.

7. Яким символом позначається наявність зв'язків між об'єктами:

а) «+»;
б) «*»;
в) «1»;
г) «0».

8. Яким символом позначається група чи організація в діаграмі зв'язків:

а) коло;
б) прямокутник;
в) квадрат;
г) трикутник.

9. Які інструменти не використовуються в аналізі подій, процесів:

а) графік події-часу;
б) прямокутна матриця;
в) блок-схема процесу або обороту;
г) календарний графік.

10. Що відноситься до основного правила складання аналітичних схем:

а) прагнути до оперативності;
б) прагнути до об'єктивності;
в) прагнути до системності;
г) прагнути до точності.

11. Що не є основною категорією символів при моделюванні хронології подій:

а) зв'язки;
б) розгалуження;
в) дії;
г) злиття.

12. Не відноситься до основних видів комунікативних зв'язків в злочинних групах:

а) ланцюг;
б) структура «колесо»;
в) розгалужена структура;
г) багатоблокова структура.

13. Діаграма Ганта – це:

а) шкала часу;
б) календарний графік;
в) графік події-часу;
г) блок-схема.

14. Що є напрямком системи кримінального аналізу в правоохоронних органах:

а) аналіз роботи органів досудового слідства, особистостей тих, хто розслідує злочини, а також методів контролю за роботою досудового слідства;
б) аналіз злочинів, механізмів їх відображення в джерелах інформації, з метою використання в розслідуванні та попередженні всіх видів злочинів та розробки на цій основі найбільш ефективних методів і засобів розслідування злочинів;
в) аналіз методів контролю за злочинністю, її причинами та умовами;
г) аналіз діяльності з розслідування та попередження всіх видів злочинів і розробки на цій основі найбільш ефективних методів і засобів розслідування злочинів.

15. Що не є видом кримінального аналізу за об'ємом:

а) стратегічний;
б) операційний;
в) системний;
г) тактичний.

16. Що є видом аналізу ризиків за метою:

а) періодичний;
б) постійний;
в) вибірковий;
г) динамічний.

17. Що не є аналітичним продуктом:

а) досьє на подію;
б) інформаційний дайджест;
в) аналітичний висновок;
г) аналітичне рішення.

18. Що не відноситься до операційного (оперативного) аналізу:

а) аналіз телефонних з'єднань;
б) встановлення місць концентрації вчинення злочинів;
в) аналіз подій;
г) аналіз потоків.

19. Що не є видом кримінального аналізу за рівнем:

а) міжрегіональний;
б) національний;
в) міський;
г) обласний.

РОЗДІЛ II.
ТАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

2.1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕТАПІВ ПРОЦЕСУ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

Для розуміння процесу кримінального аналізу доцільно охарактеризувати його основні складові етапи або функції. Але слід пам'ятати, що ці складові взаємозв'язані і зрештою їх необхідно розглядати як систему.

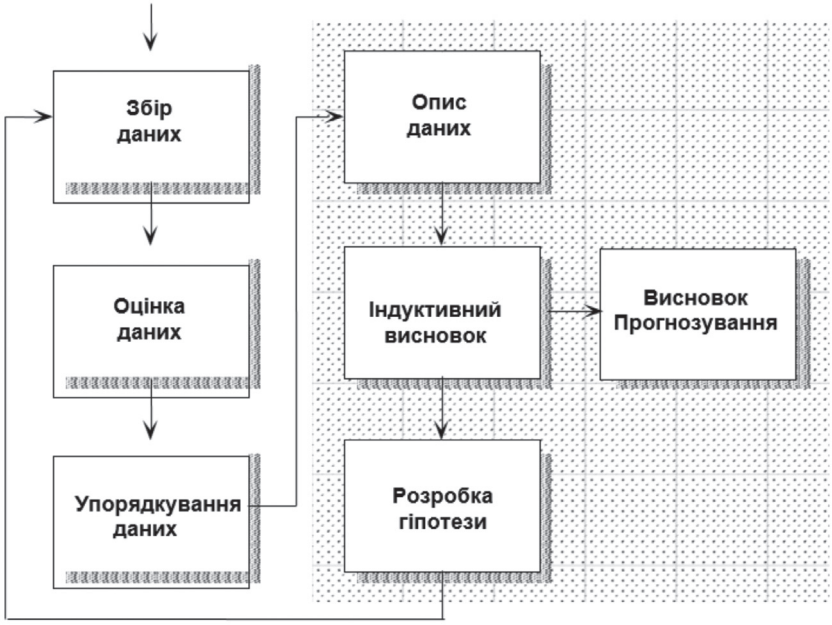

Складові процесу кримінального аналізу

Процес кримінального аналізу є ланцюгом оперативних дій або процедур, що ведуть до найточнішого та обґрунтованого висновку з даної інформації. Інформація збирається, оцінюється та упорядковується. Аналітичний етап процесу починається з отримання відповідних даних та їх організації у формі, що дозволяє зрозуміти їх значення. Даний етап здійснюється шляхом опису даних, що сприяє виявленню відсутньої інформації і допомагає направляти подальші заходи зі збору даних на отримання відсутньої інформації (згідно напряму стрілки від опису даних до збору даних). Під час таких дій утворюється основа для застосування індуктивного висновку з метою розробки однієї або декількох гіпотез про ключові аспекти злочинної діяльності.

Гіпотези апробуються шляхом повторного збору, оцінки, впорядковування, опису даних і індуктивного циклу обґрунтовування. Кожного разу при повторенні циклу, він щоразу більше фокусується на конкретних видах інформації, необхідної для підтвердження або спростування гіпотези. Це веде до формування висновку з високим рівнем надійності. Кінцева мета цього процесу полягає в забезпеченні висновку – підсумку, прогнозування або розрахунків, на основі яких можна упевнено діяти.

Кожний з компонентів процесу кримінального аналізу більш детально розглядається далі в цьому розділі.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Які основні етапи кримінального аналізу?*
2. *Що представляє собою аналітичний етап процесу кримінального аналізу?*
3. *Яка є кінцева мета кримінального аналізу?*

2.2. КЛАСИФІКАЦІЯ ДЖЕРЕЛ ТА ПОРЯДОК ЗБОРУ ПЕРВИННИХ ДАННИХ

Збір даних є цілеспрямованим збором інформації відкритими та/або прихованими методами, зі всіляких джерел, у тому числі з правоохоронних і інших відомств та осіб.

Розглянемо термінологію в цьому напрямі.

Інформація (від лат. informatio – роз'яснення) – сукупність даних, фактів, характеристик про предметах, явищах і процесах.

Дані – результат фіксації, відображення інформації на будь-якому матеріальному носії.

Управління інформацією – це особливий напрямок інформаційної діяльності, що має на увазі процеси, пов'язані зі збором, оцінкою, обробкою, зберіганням і розповсюдженням інформації в сфері службової діяльності.

Джерела інформації – це встановлені законом бази і банки даних із широким типом представництва, які використовуються у дипломатичній практиці, діяльності міжнародних організіцій, у регулюванні міжнародних конфліктів, у передачі особистої інформації. Усі джерела інформації поділяють на відкриті та закриті.

Збір інформації – діяльність суб'єкта, в ході якої він здійснює пошук і отримання відомостей про потрібний йому об'єкт.

Успіх аналізу залежить від наявності доступу до достатньої кількості відповідної інформації. Збір інформації є спільною роботою підрозділів всіх рівнів.

Збір інформації повинен бути спланованим заходом і забезпечувати аналітичні підрозділи саме тією інформацією, яка дійсно необхідна для досягнення поставлених цілей в рамках аналізу інформації.

Збір інформації – включаючи «сиру», необроблену інформацію здійснюється з будь-якого джерела, придатного для надання інформації, що відноситься до конкретного завдання аналізу.

До збору інформації відноситься:

а) встановлення джерел інформації;
б) визначення наявної інформації;
в) визначення необхідної інформації;
г) вирахування даних з доступних джерел;
д) проведення додаткових інтерпеляцій для отримання інформації, яку не можна відняти безпосередньо з джерел інформації.

До способів збору інформації відносять безпосереднє спостереження, опитування, фотофіксація та опис.

Спостереження – спосіб дослідження, який полягає в навмисному, систематичному і цілеспрямованому сприйнятті об'єктів, явищ із метою вивчення їх специфічних змін у певних умовах і відшукуванні смислу цих явищ.

Опитування як спосіб збору інформації передбачає її збирання шляхом реєстрації показників від осіб, що опитуються. Інформацію, яку отримують в процесі опитування, поділяють на соціально-економічну, товарознавчу, соціально-психологічну.

Фотофіксація застосовуєть в процесах, що відбувається у практичній сфері. Їх поділяють на такі різновиди: фотографія підозрілих осіб, фотографія часу та місця події, маршрутна фотографія, самофотографія.

Опис – спосіб дослідження, який полягає в зазначенні ознак об'єкта. Це може бути усне або письмове перелічення кількісних чи якісних ознак, властивостей в певній послідовності.

Класифікація джерел інформації:

- відкриті джерела – джерела, доступні для загального користування (OSINT).
- закриті джерела – спеціальні джерела містять інформацію, що отримується негласними методами.

У свою чергу, вищевказані джерела можуть бути розділені на:

1. **Внутрішні:**
   - відомчі бази даних;
   - інформаційно-телекомунікаційні системи;
   - інформаційні продукти;
   - органи управління на всіх рівнях;
   - персонал підрозділів.

2. **Зовнішні**:
   - центральні органи виконавчої влади держави;
   - правоохоронні органи держави;
   - правоохоронні органи суміжних держав;
   - правоохоронні органи інших країн;
   - FRONTEX (Європейське агентство з охорони зовнішніх кордонів країн-членів Європейського Союзу), Інтерпол та інші організації;
   - засоби масової інформації;
   - інтернет ресурси.

Основні джерела збору даних:

Конфіденційні інформатори – особи з безпосереднім доступом до інформації, що має відношення до незаконних форм діяльності і систем, які надають цю інформацію правоохоронним органам.

Операції під прикриттям – сплановане впровадження співробітників (необов'язково, щоб це були штатні співробітники правоохоронних органів) в злочинні групи, злочинні організації або їх інфраструктуру з метою отримання певних елементів інформації про систему.

Правові інструменти: застосування таких інструментів як арешт і повістки в суд для отримання інформації із захищених джерел або осіб, що відмовляються від співпраці.

Системи по зберіганню і отримання інформації: застосування даних, які вже зібрані і зберігаються в сховищі даних, таких як картотека або комп'ютерна база даних.

Речовий доказ – це предмет матеріального світу, що містить інформацію про обставини, які мають значення для справи.

Аудіо-, відеоконтроль особи: таємне спостереження за діяльністю особи.

Технічне спостереження: приховане спостереження за діяльністю і фіксація із застосуванням технічних засобів.

Взаємний обмін: інформація, яка одержана або обмінена з іншим правоохоронним органом.

Регіональні мережі «кримінальної розвідки»: агентства по обміну інформацією, які надають певні послуги з підтримки в конкретному регіоні.

Відкриті джерела: залучення інформації, вже зібраної державними відомствами і іншими установами, у тому числі і даних держустанов.

Відкриті посилання: наукові роботи і інші джерела, такі як газети, журнали, ЗМІ.

Інтерв'ю: інформація, одержана шляхом використовування запланованого, але неформального діалогу, при цьому учасники не відносяться один до одного вороже.

Допит – це врегульований законодавством процес спілкування осіб, направлений на отримання інформації, що має значення для розслідування.

Дебріфінг – офіційна сесія питань і відповідей між членами того ж підрозділу, агентства або професії.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Що таке джерела інформації?*
2. *З яких елементів складається процес збору інформації?*
3. *Які Ви знаєте способи збору інформації?*
4. *Класифікація джерел інформації?*
5. *Які Ви знаєте основні джерела збору даних?*

2.3. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ОБРОБКИ, УПОРЯДКУВАННЯ ДАНИХ ТА ЇХ ОПИС

Обробка інформації – це сукупність операцій по обробці та оцінці інформації, що використовується під час проведення аналізу.

При обробці інформації аналітик повинен використовувати наступні методи:

а) фільтрування інформації – відмова від інформації, яка не є релевантною, щоб мати можливість зосередитися на тому, що є важливим;
б) класифікація інформації – вибір / класифікація даних за категоріями залежно від логічних критеріїв;
в) визначення пріоритетів – сортування зібраної інформації та її організація залежно від важливості та актуальності;
г) оцінка інформації – процес перевірки достовірності джерела та контролю якості для змісту інформації, взятої з джерел;
д) агрегування інформації – передбачає підрахунок даних, поєднання даних і обчислення середнього, концентрації за сутністю;
ж) порівняння – означає порівняння окремих елементів / інцидентів, щоб побачити, чи існує зв'язок між ними;
з) кореляційний – статистичний метод, який визначає, чи корелює набір даних з іншим набором даних;

і) встановлення причинно-наслідкового зв'язку та пояснення – продовжує методику кореляції, яка визначає, чи є фактор причиною для іншого.

До основних методів обробки інформації відносять групування, моделювання індукції, дедукції, графічний метод.

Групування – це метод розчленування зібраної інформації на однорідні групи за суттєвими ознаками. Воно може бути типологічним, структурним, аналітичним, ранжуванням.

Моделювання – метод, який полягає у побудові моделей будь-яких явищ, об'єкта для детального вивчення. Моделі бувають ідеальні та матеріальні. Моделі – це спеціально створені аналоги. До моделювання звертаються, коли вивчення безпосередньо самого об'єкта неможливе чи недоцільне.

Індукція – метод пізнання, що ґрунтується на формально-логічному умовиводі, який дає можливість одержати загальний висновок на основі окремих фактів. Інакше кажучи, це є рух нашого мислення від часткового, окремого до загального.

Дедукція – метод, який полягає в одержанні часткових висновків на основі знання якихось загальних положень. Інакше кажучи, це є рух нашого мислення від загального до часткового, окремого. Якщо вихідні загальні положення є встановленою науковою істиною, то завдяки методу дедукції завжди можна дістати вірний висновок. Загальні принципи й закони не дають ученим у процесі дедуктивного дослідження збитися зі шляху: вони допомагають правильно зрозуміти конкретні явища дійсності.

Графічне зображення даних здійснюється за допомогою геометричних площинних даних: крапок, ліній, площин, фігур та їх комбінацій. За загальним призначенням графічні зображення поділяють на аналітичні, ілюстративні та інформаційні. За функціонально-цільовим призначенням розрізняють графіки групувань, рядів розподілу, графіки рядів динаміки, графіки взаємозв'язку і графіки порівняння; за видом поля – діаграми і статистичні карти;

за формою графічного образу – крапкові, лінійні, площинні, просторові і зображувальні.

Упорядковування включає зберігання інформації і систему індексованих перехресних посилань для її отримання. Незалежно від засобів, що використовуються для впорядковування, мета полягає в забезпеченні оперативного і точного доступу до інформації, необхідної для аналізу.

Первинна обробка інформації – її збереження в початковому вигляді, із зазначенням джерела, дати отримання тощо. Метою такої обробки є те, що періодично виникає ситуація, коли потрібно повернутися назад і уточнити деталі:

- які раніше не були важливі, а зараз перейшли в розряд першорядних;
- які дозволять поглянути інакше на наявний матеріал;
- упущені раніше, і т.д.

Збереження інформації в початковому вигляді має на увазі:

- точну фіксацію;
- фіксацію атрибутів;
- роботу з архівами (базами даних).

Точна фіксація вихідної інформації (в т.ч. система архівації). Перш ніж почати аналіз інформації, необхідно цю саму інформацію отримати і якимось чином зберегти. Вкрай важливо зробити так, щоб при всіх діях (до потрапляння до аналітика) інформація жодним чином не піддавалася змінам, і дати можливість аналітику на будь-якому етапі аналізу звернутися до першоджерела.

Фіксація атрибутів вихідної інформації. Для оцінки інформації і подальшої роботи з нею необхідно розуміти, коли, від кого і як ця інформація надійшла. А це не що інше, як атрибути інформації.

Таких атрибутів, що характеризують інформацію за різними ознаками, може бути дуже багато, але є ряд з них, які необхідні завжди:

- автор або першоджерело (хто її виклав);
- канал надходження (яким способом інформація до вас надійшла);
- дата надходження (коли надійшла до вас);
- дата публікації (коли була додана розголосу);
- тип інформації (текст, таблиця, зображення тощо).

Робота з архівами (базами даних). Накопичення і зберігання інформації здійснюється шляхом створення сховища. Роботи зі сховищем можуть мати постійний або разовий характер.

До постійної відноситься те, що потрібно робити щодня (наприклад спостереження за розвитком ситуації і її складовими).

До разової відносяться ті види роботи, які виникають раптово і по закінченню не вимагають уваги.

Систематизація інформації передбачає обробку інформації з метою приведення її до певного виду та інтерпретацію інформації, яка дозволяє певним чином відреагувати на отриману інформацію. Обробка розподіляє інформацію в певному порядку, надає їй деякі завершені форми, що наповнює інформацію певним змістом і значенням. Обробка інформації створює образи, форми, які людина може розпізнати, та які розуміються їм певним чином.

Мета опису даних полягає в зборі і узагальненні наявної інформації, щоб її значення стало більш зрозумілим аналітику. Частки інформації організовуються у такі форми, які сприяють розумінню, і можуть допомогти аналітику або оперативній групі у зборі додаткової інформації, яка може бути корисною, потрібною. Приклади деяких методів інтеграції та опису даних представлені нижче.

Аналіз взаємозв'язків. Аналіз взаємозв'язків демонструє відносини між суб'єктами (фізичні особи, організації тощо). Нижче наведений приклад.

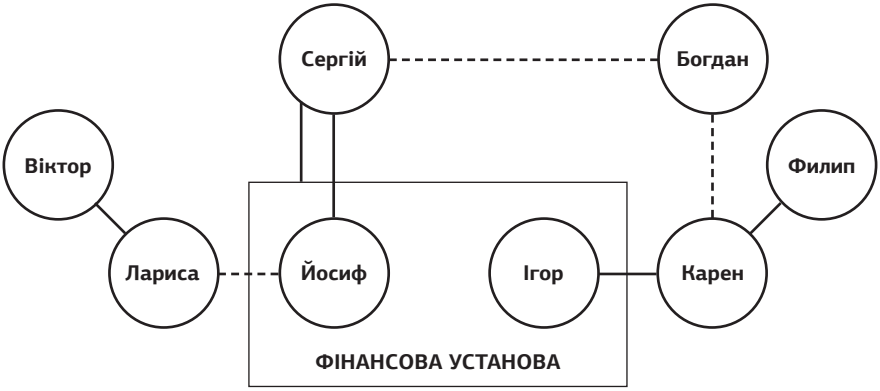

Приклад схеми взаємозв'язків

Схема потоку. Схема потоку дій застосовується для ілюстрації потоку певних цінностей (гроші, наркотики, крадені товари тощо) серед груп суб'єктів – людей, місць, організацій тощо.

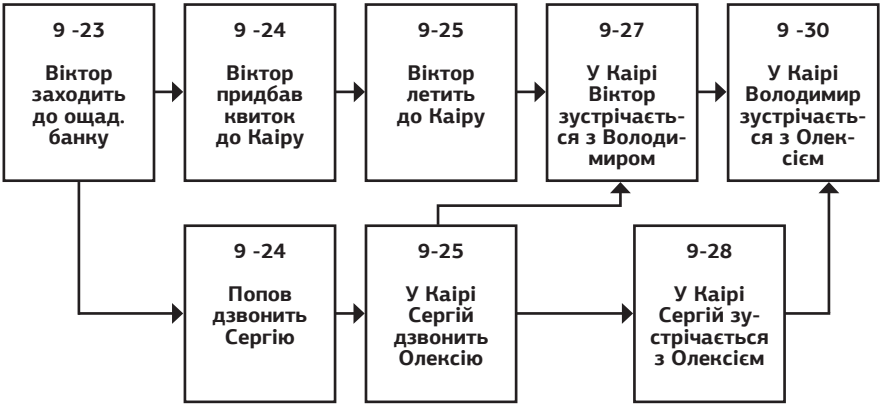

Складання схеми подій

Складання такої схеми ілюструє хронологічний зв'язок між взаємозв'язаними подіями.

Складання схеми діяльності

Складання схеми діяльності ілюструє взаємодію декількох напрямів діяльності. Її можна використовувати для встановлення і опису системи або послідовності злочинного діяння – тобто modus operandi (з lat. «образ дії» тобто описи способу здійснення злочину).

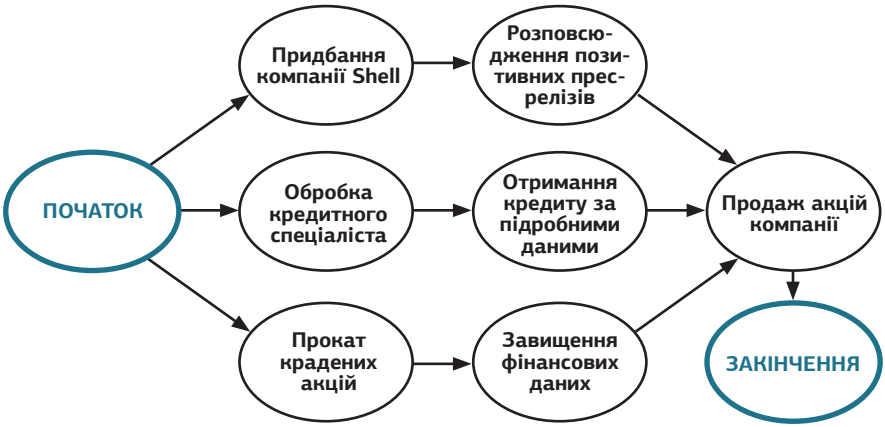

Складання схеми частоти є засобом для організації, узагальнення та інтерпретації кількісної інформації, особливо інформації про частоту подій та заходів.

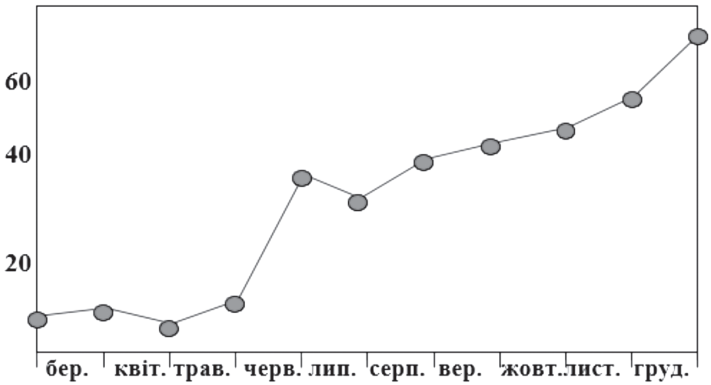

Питома вага угод організації Лемке

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Які основні методи застосовуються аналітиком при обробці інформації?*
2. *Що таке систематизація інформації?*
3. *Яка мета опису даних?*
4. *Які види роботи зі сховищами інформації (архівами) Ви знаєте?*
5. *Які Ви знаєте схеми візуалізації даних?*

2.4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ДАНИХ В ПРОЦЕСІ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

Після збору, отримання інформації кримінальний аналітик приступає до її оцінки.

Оцінка інформації – це процес визначення цінності елементів інформації з точки зору достовірності та актуальності.

Головною метою оцінки інформації є використання загальноприйнятих знаків (індексів**)** надійності джерела і достовірності змісту інформації, що має критично важливе значення для аналітичного процесу та формування висновку.

Результатом такої оцінки інформації повинен стати висновок про її релевантності для досліджуваного феномена.

Для того щоб в подальшому досить ефективно працювати з інформацією (використовувати її), потрібно на початковому етапі зрозуміти:

- корисна для вас викладена інформація чи ні,
- чи можна їй довіряти,
- чи потрібна додаткова інформація тощо.

Для прийняття рішення про те, наскільки корисна та чи інша інформація, здійснюється її первинна оцінка.

Критерії оцінки інформації:

- об'єктивність – суб'єктивність;
- достовірність – недостовірність;
- повнота – неповнота;
- актуальність – неактуальність;
- цінність – марність;
- зрозумілість – незрозумілість.

Оцінка має критично важливе значення для аналітичного процесу і формуванню висновків.

Критерії первинної оцінки інформації повинні бути трохи занижені для виключення втрати важливої інформації, але незначно, інакше потік даних перетвориться в неконтрольований. Мінімальний набір критеріїв для первинної оцінки інформації – це релевантність інформації до поставлених завдань.

Релевантність інформації – наявність зв'язку з проблемою (відповідність нашим інтересам) і здатність інформації внести вклад в процес розуміння проблеми.

Таким чином, якщо інформація хоч якось стосується нашої теми або потенційно може допомогти в роботі над нашим проектом, значить, вона являє для нас інтерес. Результатом такої оцінки інформації повинен стати висновок про її релевантність щодо виконуваного завдання.

Спочатку інформацію, яка надійшла, оцінюють з точки зору релевантності. Якщо інформація **релевантна**, питання в її **достовірності**. Потім, ставиться питання про її **актуальність**. А після цього, при необхідності, здійснюється її оцінка за іншими критеріями. Часто для прискорення процесу оцінки інформації використовують спрощений набір критеріїв. Крім того, в залежності від завдання змінюється важливість тієї чи іншої властивості інформації аж до повної відмови від будь-якого властивості. Вищевказаний підхід до оцінки є академічним.

Оцінка достовірності інформації передбачає окреме оцінювання джерела на надійність, а зміст інформації безпосередньо на достовірність.

Джерелами інформації можуть бути матеріальні об'єкти (люди, документи, бази даних та інші носії інформації), що зберігають відомості, а також повідомлення засобів масової інформації, публічні виступи з цих питань.

В свою чергу джерела інформації поділяються на об'єкти двох систем:

1) живі системи (люди, тварини, рослини тощо);
2) технічні системи (обладнання, прилади, пристрої, апарати, речі та документи), які поділяються на рухомі, переносні та стаціонарні-постійно діючі пункти накопичення, зберігання, обробки і передачі інформації.

В своїй основі **надійність джерела інформації** це здатність джерела об'єктивно відтворити обставини, які стали йому відомі (відносно особи) або в ньому (з його допомогою) відобразилися (відносно речових джерел).

При оцінці достовірності інформації уповноваженою особою не повинні враховуватися її інші критерії (окрім релевантності), такі як об'єктивність, цінність, актуальність, повнота, оцінка яких проводиться виключно після оцінки достовірності інформації.

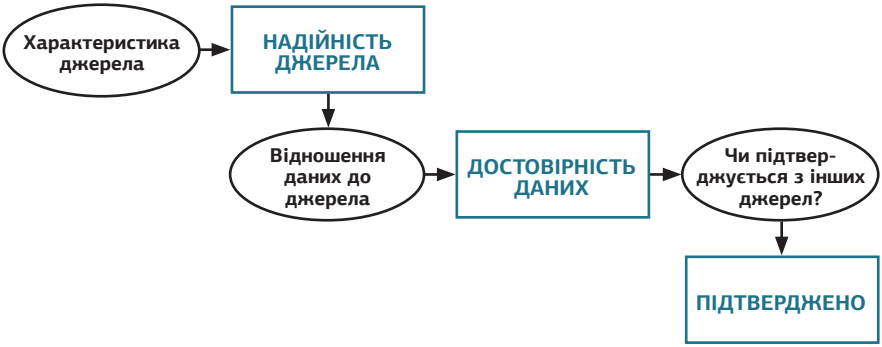

Правила здійснення оцінки даних

1. Особа, яка буде проводити діяльність з оцінки надійності джерела і достовірності змісту інформації повинна опанувати значення шкали надійності джерела та шкали надійності інформації (знаки надійності).
2. При оцінці надійності джерела аналізу піддається: характеристика джерела, надійність джерела та відношення змісту даних до джерела.
3. При оцінці надійності та достовірності змісту інформації аналізу піддається: достовірність даних, та те, чи підтверджується інформація іншими даними.
4. Особа, яка проводить оцінку даних використовує засоби оцінки джерела та змісту інформації, використовуючи знаки надійності.

Ефективна оцінка вимагає встановлення деяких знаків надійності джерела і достовірності інформації для подальшого використовування. В цих цілях використовуються засоби за оцінкою даних.

Основним методом оцінки достовірності інформації є метод 4х4.

Зазначений метод передбачає клаксифікацію **надійності джерела інформації** за чотирма критеріями:

«А» – абсолютно надійне;
«Б» – надійне в більшості випадків;
«В» – у більшості випадків не надійне;
«Г» – визначити надійність немає можливості.

Кожний критерій має відповідні ознаки.

За критерієм надійності **«А» (абсолютно надійне)** джерелами інформації є:

- технічні засоби, за допомогою яких проводилася безпосередньо фіксація відео-, аудіо- або іншої інформації, що може бути перевірено та підтверджено уповноваженою особою, що проводить оцінку надійності джерела;

- об'єкти та їх сліди, отримані в результаті використання спеціальних знань, виявлення, фіксація, вилучення та дослідження яких було здійснено відповідно діючому законодавству;
- банки та бази даних державних та міжнародних установ та організацій;
- фахівець – особа, яка володіє науковими, технічними або іншими спеціальними знаннями та має документи відповідного державного або міжнародного зразка;
- державні установи, підприємства та організації, які надають інформацію за встановленою формою державного зразка;
- офіційні державні засоби масової інформації України та інших країн.

За критерієм надійності **«Б» (надійне в більшості випадків)** джерелами інформації є:

- будь-які технічні засоби (мобільні телефони, комп'ютери, системи відеоспостереження, ігрові консолі, обладнання для зв'язку, обладнання для запису інформації тощо);
- недержавні, комерційні установи, підприємства та організації, до сфери діяльності яких належить інформація, що надається, та які в минулому в більшості випадків виявилися надійними джерелами (3 та більше разів та були оцінені за рівнем надійності не нижче «Б»);
- громадяни України, іноземні особи та особи без громадянства, особистості яких встановлені та які в минулому в більшості випадків виявилися надійними джерелами (3 та більше разів та були оцінені за рівнем надійності не нижче «Б»).

За критерієм надійності **«В» (у більшості випадків не надійне)** джерелами інформації є:

- громадяни України, іноземні особи та особи без громадянства, особистості яких встановлені, які в минулому були як надійними (менше 3-х разів та були оцінені за рівнем надійності не нижче «Б»), так і ненадійними джерелами (достатньо 1-го разу);

- громадяни України, іноземні особи та особи без громадянства, особистості яких встановлені, які мають особисту зацікавленість в наданні інформації;
- недержавні, комерційні установи, підприємства та організації, до сфери діяльності яких належить інформація, що надається, та які в минулому були як надійними (менше 3-х разів та були оцінені за рівнем надійності не нижче «Б»), так і ненадійними джерелами (достатньо 1-го разу).

За критерієм надійності **«Г» (визначити надійність немає можливості)** джерелами інформації є:

- будь-які невстановлені особи;
- недержавні засоби масової інформації;
- будь-яка особа, установа, підприємство чи організація, яка не може бути оцінена за рівнем надійності «А», «Б», «В».

Відповідно, **достовірність інформації** має також **чотири критерії**:

«1» – інформація повністю достовірна;
«2» – інформація відома джерелу особисто;
«3» – інформація джерелу особисто невідома, але підтверджуються іншою інформацією;
«4» – інформація джерелу невідома, і підтвердити її немає можливості.

За критерієм достовірності інформації **«1» (інформація повністю достовірна)** відноситься інформація, яка:

- підтверджена та взаємопов'язана з іншою інформацією (кількість інформаційних даних повинна бути 3 та більше, при цьому інформаційні дані повинні бути за рівнем достовірності не нижче «2», а джерела цих інформаційних даних незалежні один від одного – не нижче рівня надійності «Б»);
- крім свого джерела має ще не менше 3-х незалежних джерел з рівнем надійності не нижче «Б»;
- перевірена та підтверджена особою, яка проводить оцінювання достовірності інформації.

За критерієм достовірності інформації **«2» (інформація відома джерелу особисто)** відноситься інформація, яка:

- підтверджена та взаємопов'язана з іншою інформацією (кількість інформаційних даних повинна бути 2, при цьому інформаційні дані повинні бути за рівнем достовірності не нижче «2», а джерела цих інформаційних даних незалежні один від одного – не нижче рівня надійності «Б»);
- крім свого джерела має ще не менше 2-х незалежних джерел з рівнем надійності не нижче «Б»;
- відома джерелу особисто, хоча особа, яка оцінює вказану інформацію особисто її не сприймала.

За критерієм достовірності інформації **«3» (інформація джерелу особисто невідома, але підтверджується іншою інформацією)** відноситься інформація, яка:

- підтверджена та взаємопов'язана з іншою інформацією (кількість інформаційних даних повинна бути 1, при цьому інформаційні дані повинні бути за рівнем достовірностіне нижче «2», а джерела цих інформаційних даних незалежними один від одного та не нижче рівня «Б») або підтверджена та взаємопов'язана з іншою інформацією (кількість інформаційних даних повинна бути 2, при цьому рівень достовірності цих інформаційних даних повинен бути не нижче «3», а джерела цих інформаційних даних незалежні один від одного – не нижче рівня надійності «В»);
- крім свого джерела має ще не менше 1-го незалежного джерела з рівнем надійності не нижче «Б» або крім свого джерела має ще не менше 2-х незалежних джерел з рівнем надійності не нижче «В»;
- може бути отримана джерелом від третьої сторони, в тому числі і з засобів масової інформації.

За критерієм достовірності інформації **«4» (інформація джерелу невідома, і підтвердити її немає можливості)** відноситься інформація, яка:

- не підтверджена іншою інформацією;
- не має незалежних джерел, які підтверджують зазначену інформацію;
- має в своєму змісті суперечливі судження або нелогічна.

Оцінка достовірності інформації має два рівні:

Перший рівень оцінки достовірності інформації проводиться уповноваженою особою, яка безпосередньо є ініціатором виявлення, оцінки інформації та прийняття рішення щодо подальшого її використання.

Другий рівень оцінки достовірності інформації проводиться аналітиком під час аналітичного дослідження за замовленням ініціатора.

Оцінка достовірності інформації проводиться за наступними етапами:

1) складання характеристики джерела інформації;
2) оцінка достовірності джерела інформації;
3) аналіз інформації;
4) оцінка достовірності змісту інформації;
5) оцінка співвідношення джерела та інформації;
6) прийняття обґрунтованого рішення щодо достовірності інформації;
7) кодування достовірності інформації;
8) фільтрація змісту інформації;
9) формалізація оцінки достовірності інформації.

Під час складання **характеристики джерела інформації**, вказану дію необхідно проводити за наступними складовими елементами:

- вид джерела інформації за формою (особисті, речові, ілюстративні (фотографічні), електронні):

а) особисті – джерелом інформації є фізичні та юридичні особи;
б) речові – документи, бази даних, предмети, місця, події, сліди тощо;
в) ілюстративні (фотографічні) – джерелом інформації є зображення з фотоапарату, відео- або електронної камери, тепловізору, радару та інших технічних засобів, які фіксують зображення;
г) електронні – джерелом інформації є перехоплені сигнали, які передаються електронним шляхом;

- вид джерела інформації за ступенем її розповсюдження (відкрите, закрите, гласне, негласне):

а) відкрите джерело – це джерело, яке доступне та публічне (преса, Інтернет інші засоби масової інформації);
б) закрите джерело – це джерело, доступ до якого обмежений;
в) негласне джерело – це особисте або речове джерело в оперативно-розшуковій діяльності;

- за метою передачі інформації джерелом. Мета передачі інформації має відношення тільки якщо джерелом є безпосередньо особа;

- за мотивом джерела щодо наданої інформації. Мотив джерела щодо наданої інформації, так само як і мета передачі інформації, має відношення виключно якщо джерелом інформації є певна особа.

Оцінка надійності джерела інформації (метод верифікації) здійснюється за наступними елементами:

- авторитетність джерела та ступінь довіри до нього;
  При оцінці авторитетності джерела інформації враховується її офіційність. При оцінці ступеня довіри враховується знання уповноваженою особою джерела безпосередньо та наявність позитивної співпраці в минулому.

- ступінь захисту джерела інформації.
  Визначення ступеня захисту джерела інформації стосується лише документів та виражається в доступності отримання самого документа без урахування його змісту.

Аналіз інформації здійснюється за наступними складовими елементами:

- вид інформації (відносно її змісту: економічна, правова, технічна тощо);
- форма надання інформації (усна, документальна);
- ступінь доступності інформації (відкрита, закрита, негласна);
- обставини отримання інформації (час, місце та інші дані, які мають значення щодо її оцінки).

Оцінка достовірності змісту інформації (метод верифікації) здійснюється за наступними елементами:

- спосіб отримання інформації: безпосередньо або за допомогою інших непрямих зв'язків;
  Уповноважена особа повинна враховувати кількість непрямих джерел інформації при побічному способі отримання інформації та вважати, що чим більша кількість непрямих джерел на шляху передачі інформації, тим менша ступінь її достовірності.

- наявність інших незалежних джерел цієї самої інформації та їх характеристика;
  Уповноважена особа повинна встановити інші незалежні джерела інформації, кількість яких прямопропорційно впливає на її достовірність, а саме наявність трьох та більшої кількості незалежних джерел підвищує ступінь інформації до достовірної, тобто такої, що не потребує, в більшості випадків, додаткових перевірок.

- встановлення підтвердження та взаємозв'язку цієї інформації з іншими даними (іншою інформацією).
  Уповноважена особа повинна виявити іншу інформацію, зміст якої підтверджує або спростовує інформацію, яка перевіряється.

Оцінка співвідношення джерела та інформації (оцінка відношення джерела до інформації) проводиться щодо:

- зацікавленості джерела інформацією (нейтральне або зацікавлене ставлення);
- чуттєво-емоційне відношення джерела до змісту інформації (позитивне, нейтральне або негативне).

Зацікавленість джерела інформацією та чуттєво-емоційне відношення джерела до змісту інформації має відношення тільки якщо джерелом є безпосередньо особа.

Заключним етапом є прийняття обґрунтованого рішення щодо достовірності інформації, яке випливає з аналізу джерела та інформації. На даному етапі уповноваженою особою проводиться певний підсумок, який ґрунтується на оцінці надійності джерела та достовірності інформації.

Кодування достовірності інформації у відповідності до критеріїв оцінки надійності джерела інформації («А», «Б», «В», «Г») та достовірності самої інформації («1», «2», «3», «4»).

При аналізі інформації, достовірність якої оцінено на рівні «А1», «А2», «Б1» та «Б2», уповноважена особа повинна її в подальшому вважати достовірною, тобто такою, яка не потребує додаткового підтвердження.

Прямокутник достовірності

	А	Б	В	Г
1	■	■		
2	■	■		
3				
4				

А1; А2; Б1; Б2 – інформація яка відповідає вказаним значенням є підтвердженою та не підлягає перевірці.

При аналізі інформації, достовірність якої оцінено на рівні від «Б3» до «Г4», уповноважена особа повинна розглядати її як недостовірну інформацію, яка в подальшому потребує підтвердження та перевірки.

Також для оцінювання інформації використовуються і такі методи оцінки достовірності інформації як **(5x5x5, 6x6).**

Основна відмінність методу 6х6 є більш диференційований підхід до визначення критеріїв надійності джерела та достовірності інформації. Порядок оцінювання при цьому зберігається.

В той же час такий метод оцінювання достовірності інформації як 5х5х5 має деякі особливості. На сам перед шкала оцінювання теж має більше критеріїв, але основна особливість зазначеного методу є наявність крім критеріїв надійності джерела та достовірності інформації, критеріїв секретності інформації. Вказаний метод оцінки достовірності інформації застосовується в багатьох країнах.

В нашій країні зазначений метод не використовується в зв'язку з тим, що питання класифікації секретної інформації та інформації з обмеженим доступом регулюється окремими нормативними актами.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Яка головна мета оцінки інформації?*
2. *Що таке релевантність інформації?*
3. *Які Ви знаєте критерії оцінювання надійності джерела та достовірності інформації за методом 4х4?*
4. *Який порядок оцінювання достовірності інформації?*
5. *Які ще методи оцінювання достовірності інформації Ви знаєте, та в чому їх особливість?*

2.5. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КОРЕЛЯЦІЯ ДАНИХ

«Кореляційний аналіз» полягає у визначенні характеру зв'язків між двома наборами елементів (змінних) – діяльності, умов, функцій тощо та будуванні на їх основі скатер-діаграм (діаграм розсіювання), що відображають тренди (тенденції) у графічній формі, а не математично.

Кореляційний аналіз – це метод дослідження взаємозалежності ознак у генеральній сукупності, які є випадковими величинами з нормальним характером розподілу.

Основними вимогами до застосування кореляційного аналізу є достатня кількість спостережень, сукупності факторних і результативних показників, а також їх кількісний вимір і відображення в інформаційних джерелах.

Головною метою кореляції даних є визначення характеру і сили кореляції між двома змінними, наприклад, взаємозалежність рівня злочинності у різних районах міста від загальної кількості поліції, що обслуговують райони цього міста.

Головними завданнями кореляційного аналізу є:

– визначення форми зв'язку;
– вимірювання щільності (сили) зв'язку;
– виявлення впливу факторів на результативну ознаку.

Правила застосування:

1. Обираються два основних статистичних показника спостереження, один з яких є залежним від іншого.
2. Визначається декартова система координат з визначенням по її осях обраних параметрів (зазвичай значення незалежного параметра відображаються горизонтально, а значення залежного – вертикально).
3. На діаграмі розсіювання для кожного окремого показника спостереження (або елементарної одиниці набору даних) фіксується

точка, координати якої (у декартовій системі координат) дорівнюють значенням двох обраних раніше параметрів цього спостереження.

4. Проводиться аналіз діаграми із виявлення певних зв'язків між обраними параметрами.

Кореляція характеризується певним коефіцієнтом. Коефіцієнт кореляції Пірсона (позначають «r») показник «кореляції» (лінійної залежності) між двома змінними X та Y, який набуває значень від –1 до +1 включно. Він широко використовується в науці для вимірювання ступеня лінійної залежності між двома змінними. Показник був розроблений Карлом Пірсоном (Karl Pearson) зі схожої ідеї, представленої Френсісом Гальтоном в 1880-х р.р.

Критичний елемент аналізу полягає у застосуванні індуктивної логіки для формування висновків про злочинну діяльність, її методи, ключових осіб, ступінь кримінальної діяльності або впливу. Індуктивна логіка є процесом розумового обґрунтовування для виокремлення з деталей і специфічних даних. Вона корисна в аналізі, основна мета якого полягає у формулюванні цілісної думки з уривчастої інформації з різних джерел.

Аналіз вимагає не обмежуватися фактами

Аналітичний компонент скорочує дані до керованої форми шляхом перетворення в графічний формат, зазвичай у формі графіка. Графік допомагає аналітику інтерпретувати дані, які часто є неповними, і сприяє встановленню сутності або значення даних.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Що таке кореляційний аналіз?*
2. *Які є головні завдання кореляційного аналізу?*
3. *Які є правила застосування кореляційного аналізу?*
4. *Що є критичним елементом аналізу?*
5. *В якому вигляді в кінцевому етапі представляються дані?*

2.6. ПОРЯДОК РОЗРОБКИ ТА ФОРМУЛЮВАННЯ ГІПОТЕЗ

Гіпотеза є попереднім роз'ясненням або теорією, яка потребує більшої інформації для підтвердження або спростування. Допускається розробка декількох гіпотез для пояснення одного набору даних.

Гіпотеза забезпечує теорію, на основі якої можна далі направляти зусилля щодо збору даних

Гіпотеза – передбачає пояснення, засноване на деяких відомих фактах щодо певних явищ, зв'язків між ними та внутрішніх причин, що їх визначають. Це перший крок до розвитку дедукції.

Гіпотеза або будь-який висновок складається з двох частин – самої теорії і ступеня достовірності теорії.

Гіпотеза існує тільки для підтвердження або спростування шляхом випробування

Зазвичай в теорії описуються не менше **шести** питань, на які необхідно відповісти для з'ясування всіх обставин справи.

ХТО?	**Ключові фігуранти, організації**
ЩО?	**Характер злочинних діянь**
ЯК?	**Методи роботи**
ДЕ?	**Географічне охоплення**
КОЛИ?	**Час**
ЧОМУ?	**Мета діяльності**

Рівень достовірності висловлюється за ступенем вірогідності (шанси вірного висновку) аналогічно тому, як Гідрометцентр оголошує прогноз погоди – «існує 70% вірогідність опадів».

Випробування гіпотези

Для підтвердження або спростування гіпотези потрібен подальший збір даних або вибір серед альтернативних гіпотез. Гіпотеза допомагає аналітику концентруватися на конкретних питаннях, які потрібні в процесі збору додаткових даних.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Що таке гіпотеза?*
2. *З яких частин складається гіпотеза?*
3. *На які питання необхідно відповісти для з'ясування обставин справи?*
4. *Що таке випробування гіпотези?*

2.7. ПОРЯДОК ФОРМУЛЮВАННЯ ВИСНОВКІВ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АНАЛІТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Презентація інформації в роботі аналітика або особи, яка проводить розслідування, є важливою складовою його професійної діяльності. Саме вчасно отримана інформація в ході брифінгів, докладів та в письмових звітах може вплинути на процес розслідування кримінального правопорушення. Від способу подачі одержаних відомостей, висновків залежить успішність аналітика переконати в своїй версії, наочно продемонструвати ступінь вірогідності висновку, підкріплюючи її фактами та доказами. Результатом роботи аналітика є аналітичний продукт. **Аналітичний продукт** – це формалізовано-творчий результат роботи аналітика, який вміщує дані або знання, які встановлені під час проведення кримінального аналізу і, який в залежності від виду, може містити опис матеріалів, на основі якого виконано аналітичну діяльність, її перебіг, сформульований на основі засновків (передумов) умовивід (висновок), а також рекомендації. Для полегшення розуміння запропонованих висновків і рекомендацій у подальшому можуть додаватися схеми,

діаграми, таблиці, малюнки, фотозображення. Але за формою презентації аналітичні продукти можуть бути представлені в виді усних брифінгів, письмових звітів або аналітичних дайджестів.

Усний брифінг за результатами роботи аналітика

Усний брифінг найбільш ефективний, коли він використовується для презентації резюме аналізу, який служитиме основою для негайних дій – наприклад, коли результати повинні бути поширені в час критично швидко змінної ситуації.

Бри́фінг (англ. *Briefing* – короткий, недовгий) – короткий публічний виступ (прес-конференція), на якому учасники певних подій або заходів надають інформацію про поточний перебіг справ, позиції сторін, повідомляють раніше невідомі деталі та відповідають на питання представників засобів масової інформації.

Усний брифінг в діяльності аналітика – коротка усна презентація ключових елементів ситуації або аналізу, висновків, що стосуються розслідування кримінального правопорушення для конкретної аудиторії.

Основна перевага усного брифінгу полягає в тому, що він забезпечує особисту взаємодію різними правоохоронними підрозділами. Тому, дуже важливо, щоб брифінг відображав логічні доводи, що увійшли до аналізу, як демонстрацію правильності та об'єктивності запропонованих аналітиком висновків.

Усні брифінги за формою надання інформації істотно відрізняються від інших способів презентації і мають **ряд переваг:**

1. **Економія часу.**
   Доповідач може повідомити слухачам максимальний об'єм інформації за короткий проміжок часу.

2. **Прямий (безпосередній) контакт.**
   Усний брифінг забезпечує прямий (безпосередній) контакт між особою, яка здійснює аналіз, і замовником. Замовник може

задавати питання аналітику відносно джерел даних, оцінки їх надійності, та як вони співвідносяться з аналогічною інформацією. Завдяки прямому контакту, замовник може більш точно оцінити значення результатів аналізу в частині їх зв'язку з іншою інформацією по темі.

3. **Максимальна актуальність, можливість оперативно змінити інформацію, що презентується.**
   Цього неможливо досягти за допомогою письмового звіту. Брифінг можна швидко змінити в останню хвилину у зв'язку з надходженням останньої інформації. Брифінг, по суті, є описом ситуації за станом на час, безпосередньо передуючий початку брифінгу.

Для підготовки до брифінгу і складання матеріалів презентації необхідно чітко знати структуру брифінгу.

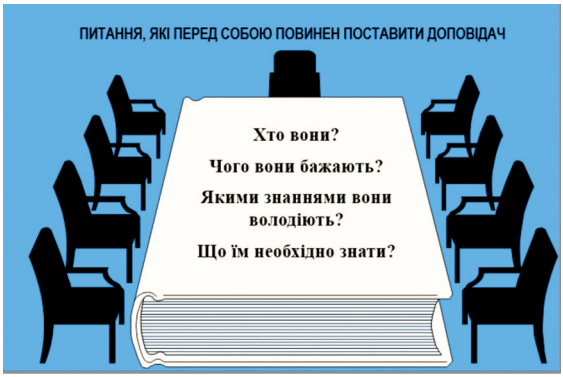

Структура брифінгу:

1. **Доповідачу необхідно відрекомендувати себе аудиторії.**

   На самому початку брифінгу доповідачу необхідно відрекомендувати себе, назвавши прізвище, ім'я, по-батькові, посаду. При необхідності – може подаватися додаткова інформація – освіта, досвід аналітичної роботи, спеціальне звання, вчене звання та вчений ступінь тощо.

2. **Виразити слова подяки аудиторії, яка зібралася на брифінг.**

   Це допоможе доповідачу-виконавцю розташувати аудиторію до себе, стане початком побудови зворотних зв'язків з присутніми.

3. **Сформулювати мету брифінгу.**

   Присутні повинні розуміти, за якою справою, яким питанням розслідування, на якому його етапі проводиться брифінг.

4. **Необхідно вказати час проведення брифінгу, а також порядок його проведення. Озвучити можливість задавати питання після презентації.**

5. **Презентація коротких висновків (висновку) на підставі посилок (підстав).**

   Після вступної частини брифінгу необхідно, в першу чергу, озвучити висновки (висновок), до якого прийшов аналітик. Висновки (висновок) повинні мати певну структуру. В них дається відповідь на основні питання розслідування: **ХТО? ЩО? ЯК? ДЕ? ЧОМУ? КОЛИ?**

   Висновки (висновок), що презентується, повинен бути лаконічним і містити вищезгадану інформацію.

   Для демонстрації об'єктивності висновків (висновку), їх логічності і повноти, необхідно надати посилки, які стали підставою для їх отримання. Бажано надавати не більше шести посилок. Саме такий об'єм інформації є достатнім для обґрунтовування висновків (висновку) і дає можливість аудиторії вникнути в інформацію, що презентується, при цьому слухачі не будуть перевантажені зайвою інформацією.

   Для освітлення висновків і посилок доцільно використовувати презентацію в вигляді схем, діаграм, малюнків, фотозображень тощо.

Необхідно пам'ятати, що мета презентації не просто демонстрація матеріалу, а можливість переконати аудиторію в певній позиції.

При складанні своїх висновків, доповідач повинен завжди використовувати прямі, конкретизовані та позитивні висловлювання, уникати таких слів, як «може бути», «можливе» та інше.

6. **Представлення схем, діаграм, малюнків, фотозображень тощо, як матеріалів, що демонструють посилки обґрунтовування висновків.**

Для наочності висновків доцільно використовувати схеми, діаграми, малюнки та фотозображення, що демонструють аналіз зв'язків, подій, телефонних зв'язків та інші матеріали.

Необхідно підготувати короткий усний опис схем, діаграм, малюнків та фотозображень. Він повинен бути зрозумілим, коротким та не суперечити висновкам.

Презентація наочного матеріалу повинна бути гармонійним доповненням до доповіді, демонструвати логічний шлях від вихідної інформації до отриманих висновків та не викликати сумнівів у аудиторії.

7. **Презентація рекомендацій щодо подальшого розслідування кримінального правопорушення.**

На підставі одержаної інформації необхідно сформулювати рекомендації, направлені на проведення подальших заходів в процесі кримінальної розвідки, розслідування кримінального правопорушення тощо. В рекомендаціях необхідно чітко вказувати мету і назву заходу, який рекомендується провести. Рекомендації повинні засновувати на тому презентаційному матеріалі, який був продемонстрований. Вони є логічним кроком на подальшому етапі кримінальної розвідки, розслідування кримінального правопорушення тощо.

Після надання рекомендацій можна ще раз повторити висновки, щоб на наступному етапі аудиторія могла краще концентруватися на питаннях, що стосуються безпосередньо результатів аналітичної роботи.

8. Відповіді на питання.

Після безпосередньої доповіді з презентацією наочного матеріалу, формулюванням висновків (висновку), їх обґрунтування та рекомендацій, необхідно оголосити аудиторії можливість задавати питання. При відповідях на питання необхідно користуватися тим матеріалом, який був презентований, не намагаючись освітлювати новий, не представлений аудиторії матеріал.

9. Завершення брифінгу.

На даному етапі необхідно подякувати аудиторії за надану увагу, час та питання. Доцільно вказати час та місце наступного брифінгу, якщо така інформація вже відома.

Ретельна підготовка і логічна презентація мають велике значення для ефективності усного брифінгу. Логічні висновки, що увійшли до аналізу, повинні бути очевидними в брифінгу. Тому до презентації необхідно готуватися завчасно.

1. Аналіз мети презентації та аудиторії, для якої відбудеться брифінг

Підготовку до брифінгу слід починати з вивчення аудиторії, яка братиме участь в проведенні заходу. Це можуть бути, як безпосередньо колеги, керівництво, так і співробітники інших відомств, підрозділів або представники ЗМІ.

Від мети брифінгу і замовника залежить об'єм інформації, що подається, і відповідно особливості її подачі. Наприклад, якщо брифінг направлений на інформування ЗМІ про хід розслідування, то інформація, що презентується, може носити скорочений характер

(не розкриваються певні деталі кримінального правопорушення, кримінальні зв'язки, не оголошуються оперативно-розшукові і інші заходи, які плануються проводитися). Якщо ж аудиторією є співробітники, які беруть участь в розслідуванні, керівництво, то доцільно надати якнайповнішу інформацію, з метою сумісної розробки, коректування рекомендацій, оцінки логічності і достовірності висновків, зіставлення даних, що є у колег.

Важливе значення на цьому етапі грає також оцінка знань (у тому числі, спеціальних: термінологія, обставини справи тощо), що є у аудиторії. Від цього залежатиме лексика, що використовується під час презентації, об'єм відомостей про справу, що повідомляються, необхідність освітлення всіх та окремих його обставин.

2. Складання плану брифінгу

Висновки і передумови доповідача, на основі яких розроблені висновки в аналітичному процесі, надають відмінну основу для складання плану брифінгу. Вони забезпечують логічну спадкоємність між аналізом і презентацією.

Структура плану брифінгу:

а) **Вступ**. Повинен бути коротким та визначати мету брифінгу.

б) **Виклад висновків**. Аудиторія повинна знати результати аналізу на самому початку. Необхідно висловити висновки чітко, без деталей та подробиць аналізу на даному етапі.

в) **Допоміжні передумови і дані**. Передумови забезпечують основу для даного етапу брифінгу. Ефективність брифінгу підвищується за рахунок використання схем, діаграм, таблиць, малюнків, фотозображень тощо.

г) **Рекомендації**. Доповідач надає слухачам рекомендації щодо подальшого процесу розслідування кримінального правопорушення. Також залишається час на додаткові питання та відповіді на них.

3. Проведення репетиції брифінгу

Перед проведенням брифінгу бажано провести його репетицію, з використанням підготовлених презентаційних матеріалів. Це допоможе правильно розрахувати час для кожного з етапів брифінгу, відпрацювати навики презентації.

Маючи достатній досвід, таку репетицію можна проводити самостійно. Або можлива попередня презентація для одного або двох осіб, які достатньо компетентні, щоб вказати на слабкі сторони, зміст, логічну послідовність, відповідності візуальних засобів для брифінгу, доцільності використовування цих засобів, підходу і манери подачі матеріалу, дотримання відведеного часу.

Наочні матеріали для брифінгу мають допоміжний характер та не можуть виступати як результат аналітичної діяльності. Вони є цінними інструментами для забезпечення чіткого, лаконічного і логічного проведення брифінгу. Їх мета полягає в тому, щоб посилити обґрунтування доповіді та висновків. Також треба пам'ятати про технічне оснащення усного брифінгу, існує три види візуальних засобів: фліпчарти, OHP-проектори та мультимедійні проектори.

Рекомендації по підготовці наочних матеріалів

Хоча наочні матеріали є цінними інструментами для усного брифінгу, вони можуть також виявитися відволікаючим елементом в презентації. Увага аудиторії розділяється між вимовною мовою доповідача та наочною інформацією. Наступні рекомендації дозволять звести до мінімуму можливі проблеми.

1. ***Допоміжна функція наочного матеріалу.*** Наочний матеріал повинен доповнювати і пояснювати брифінг, але не представляти його. Він повинен використовуватися для докладного викладу або уточнення складних деталей у брифінгу. Він не повинен дублювати вимовне, інакше аудиторія не сприйматиме усну презентацію, а перемкнеться на читання, наприклад, слайдів.

2. ***Наочний матеріал повинен бути простим для уявлення.*** Необхідно зробити наочний матеріал простим та легким в сприйнятті. Демонстрація складаних схем, діаграм тощо може відвернути увагу від доповідача, при цьому наочний матеріал стане вже не допомагати, а заважати промові доповідача.

3. ***Підготовка наочних матеріалів повинна бути заздалегідь.*** Малювання доповідачем схем, діаграм тощо, під час промови відволікатиме увагу аудиторії від брифінгу та буде забирати час (це не виключає, що під час промови, та відповіді на питання можна робити візуалізацію інформації, з метою посилення наведених аргументів).

4. ***Наочні матеріали повинні бути оформлені таким чином, щоб бути зручними для сприйняття.*** Це стосується перш за все розміру схем, діаграм, малюнків, фотозображень тощо, їх складових елементів; відсутності елементів, що перекривають один інший; розміру та читабельності (виду) шрифту, розміщення та виділення основних елементів на фоні другорядних. Також доповідач повинен подбати про розміщення в аудиторії всіх учасників брифінгу таким чином, щоб жодному слухачу не було перепон в ознайомленні з наочними матеріалами.

5. ***Доповідач повинен знати для чого він використовує наочний матеріал.*** Доповідач перед брифінгом повинен собі відповісти не наступні питання: який наочний матеріал він збирається використовувати, на якому етапі брифінгу його використовувати, в якій кількості та, з якою метою.

Існує три види візуальних засобів: фліпчарти, OHP-проектори та мультимедійні проектори.

Фліпчарти. Офісний мольберт (англ. flip chart – перекидне креслення), офісний мольберт – магнітно-маркерна дошка з кріпленням для листа або блоку паперу, перевертається за принципом блокнота.

Має опору на коліщатках або у вигляді триноги. Нерідко на ньому пишеться непомітний для учасників заходу план виступу; іноді на

аркушах намічається олівцем зображення малюнків або таблиць, щоб під час занять можна було обвести їх маркерами і тим самим заощадити час.

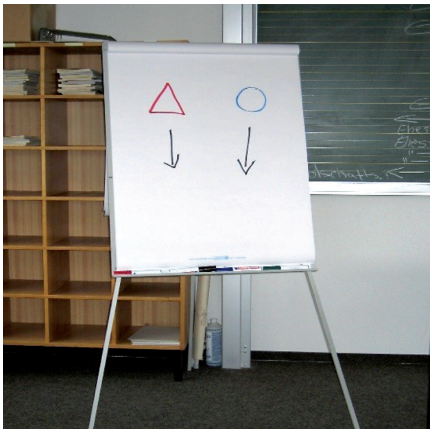

Фліпчарт

Електронний фліпчарт

Існують переносні фліпчарти у вигляді тубуса з ременем для перенесення, всередині якого на осі закріплений рулон матової пластикової плівки, яку можна відмотувати через подовжній проріз тубуса. При використанні тубус кріпиться в горизонтальному положенні поверх будь-якої поверхні (наприклад, верхньої кромки дверей) за допомогою двох розкладних скоб-кріплень. Необхідна ділянка плівки відмотується через проріз і щільно прилипає до будь-якої поверхні, так як плівка має електростатичний заряд. Після нанесення зображення стандартними фломастерами (перманентними або на водній основі), заповнений ділянку плівки можна відрізати вбудованим лезом-різаком, що рухається уздовж прорізу. Відрізану ділянку з нанесеними написами, схемами, малюнками можна легко відокремити від початкової поверхні і перенести на будь-яку іншу поверхню, необов'язково гладку і відповідну для письма (наприклад, дерев'яний паркан, стіна з побілкою, стовбур дерева), що дозволяє в ході доповіді не правити вже написане і продовжувати активно посилатися на попередні записи, так як для демонстрації записів можливо використовувати весь навколишній простір.

ОНР-проектор

ОНР-проектори (оверхед-проектори). Інші назви кодоскоп абографопроектор – оптичний прилад, призначений для проекції прозорих оригіналів із зображенням на великий екран. На відміну від інших типів проекторів, забезпечений конденсором великого розміру, розташованим горизонтально і дозволяє укладати на нього діапозитиви розміром до однієї машинописної сторінки. З метою малювання схем, діаграм та іншого в реальному часі можна на прозорій плівкці за допомогою фломастерів наносити зображення або використовувати заздалегідь приготовлені слайди. Недоліками даного засобу є відсутність можливості візуалізації електронного зображення, в зв'язку з чим, на теперішній час, вони використовуються в більшості випадків для отримання зображення в реальному часі.

Мультимедійний проектор

Мультимедійні проектори. Це світловий прилад, що перерозподіляє світло лампи з концентрованим світловим потоком на поверхню малого розміру або у малому тілесному куті. На відміну від застарілих проекторів, які були оптико-механічними, мультимедійні проектори – є оптично-цифровими приладами, які дозволяють за допомогою джерела світла, проектувати зображення об'єктів на поверхню, розташовану поза приладом – екран та застосуванням у таких проекторах цифрових технологій обробки інформації та формування зображення. Мультимедійні проектори підключаються до комп'ютера, на якому, наприклад, для показу презентації використовується програмний продукт «Microsoft PowerPoint», який забезпечує ефективний і результативний спосіб, як для розробки, так і для представлення усних брифінгів.

Письмовий звіт аналітичної роботи (аналітичні продукти)

В незалежності від того, чи буде аналітик проводити брифінг, чи ні, необхідно викласти хід аналітичного дослідження та його результати в письмовій формі. При проведенні усного брифінгу викладення матеріалу в письмовій формі буде більш лаконічне та формуватиметься по типу доповіді. В інших випадках доцільно, коли немає можливості безпосереднього контакту з замовником аналітичного продукту, підготувати структурований, розвернутий письмовий звіт з обґрунтованими висновками.

Письмовий звіт повинен відповідати певним принципам:

- орієнтація на потреби замовника;
- формулювання загальної картини проблеми, що розглядається;
- розташування на першому місці основних висновків з проблеми;
- матеріал має бути структурованим та логічно викладеним, при цьому рекомендовано використовувати чіткі, зрозумілі фрази, намагатися уникати бюрократичного жаргону.

Процес роботи над письмовим звітом має наступні стадії:

- постановка дослідницького завдання;
- загальне знайомство з проблемою;
- визначення використовуваних термінів і понять;
- накопичення знань і відомостей;
- пошук, відбір, перевірка необхідної для аналізу інформації;
- аналіз зібраної інформації (побудова гіпотези, виявлення причинно-наслідкових зв'язків, визначення тенденцій, прогнози);
- формулювання підсумкових висновків;
- оформлення документа і передача його замовнику.

Структура письмового звіту складається з наступних частин:

- вступна частина – зазначається посада, спеціальне звання, освіта, спеціальна підготовка в якості аналітика, вчене звання та вчений ступень, ім'я, по-батькові та прізвище особи, яка складає

письмовий звіт та проводила аналітичне дослідження, також зазначається стисло фабула справи, відносно якої проводиться аналітичне дослідження, та зазначаються питання, які поставлені на вирішення аналітика;

- аналітично-дослідницька частина – є основною частиною, в якій викладається хід аналітичної роботи від збору та оцінки інформації до встановлення основних фактів, щодо певної особи, зв'язків тощо (супроводжується схемами, діаграмами, таблицями, малюнками, фотозображеннями тощо);
- синтезуюча частина – викладення обґрунтування та аргументування висновків в виді певних посилок (ознак) та акцентування уваги замовника на основних фактах, особах, зв'язків між ними тощо та висування певних версій (гіпотез), на найбільш ймовірних з яких формуються висновки;
- висновки – формулювання результатів аналітичної роботи та надання конкретних, лаконічних, чітких відповідей на поставлені питання замовником;
- рекомендації щодо подальшого розслідування кримінального правопорушення – викладення пропозицій щодо подальшого розслідування кримінального правопорушення, які базуються виключно на вищевикладених встановлених фактах.

Основною складовою частиною письмового звіту є наявність висновків, тобто надання конкретизованих, обґрунтованих відповідей на поставленні питання замовника. В зв'язку з чим, будь-який аналітичний продукт, який містить лише певну інформацію, не зважаючи на те, чи вона структурована, оброблена та оцінена, з точки зору її важливості та достовірності, не може бути виконаний в формі письмового звіту.

Змістом висновків визначається цінність і корисність аналітичного продукту. Отже, саме тут аналітик повинен оцінити ступінь достовірності використаної інформації і, відповідно, встановлених ним на основі її аналізу причинно-наслідкових зв'язків, визначити можливі варіанти розвитку подій і з'ясувати ймовірність вирішення проблеми.

Письмовий звіт містить два основних функціональних підрозділи: інформаційний та безпосередньо аналітичний. Залежно від характеру дослідження інформаційний та аналітичний розділи можуть бути рівнозначними або асиметричними за обсягом, проте жоден з них не повинен складати виключний зміст проекту. Інформаційний та аналітичний розділи, безперечно, мають власну специфіку. Вона визначає їх змістовий склад, а також форму подання матеріалу та особливості відповідних лінгвістичних конструкцій. Зокрема, інформаційний розділ переважно орієнтований на відображення релевантних для дослідження відомостей. Ці дані можуть мати різноманітну природу та бути представлені по-різному (наприклад, як опис основних характеристик ситуації, хронологія подій, статистика, результати застосування аналітичних методик тощо), їх можна представити у вигляді текстової інформації або у вигляді таблиць, графіків, схем тощо. Проте головною умовою оформлення інформаційного розділу є акцент на фактологію та мінімізацію інтерпретації фактів.

У свою чергу, аналітичний розділ письмового звіту переважно містить логічні міркування при зіставленні різних фактів, пояснення явищ і їхніх взаємозв'язків, а також у ньому формулюються загальні висновки та прогнози розвитку ситуації. Змістові розходження між інформаційним та аналітичним розділом проявляються в стилістичних особливостях викладу матеріалу, а також можуть визначати послідовність включення цих розділів у структуру єдиного підсумкового письмового звіту.

Принципи написання якісного письмового звіту

1. Намагайся, щоб рапорт був якомога коротшим.
2. Бери до уваги замовника, його погляди і досвід.
3. Пиши так, щоб виражати, а не робити враження.
4. Пиши природно: легкий стиль, який не відволікає уваги є найбільш ефективним.
5. Намагайся, щоб речення були короткими.
6. Уникай заплутаних речень та старанно чергуй довгі і короткі слова.

7. Використовуй відому лексику, уникай рідких та надто вишуканих слів.
8. Уникай жаргонізмів, якщо вони напевно невідомі читачеві.
9. Уникай зайвих слів, які справляють враження надмірної балаканини.
10. Використовуй словосполучення, які переконають адресата на користь ґрунтовності твоєї роботи, наприклад, «в результаті вдумливого аналізу…», «після того, як докладно були проаналізовані надані матеріали…..», «базуючись на достовірних джерелах….».
11. Використовуй дієслова, щоб надати темп переказу: використовуй активний стан, а пасивний – тільки тоді, коли це необхідно.
12. Намагайся, щоб кожна деталь рапорту була пов'язана з його метою.
13. Переконайся у тому, що до змісту включені всі аспекти, необхідні для роз'яснення мети.
14. Зберігай відповідну рівновагу: нехай кожний елемент буде підкреслений відповідно до його значення.
15. Намагайся зберігати серйозний тон висловлювання, який служить важливій меті; не змушуй читача читати між рядками; якщо ти допустиш це, то будеш відданий на милість або немилість його уяви.

Виходячи з вищевикладеного, в формі письмового звіту можуть бути виконані лише аналітична записка та аналітичний звіт.

Аналітична записка. Це детальний аналіз проблеми, висновки та, у разі потреби, практичні рекомендації. Визначальним при підготовці аналітичної записки є термін її підготовки – важливо, щоб після її закінчення інформація не втратила своєї актуальності. Під час підготовки аналітичної записки доцільно залучати максимальну кількість матеріалів, навіть тих, які раніше вже використовувалися. Обсяг аналітичної записки в основному дорівнює 5-10 сторінкам. Іноді аналітична записка може бути підготовлена у формі ризиків – специфічного аналізу (в основному, короткострокового) основних загроз розвитку геокриміногеної ситуації.

Аналітичний звіт. Відрізняється від аналітичної записки більшим обсягом, який становить 20-30 сторінок. Крім того, до звіту часто додаються різноманітні таблиці, діаграми, схеми, малюнки, фотозображення тощо. Значна увага при складанні аналітичного звіту приділяється висновкам та рекомендаціям, які займають до 1/4 частини тексту. Поширеною практикою у багатьох країнах є публічна презентація звіту (див. вище проведення усного брифінгу) – наприклад перед командою замовника тощо. У такому випадку окремо готується резюме звіту обсягом 1-2 сторінки.

Аналітичний дайджест (англ.*digest* – стислий виклад, резюме) – інформаційний продукт (видання, стаття, підбірка), що містить виклад творів у вигляді витягів з оригіналу чи у формі його вільного перекладу або добірку у повному чи скороченому вигляді найцікавіших творів, вибраних з інших видань.

Це періодичний огляд подій, який представляє собою вижимки подій за певний період з певної тематики в вигляді фрагментів текстів документів (цитати, витяги) та який знаходиться у сфері інтересів реальних або потенціальних замовників аналітичної діяльності.

Метою створення аналітичних дайджестів в правоохоронній діяльності є виявлення злочинної діяльності, як на етапі її підготовки, так і на етапі її скоєння, встановлення злочинних угрупувань, окремих злочинців тощо.

Досягнення поставленої мети вимагає вирішення наступних **завдань:**

Форма подання матеріалу у вигляді дайджесту своєчасна і актуальна. Вона дозволяє з мінімальною витратою часу познайомитися як з останніми новинками теми, що вивчають, так і з масивом документів. У дайджесті аналітик намагається зібрати воєдино розрізнений матеріал у разі складення дайджесту з багатьох джерел.

Підготовка аналітичних дайджестів є однією з форм професійного моніторингу засобів масової інформації. Її зміст полягає у створенні

добірки найважливіших матеріалів за визначеною тематикою та за визначений період. Такий інформаційно-аналітичний продукт надає змогу відслідковувати головні новини щодо певного кримінального правопорушення, підвищення рівня злочинності в певному регіоні тощо, що в подальшому надасть можливість отримати оцінки та прогнози подальшого розвитку певного кримінального явища.

Перевагою цього виду отримання даних є відсутність інформаційного шуму. Інформаційний шум – несуттєва, вторинна, нерелевантна інформація, якою супроводжується або заміщується основне повідомлення. Визначається за допомогою коефіцієнта інформаційного шуму – кількісної характеристики, що визначається співвідношенням кількості нерелевантної інформації стосовно загальної кількості виданих користувачеві документів. Коефіцієнт інформаційного шуму є семантичним показником якості документальної інформаційно-пошукової системи (ІПС). Інформаційний шум є суб'єктивним поняттям. Інформація стає шумом після того, як втрачається її сенс, або ж існує її надлишок. І навпаки: шум може стати інформацією, якщо міститиме важливіші повідомлення, ніж основна інформація. Різновидом інформаційного шуму є інформаційне шумування – елемент інформаційних технологій і впливів; умисне перевантаження реципієнта незначущою, вторинною, «зайвою» інформацією з метою відвернути його увагу від отримання відомостей, оприлюднення яких є небажаним для когось. Підвидами інформаційногошумування є рекламні повідомлення, будь-яка пропагандистська інформація, спам, контекстна реклама тощо.

При складанні дайджестів використовується методика нормалізованого згортання, в результаті якої змінюється фізичний обсяг документа, але при цьому інформативність його не зменшується. В якості основного методу використовується екстрагування, тобто витяг з документа найцінніших в смисловому сенсі цитат.

Етапи складання дайджесту

Підготовчий етап. План-проспект – основний документ, що визначає напрями роботи над дайджестом. У плані-проспекті викладають детальний вміст майбутнього дайджесту. На відміну від дайджесту

інформацію в ньому видають коротко, дотримуючись послідовності заключного аналітичного продукту. У ньому також як і в основному дайджесті існує декілька етапів. План-проспект – мініатюра основного дайджесту. Допомагає ефективно і раціонально організувати майбутню роботу. Головне завдання підготовчого етапу – встановлення цільового призначення майбутнього дайджесту.

Необхідно вибрати і вивчити напрямок злочинної діяльності. Напрямок вивчають з точки зору актуальності, інтересу до неї замовника, забезпеченості джерелами.

Визначити об'єми та терміни складання дайджесту. Аналітик дайджесту в плані-проспекті вказує кількість сторінок майбутнього документу і терміни, в які він буде готовий.

Основний етап. Розробка плану. Планом є складений в певному порядку перелік розділів і питань, які мають бути висвітлені в дайджесті. Правильно побудований план роботи допомагає ефективно організувати матеріал, забезпечуючи послідовність його викладу. В процесі роботи план може уточнюватись. Можуть розширюватися окремі розділи і підрозділи, вводитися нові за рахунок матеріалу, що представляє інтерес.

Виявлення джерел інформації. Завдання даного етапу – встановити наявність джерел за даним напрямком. Оцінка інформації в джерелі на даному етапі носить попередній характер.

Оцінка безпосередньо інформації в джерелі. Головне завдання – встановлення відповідності інформації завданням дайджесту та її значимості (наприклад, за допомогою методу «4х4»).

Систематизація джерел інформації. Основне завдання даного етапу – це побудова структури майбутнього дайджесту. Одиницею угрупування є інформація в вигляді фрагментів текстів, малюнків, фотозображень, таблиць, схем, діаграм тощо.

Угрупування інформації може бути:

- тематичною;
- хронологічною(тимчасова послідовність);
- логічною (внутрішня закономірність);
- від часткового до загального;
- від загального до часткового.

Заключний етап. Безпосередньо складання документу аналітичного дайджесту. Головним завданням на даному етапі є можливість замовника вільно орієнтуватися в дайджесті та простежувати важливість інформації в джерелах від більш до менш актуальної.

Розповсюдження завершеної інформації з властивостями кримінального аналізу від аналітиків до користувачів є невід'ємною частиною аналітичного процесу. Навіть найглибший аналіз не має цінності, якщо не зуміти ефективним чином продемонструвати користувачу зміст і значення його процесу та результатів. Керівник і його підлеглі, керівники відділів, слідчі/оперативні працівники, інші співробітники поліції, цивільні або адміністративні працівники можуть бути серед користувачів.

Процес розповсюдження може бути письмовим або усним. У швидко змінюваній ситуації або при тактичному плануванні усне розповсюдження інформації представляється оптимальним, оскільки завдяки йому трапляється нагода для взаємодії між аналітиком і користувачем.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Що таке аналітичний продукт?*
2. *Що таке брифінг та його види?*
3. *Яка структура брифінгу?*
4. *Що таке аналітичний дайджест?*
5. *Які є етапи складання дайджесту?*

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО РОЗДІЛУ ІІ

1. Які типи висновків використовуються у кримінальному аналізі під час досудового розслідування кримінальних проваджень:

а) гіпотеза;
б) безпосередній;
в) підтверджений;
г) індуктивний.

2. У чому полягає оцінка інформації:

а) у надійності джерела інформації, а також достовірності або правдивості її змісту;
б) у якості інформації;
в) у її можливості використання;
г) у чіткості.

3. Назвіть складові елементи кримінального аналізу:

а) побудова даних;
б) опис даних;
в) переробка даних;
г) використання даних.

4. Назвіть загальні критерії інформаційної цінності:

а) цікавість;
б) широта;
в) коректність;
г) глибина.

5. Який вид мислення виходить за межі фактів:

а) індуктивний;
б) дедуктивний;

в) трансдуктивний;
г) постдуктивний.

6. Що не відноситься до елемента збору інформації:

а) встановлення джерела інформації;
б) визначення необхідної інформації;
в) визначення корисної інформації;
г) вирахування даних з доступних джерел.

7. Яка з класифікацій джерел інформації є неправильною:

а) закриті джерела, відкриті джерела;
б) зовнішні джерела, внутрішні джерела;
в) надійні джерела, фейкові джерела;
г) вірні а та б.

8. Що таке індукція як метод обробки інформації:

а) метод пізнання, що ґрунтується на формально-логічному умовиводі, який дає можливість одержати загальний висновок на основі окремих фактів;
б) метод, який полягає в одержанні часткових висновків на основі знання якихось загальних положень;
в) це метод розчленування зібраної інформації на однорідні групи за суттєвими ознаками;
г) метод, який полягає у побудові моделей будь-яких явищ, об'єкта для детального вивчення.

9. Який метод відносяться до основного методу оброки інформації:

а) моделювання;
б) дедукція;
в) графічне зображення;
г) всі відповіді вірні.

10. Якої з наведених нижче схем опису даних не існує:

а) схема подій;
б) схема діяльності;
в) схема осіб;
г) схема взаємозв'язків.

11. В якій послідовності необхідно оцінювати інформацію, яка надійшла:

а) її релевантність, достовірність, актуальність;
б) її актуальність, цінність, достовірність;
в) її зрозумілість, актуальність, достовірність;
г) послідовність немає значення, інформація повинна бути оцінена по всім категоріям.

12. Якої категорії оцінки надійності джерела за методом 4х4 не існує:

а) абсолютно надійне;
б) у більшості випадків не надійне;
в) у всіх випадках не надійне;
г) визначити надійність немає можливості.

13. Які категорії оцінки достоінформації відповідають методу 4х4:

а) інформація правдива; інформація скоріш за все правдива; інформація скоріш за все неправдива; інформацію неможливо оцінити;
б) інформація повністю достовірна; інформація відома джерелу особисто; інформація джерелу особисто невідома, але підтверджується іншою інформацією; інформація джерелу невідома, і підтвердити її немає можливості;
в) інформація достовірна; інформація майже достовірна; інформація не достовірна; інформація невідома;
г) інформація абсолютно правдива; інформація правдива; інформація майже правдива; інформація неправдива.

14. Які групи кодів оціненої інформації будуть відповідати категорії – інформація що не потребує перевірки:

а) Б3, А2, Б1;
б) А2, Б2, В2;
в) А1, А2, А3;
г) А1, А2, Б1.

15. Процес оцінки достовірності інформації складається з:

а) одного рівня;
б) двох рівнів;
в) трьох рівнів;
г) чотирьох рівнів.

16. Які є види джерел інформації за формою:

а) особисті, речові, ілюстративні (фотографічні), електронні;
б) первинні, вторинні, речові, документальні;
в) показання, речові, документи, висновки експерта;
г) особисті, не особисті, усні, письмові.

17. Якого методу оцінки достовірності інформації не існує:

а) 4х4;
б) 5х5х5;
в) 6х6;
г) 9х9.

18. Метод дослідження взаємозалежності ознак у генеральній сукупності, які є випадковими величинами з нормальним характером розподілу це:

а) кореляційний аналіз;
б) кримінальний аналіз;
в) системний аналіз;
г) релевантний аналіз.

19. Короткий публічний виступ (прес-конференція), на якому учасники певних подій або заходів надають інформацію про поточний перебіг справ, позиції сторін, повідомляють раніше невідомі деталі та відповідають на питання представників засобів масової інформації:

а) доповідь;
б) брифінг;
в) звіт;
г) усний висновок.

20. Формалізовано-творчий результат роботи аналітика, який вміщує дані або знання, які встановлені під час проведення кримінального аналізу і, який в залежності від виду, може містити опис матеріалів, на основі якого виконано аналітичну діяльність, її перебіг, сформульований на основі засновків (передумов) умовивід (висновок), а також рекомендації це:

а) аналітичний продукт;
б) аналітичний звіт;
в) аналітичний дайджест;
г) аналітичний висновок.

РОЗДІЛ III.
ЗАГАЛЬНОНАУКОВА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ МЕТОДІВ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

3.1. ЗАГАЛЬНОНАУКОВІ МЕТОДИ ЯК ІНСТРУМЕНТАРІЙ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АНАЛІТИКА

Методи загального науково-теоретичного пізнання засвідчують принципову можливість відображення й пізнання всіх явищ і фактів навколишнього світу, їх взаємозв'язок, взаємообумовленість, є основою (базисом) для всіх інших методів пізнання дійсності, використовуються в усіх науках чи сферах діяльності людей для вивчення предмету науки і накопичення знань про неї.

На основі вибору методів для здійснення окремих етапів аналізу визначається загальна методика – сукупність методів і прийомів, необхідних для його проведення.

Абстрагування та конкретизація

Абстрагування – це прийом мислення, який полягає у відстороненні від ряду властивостей та ознак досліджуваного явища з одночасним виділенням властивостей та відносин, які цікавлять дослідника. Результатом абстрагуючої діяльності мислення є утворення різного роду абстракцій, якими є як окремо взяті поняття та категорії, так і їх системи. Процес абстрагування носить двоступеневий характер, припускаючи, з одного боку, встановлення відносної самостійності окремих властивостей, а з іншого – виділення властивостей і відносин, які цікавлять дослідника.

Конкретизація – процес, протилежний абстрагуванню, тобто знаходження цілісного, взаємопов'язаного, багатостороннього та складного. Дослідник спочатку утворює різні абстракції, а потім на їх основі за допомогою конкретизації відтворює цю цілісність (уявне → конкретне), але вже на якісно іншому рівні пізнання конкретного.

Тому діалектика виділяє в процесі пізнання два процеси сходження: сходження від конкретного до абстрактного і потім процес сходження від абстрактного до нового конкретного.

Аналіз та синтез

Аналіз – це розкладання досліджуваного цілого на частини, виділення окремих ознак та якостей явища, процесу, відносин, явищ та процесів. Процедури аналізу входять органічною складовою частиною в будь-яке наукове дослідження і зазвичай утворюють його першу фазу, коли дослідник переходить від нерозчленованого опису досліджуваного об'єкта до виявлення його будови, складу, властивостей та ознак.

Синтез – з'єднання різних елементів, сторін предмета в єдине ціле (систему). Синтез – не просте підсумовування, а смислове з'єднання. Якщо просто з'єднати явища, між ними не виникне система зв'язків, утворюється лише хаотичне нагромадження окремих фактів. Синтез як пізнавальна операція виступає в різних функціях теоретичного дослідження. У теоретичному науковому пізнанні синтез має функцію взаємозв'язку теорій, що відносяться до однієї предметної області, а також функцію об'єднання конкуруючих теорій.

Індукція та дедукція

У процесі наукового пошуку дослідникові часто доводиться, спираючись на вже наявні знання, робити висновки про невідоме. Переходячи від відомого до невідомого, дослідник може або використовувати знання про окремі факти, підходячи при цьому до відкриття загальних принципів, або, навпаки, спираючись на загальні принципи, робити висновки про окремі явища. Подібний

перехід здійснюється за допомогою таких логічних операцій, як індукція і дедукція.

Індукція – метод пізнання, що ґрунтується на формально-логічному умовиводі, який дає можливість одержати загальний висновок на основі окремих фактів. Інакше кажучи, це є рух нашого мислення від часткового, окремого до загального.

Дедукція – метод, який полягає в одержанні часткових висновків на основі знання якихось загальних положень. Інакше кажучи, це є рух нашого мислення від загального до часткового, окремого. Якщо вихідні загальні положення є встановленою науковою істиною, то завдяки методу дедукції завжди можна дістати вірний висновок. Загальні принципи й закони не дають ученим у процесі дедуктивного дослідження збитися зі шляху: вони допомагають правильно зрозуміти конкретні явища дійсності.

Індукція і дедукція широко використовуються у всіх областях наукового пізнання. Вони грають важливу роль при побудові емпіричних знань і перехід від емпіричного знання до теоретичного.

Формалізація та лінеаризація

Формалізація – відображення результатів мислення в точних поняттях або твердженнях. Забезпечує систематизацію знань, тобто окремі елементи координуються один з одним. Формалізація відіграє істотну роль у розвитку наукового знання, оскільки інтуїтивні поняття, хоча і здаються більш ясними з точки зору буденної свідомості, але мало придатні для науки: в науковому пізнанні нерідко можна не тільки не вирішити, але навіть сформулювати і поставити проблеми до тих пір, поки не буде уточнена структура належних до них понять.

Лінеаризація (від лат. linearis – лінійний) – один з методів наближеного представлення замкнутих нелінійних систем, при якому дослідження нелінійної системи замінюється аналізом лінійної системи, в деякому сенсі еквівалентній вихідній. Методи лінеаризації мають обмежений характер, тобто,еквівалентність вихідної

нелінійної системи та її лінійного наближення зберігається лише для обмежених просторових або часових масштабів системи, або для певних процесів, причому, якщо система переходить з одного режиму роботи на інший, слід змінити і її лінеаризуючу модель. Застосовуючи лінеаризацію, можна з'ясувати багато якісних та особливо кількісних характеристик нелінійної системи.

Методи лінеаризації:

- метод логарифмування – застосовується до статичних функцій;
- метод зворотного перетворення – для дрібних функцій;
- комплексний метод – для дрібних і статичних функцій.

Декомпозиція та композиція

Декомпозиція – це метод аналітичного характеру, який дозволяє досліджувати процеси і явища, завдяки якому фахівці розбивають мету на кілька невеликих підзадач, рішення яких призводить до очікуваного результату. Також розчленуванню можуть піддаватися всілякі системи, що дозволяє глибше і детальніше дослідити ту чи іншу область. Це інструмент, який лише виділяє підцілі, але не дає уявлення про пряме отримання початкового результату. Тому серед основних завдань дослідника можна виділити грамотне розташування підцілей відповідно до їх рівня, а також облік неоднорідності нижчих підсистем.

Процес знаходження вирішення цих більш простих підзадач, зведення їх згідно визначених правил в одну модель з чітким прописом їх взаємодії в рамках всієї системи, називається методом **композиції**, тобто приведення до єдиної системи з її окремих елементів на основі існуючих зв'язків.

Структурно-функціональний та балансовий метод

Структурно-функціональний (структурний) метод будується на основі виділення в цілісних системах їх структури – сукупності стійких відносин та взаємозв'язків між її елементами, їх ролі (функції) відносно один одного.

Структура розуміється як щось інваріантне (незмінне) при певних перетвореннях, а функція як «призначення» кожного з елементів цієї системи (функції якого-небудь біологічного органу, функції держави, функції теорії та ін).

Основні вимоги (процедури) структурно-функціонального методу, який часто розглядається як різновид системного підходу:

а) вивчення будови, структури системного об'єкта;
б) дослідження його елементів і їх функціональних характеристик;
в) аналіз зміни цих елементів і їх функцій;
г) розгляд розвитку (історії) системного об'єкта в цілому;
д) подання об'єкта як гармонійно функціонуючої системи, всі елементи якої «працюють» на підтримку цієї гармонії.

Балансовий метод дає змогу не лише групувати показники та загалом аналізувати ситуацію, а й визначати взаємозв'язки, здійснювати взаємний контроль даних, розраховувати невідомі дані. Крім того, відсутність повної тотожності між групами показників, що балансуються, дає можливість досліднику перевірити правильність власних теоретичних концепцій, виявити неточності при побудові груп.

Алгоритмізація та верифікація

Алгоритмізація – це процес створення алгоритму розв'язання задачі.

Алгоритм – точне розпорядження, що визначає обчислювальний процес, веде від варійованих вихідних даних до шуканого результату. В алгоритмі обов'язково повинні бути передбачені всі ситуації, які можуть виникнути в процесі вирішення комплексу задач.

Метод верифікації (від лат. verum «істинний» + facere «робити») має велике як прикладне, так і загальнонаукове значення – можна сказати, що це той міст, який з'єднує розробку наукових теорій з тим, заради чого вони найчастіше і розробляються – з їх практичним застосуванням так як має на увазі собою перевірку, підтвердження,

методику доказів будь-яких теоретичних положень, алгоритмів, програм і процедур шляхом їх зіставлення з досвідченими (еталонними або емпіричними) даними, алгоритмами і програмами.

Корінь різного розуміння поняття верифікація криється в спектрі можливостей звірення відповідності кінцевого продукту визначеним вимогам. Верифікувати відповідність кінцевого продукту визначеним вимогам можливо, в залежності від ситуації, за прямими і непрямими характеристиками цього кінцевого продукту. А також існує процесний підхід, який відстежує просування продукту до визначеним вимогам.

Спостереження та експеримент

Спостереження – метод дослідження, який полягає в навмисному, систематичному і цілеспрямованому сприйнятті об'єктів, явищ із метою вивчення їх специфічних змін у певних умовах і відшукуванні смислу цих явищ.

Експеримент (від лат. experimentum – проба, досвід) також досвід, в науковому сенсі – метод дослідження деякого явища в керованих спостерігачем умовах. Відрізняється від спостереження активною взаємодією з досліджуваним об'єктом. Зазвичай експеримент проводиться в рамках наукового дослідження і служить для перевірки гіпотези, встановлення причинних зв'язків між феноменами. Експеримент є наріжним каменем емпіричного підходу до знання.

Метод графічного зображення та моделювання

Графічне зображення даних здійснюється за допомогою геометричних площинних даних: крапок, ліній, площин, фігур та їх комбінацій. За загальним призначенням графічні зображення поділяють на аналітичні, ілюстративні та інформаційні. За функціонально-цільовим призначенням розрізняють графіки групувань, рядів розподілу, графіки рядів динаміки, графіки взаємозв'язку і графіки порівняння; за видом поля – діаграми і статистичні карти; за формою графічного образу – крапкові, лінійні, площинні, просторові та зображувальні.

Моделювання – це вивчення об'єкта (оригіналу) шляхом створення та дослідження його копії (моделі), замісної оригінал з певних сторін, що цікавлять пізнання. Метод моделювання являє собою універсальний прийом пізнання, який диктується необхідністю розкрити такі сторони об'єктів, які або неможливо осягнути шляхом безпосереднього вивчення, або непродуктивно вивчати їх таким чином в силу будь-яких обмежень.

Опис та порівняння

Опис – метод дослідження, який полягає в зазначенні ознак об'єкта. Це може бути усний або письмовий перелік кількісних чи якісних ознак, властивостей в певній послідовності.

Порівняння – метод, який заснований на зіставленні властивостей або ознак кількох об'єктів. Об'єкти порівняння повинні бути порівнюваними. У криміналістиці порівнюються фактичні дані, уявлення, предмети, люди, тварини. Порівняння має на меті виявлення того загального, що є в об'єктів.

Кластеризація та класифікація

Кластеризація, яку іноді називають «сегментацією», має на увазі виділення з вихідного безлічі даних груп об'єктів зі схожими властивостями і часто виступає першим кроком при аналізі даних. Розбиття на групи дозволяє спростити роботу з даними, після кластеризації застосовуються інші методи, для кожної групи будується окрема модель.

Класифікація – фундаментальний метод пізнання дійсності, який ділив об'єкт дослідження на певні класи за допомогою виділення істотних ознак на основі виявлення їх гомогенності (однорідності) і гетерогенності (різнорідності). Таке виділення дозволяє вивчити досліджуваний об'єкт більш глибоко і вникнути в його суть шляхом визначення складу, властивостей, внутрішніх і зовнішніх зв'язків, шляхів використання об'єкта використання.

Експертне оцінювання та тестування

Експертне оцінювання – процедура отримання оцінки проблеми на основі думки фахівців (експертів) з метою подальшого прийняття рішення (вибору).

Даний метод застосовують для отримання кількісних оцінок якісних характеристик і властивостей. Наприклад, оцінка декількох технічних проектів за їх ступенем відповідності заданим критеріям, під час змагання оцінка суддями виступу фігуриста.

Тестування – це дослідницький метод, який дозволяє виявити рівень знань, умінь і навичок, здібностей та інших якостей шляхом аналізу виконання ряду спеціальних завдань, які дозволяють досліднику діагностувати міру виразності досліджуваної властивості у випробуваного, а також ставлення до тих чи інших об'єктів. За допомогою тестування можна визначити наявний рівень розвитку деякої властивості в об'єкті дослідження і порівняти його з еталоном або з розвитком цієї якості у випробуваного в більш ранній період.

Метод групування та аналітичних таблиць

Групування – це метод розчленування зібраної інформації на однорідні групи за суттєвими ознаками. Воно може бути типологічним, структурним, аналітичним, ранжуванням.

Для систематизованого викладу отриманих в процесі дослідження абсолютних, відносних та середніх величин застосовують розробку **аналітичних таблиць**. Вони бувають прості, складні та комбіновані. Аналітичні таблиці є розповсюдженим методом обробки інформації в економічних дослідженнях.

Методи практичного пізнання

Вивчення документів (матеріалів кримінальних проваджень) – метод, який використовується для накопичення знань про механізм вчинення злочинів і діяльність з їх розслідування.

Матеріали кримінального провадження є зібранням процесуальних документів, які детально відображають, з одного боку, обставини вчинення злочину (предмет доказування), а з іншого – слідчі ситуації та порядок дій органу дізнання і слідчого. Аналізу піддаються як протоколи слідчих (розшукових) дій (огляду місця події, допитів потерпілих, свідків, підозрюваних, слідчих експериментів), висновки експертиз, так і процесуальні рішення слідчого. В результаті вивчення великої кількості кримінальних проваджень встановлюються певні закономірності (залежності, зв'язки) між окремими елементами механізму злочинів, які мають статистичний характер (виражаються у відсотковому відношенні частоти їх прояву). Таким же чином встановлюються певні закономірності у діях органів слідства – формуванні слідчих ситуацій і використанні певних способів дій та окремих прийомів збирання доказів.

Вивчення опублікованої слідчої практики – метод, який полягає в аналізі надрукованих матеріалів щодо практичного досвіду розслідування окремих злочинів. Такі матеріали містяться у збірниках (бюлетенях), які видаються в системі Міністерства внутрішніх справ і Генеральної прокуратури України для обміну передовим досвідом розслідування злочинів.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Назвіть методи, які відносяться до загальнонаукових методів?*
2. *В чому полягає сутність методів аналізу та синтезу?*
3. *Які методи використовуються при побудові емпіричних знань та переході від емпірічних знань до теоретичних?*
4. *Що відноситься до методів лінеаризації?*
5. *На чому будується структурно-функціональний метод?*
6. *В чому полягає сутність методу верифікації?*
7. *Чим відрізняється метод експерименту від методу моделювання?*

3.2. ГАЛУЗЕВІ МЕТОДИ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ АНАЛІЗІ

У рамках наданих повноважень правоохоронні органи здобувають достатній масив інформації про злочинну діяльність, але надважливим завданням є застосування інструментів, які допомагають опрацювати велику кількість наявних даних. Одним із таких інструментів є застосування галузевих методів, які використовуються у кримінальному аналізі.

Кримінологічна картографія у інформаційно-аналітичному забезпеченні роботи правоохоронних органів

Карту по праву можна вважати одним з універсальних інструментів відображення і пізнання об'єктивної реальності та унікальним винаходом людства. З давніх часів карта виявлялася образом і засобом пізнання навколишнього середовища у його просторових станах і змінах. Географічні карти можна визнати як образно-знакові моделі дійсності. Вивчення будь-яких явищ, заснованих на аналізі і використанні географічних карт, називається картографічним методом дослідження. Переваги картографічних зображень у пізнанні об'єктивної дійсності стали зрозумілими вже на зорі людства.

Кримінологічне картографування вважається одним із найбільш зручних і оптимальних способів інформаційно-аналітичного забезпечення роботи правоохоронних органів. **Картографічний метод** здавна є традиційним у географії, зараз він набув нового поштовху до розвитку завдяки ГІС-технологіям. Адже тепер зчитування й аналіз карт можна виконувати в автоматичних режимах. До того ж для соціально-економічної географії, що часто оперує досить динамічними характеристиками, надзвичайно важливим є часова узгодженість ГІС. Адже, на відміну від звичайної географічної карти, ГІС є активною багатофункціональною базою даних, яка може постійно доповнюватися й оновлюватися.

Суть **кримінологічного картографування** полягає в тому, що на карту заносяться ті або інші показники злочинності. Кожна окрема

карта, за допомогою спеціальних комп'ютерних програм, складається шляхом занесення на неї певного кількісного або якісного показника чи окремого соціального, економічного, демографічного параметру регіону. Після складення комплекту карт із розміщенням на них показників досліджуваних процесів шляхом порівняння можна отримати цілісне уявлення про територіальний розподіл злочинності та факторів, що її обумовлюють. Накладаючи карти одна на одну, здобувають нові знання. Наприклад, соціологи, політологи та географи накладанням політичних карт на кліматичні, геоморфологічні, мінеральних ресурсів, ґрунтів, рослинності, економічні виявляють певні господарські, соціально-економічні та політичні залежності й закономірності. Так, англійський учений П. Тейлор за допомогою такого методу довів, що політичні центри світу зосереджені в середніх широтах Північної півкулі, у країнах з вологим кліматом і багатих на вугілля.

Важко переоцінити значення кримінологічного картографування й у повсякденному інформаційно-аналітичному забезпеченні роботи правоохоронних органів. Наприклад, за допомогою *картограм* у поєднанні з *піктограмами* можна отримувати узагальнену картину щодо розповсюдженості на досліджуваній території розбійних нападів, вилученої зброї, вбивств, шляхів переміщення того або іншого виду наркотичних засобів тощо. З цією метою на відповідні карти країни, області, міста або району заносяться, з відповідним поясненням, умовні позначення (пістолета, автомата, макової головки тощо), які означають ті або інші види злочинів. За допомогою такого методу зручно систематизувати інформацію про шляхи переміщення зброї, наркотиків, діяльності злочинних груп чи окремих злочинців з метою запобігання цих явищ. Сфери використання кримінологічного картографування є надзвичайно великими. Зокрема, невичерпні аналітичні можливості містяться: у розробці спеціальних комп'ютерних програм із виготовлення інтерактивних карт – змін оперативної обстановки в місті, регіоні та країні; створення централізованої бази даних з оперативним висвітленням місць реєстрації злочинів тощо.

У кримінологічній картографії набули широкого застосування різні способи картографування. Ми зупинимося на описанні двох

типів кримінологічного картографування: 1) це побудова стратегічних (комплексних) тематичних карт, які дають уявлення про географію злочинності у розрізі окремого міста, області або країни. Вони як правило використовуються під час планування роботи, або підведення підсумків про результати діяльності за певний період, при доповідях на нарадах, презентаціях комплексних інформаційно-аналітичних даних щодо географії злочинності або окремих її видів, їх концентрації на тій або іншій території 2) оперативно-тактичні, які дають уявлення про конкретні місця вчинення злочинів, адреси проживання злочинців, маршрути пересування злочинців по території і т.д.

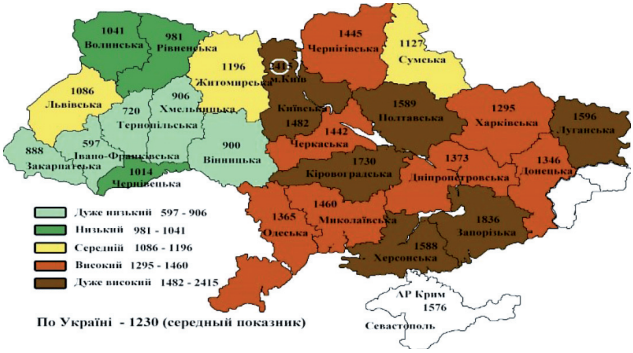

Картограма інтенсивності загальної злочинності в Україні на 100 тис. населення

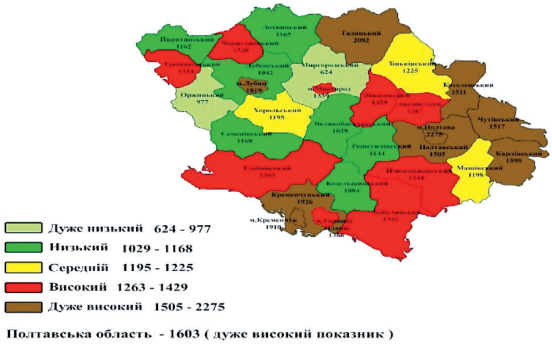

Картограма інтенсивності загальної злочинності у Полтавській області на 100 тис. населення

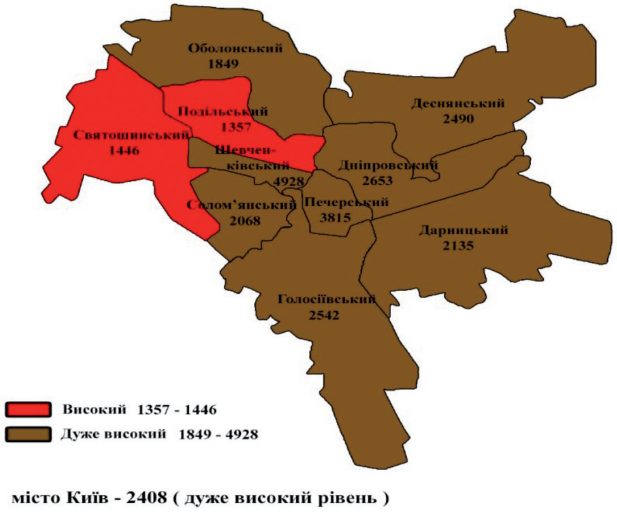

Картограма інтенсивності загальної злочинності у місті Київ на 100 тис. населення

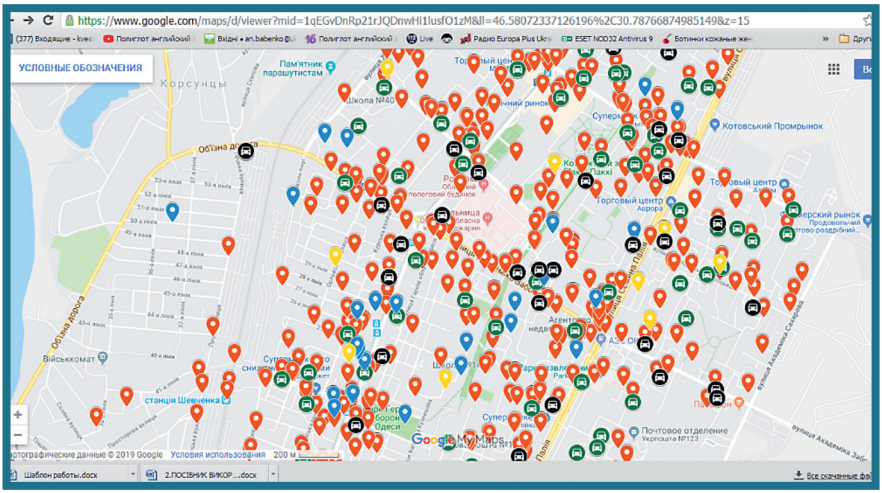

Місця вчинення різних видів злочинів

Побудова кримінологічної карти загальної злочинності в Україні може здійснюватися за допомогою програми «Adobe Photoshop». Для цього здійснюється відбір показників заздалегідь підготовлених параметрів щодо інтенсивності злочинності на 100 тис. населення, питомої ваги або динаміки змін злочинності. Зазначені параметри злочинності рекомендується обирати, ранжувати і класифікувати за авторською методикою IPAS BBtaS. Такі процедури можна здійснювати як за статистичними даними всієї злочинності, так і окремих її видів (рецидивної, злочинів проти власності, громадського порядку і т.д.) і категорій злочинів (грабежі, розбої, вбивства тощо).

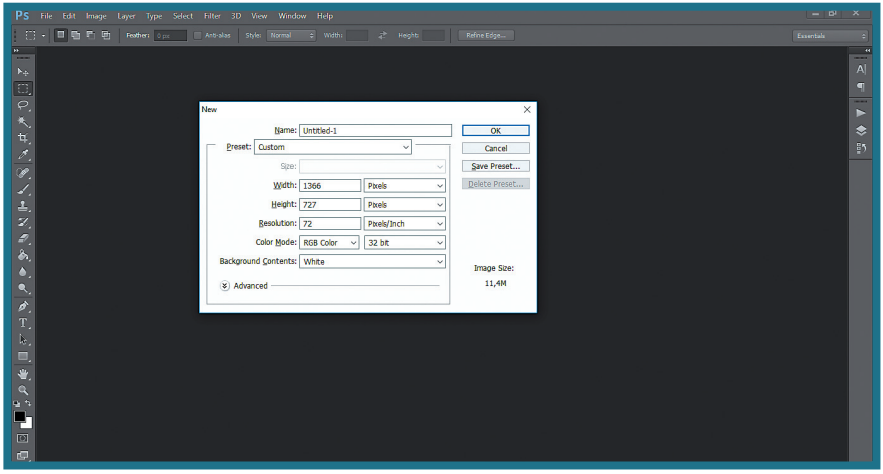

Мал. Робочий холст

Після цього обирається шаблон необхідної картограми із необхідними параметрами. Для цього обирається шаблон адміністративної карти. В залежності від рівня аналізу це може бути карта вулиці, району, міста, області, країни або групи адміністративних одиниць (областей, країн тощо).

Мал. Шаблон картограми з необхідними параметрами

Після цього створюється новий шар в Photoshop, у який заноситься відповідна картограма.

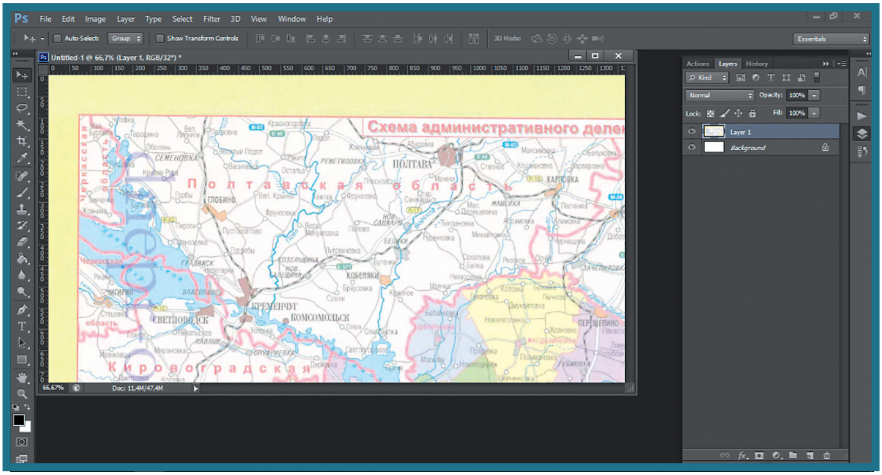

Мал. Новий слой із занесенням необхідної картограми

Необхідною процедурою тут є редагування розмірів обраної карти і пристосування її під формат наших завдань. При цьому важливо зберігати пропорції зображення.

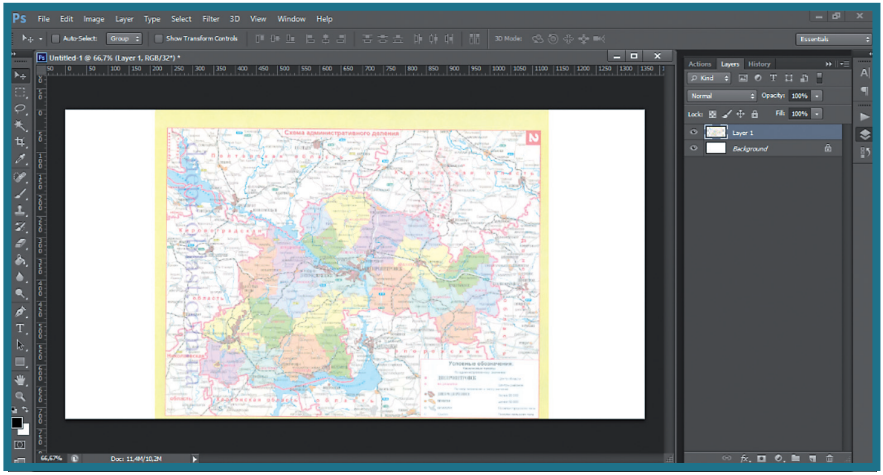

Мал. Редагування розмірів обраної карти

Наступний найбільш працезатратним етапом є виділення кордонів зображення. Це досягається за допомогою інструмента «Lasso Tool».

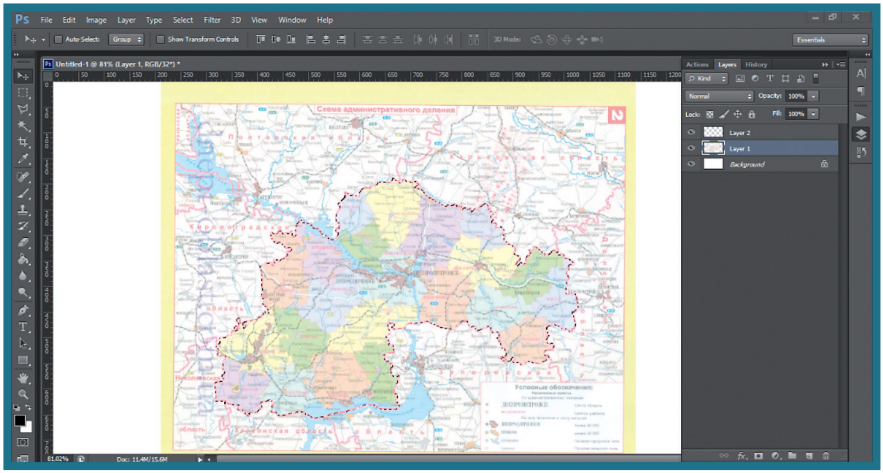

Мал. Виділення кордонів за допомогою інструмента «Lasso Tool»

Після цього видаляються непотрібні зображення і залишаються лише контури необхідних меж. У нашому випадку це контури Дніпропетровської області.

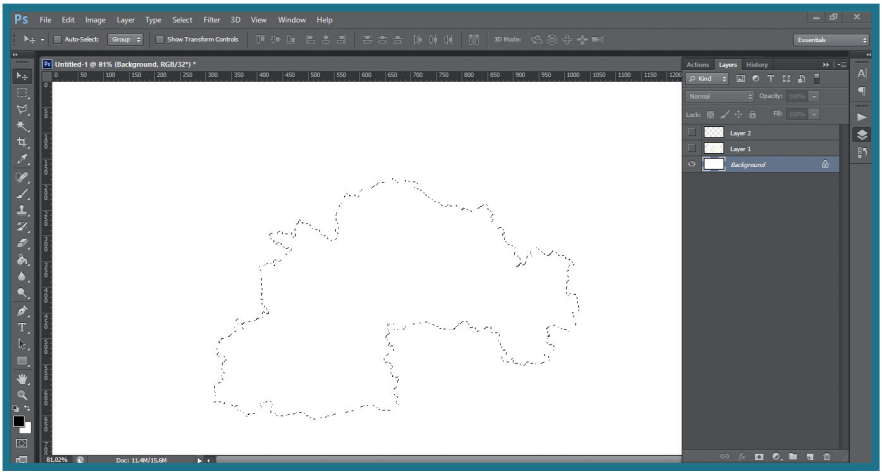

Мал. Видалення непотрібних зображень і корегування контурів необхідних границь

Далі обирається стиль картограми за допомогою інструментарію у правій колонці, добавляється потрібна заливка, контури і наносяться необхідні записи і цифрові дані відповідно до параметрів, отриманих під час розрахунків, ранжування і класифікації.

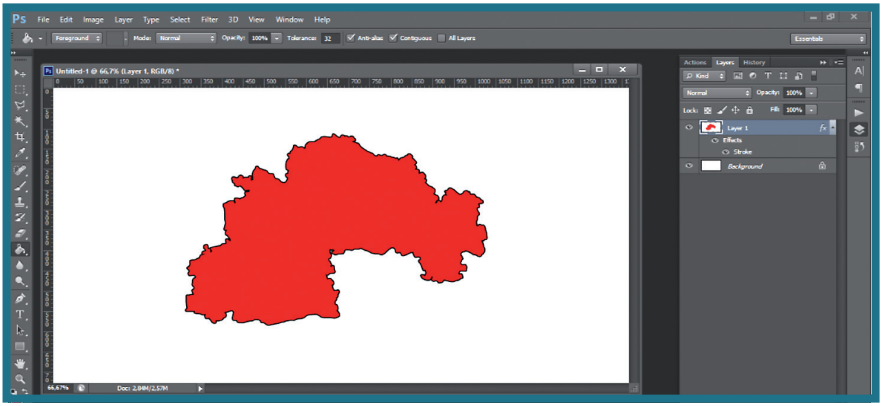

Мал. Обрання стилю картограми

Після цього додається заливка потрібного кольору, визначаються остаточні контури і наносяться необхідні записи і цифрові дані відповідно до параметрів, отриманих під час розрахунків, ранжування і класифікації за авторською методикою IPAS BBtaS.

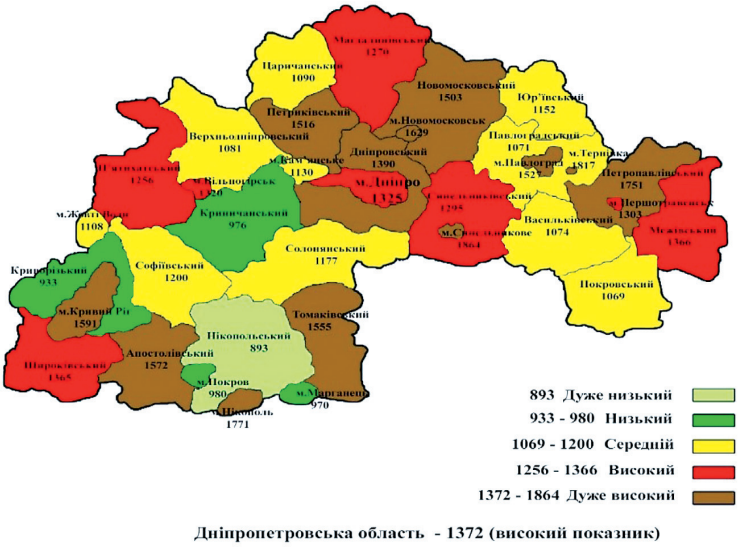

Мал. Географія інтенсивності злочинності у Дніпропетровській області

Важливого наукового та практичного значення набуває проблема картографування окремих злочинів або їх групи на території вулиці, міста чи області. Такі карти можна будувати на основі «Google» карт.

Процедура створення спеціальних карт злочинів полягає у послідовній реалізації спеціальних процедур:

1) створюємо «Google» акаунт на «Google» диску;
2) На «Google» диску шляхом натискання кнопки «Створити» заходимо у пункт «Ще» і обираємо у «Google» «Мої карти».

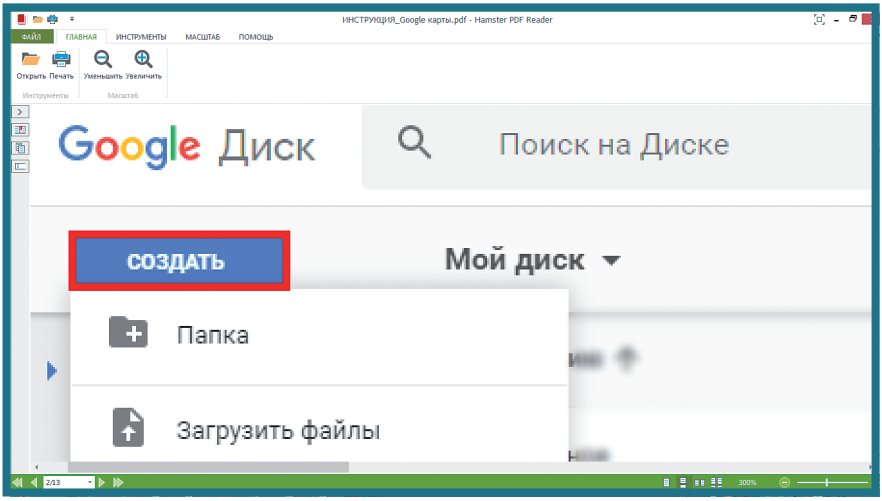

Мал. Створення гугл карти

Після цього реалізується процедура «Вибір типу карти». Вона здійснюється шляхом натискання кнопки «Базова карта». Після цього обирається тип бажаної карти – «Карта», «Супутник», «Рельєф» тощо.

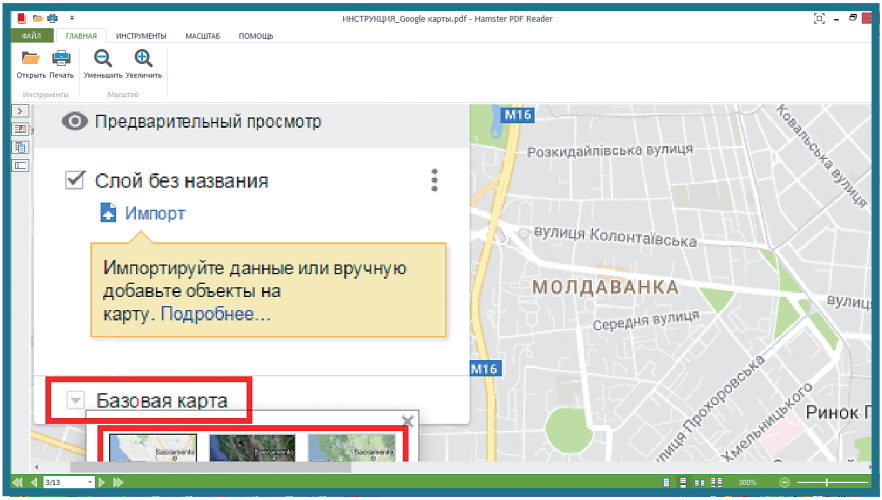

Мал. Обрання типу гугл карти

Після цього обираємо назву карти – її «шар». Для цього потрібно увійти у графу «Карта без назви», тобто «Шар без назви», де у відповідну графу заноситься назва шару. Наприклад, Київський РВ поліції міста Одеси ГУНП Одеської області.

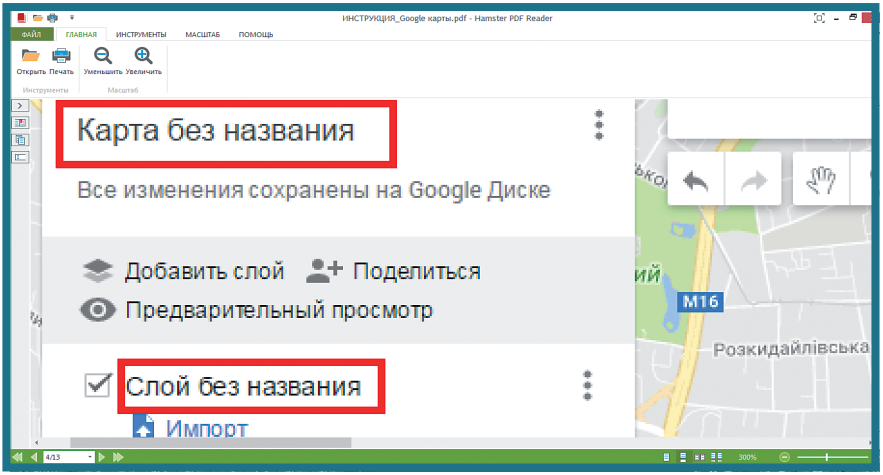

Мал. Побудова шару на гул карті

Після цього створюються додаткові шари через процедуру «Добавити шар». Ці параметри відображатимуть у собі окремі дані про самостійні види злочинів, наприклад, «Крадіжки», «Грабежі», «Розбої», тощо.

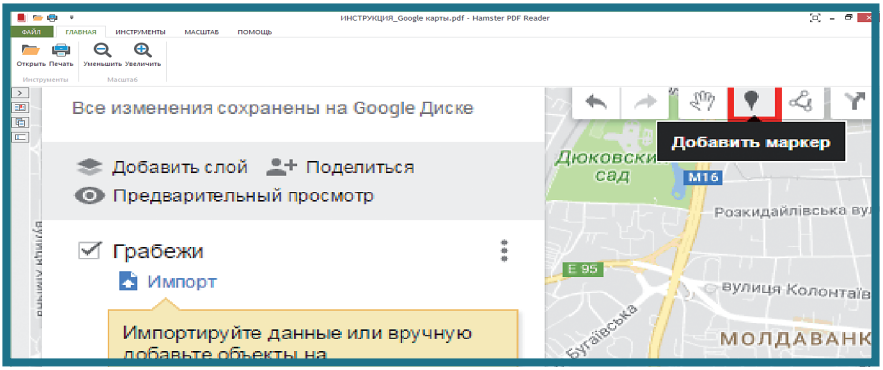

Мал. Побудова додаткового шару і нанесення маркерів – даних про грабежі на гугл карті

Мал. Нанесення маркеру – даних про грабіж на гугл карті

У кожному окремо створеному шарі додаються точки «маркери», які відображають місця (адреси) вчинених злочинів на карті. Для цього потрібно нажати на карті «Добавити маркер» і встановити точку на карті за потрібною адресою. Під час занесення маркерів, які відображають місце вчинених злочинів рекомендується їх позначати у відповідних шарах різними маркерами або кольорами. Наприклад, у шарі «Крадіжки» варто заносити відповідні дані із маркерами, які тематично і візуально відображають крадіжки, так само це стосується і інших злочинів – «Грабежі», «Розбої», «Шахрайства» тощо.

На основі кримінологічної картографії сучасні правоохоронні органи на рівні міст і окремих їх районів можуть вирішувати різного роду тактичні та стратегічні завдання з аналізу та протидії злочинності. По-перше, кримінологічні карти можуть використовуватися як інструмент аналітичної діяльності керівниками підрозділів міської поліції. Саме картографічна інформація дозволяє виявити взаємозв'язки між різними кримінологічними факторами (кримінальними, економічними, демографічними і т.д.), відстежити систематичність злочинної діяльності, зафіксувати тривалість існування на карті тієї або іншої «кримінальної точки», виявити

часові коливання статистичної інформації. По-друге, електронні кримінологічні карти можуть допомагати підтвердити або спростувати криміналістичні версії щодо використання злочинцями одних і тих самих маршрутів пересування містом, способів учинення злочинів, місця проживання та схожості типів жертв учинених злочинів тощо. По-третє, електронні карти дозволяють робити висновки про результативність роботи територіальних підрозділів поліції, більш точно здійснювати управління поліцейськими підрозділами, диференційовано підходити до планування заходів протидії злочинності. Відстежуючи зміни інтенсивності злочинності певних видів у тій або іншій територіально-просторовій системі, керівництво правоохоронних органів матиме цінну інформацію щодо ефективності роботи підлеглих; отримуватиме можливість оперативно реагувати на негативні зміни у стані злочинності на конкретних ділянках; більш гнучко координуватиме розподіл кадрових і технічних ресурсів між окремими районами міста залежно від змін оперативної обстановки.

Отже, використання кримінологічної картографії по праву можна вважати одним зі стратегічних напрямів удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення роботи правоохоронних органів і, як наслідок, важливим напрямком підвищення ефективності їх роботи і забезпечення правопорядку на рівні вулиць, районів, міст та областей України.

Після занесення на шари карт відповідних даних, в залежності від мети можна здійснювати візуалізацію та аналіз насиченості злочинністю тієї або іншої території шляхом приховування непотрібних шарів, або навпаки винесення їх на екран шляхом натискання галочки навпроти необхідного шару.

МЕТОД «МОЗКОВИЙ ШТУРМ»

Метод «Мозковий штурм» полягає у вільній груповій генерації суб'єктами досудового розслідування (або членами СОГ або СГ) будь-яких ідей, припущень стосовно певного предмета дослідження, з їхньою подальшою експертизою для відбору 2-3 найбільш імовірних.

Метод мозкового штурму є доволі мобільним та дозволяє у короткий термін винайти найбільш імовірні ідеї або припущення стосовно сутності:

а) певних явищ, подій та процесів конкретного злочину;
б) стратегії та тактики суб'єкта досудового розслідування.

Головною метою зазначеного методу є відбір найбільш раціональних та достовірних ідей та припущень стосовно предмета дослідження для їх аналізу та вивчення.

Правила застосування зазначеного методу

1. Забороняється будь-яка критика висловлюваних ідей.
2. Заохочується вільний політ думок та «несподіваність» ідей.
3. Необхідно висувати якомога більшу кількість ідей.
4. Усі ідеї обов'язково треба фіксувати.
5. В кожній аналізованій ідеї слід виявляти раціональну основу.

Умови застосування зазначеного методу

1. Провідна роль відводиться слідчому (старшому СОГ або СГ), який повинен організувати роботу суб'єктів досудового розслідування так, щоб жодна ідея, припущення не були втрачені, щоб усі вони були обговорені, змістовно оцінені та продумані кроки для їх реалізації.
2. До групи суб'єктів досудового розслідування (членів СОГ або СГ) повинні увійти 5-7 фахівців.
3. Слідчий повинен заохочувати суб'єктів досудового розслідування стосовно кількості та оригінальності ідей, припущень, гіпотез.
4. Будь-який суб'єкт досудового розслідування може розвинути ідею іншого учасника.
5. Суб'єкти досудового розслідування (члени СОГ або СГ) повинні бути ознайомлені з матеріалами кримінального провадження.
6. Вважається вірною та ідея, з якою погодиться більшість експертів.
7. Усі суб'єкти досудового розслідування (члени СОГ або СГ) повинні брати активну участь у процесі генерування та аналізу ідей.

8. Усі записи, що будуть здійснені під час застосування методу, необхідно зберігати доти, доки не будуть перевірені усі варіанти ідей (припущень).

Перевагами застосування зазначеного методу є те, що він:

1) допомагає суб'єктам досудового розслідування (членам СОГ або СГ) зосередитися на проблемі дослідження;
2) дозволяє групувати аналізовані явища в самостійні категорії;
3) легко освоюється та використовується суб'єктами досудового розслідування (членами СОГ або СГ);
4) дозволяє подивитися на проблему з різних сторін;
5) забезпечує наочність сприйняття.

Недоліками застосування зазначеного методу є те, що:

1) відсутня конструктивна критика;
2) суб'єкти досудового розслідування (члени СОГ або СГ) не обґрунтовують та не відстоюють власні ідеї;
3) необхідно проаналізувати велику кількість ідей.

Очікуваними результатами від процесу застосування зазначеного методу є те, що він сприятиме:

1) генеруванню нових ідей (припущень, рішень), які ще не були відпрацьовані у процесі досудового розслідування;
2) забезпеченню об'єктивності досудового розслідування;
3) винайденню найбільш раціональних і конструктивних рішень;
4) якості та результативності процесу досудового розслідування.

Необхідні матеріали для застосування зазначеного методу – різнокольорові фломастери, два-три аркуші формату А1 (або фліпчарт, дошка та крейда).

Необхідний час для застосування методу – від 30 до 40 хвилин.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Яка сутність методу А.Ф. Осборна «Мозковий штурм»?*
2. *Яка головна мета методу «Мозковий штурм»?*
3. *Які основні правила методу «Мозковий штурм»?*
4. *Які основні переваги застосування методу «Мозковий штурм»?*
5. *Опишіть тактику застосування методу «Мозковий штурм» на етапах його реалізації.*

Практична вправа «Мозковий штурм»

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНОЇ ВПРАВИ

Об'єднайтеся у підгрупу та за допомогою методу А.Ф. Осборна «Мозковий штурм» генеруйте ідеї щодо слідчих версій.

Інформація

Слідчо-оперативна група, яка прибула на місце події, встановила, що трупи лежать на галявині біля кострища, в 10 м. від лісової дороги, яка проходить повз дачного селища. На тілі убитих є колото-різані і рубані рани, а також сліди крові. Бурі плями речовини, схожої на кров, виявлені також на одязі трупів і на траві біля них.

У одного з убитих, в кишені, знайдений студентський квиток на ім'я Петрова, в іншого – паспорт на ім'я Харламова. У правій руці останнього затиснуті волосся в кількості 12 штук. У вогнищі лежать дві банки нерозкритих консервів «Голубці», а також порожні пляшки: одна ємністю 0,75 л з запахом бензину, а інша – ємністю 0,5 л з етикеткою горілка «Княжа». На останній пляшці виявлені відбитки пальців. За 15 см від голови одного з трупів, знайдено шматок прогумованої тканини коричневого кольору розміром 8 х 10 см з плямами, схожими на кров, а за 200 м – футляр коричневого кольору від цифрового фотоапарата.

МЕТОД «ЕВРИСТИЧНІ ЗАПИТАННЯ»

Метод «Евристичні запитання» полягає у тому, що необхідно винайти відповіді на сім ключових запитань: хто? (суб'єкт), що? (об'єкт), навіщо? (мета), де? (місце), чим? (засоби), як? (метод, спосіб), коли? (час). Потім ці питання в певній послідовності поєднати між собою (наприклад, 1 з 2, 1 з 3..., 1 з 4..., ...1 з 7; потім 2 з 3, 2 з 4..., ...2-7 і так далі) та знову винайти відповіді. Марк Квінтіліан стверджував, що ці поєднання породжують масу нових, часом зовсім несподіваних запитань та надають можливість відшукати істину.

Метод «Евристичні запитання» доцільно застосовувати під час побудови та перевірки криміналістичних версій для збору додаткової інформації в умовах проблемної ситуації чи упорядкування вже наявної інформації у процесі вирішення поставленого завдання. Метод може використовуватися як індивідуально, так й у групі, однак, групова робота є найбільш ефективною формою.

Головною метою методу є винайдення відповідей на запитання для встановлення істини у кримінальному провадженні.

Правила застосування методу:

1. Усі відповіді необхідно обов'язково фіксувати.
2. Суб'єкти досудового розслідування (члени СОГ або СГ) повинні уважно слухати один одного.
3. Дозволяється тільки аргументована та конструктивна критика.
4. Будь-який суб'єкт досудового розслідування (член СОГ або СГ) може розвинути ідею-відповідь іншого учасника.

Умови застосування методу:

1. Кількість суб'єктів досудового розслідування (членів СОГ або СГ) повинна бути не менше чотирьох.
2. Слідчий (старший СОГ або СГ) повинен заохочувати суб'єктів досудового розслідування (членів СОГ або СГ) стосовно кількості та оригінальності відповідей на запитання.

3. Суб'єкти досудового розслідування (члени СОГ або СГ) повинні бути ознайомлені з матеріалами кримінального провадження.
4. Усі суб'єкти досудового розслідування (члени СОГ або СГ) повинні брати активну участь під час застосування методу.
5. Усі записи, що будуть здійснені під час застосування методу, необхідно зберігати до тих пір, поки не будуть перевірені усі криміналістичні версії або поки не будуть перевірені усі варіанти ідей (припущень).

Перевагами застосування методу є те, що він:

1) не має обмежень в аналізі певних ознак та характеристик злочину;
2) забезпечує рівноцінність усіх елементів певних характеристик злочину;
3) дозволяє отримати нові ідеї або розвити вже наявні;
4) дозволяє вирішити складні завдання досудового розслідування;
5) дозволяє винайти багато нових, несподіваних, оригінальних ідей (припущень), імовірних та раціональних рішень стосовно злочинного явища, процесу чи предмета дослідження.

Недоліками та обмеженнями цього методу є те, що він не надає особливо оригінальних ідей і рішень та як й інші евристичні методи, не гарантує абсолютного успіху у вирішенні складних, евристичних завдань досудового розслідування.

Очікуваними результатами від процесу застосування методу є сприяння:

1) зниженню проблемності задачі досудового розслідування до оптимального рівня;
2) поділу задачі на підзадачі;
3) винайденню нових тактичних рішень.

Необхідні матеріали для застосування методу – різнокольорові фломастери, п'ять-шість аркушів формату А1 (або фліпчарт, дошка та крейда); 20-30 аркушів форматуА4.

Термін активного застосування методу – від 30 до 40 хвилин.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Визначте сутність методу М.Ф. Квінтіліана?*
2. *Яка головна мета методу М.Ф. Квінтіліана?*
3. *Які основні правила методу М.Ф. Квінтіліана?*

Практична вправа «Евристичні запитання»

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНОЇ ВПРАВИ

Проаналізуйте інформацію за допомогою методу М.Ф. Квінтіліана «Евристичні запитання» та визначте відповіді на які запитання слід отримати від громадянки Никанорової А.С.

Інформація

До чергової частини Жовтневого РВВС м. Самари звернулася громадянка Никанорова Ангеліна Сергіївна, 1986 року народження, із заявою про те, що близько семи години тому, троє незнайомих чоловіків затягли її в будинок, що розташований в приватному секторі по вул. Петра, де її неодноразово ґвалтували протягом шести годин.

За повідомленням оперативного чергового заявниця перебуває в шоковому стані, її одяг забруднений і знаходиться в безладді, джинси порвані, будь-які документи у неї відсутні, на обличчі ссадини і синці, на правій руці рана, яка кровоточить. При первинному опитуванні Никанорова А.С. заявила, що вона є студенткою філологічного факультету МГУ. Приблизно о 19.30, коли вона йшла по вул. Потапової до Тираспольського шосе, біля неї зупинилася автомашина ВАЗ 2110, з якої вискочили двоє незнайомих їй чоловіків і затягли її на заднє сидіння, після чого привезли її в приватний будинок, розташований на вул. Петра, там разом з водієм відібрали у неї сумку, в якій знаходилися гроші, документи та стільниковий телефон, після чого завели в спальню, де завдали їй кілька ударів кулаками по обличчю і ногами по тілу, зірвали одяг і ґвалтували по черзі протягом кількох годин.

МЕТОД «КАРТА РОЗДУМІВ»

Метод «Карта роздумів» полягає у генеруванні ідеї щодо предмета дослідження, деталізує його внутрішні логічні зв'язки, використовуючи графічний запис у вигляді діаграми.

Слід зазначити, що за допомогою методу можна детально проаналізувати інформацію як загального, так і більш вузького характеру. Так, наприклад, центральним елементом діаграми може бути: предмет злочинного посягання, суб'єкт злочину, мета злочину та ін.; «провідними гілками» – ймовірні мотиви злочину, особа потерпілого тощо; «другорядними гілками» – більш докладна інформація щодо «основної гілки».

Пропонований метод буде ефективним для встановлення алібі можливого підозрюваного. Таким чином, центральним елементом діаграми буде алібі, «провідними гілками» – перелік осіб, які можуть підтвердити алібі; «другорядними гілками» – перелік осіб, які можуть підтвердити свідчення свідків.

Слід підкреслити, що діаграм може бути декілька. Так, наприклад, ключовим центральним елементом може бути найбільш ймовірна мета злочину, «провідними гілками» – найбільш ймовірні мотиви злочину, «другорядними гілками» – найбільш ймовірні суб'єкти злочину. Оскільки припущень щодо найбільш ймовірних цілей злочину може бути декілька, то в цьому випадку, для подальшого полегшення роботи з діаграмами, необхідно фіксувати всі генеровані ідеї на різних аркушах. І надалі по черзі відпрацьовувати кожну зних.

Метод може використовуватися як індивідуально, так й у групі, однак, групова робота є найбільш ефективною формою.

Метою застосування методу є вироблення найбільш достовірних і раціональних ідей та припущень щодо центральної ключової проблеми досудового розслідування кримінальних правопорушень, її деталізація, логічне поєднання і знаходження внутрішніх зв'язків.

Правила застосування методу:

1. Всі ідеї та припущення необхідно обґрунтовувати.
2. Необхідно уважно слухати один одного, не перебивати.
3. Дозволяється тільки аргументована і конструктивна критика.
4. Кожен суб'єкт досудового розслідування (член СОГ або СГ) може розвинути ідею-відповідь іншого суб'єкта.
5. Всі ідеї та припущення треба обов'язково фіксувати.

Умови застосування методу:

1. Перед застосуванням методу необхідно обов'язково зібрати якомога більше інформації щодо кримінального правопорушення.
2. Кількість учасників має бути не менше чотирьох.
3. Усі суб'єкти досудового розслідування повинні бути добре ознайомлені з матеріалами кримінального провадження.
4. Всі суб'єкти досудового розслідування (члени СОГ або СГ) повинні брати активну участь під час застосування методу.
5. Всі записи, які будуть здійснюватися під час застосування методу, необхідно зберігати до тих пір, поки не будуть перевірені всі криміналістичні версії.

Перевагами застосування методу є те, що він допоможе:

1) відокремити головне від другорядного;
2) визначити прогалини в наявній інформації щодо кримінального правопорушення;
3) структурувати наявну інформацію і отримати загальне уявлення про закладену в діаграму інформацію;
4) висунути криміналістичні версії;
5) чітко визначити перелік заходів щодо їх перевірки.

Недоліки застосування методу «Карта роздумів:

а) він є занадто об'ємним;
б) вимагає групової роботи;
в) вимагає обмеження масштабності і фокусування на одному центральному ключовому предметі дослідження.

Очікуваними результатами від процесу застосування методу є сприяння:

1) сепарації основних завдань від другорядних;
2) виділенню найбільш раціональних ідей і пропозицій;
3) структуризації генерованих ідей і пропозицій;
4) виробленню найбільш ефективних шляхів вирішення того чи іншогозавдання.

Необхідні матеріали для застосування методу: фліпчарт, 5-10 аркушів формату А 1, 10-15 аркушів формату А 4, різнокольорові фломастери. Існує також програмне забезпечення для побудови діаграми: SciPlore MindMapping, FreePlane, SciPlore MindMapping CAM editor, Compendium, Pimki.

Необхідний для проведення час – від 30-ти до 90-та хвилин.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Визначте сутність методу Т. Б'юздена «Карта роздумів».*
2. *Яка головна мета методу Т. Б'юздена «Карта роздумів»?*
3. *Які основні правила методу Т. Б'юздена «Карта роздумів»?*
4. *Тактичні особливості застосування методу Т. Б'юздена «Карта роздумів».*
5. *Основні переваги застосування методу Т. Б'юздена «Карта роздумів».*

Практична вправа «Карта роздумів»

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНОЇ ВПРАВИ

Проаналізуйте інформацію за допомогою методу Т. Б'юздена «Карта роздумів».

Інформація

22 жовтня 2019 року в 23.20, в чергову частину Осиповицького відділу Національної поліції надійшло повідомлення, що невідомі особи виносять з магазину та завантажують в легковий автомобіль якісь ящики. На місце події виїхала слідчо-оперативна група. Зовнішній огляд магазину показав, що двері, вікна і стіни будівлі пошкоджень не мають. Двері замкнені на замки й опечатані. У десяти метрах від магазину, в кущах виявлений чоловік в несвідомому стані з раною на голові. Біля нього знайдено водійське посвідчення на ім'я Нестеренка Павла Васильовича. При подальшому огляді території, прилеглої до магазину, виявлені сліди шин легкового автомобіля.

МЕТОД «ІНВЕРСІЯ»

Метод «Інверсія» полягає у розгляді предмета дослідження через діаметрально протилежні припущення.

Метод інверсії базується на закономірності і відповідно принципі дуалізму, діалектичної єдності й оптимального використання протилежних (прямих і зворотних) процедур творчого мислення. Виділяють такі ***різновиди інверсій***: форми, структури, функції, часи, місця.

Головною метою методу є винайдення раціональних відповідей щодо ключової проблеми досудового розслідування кримінального провадження у нових несподіваних напрямах, найчастіше протилежних традиційним поглядам і переконанням.

Правила застосування методу:

1. Всі ідеї та припущення необхідно обґрунтовувати.
2. Необхідно уважно слухати один одного, не перебивати.
3. Дозволяється тільки аргументована і конструктивна критика.
4. Кожен суб'єкт досудового розслідування (член СОГ або СГ) може розвинути ідею-відповідь іншого суб'єкта.
5. Всі ідеї та припущення треба обов'язково фіксувати.

Умови застосування методу:

1. Перед застосуванням методу необхідно обов'язково зібрати якомога більше інформації про кримінальне правопорушення.
2. Кількість учасників має бути не менше трьох.
3. Усі суб'єкти досудового розслідування (члени СОГ або СГ) повинні бути добре ознайомлені з матеріалами кримінального провадження.
4. Всі суб'єкти досудового розслідування (члени СОГ або СГ) повинні брати активну участь під час застосування методу.
5. Всі записи, які будуть здійснюватися під час застосування методу, необхідно зберігати до тих пір, поки не будуть перевірені всі криміналістичні версії.
6. Застосовувати у ситуаціях, коли стереотипні прийоми, процедури криміналістичного аналізу є безплідними і не дають ніякого результату, тоді оптимальним в таких випадках стає принципово протилежне, альтернативне рішення.

Перевагами застосування методу є те, що він дозволяє:

1) розглядати проблемне питання з протилежного боку;
2) відшукувати вихід із начебто безвихідної ситуації;
3) винаходити оригінальні, часом досить несподівані рішення різного рівня складності і проблемності.

Недоліком застосування методу є те, що він вимагає досить високого рівня творчих здібностей, базових знань, умінь та досвіду.

Очікуваними результатами від процесу застосування методу є те, що він дозволяє:

а) вийти із «глухого кута» під час досудового розслідування кримінального правопорушення;
б) генерувати нові, несподівані варіанти напрямів вирішення проблемного питання досудового розслідування;
в) знизити ризик побічних ефектів від використання інших методів.

Необхідні матеріали для застосування методу»: фліпчарт, 1-2 аркуша формату А 1, 10-15 аркушів формату А 4, різнокольорові фломастери.

Термін активного застосування методу – від 30-ти до 90-та хвилин.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Визначте сутність методу «Інверсія».*
2. *Які основні правила застосування методу «Інверсія»?*
3. *Тактика застосування методу «Інверсія».*

Практична вправа «Інверсія»

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНОЇ ВПРАВИ

Проаналізуйте інформацію за допомогою методу «Інверсія»?

Інформація

За номером 102 поступило повідомлення від Мирона Івана Васильовича, про те, що на другому поверсі є запах мертвечини. Він обійшов двох своїх сусідів та з'ясував, що вони також відчувають запах. Усі разом вони дзвонили у квартиру № 33, їм ніхто не відкрив. Квартира № 33 вже п'ять років була в оренді.

Хто її орендував вони не знають. Хазяїн квартири мешкає в іншій державі.

Слідчо-оперативна група приїхала на виклик. Після відчинення дверей було знайдено два трупи зі слідами насильницької смерті. Сусіди трупи не ідентифікували.

МЕТОД «КОРЕЛЯЦІЙНИЙ АНАЛІЗ»

Метод «Кореляційний аналіз» полягає у визначенні характеру зв'язків між двома наборами елементів (змінних) – діяльності, умов, функцій тощо та будуванні на їх основі скатер- діаграм (діаграм розсіювання), що відображають тренди (тенденції) у графічній формі, а не математично.

Кореляційний аналіз– це метод дослідження взаємозалежності ознак у генеральній сукупності, які є випадковими величинами з нормальним характером розподілу.

Основними вимогами до застосування кореляційного аналізу є достатня кількість спостережень, сукупності факторних і результативних показників, а також їх кількісний вимір і відображення в інформаційних джерелах.

Головною метою зазначеного методу є визначення характеру і сили кореляції між двома змінними, наприклад, взаємозалежність рівня злочинності у різних районах містам від загальної кількості поліції, що обслуговують райони цього міста.

Головними завданнями кореляційного аналізу є:

– визначення форми зв'язку;
– вимірювання щільності (сили) зв'язку;
– виявлення впливу факторів на результативну ознаку.

Правила застосування зазначеного методу:

1. Обираються два основних статистичних показника спостереження, один з яких є залежним від іншого.
2. Визначається декартова система координат з визначенням по її осях обраних параметрів (зазвичай значення незалежного параметра відображаються горизонтально, а значення залежного – вертикально).
3. На діаграмі розсіювання для кожного окремого показника спостереження (або елементарної одиниці набору даних) фіксується точка, координати якої (у декартовій системі координат) дорівнюють значенням двох обраних раніше параметрів цього спостереження.
4. Проводиться аналіз діаграми із виявлення певних зв'язків між обраними параметрами.

Умови застосування зазначеного методу:

1. Доцільність застосування методу проявляється в умовах ускладнення оперативної обстановки, що характеризується певною інтенсивністю злочинності, повторністю (серійністю) видових злочинних проявів, схожими характеристиками їх вчинення тощо.
2. Провідна роль відводиться слідчому (або працівникові СОГ, призначеному слідчим), який організовує збір і систематизацію необхідної аналітичної інформації, визначає основні змінні, на основі яких здійснюється аналіз і формуються висновки.
3. До групи суб'єктів досудового розслідування (членів СОГ або СГ) повинні увійти 5-7 фахівців, які повинні бути ознайомлені з матеріалами кримінального провадження.
4. Члени СОГ (або СГ) повинні брати активну участь у процесі формування висновків.
5. Зроблені за висновками кореляційного аналізу гіпотези (версії) необхідно зберігати до часу їх повної перевірки (підтвердження або спростування).

Перевагами застосування зазначеного методу є те, що він:

1) дозволяє виокремлювати деталі (аргумент витікає із загальних умов до конкретних) й прогнозувати подальший розвиток подій на основі дедуктивної логіки;
2) дозволяє суб'єктам досудового розслідування (членам СОГ або СГ) за отриманими результатами зосереджувати увагу на питанні причинно-наслідкового зв'язку подій;
3) дозволяє систематизувати аналізовані явища в самостійні категорії;
4) забезпечує наочність сприйняття досліджуваних явищ;
5) забезпечує статистичну точність результату.

Недоліками застосування зазначеного методу є те, що:

1) складно терміново підтвердити (перевірити) об'єктивність висновків, що приймаються на основні аналізу;
2) у процесі кореляційного аналізу існує можливість висунення різнопланових і не пов'язаних одна з одною гіпотез (версій);
3) відсутня можливість об'єктивної аргументації гіпотез (версій).

Очікуваними результатами від процесу застосування зазначеного методу є те, що він сприятиме:

1) генеруванню нових ідей (припущень, рішень), які ще не були відпрацьовані у процесі досудового розслідування;
2) забезпеченню об'єктивності досудового розслідування;
3) винайденню найбільш раціональних і нових конструктивних рішень;
4) якості та результативності процесу досудового розслідування.

Необхідні матеріали для застосування зазначеного методу – різнокольорові фломастери, два-три аркуші формату А1 (або фліпчарт, дошка та крейда), проектор.

Термін активного застосування методу – від 40 до 50 хвилин.

В якості прикладу можна продемонструвати алгоритм виявлення ступеню впливу окремих демографічних показників на інтенсивність злочинності на конкретних територіях, який був проведений на основі аналізу кореляційних залежностей між злочинністю та міграцією населення, його, кількістю, щільністю і т.д. Рейтинговий аналіз та групування територій за рівнем кримінальної ураженості здійснено з використанням елементів методики Спирмена. Для цього були побудовані ранжовані ряди для кожної із систем значень «х» та «у». Для оцінки даних був здійснений відбір за 38 перемінними (n), що відображали кількість обстежених населених пунктів та окреслювали межі дослідження. Сюди входили 36 населених пунктів, плюс 2 перемінні для м. Одеси та Одеської області, що склало число 38 (n). Під час співпадання значень вносилися поправки на однакові ранги.

Далі було проведено ранжування значень інтенсивності злочинності (х) та кількості населення (у) і побудовані статистичні таблиці попередніх розрахунків ранжованих рядів – хі (ранг) та для у і (ранг) сум квадратів значень для різниці рангів – di.

Під час розрахунків ми додержувалися таких правил та алгоритму:

1) ранжування кожної із груп ознак здійснювалося за зростанням;
2) визначення різниці рангів кожної пари значень, які зіставлялися, здійснювалося за формулою: di = dx - dy;
3) зведення у квадрат різниці di і розрахунок загальної суми: ∑d2.

Після цього був розрахований коефіцієнт рангової кореляції Спирмена за формулою:

$$p = 1 - 6\frac{\sum d^2}{n^3 - n}$$

d2 – квадрат різниці між рангами;
n – кількість ознак, що використовувалися у ранжуванні.

У результаті розрахунків коефіцієнта рангової кореляції Спирмена були отримані проміжні результати:

розрахована ∑d2 = 2 586
чисельник 6 х 2586 = 15 516
знаменник у дужках 382 –1 = 1 444 –1 = 1 443
загальний знаменник – 38 х 1 443= 54 834
розрахунки за формулою 1 – 15 516/54 834 = 1 – 0,2829 = 0,72

Отже, між кількістю населення та інтенсивністю злочинності у 38 населених пунктах Одеської області існує сильна пряма кореляційна залежність. Тобто за відсутності належного контролю за злочинністю з боку державних і правоохоронних органів та неналежної організації кримінологічної і віктимологічної безпеки у населених пунктах, де сконцентрована велика кількість населення (в тому числі й за рахунок міграційних процесів), одночасно підвищується й імовірність вчинення злочинів, і навпаки.

У цьому сенсі постає закономірне питання щодо забезпечення високого рівня правопорядку в окремих особливо великих містах країни з надзвичайно високою щільністю населення. Пояснення цієї ситуації пов'язується не зі скептичним ставленням до залежності рівня злочинності від кількості населення, а з рівнем контролю за злочинністю. В умовах схожих демографічних ситуацій у населених пунктах з високим ступенем соціального та державного контролю за злочинністю рівень інтенсивності остатньої завжди буде нижчим за той, де цей контроль організований не належним чином. Додамо і таке, що за умов, коли злочинність – це негативний продукт, породжений комплексом суспільних протиріч, вона може існувати виключно у «сприятливому» середовищі, та що саме головне – при наявності самої людини. Уявимо собі пустелю, де виключається можливість для заселення і функціонування людської спільноти. Автоматично там не існує жодних причин і умов, і як наслідок, є неможливим сам факт існування злочинності. Більше того, наявна географічна картина злочинності в особливо великих містах багато в чому співпадає із системою розселення населення, що неодноразово наглядно демонструвалося нами у наукових публікаціях. Аналіз стану злочинності у різних

районах особливо великого міста підтверджує гіпотезу про те, що до числа криміногенних факторів належать щільність населення і концентрація жителів та гостей міста у різних його частинах протягом певного періоду часу – тижня, місяця, кварталу, пори року тощо. Кореляційний аналіз, який неодноразово проводився зарубіжними та вітчизняними вченими і за допомогою якого ми чимало разів підтверджували власні гіпотези (щодо впливу на злочинність рівня релігійності, щільності населення, рівня концентрації тюрем і т.д.), дозволяв постійно фіксувати високу статистичну залежність між концентрацією злочинності та щільністю населення (коефіцієнт кореляції від +0,80 до + 0,89) і «маятниковою» міграцією (з відповідним коефіцієнтом від +0,70 до +0,79). Останні показники тісно пов'язані із функціональним типом територіальних частин великого міста, у значній мірі визначаючи інтенсивність і структуру злочинності. При цьому у різних містах має місце відмінний набір факторів, що є різним за ступенем їх впливу на сезонні коливання злочинності.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Визначте сутність методу «Кореляційний аналіз».*
2. *Які основні правила застосування методу«Кореляційний аналіз»?*
3. *Тактика застосування методу «Кореляційний аналіз».*

МЕТОД «КЛАСТЕРНИЙ АНАЛІЗ»

Метод «Кластерний аналіз» – це сукупність математичних методів, призначених для формування «віддалених» один від одного груп «близьких» між собою об'єктів за інформацією про відстані або зв'язки (заходи близькості) між ними.

Кластерний аналіз – це багатовимірна статистична процедура, що виконує збір даних, що містять інформацію про вибірку об'єктів, і потім впорядковує об'єкти в порівняно однорідні групи.

Метою методу «Кластерний аналіз» є класифікація та групування об'єктів по численності атрибутів. Це дозволить в деталізації виявити, наприклад, пов'язані між собою телефонні номери або банківські рахунки.

Правила застосування методу. IBM i2 Analyst's Notebook знаходить кластери через пошук найбільш тісно пов'язаних груп осіб на створеному графіку, тобто груп з найбільш сильними зв'язками.

Кожен потенційний кластер має обов'язкову силу – чим вищою є сила зв'язків між особами в середині кластеру, тим сильнішим є кластер. Наприклад, аналітик в IBM i2 Analyst's Notebook може задати найменшу кількість зв'язків особи для того, щоб рахувати це кластером (групою).

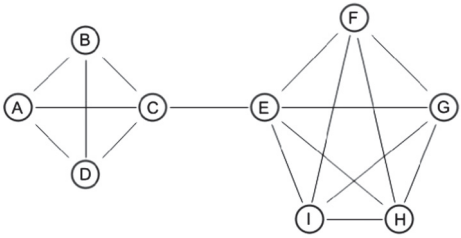

мал. 1.Кластер 1 *мал. 2. Кластер 2*

Наприклад, на кластері 1 зображені одиничні зв'язки між особами A, B, C, D, які перебувають в одній групі. На кластері 2 вже зображені чотирикратні зв'язки осіб F, E, G, I, H (мал. 1 та мал.2).

Умови застосування методу. Пошук кластерів може бути корисним в діаграмах, які містять дані великого обсягу, такі як телефонні дзвінки або фінансові операції з багатьма взаємопов'язаними особами.

Метод кластерного аналізу може бути використаний для ідентифікації,наприклад:

– потенційних ключових гравців в кримінальному розслідуванні на підставі кількості телефонних дзвінків між ними;

– структури організації або групи, використовуючи час електронної переписки з метою визначення осіб, які контактували між собою;
– будь-якого потенційного угруповання,дездійснюється продовжувана злочинна діяльність, яка об'єднує осіб.

Перевагами застосування даного методу є можливість:

1) визначення ключових осіб, подій, зв'язків і закономірностей, які не завжди можна виявити іншими засобами;
2) швидкого визначення ключових осіб, взаємовідносин між ними і їх зв'язку з подіями за допомогою функцій аналізу основних зв'язків;
3) виявлення можливих посередників між, на перший погляд, не пов'язаних між собою сутностями в мережі.
4) детально вивчити дані з метою виявлення неочевидних зв'язків, закономірностей і тенденцій в складних даних.

Недоліками застосування даного методу є:

– складність програмного забезпечення, яке застосовуються під час використання даного методу;
– попередня обробка великого масиву інформації,а саме перенесення її в цифровий варіант.

Очікувані результати:

– суттєве скорочення часу обробки великих масивів інформації;
– підвищення ефективності аналізу наявної інформації під час досудового розслідування;
– отримання оперативної інформації про зв'язки підозрюваної особи.

Необхідними матеріалами для застосування методу є програмне забезпечення, а саме:

– IBM i2 Analyst'sNotebook;

– Microsoft Excel;
– NodeXL.

Термін активного застосування методу з урахуванням підготовчих дій роботи в Microsoft Excel та NodeXL та безпосереднього використання даного методу в IBM i2 Analyst's Notebook залежить від обсягів інформації, яка надається для аналізу.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Дайте поняття «кластерний аналіз»?*
2. *Яка мета використання методу кластерного аналізу в IBM i2 Analyst'sNotebook?*
3. *Назвіть переваги та недоліки застосування методу кластерного аналізу?*
4. *Як намалювати кластер з одиничними зв'язками між особою 1, особою 2, особою 3 та особою 4?*
5. *Як намалювати кластер з шестикратними зв'язками?*

Практична вправа «Кластерний аналіз»

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНОЇ ВПРАВИ

Інформація

07.01.2019 року в районі Дніпровського району міста Києва, а саме на Ленінградській площі, був скоєний розбійний напад на установу «Швидко гроші».

В ході досудового розслідування було встановлено, що розбійний напад скоїли 4 невідомих особи, а також від українських телекомунікаційних компаній було отримано інформацію про телефонні розмови, зафіксовані найближчою до Ленінградської площі вежею мобільного зв'язку.

1. Створити таблицю в Microsoft Excel з інформацією про телефонні перемовини.

2. Створити в i2 Analyst`s Notebook мережу телефонних розмов.
3. За допомогою аналітичної функції i2 Analyst`s Notebook «кластеризація» визначити потенційну організовану групу.
4. За допомогою функції «аналіз соціальних мереж» встановити мобільний номер потенційного лідера даної організованої групи.

МЕТОД «SWOT-АНАЛІЗ»

Метод «SWOT-аналіз» полягає у стратегічному плануванні (конструюванні стратегій) для виявлення факторів внутрішнього і зовнішнього середовища організації та поділ їх на чотири категорії:

Strengths (сильні сторони);
Weaknesses (слабкі сторони);
Opportunities (можливості);
Threats (загрози).

Метою методу є визначення всіх сильних і слабких сторін внутрішніх чинників та зовнішніх чинників, для отримання чіткого уявлення.

Умови застосування «SWOT-аналізу»:

1. Перед застосуванням методу необхідно обов'язково зібрати якомога більше інформації.
2. Кількість учасників має бути не менше чотирьох.
3. Необхідно підготувати наочний матеріал (дошка, стікери, засоби візуалізації та інше).
4. Усі суб'єкти досудового розслідування (члени СОГ або СГ) повинні бути добре ознайомлені з матеріалами кримінального провадження та брати активну участь під час застосування методу.

Правила застосування «SWOT-аналізу»:

1. Забороняється будь-яка критика висловлюваних ідей.
2. Заохочується вільний політ думок та «несподіваність» ідей.

3. Необхідно висувати якомога більшу кількість ідей.
4. Усі ідеї обов'язково треба фіксувати.
5. Виявлення раціональної основи в кожній аналізованій ідеї.

Перевагами застосування методу є те, що він надає можливість:

– співробітникам органів досудового розслідування встановити внутрішні сильні сторони або відмінні переваги власної стратегії (раптовість дій; наявність часу для планування стратегії розслідування; використання державних закритих реєстрів та баз даних; проведення оперативно-технічних, оперативно-розшукових заходів, негласних слідчих (розшукових) дій; залучення необмеженої кількості спеціалістів з різних сфер у тому числі аналітиків);
– проаналізувати потенційно сильні сторони розслідування і використовувати їх для подальших дій для досягнення цілей (дослідити архів аналогічних справ минулих років; звернутися за порадою до слідчих, в провадженні яких були аналогічні кримінальні провадження; звернутися до наукових установ, лабораторій, які займаються розробкою необхідної для слідства проблематикою; виявити елементи системи кримінальних відносин (осіб, установ та організацій), що унеможливлюють документування фактів протиправної діяльності та притягнення винних до кримінальної відповідальності);
– проаналізувати всі слабкі та вразливі місця під час досудового розслідування, щоб зрозуміти, чи впливають вони на хід досудового розслідування, на формування доказової бази, чи можна їх відкоригувати, виходячи зі стратегічних міркувань;
– з'ясувати та знати ресурси, методики, тактичні прийоми, які найкраще використовувати для того, щоб отримати максимально сприятливі можливості в досудовому розслідуванні;
– виявити загрози, які є найбільш критичними для кримінального провадження, та розробити ряд стратегічних дій для його захисту (витік інформації про заплановані слідчі (розшукові) дії; знати лінію захисту та можливих «покровителів» злочинців).

Недоліки застосування методу:

1) «SWOT-аналіз» – це просто інструмент для отримання наочної структурованої інформації, він не містить чітких рекомендацій або конкретно сформульованих відповідей;
2) результати SWOT-аналізу сильно залежать від якості та повноти наданих аналітику даних для аналізу;
3) якщо не врахувати всі чинники при проведенні «SWOT-аналізу», існує ризик прийняття невірних стратегічних рішень;
4) якість SWOT-аналізу залежить від профпідготовки аналітика;
5) застаріла практика вітчизняних оперативних підрозділів щодо надання аналітику неповної або застарілої інформації для, на їх погляд, захисту інформації від розголошення.

Очікуваними результатами від процесу застосування зазначеного методу є те, що він сприятиме:

1) створенню на початковому етапі досудового розслідування кримінального провадження достатніх передумов інформаційного забезпечення подальшого ходу розслідування;
2) забезпеченню наочності досудового розслідування;
3) підвищенню якості та наступальності процесу досудового розслідування;
4) підвищенню продуктивності аналітики і скороченню часу, який необхідний для прийняття оперативних рішень.

Необхідні матеріали для застосування зазначеного методу – soft IBM i2 Analyst's Notebook (при можливості); без програмного забезпечення – різнокольорові фломастери, лінійки, два-три аркуші формату А0 (або фліпчарт, дошка та крейда).

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Визначте сутність методу«SWOT-аналіз».*
2. *Яка головна мета методу«SWOT-аналіз»?*
3. *Наведіть основні правила та умови застосування методу «SWOT- аналіз».*

4. *Які основні переваги та недоліки методу«SWOT-аналіз»?*
5. *Який алгоритм проведення методу «SWOT-аналіз»?*

Практична вправа «SWOT-аналіз»

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНОЇ ВПРАВИ

Проаналізуйте інформацію за допомогою методу «SWOT-аналіз».

Інформація

Під час розслідування слідчим районного відділу поліції м. Одеси капітаном поліції К. кримінального провадження за фактом заяви гр. П. щодо погіршення його самопочуття після прийняття лікарського препарату «Нексааварс», який останній придбав 01.04.2019 року в аптеці «Ваші Ліки» за 2500 грн. було встановлено:

– гр. П 54 роки, у якого діагноз метастатичний нирково-клітинний рак, який йому діагностували в 2016 році в лікарні №2 м. Одеси. Доктор саме цієї лікарні порадив препарат «Нексааварс»;
– аптека «Ваші Ліки» входить до всеукраїнської мережі аптек «Укрліки», які розташовані в Львівській, Тернопільській, Івано-Франківській, Закарпатській, Рівненській, Хмельницькій, Чернівецькій та Волинській областях.
– співвласником мережі аптек «Укрліки» є гр. С., син якого заснував адвокатську контору «Е-партнер», яка у 2018 році вийшла на міжнародний рівень та має офіси в Лондоні та Брюсселі. Крім того, гр. С перебуває в дружніх стосунках з мерами обласних центрів Львівської, Тернопільської, Івано-Франківської, Закарпатської, Рівненської, Хмельницької, Чернівецької, Волинської областей. Сестра гр. С. працює в Державній службі України з лікарських засобів та контролю за наркотиками Міністерства охорони здоров'я України.
– з початку 2019 року мережа аптек «Укрліки» стала активно просувати свої послуги в Одеській області;

- препарат «Нексааварс» пройшов відповідну процедуру сертифікації та тендер в Україні протипухлинний препарат, інгібітор протеїнкіназ. Код АТХ L01X E05. Механізм дії: сорафеніб є інгібітором низки ферментів із групи кіназ, що знижує проліферацію пухлинних клітин in vitro. Індійського виробництва та за документами поставляється з Великобританії до України, але за оперативною інформацією препарат з Індії поставляється в Україну.
- ціна препарату «Нексааварс» в Індії становить 800 грн.
- за результатами експертизи препарату «Нексааварс» встановлено, що препарат відповідає вимогам України, які приділяються до препаратів категорії «Б» з відповідної ціновою політикою до 1200 грн.
- у лютому 2019 року гр. П. придбав квартиру в центрі м. Одеси за 40 000 доларів, що явно не по кишені останньому.
- доля продажу препарату «Нексааварс» у Львівській, Тернопільській, Івано-Франківській, Закарпатській, Рівненській, Хмельницькій, Чернівецькій та Волинській областях в порівнянні з іншими регіонами України значно вище та становить 80%.

МЕТОД ОЦІНКИ РИЗИКІВ «HAZOP»

Метод оцінки ризиків «HAZOP» полягає в деталізації та ідентифікації проблем в організації та здійсненні досудового розслідування кримінальних проваджень, визначенні можливих причин їх виникнення та оцінки наслідків.

Головною метою зазначеного методу є визначення найбільш вірогідних сценаріїв розвитку досудового розслідування кримінального провадження, а також розробка альтернативних планів проведення процесуальних дій та гнучких алгоритмів провадження слідчих (розшукових) дій, спрямованих на збір й дослідження доказів та встановлення обставин, що сприяли вчиненню злочину, з урахуванням об'єктивних факторів, котрі перебувають поза сферою впливу суб'єктів досудового розслідування.

Правила застосування методу:

1) Дослідження «HAZOP» передбачає деталізацію та ідентифікацію потенційних проблем ефективності тактики розслідування кримінального правопорушення в цілому та проведення окремих процесуальних дій, зокрема.
2) Ініціювання дослідження, як правило, належить до компетенції керівника органу досудового розслідування або окремого структурного підрозділу. Керівник має визначити строки проведення дослідження «HAZOP», призначити старшого слідчо-оперативної групи або слідчої групи (надалі – старший СОГ або СГ) та забезпечити суб'єктів досудового розслідування (членів СОГ або СГ) необхідними ресурсами для його виконання.
   Необхідність дослідження «HAZOP» визначається при складанні загального плану досудового розслідування кримінального провадження, який затверджується керівником органу досудового розслідування. Старший СОГ або СГ має визначити обсяг та мету аналізу. Відповідно до встановлених вимог необхідно визначити відповідального за проведення дослідження та наділити його відповідними повноваженнями.
3) Здійснюється групою досвідчених суб'єктів досудового розслідування суб'єктам досудового розслідування (членів СОГ або СГ), у провадженні яких перебуває кримінальне провадження. Суб'єкти (члени СОГ або СГ) мають ідентифікувати потенційні відхилення від цілей кримінального судочинства, а також здійснити експертизу їх можливих причин та оцінку наслідків.
4) У ході аналізу необхідно використовувати «керівні слова» для ідентифікації потенційних відхилень від поставленої мети як процесуальної дії, так і провадження досудового розслідування в цілому:

   – «ні» – мета не може бути досягнута;
   – «більше» – більша кількість заходів, а ніж вимагається;
   – «менше» – менша кількість заходів, а ніж вимагається;
   – «частина» – мета може бути досягнута частково;
   – «інша, аніж» – результат не відповідає попередньо визначеній меті;
   – «рано» – заходи виконуються/виконані передчасно;

– «пізно» – заходи виконуються/виконані із запізненням;
– «перед тим як» – заходи проводяться раніше запланованого;
– «після» – заходи виконуються пізніше запланованого.

Суб'єкти досудового розслідування (члени СОГ або СГ) мають спрогнозувати, яким би могло бути відхилення та до яких наслідків це могло б призвести.

5) Аналіз має проводитись під керівництвом досвідченого слідчого (старшого СОГ або СГ), який має забезпечити всебічний та об'єктивний аналіз плану досудового розслідування на підставі логічних та аналітичних висновків.
6) Окремо необхідно призначити одного виконавця з числа групи суб'єктів досудового розслідування (членів СОГ або СГ), котрий має фіксувати ідентифіковані ризики і загрози при провадженні досудового розслідування для подальшої оцінки та висновків.
7) Аналіз має здійснюватися на плановій основі до завершення досудового розслідування.
8) Мета та обсяги дослідження взаємопов'язані та мають розроблятися спільно і узгоджено.
9) Обсяг аналізу залежить від предмету доказування та кількості першочергових слідчих (розшукових) дій.
10) При визначенні мети аналізу має бути враховано наступне:

а) кінцеву мету досудового розслідування в цілому та конкретних процесуальних дій зокрема;
б) тактику досудового розслідування окремих злочинів;
в) порядок організації та здійснення процесуальних дій;
г) законодавчі прогалини, що надають можливість винним ухилятися від досудового розслідування та відповідальності;
д) компетентність суб'єктів досудового розслідування (членів СОГ або СГ) в конкретній сфері з питань, що досліджуються, в межах предмету доказування;
є) докази та доказові дані, що можуть бути під загрозою знищення чи приховування;
ж) загальні проблеми працездатності органу досудового розслідування, включаючи питання якості та ефективності роботи.

Умови застосування методу:

1. Застосування методу доцільне для забезпечення ефективності організації розкриття й розслідування злочинів. Відповідно, він дозволяє суб'єктам досудового розслідування (членам СОГ або СГ) обрати оптимальну лінію поведінки у процесі розслідування певного виду злочину з огляду на негативні фактори, які перебувають поза сферою його безпосереднього впливу (протидія заінтересованих осіб, конфлікт інтересів тощо) та їх вірогідні наслідки для виконання завдань кримінального провадження.
2. В основу використання методу покладений принцип цілеспрямованого пошуку відхилень від кінцевої мети процесуальної дії зокрема та досудового розслідування в цілому.
3. Для зручності проведення аналізу попередньо визначений комплекс процесуальних дій умовно поділяється на підгрупи з тим, щоб для кожної з них було чітко визначено мету, притаманну саме даному етапу досудового розслідування.
4. Обсяг та кількість виділених підгруп залежить від складності окремих категорій кримінальних правопорушень та обсягу наявних вихідних даних про вчинений злочин. Іншими словами, обсяг та кількість підгруп у складних системах мають бути максимально невеликими, а для простих систем – навпаки, що дає можливість прискорити досудове розслідування в кримінальному провадженні.
5. Мета кожної з таких підгруп описується за допомогою тих параметрів, що характеризують сутність процесуального результату після встановлення обставин, що підлягають з'ясуванню по справі на кожному конкретному етапі розслідування кримінального провадження.
6. Організація та планування досудового розслідування, що розробляються на основі визначеної оптимальної лінії поведінки осіб, прийомів провадження гласних та негласних слідчих (розшукових) дій, спрямованих на збирання і дослідження доказів та встановлення обставин, що сприяли вчиненню злочину, є суб'єктивним процесом. Відповідно, можуть існувати декілька комбінацій вибору, які дозволяють досягти необхідної процесуальної мети щодо виконання завдань кримінального провадження.

7. Метод «HAZOP» застосовується до кожного елементу, якщо це доцільно, для виявлення відхилення від кінцевої мети кримінального судочинства, що може призвести до небажаних наслідків. Ідентифікація відхилень досягається методом пошуку відповіді на сформульовані за допомогою «керівних слів» питання, що стимулюють образне мислення, виявлення ідей, активізацію обговорення і, як наслідок, максимізації можливості повного аналізу.

Переваги застосування зазначеного методу:

1) дозволяє забезпечити системне та повне дослідження процесу досудового розслідування;
2) проводиться за безпосередньої участі групи фахівців або досвідчених суб'єктів досудового розслідування (членів СОГ або СГ);
3) дозволяє виробити рішення та дії з обробки ризиків;
4) придатний до застосування як до всієї стадії досудового розслідування кримінального провадження, так і до окремо взятої процесуальної дії;
5) дозволяє враховувати причини та наслідки помилок залучених суб'єктів досудового розслідування (членів СОГ або СГ);
6) забезпечує документарне фіксування у вигляді протоколів робочих нарад, що можливо використовувати для підтвердження ретельного дослідження.

Недоліки застосування зазначеного методу:

1) докладний аналіз може вимагати більших витрат робочого часу та організаційних зусиль;
2) докладний аналіз передбачає достатньо високий рівень документування ходу досудового розслідування, що не вимагається Кримінальним процесуальним кодексом України;
3) зорієнтований скоріше на знаходження конкретних рішень, аніж на дослідження основних припущень;
4) обмежений попереднім планом розслідування, а також суб'єктивно визначеною метою розслідування або провадження процесуальних дій;
5) результативність дослідження залежить від компетентності та професійних навичок суб'єктів досудового розслідування.

Очікуваними результатами застосування зазначеного методу є сприяння досягненню швидкого, раціонального та ефективного досудового розслідування, адже метод дозволяє врахувати можливі варіанти впливу різного роду негативних факторів й тенденцій на ефективність досудового розслідування в кримінальному провадженні та передбачити альтернативні алгоритми його організації, планування та реалізації залежно від того, який зі сценаріїв реалізується на практиці.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Яка мета методу оцінки ризиків «HAZOP»?*
2. *Яка сутність методу оцінки ризиків «HAZOP»?*
3. *Які недоліки методу оцінки ризиків «HAZOP»?*

МЕТОД СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОГО ПРОФІЛЮ ПІДОЗРЮВАНИХ ОСІБ

Фінансова вигода є основним мотивом складної злочинної діяльності. Збереження отриманих грошей, не давши їх виявити, є супутнім мотивом для тих, хто залучений в цій справі. Тому, навички аналізу прихованих доходів мають велике значення в цілях аналізу більшості видів злочинної діяльності, особливо це стосується аналізу організованої злочинності і пов'язаних з нею злочинних змов.

Аналіз прихованих доходів можна використовувати в розробці гіпотез. Від даного аналізу не потрібно такий рівень точності, як в бухгалтерських аудитах або апробації гіпотез. Досить даних, які можна швидко зібрати – дані держустанов, інформаторів, зовнішнього спостереження і інших часто використовуваних джерел.

Гіпотези тестуються з використанням більш точних даних. Зазвичай, це дані, які можна отримати тільки з повісткою до суду або постановою на обшук. Сюди входять банківські дані, іпотечні дані, кредитні дані, і інші інституціональні фінансові дані.

Суть методу аналізу прихованих доходів полягає у побудові розрахунків отриманих доходів особою та її витратами протягом визначеного періоду. Аналіз прихованих доходів надає можливості правоохоронним органам України виявляти осіб, задекларований фінансовий стан яких не відповідає умовам та потребам реального проживання. Даний аналіз розрахунку встановлення прихованих доходів дасть можливість формувати пропозиції для прийняття оперативно-тактичних рішень та слідчо (розшукових) дій.

Головною метою зазначеного методу є аналіз фінансового стану особи, до якої у правоохоронних органів виник оперативний інтерес. Фінансова вигода є основним мотивом складної злочинної діяльності. Збереження отриманих грошей,не давши їх виявити, є супутнім мотивом для тих, хто залучений в цій справі. Тому навички аналізу прихованих доходів мають велике значення в цілях аналізу більшості видів злочинної діяльності, особливо це стосується аналізу організованої злочинності та пов'язаних з нею злочинних змов.

Правила застосування зазначеного методу:

1. Визначення особи відносно якої є необхідність застосування зазначеного методу;
2. Збір інформації відносно матеріального стану особи (про активи та пасиви, доходи та видатки);
3. Заповнення робочого аркушу складання фінансового профіля (здійснення математичних розрахунків, вирахування суми видатків, яка перевищує суму доходів);
4. Використання отриманої інформації у подальшій розробці гіпотез.

Умови застосування зазначеного методу:

З метою аналізу прихованих доходів необхідно володіти визначенням наступних термінів. Ці терміни часто використовуються бухгалтерами, і служать категоріями зі збору інформації з метою фінансового аналізу:

Актив – будь-які цінності, які можна обміняти на готівку, або самі готівкові кошти (нерухомість, особисте майно, інвестиції в цінні папери, ощадні рахунки і рахунки до запитання тощо).

Зобов'язання – письмова або усна угода про фінансове зобов'язання, яке необхідно погасити (короткострокові, довгострокові).
Власний капітал – вартість майна, за вирахуванням зобов'язань на певний момент.

Дохід – гроші, отримані за послуги або роботу, в тому числі дивіденди, відсотки, орендні доходи та інші інвестиційні доходи.

Видатки – витрати на проживання і/або витрати ділової активності тощо.

Перевагами застосування зазначеного методу є те, що він:

1) допомагає суб'єктам досудового розслідування з'ясувати фінансовий стан підозрюваної особи або інших осіб;
2) визначити фінансові можливості підозрюваної особи або інших осіб;
3) легко освоюється та використовується суб'єктами досудового розслідування;
4) дозволяє будувати фінансові профілі осіб, що допомагає у процесі загального аналізу даних вбачати закономірності, аномалії, структури;
5) забезпечує подальшу можливість визначення слідчим щодо забезпечення цивільного позову в рамках кримінального провадження з відшкодування завданої шкоди.

Недоліками застосування зазначеного методу є те, що:

1) відсутнє програмне забезпечення, яке спрощує використання даного методу;
2) суб'єкти досудового розслідування (члени СОГ або СГ) не володіють базовими знаннями по використанню MS Office Excel;

3) обробка великих масивів інформації можлива лише при використанні інтелектуальних технологій, які зменшують мозкове навантаження слідчого та допомагають йому під час прийняття процесуального рішення.

Очікуваними результатами від процесу застосування зазначеного методу є те, що він сприятиме:

1) створенню на початковому етапі досудового розслідування кримінального провадження достатніх передумов інформаційного забезпечення подальшого ходу розслідування кримінального провадження;
2) забезпеченню цивільних позовів поданих у рамках кримінального провадження;
3) підвищенню якості та наступальності процесу досудового розслідування;
4) підвищенню продуктивності аналітики і скороченню часу, який необхідний для прийняття оперативно-тактичних рішень та слідчо (розшукових) дій.

Алгоритм застосування методу аналізу прихованих доходів:

На підготовчому етапі – суб'єкти досудового розслідування (члени СГ або СОГ) повинні зібрати якомога більше даних та інформації стосовно матеріального становища особи підозрюваного або інших осіб кримінального провадження.

Слідчий (старший СОГ або СГ) підготовлює усі необхідні матеріали, які знадобляться у процесі застосування методу аналізу прихованих доходів.

На основному етапі відбувається власне процес застосування методу аналізу прихованих доходів.

Алгоритм застосування методу:

1. **Визначення особи відносно якої є необхідність застосування методу аналізу прихованих доходів.**
   Встановлення прізвища ім'я та по батькові, дати та місця народження, місця реєстрації або іншого місця проживання, ідентифікаційного податкового номеру іншої ідентифікуючої інформації.

2. **Збір інформації відносно матеріального стану особи (активи та пасиви, доходи та видатки).**

На цьому етапі планомірно заповнюються списки:

Список активів за станом на _____20__р.	
Назва	**Ціна у грн.** *(вказується ринкова вартість)*
Житло	
Інша нерухомість (дім, орендне майно, комерційне майно, ділянка землі тощо)	
Автомобілі, яхти, літаки тощо	
Інше особисте майно (меблі, одяг, тощо)	
Готівкові кошти (ощадний рахунок, депозитний рахунок, рахунок до запитання, поточний рахунок)	
Цінні папери, інвестиції (акції, векселя, депозитні сертифікати, облігації)	
Ювелірні перекраси / хутро	
Предмети колекціонування (антикваріат, колекції монет/марок тощо)	
Пенсійний рахунок	
Інше	
Сумарні активи	

Список пасивів (зобов'язань) за станом на _____20__р.	
Назва	**Ціна у грн.** *(вказується остаток до сплати)*
Іпотечний кредит	
Автомобільний кредит	
Придбання у розстрочку	
Інші кредити	
Кредитні рахунки / кредитні картки	
Прострочені рахунки до сплати	
Прострочені податки	
Аліменти	
Інші зобов'язання	
Сумарні пасиви	

Список доходів за період з _____20__р. до _____20__р.	
Джерело доходу *(чоловік та дружина)*	**Кількість у грн.**
Заробітна плата	
Доходи від оренди	
Проценти / дивіденди	
Прибуток від бізнесу	
Пенсії / ануїтети	
Інше	
Разом доходів	

Список видатків **за період з _____20__р. до _____20__р.** *(період доходів і видатків повинні співпадати)*	
Назва	**Кількість у грн.**
Житло (оренда, відсотки з іпотечного кредитування, страхування)	
Комунальні послуги (газ, електроенергія, вода, тепло, інтернет, телефон тощо)	
Транспорт та автомобіль (платежі за авто, бензин, ремонт, страхування)	
Харчування	
Охорона здоров'я (страхування, лікарня, медицина тощо)	
Спорт / Розваги	
Податки(на майно тощо)	
Інше	
Разом видатків	

Фінансовий профіль починається з визначення власного капіталу.

	НА РІК 1		**НА РІК 2**		**НА РІК 3**
	Активи		Активи		Активи
-	Зобов'язання	-	Зобов'язання	-	Зобов'язання
=	**Власний капітал за рік 1**	=	**Власний капітал за рік 2**	=	**Власний капітал за рік 3**
		-	Власний капітал за рік 1	-	Власний капітал за рік 2
		=	**Зміни ВК за рік 2**	=	**Зміни ВК за рік 2**

Власний капітал дорівнює вартості активів конкретної особи з вирахуванням його всіх зобов'язань в даний час. Власний капітал виражається в такій формулі:

Активи – Зобов'язання = Власний капітал

Зміна у власному капіталі показує підвищення або зниження власного капіталу за кілька років, щоб виділити тенденції або особливості фінансового профілю розслідуваної або досліджуваного особи. Зміна у власному капіталі розраховується наступним чином. Перший рік стане вихідним для другого і третього років, і надалі не використовується після встановлення власного капіталу за перший рік.

Зміна у власному капіталі стає результатом придбання або продажу активів та збільшення або зниження зобов'язань.

Неможливо точно визначити підвищення або зниження вартості активів до продажу активу. Тому, збільшення і зниження вартості не включені в розрахунок змін власного капіталу в цілях цього аналізу, так як вони можуть призвести до спотворення розрахунку прихованих доходів. Після оцінки або визначення вартості активу, дане значення використовується за весь період володіння активу даною особою.

На додаток до грошових потоків, представленим в зміні власного капіталу, необхідно розглянути ще один грошовий потік. Витрати періоду повинні бути враховані в зміні власного капіталу, щоб представити загальну суму готівки, яку людина повинна була витратити за весь період. У наступному малюнку показано розподіл поточних витрат.

3. Заповнення робочого аркушу складання фінансового профіля.

	НА РІК 1		**НА РІК 2**		**НА РІК 3**
	Активи		Активи		Активи
-	Зобов'язання	-	Зобов'язання	-	Зобов'язання
=	**Власний капітал за рік 1**	=	**Власний капітал за рік 2**	=	**Власний капітал за рік 3**
		-	Власний капітал за рік 1	-	Власний капітал за рік 2
		=	**Зміни ВК за рік 2**	=	**Зміни ВК за рік 2**
		-	Поточні видатки за рік 2	-	Поточні видатки за рік 3
		=	**Сукупні видатки за рік 2**	=	**Сукупні видатки за рік 3**

Сумарні грошові потоки в фінансовій системі суб'єкта за кожен період повинні покриватися відомим (законним) доходом за цей період. Щоб це визначити, вичитуємо відомий (законний) дохід із загальних витрат (витрати на утримання плюс зміна у власному капіталі).

Якщо відомих джерел доходів менше, ніж дана підсумкова сума, результатом стануть доходи з невідомих джерел (прихований дохід). Даний розрахунок ілюструється нижче.

	НА РІК 1		НА РІК 2		НА РІК 3
	Активи		Активи		Активи
-	Зобов'язання	-	Зобов'язання	-	Зобов'язання
=	**Власний капітал за рік 1**	=	**Власний капітал за рік 2**	=	**Власний капітал за рік 3**
		-	Власний капітал за рік 1	-	Власний капітал за рік 2
		=	**Зміни ВК за рік 2**	=	**Зміни ВК за рік 2**
		-	Поточні видатки за рік 2	-	Поточні видатки за рік 3
		=	**Сукупні видатки за рік 2**	=	**Сукупні видатки за рік 3**
		-	Відомі доходи за рік 2	-	Відомі доходи за рік 3
		=	**Доходи з невстановлених джерел за рік 2**	=	**Доходи з невстановлених джерел за рік 3**

Процес, який ми провели, можна виразити наступною формулою:

Зміни у власному капіталі + **Видатки** - **Доходи** = **Прихований дохід**

Для швидкого вирахування прихованих доходів використовується робоча таблиця фінансового профіля:

Робоча таблиця фінансового профіля _____

_____

Активи (+)

_____	₴_____	₴_____	₴_____
_____	₴_____	₴_____	₴_____
_____	₴_____	₴_____	₴_____
_____	₴_____	₴_____	₴_____
_____	₴_____	₴_____	₴_____
_____	₴_____	₴_____	₴_____
_____	₴_____	₴_____	₴_____
Разом	₴_____	₴_____	₴_____

Зобов'язання (-)

_____	₴_____	₴_____	₴_____
_____	₴_____	₴_____	₴_____
_____	₴_____	₴_____	₴_____
_____	₴_____	₴_____	₴_____
_____	₴_____	₴_____	₴_____
_____	₴_____	₴_____	₴_____
_____	₴_____	₴_____	₴_____
Разом	₴_____	₴_____	₴_____

Власний капітал	₴_____	₴_____	₴_____
Зміни у власному капіталі		₴_____	₴_____
Сумарні видатки (+)		₴_____	₴_____
Разом		₴_____	₴_____
Доходи (-)		₴_____	₴_____
Доходи з невстановлених джерел		₴_____	₴_____

Використання отриманої інформації у подальшій розробці гіпотез

Отже, запропонований алгоритм проведення аналізу фінансового профіля підозрюваних осіб з метою встановлення прихованих доходів надає можливості органам правопорядку України виявляти осіб, задекларований фінансовий стан яких не відповідає умовам та потребам реального проживання. Даний алгоритм розрахунку встановлення прихованих доходів дасть можливість формувати пропозиції для прийняття оперативно-тактичних рішень та слідчо (розшукових) дій.

Заключний етап полягає у проведенні аналізу прихованих доходів підозрюваної особи у скоєнні кримінального правопорушення.Даний аналіз надає можливість: визначити матеріальний стан особи, вирахувати її фінансові можливості, встановити взаємозалежність отриманих доходів та видатків, оцінити її фінансовий стан, знайти джерела незаконного збагачення та ухилення від сплати податків.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Що відноситься до активів фізичних осіб?*
2. *Що відноситься до пасивів фізичних осіб?*
3. *Як вираховується власний капітал?*

3.3. СПЕЦІАЛЬНІ МЕТОДИ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

МЕТОД ПОБУДОВИ МОДЕЛІ ЗВ'ЯЗКІВ МІЖ ОСОБАМИ ТА/АБО ОБ'ЄКТАМИ

Суть методу кримінального аналізу взаємозв'язків полягає у вивченні інформації про взаємозв'язки між суб'єктами – фізичними особами, юридичними особами, місцями та іншими об'єктами в графічному зображенні, для уточнення взаємозв'язків між ними і полегшення подальших висновків.

Головною метою зазначеного методу є побудова схеми взаємовідносин учасників кримінального провадження для полегшення опрацювання великих масивів інформації через візуалізацію їх текстових джерел та подальшого аналізу схеми відносно причетності осіб до вчинення кримінального правопорушення.

Правила застосування зазначеного методу:

1. Збір усіх «сірих» даних.
2. Визначення об'єктів схеми.
3. Складання матриці взаємозв'язків.
4. Кодування взаємозв'язків у матриці.
5. Визначення кількості взаємозв'язків для кожного об'єкта.
6. Складання попередньої схеми.
7. Уточнення і складання остаточної схеми.

Умови застосування зазначеного методу:

Для розуміння методу кримінального аналізу взаємозв'язків доцільно охарактеризувати його основні складові як окремі і специфічні етапи або функції. Але слід пам'ятати, що ці складові взаємозв'язані і зрештою їх необхідно розглядати як систему.

Застосування методу кримінального аналізу взаємозв'язків, є ланцюгом оперативних дій або процедур, що ведуть до найточнішого і обґрунтованого висновку з даної інформації.

Інформація збирається, оцінюється, і упорядковується. Аналітичний етап процесу починається з отримання відповідних даних і їх організації у формі, що дозволяє розумінню їх значення.

Збір даних є цілеспрямованим збором інформації відкритими і прихованими методами, зі всіляких джерел, у тому числі з правоохоронних і інших відомств і осіб.

Після збору інформації, її необхідно оцінити. Належна оцінка вимагає, перш за все, оцінки надійності джерела інформації, а також достовірності або правдивості її змісту. Оцінка має критично важливе значення для аналітичного процесу і формуванню висновків. Упевненість, з якою можна зробити висновки залежить від якості даних, які ведуть до висновку.

Впорядковування включає зберігання інформації і систему індексованих перехресних посилань для її отримання. Незалежно від засобів, що використовуються для впорядковування, мета полягає в забезпеченні оперативного і точного доступу до інформації, необхідної для аналізу.

Мета опису даних полягає в зборі і узагальненні наявної інформації, щоб її значення стало більш зрозумілим слідчому. Шматки інформації організовуються в таких формах, які сприяють розумінню і можуть допомогти слідчому в зборі додаткової інформації, яка може бути потрібно.

Критичний елемент аналізу полягає у застосуванні індуктивної логіки для формування висновків про злочинну діяльність, ключових особах, методи дії і ступінь кримінальної діяльності або впливу. Індуктивна логіка є процесом розумового обґрунтовування для витягання значення з деталей і специфічних даних. Вона особливо корисна під час застосування методів кримінального аналізу, де основна мета полягає у формулюванні думки з уривчастої інформації з різних джерел. Кінцевий продукт логічного обґрунтовування полягає у формуванні висновків, прогнозів або розрахунків.

Розповсюдження завершеної інформації є властивостями методів кримінального аналізу від слідчого до прокурора або суду є невід'ємною частиною даного процесу. Навіть самий просунутий аналіз не є якою-небудь цінністю, якщо не зуміти ефективним чином представити користувачу зміст і його значення.

На підготовчому етапі суб'єкти досудового розслідування (члени СГ або СОГ) повинні зібрати якомога більше фактичних даних та інформації стосовно кримінального правопорушення.

Слідчий (старший СОГ або СГ) готує усі необхідні матеріали, які знадобляться у процесі застосування методу кримінального аналізу взаємозв'язків.

На основному етапі відбувається власне процес застосування методу кримінального аналізу взаємозв'язків.

Алгоритм застосування аналізу такий:

1. Збір усіх «сірих» даних полягає у зборі усієї необхідної інформації, відомостей, повідомлень джерел оперативної інформації, автоматизованих баз даних та інших відкритих або закритих джерел.

2. Визначення об'єктів схеми. Прочитайте свою інформацію і підкресліть або виділіть іншим кольором ті відомості, які можуть бути іменами людей та/або організацій, автомобільними номерами, адресами або будь-яку іншу інформацію, яка має значення для розслідування кримінального провадження.

3. Складання матриці взаємозв'язків (дивись мал. 1). Матриця є проміжним кроком у складанні схеми взаємозв'язків. В діагональній осі матриці введіть імена осіб, підприємств, установ та організацій, що вказані в схемі.

4. Кодування взаємозв'язків у матриці. Коди взаємозв'язку застосовуються для визначення підстави або характеристики всіх викладених в матриці взаємозв'язків.

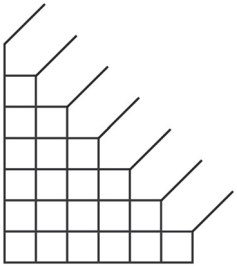

Мал. 1. Матриця

Введіть імена приватних осіб в алфавітному порядку. Після приватних осіб, в алфавітному порядку введіть назви організацій.

Такі дані як автомобільні номери або адреси слід викласти у буквено-цифровому порядку після організацій.

КОДИ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ	
Код	**Значення**
⬬	Підтверджені взаємозв'язки між двома особами.
▢	Ймовірні взаємозв'язки між двома особами.
+	Підтверджений член організації – бухгалтер, директор, менеджер, співробітник, член клубу тощо.
−	Ймовірна участь в організації.
→	Підтвердженні інвестиції без інших учасників – акціонерів, визначених партнерів (напрямок від власника до об'єкту).
▶	Ймовірні інвестиції без участі інших осіб (напрямок від власника до майна).

5. Визначення кількості взаємозв'язків для кожного об'єкта. Доцільно розпочати складання схеми з підрахунку кількості контактів кожного суб'єкта в матриці. Обов'язково порахуйте горизонтально і вертикально по кожному суб'єкту.

6. Складання попередньої схеми. Складіть схему з графічним зображенням всієї інформації, яка міститься в асоціативній матриці. Це можна зробити шляхом вибору і використання відповідних символів: кола для ілюстрації фізичних осіб і прямокутники для ілюстрації юридичних осіб. Підтверджені

контакти зображені суцільними лініями, а ймовірні контакти пунктиром. Частка в майні може бути позначена процентним ярликом на суцільний лінії.

Об'єкт з найбільшим числом зв'язків теоретично є найкращою відправною точкою для будови діаграми взаємозв'язків. Очевидно, не є беззаперечним фактом те, що об'єкт, який має найбільшу кількість зв'язків є об'єктом, який виконує найважливішу роль в групі. Це технічний аспект. Такий об'єкт має найбільшу кількість поєднань – тому розміщуючи його у середині діаграми, ми уможливлюємо візуалізацію так, щоб всі поєднання були виразні і видні.

7. Уточнення і складання остаточної схеми. Використання довгих кругових і перехресних ліній під час позначення суб'єктів ускладнює схему взаємозв'язків. Розташовуйте «квадрати» для позначення юридичних осіб уздовж полів паперу. Перекреслення схеми допоможе з'ясуванню взаємозв'язків між особами.

Заключний етап полягає у проведенні аналізу побудованої схеми. Дана схема взаємозв'язків надає можливість визначити: структуру злочинного угруповання; розподіл ролей у групі; сферу діяльності; об'єкти, які володіють значними знаннями про діяльність угруповання; джерела інформації в угрупуванні; коло осіб, які не входять до угрупування, але беруть участь у злочинній діяльності та ін.

Перевагами застосування зазначеного методу є те, що він:

1. допомагає суб'єктам досудового розслідування зосередитися на проблемі дослідження;
2. дозволяє візуалізувати великі масиви інформації;
3. легко освоюється та використовується суб'єктами досудового розслідування;
4. дозволяє будувати графічні образи даних, що допомагає у процесі загального аналізу даних вбачати аномалії,структури;
5. забезпечує наочність сприйняття.

Недоліки застосування зазначеного методу:

1. відсутнє програмне забезпечення, яке спрощує використання даного методу;
2. суб'єкти досудового розслідування (члени СОГ або СГ) не володіють базовими знаннями по використанню MS OfficeExcel;
3. обробка великих масивів інформації можлива лише при використанні інтелектуальних технологій, які зменшують мозкове навантаження слідчого та допомагають йому під час прийняття процесуального рішення.

Очікуваними результатами від процесу застосування зазначеного методу є те, що він сприятиме:

1. створенню на початковому етапі досудового розслідування кримінального провадження достатніх передумов інформаційного забезпечення подальшого ходу розслідування;
2. забезпеченню наочності досудового розслідування;
3. підвищенню якості та наступальності процесу досудового розслідування;
4. підвищенню продуктивності аналітики і скороченню часу, який необхідний для прийняття оперативнихрішень.

Практична вправа «Метод побудови моделі зв'язків між особами та/або об'єктами»

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНОЇ ВПРАВИ

Складіть асоціативну матрицю і схему взаємозв'язків на основі наданої інформації. По кожному пункту містяться коди оцінки.

Інформація

1. Група візуального спостереження повідомила, що Ткач, підозрюваний у скупці викраденого, кілька разів зустрічався з Дзюбою в одному популярному ресторані. Ткач також зустрічався з Орловим в тому ж ресторані в інші дні. Дзюба та Орлов підозрюються в розкраданні цінних паперів. А1.

2. Ткач, після кожної зустрічі з Дзюбою і Орловим, їздив в офіс Рубана. Швець раніше був судимий за збут підроблених грошей і розкрадання цінних паперів. Інформатори повідомили, що Швець поширює фальшиві грошові знаки і викрадені цінні папери на «чорних» ринках. А1.
3. За словами свідків, Дзюба два рази заходив до будинку, що розташований за адресою м. Одеса, вул. Єкатерининська, 5. Кожного разу він проводив у будинку близько 30 хвилин. Згідно з даними Бюро технічної інвентаризації, будинок належить Рубану.
4. За повідомленнями джерел оперативної інформації, Орлов є організатором групи злодіїв-зломщиків у місті. Б2.
5. Група візуального спостереження підтвердила, що після кожного візиту Дзюби в будинок Рубана, він зустрічався з чоловіком, який за прикметами схожий під опис Орлова. А1.
6. В результаті санкціонованого прослуховування телефонних переговорів, встановлено факт телефонних переговорів між Орловим і Рубаном, Орловим і Швецем, Рубаном та Швецем. А2.

АЛГОРИТМ ПОБУДОВИ МОДЕЛІ ПРОЦЕСУ ПЕВНОЇ ЗЛОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Суть методу «Побудова схеми діяльності» полягає у деталізації і представлені у логічній послідовності конкретних дій, які відбуваються послідовно і одночасно, ілюструючи таким чином перебіг подій.

Головною метою зазначеного методу є встановлення повного комплексу дій з яких складається вся подія.

Правила застосування зазначеного методу:

1. Визначте всі конкретні дії і перерахуйте їх.
2. Вирішіть, які дії залежать від інших, а які ні.
3. Присвойте по символу кожній дії.
4. Дайте опис дії усередині символу.
5. З'єднайте лініями всі взаємозв'язані дії.
6. Вкажіть напрям взаємодії, тобто яка дія передує або слідує за іншою, використовуючи стрілки в кінці лінії, яка з'єднує.

Умови застосування зазначеного методу:

Першим етапом побудови схеми діяльності буде розстановка у логічній послідовності дій злочинного угруповання. У всьому механізмі вчинення злочинів наявні певні послідовні дії, які відбуваються одна за одною. З яких одні є основними, а інші додатковими, які підтримують основні.

Виконання дії відповідає виконанню окремої дії. Подібно до цього, виконання діяльності є виконанням окремої діяльності, буквально, включно із виконанням тих дій, що містяться в діяльності. Кожна дія в діяльності може виконуватись один, два, або більше разів під час одного виконання діяльності. Щонайменше, дії мають отримувати дані, перетворювати їх та тестувати, деякі дії можуть вимагати певної послідовності. Специфікація діяльності (на вищих рівнях сумісності) може дозволяти виконання декількох (логічних) потоків, та існування механізмів синхронізації для гарантування виконання дій у правильному порядку.

Діаграми активностей будуються з обмеженої кількості фігур, з'єднаних стрілочками. Найважливіші типи фігур:

- округлені прямокутники позначають дії;
- ромби позначають рішення;
- риски позначають початок (розподіл) чи кінець (об'єднання) паралельних активностей;
- чорний кружок позначає старт (початковий стан)процесу;
- чорний кружок в колі позначає кінець (кінцевий стан).
  Стрілки ведуть від старту до кінця і позначають порядок в якому відбуваються дії.

Перевагами застосування зазначеного методу є те, що він:

1) допоможе суб'єктам досудового розслідування зосередитися на проблемі дослідження;
2) дозволить візуалізувати великі масиви інформації;
3) легко освоюється та використовується суб'єктами досудового розслідування;

4) дозволить будувати графічні образи даних, що допомагає у процесі загального аналізу даних вбачати аномалії дій злочинців;
5) забезпечить наочність сприйняття.

Недоліками застосування зазначеного методу є те, що:

1) відсутнє програмне забезпечення, яке спрощує використання даного методу;
2) суб'єкти досудового розслідування (члени СОГ або СГ) не володіють базовими знаннями по використанню I2 Analyst's Notebook, MS OfficeExcel;
3) обробка великих масивів інформації можлива лише при використанні інтелектуальних технологій, які зменшують мозкове навантаження слідчого та допомагають йому під час прийняття процесуального рішення.

Очікуваними результатами від процесу застосування зазначеного методу є те, що він сприятиме:

1) створенню на початковому етапі досудового розслідування кримінального провадження достатніх передумов інформаційного забезпечення подальшого ходу досудового розслідування;
2) забезпеченню наочності досудового розслідування;
3) підвищенню якості та наступальності процесу досудового розслідування;
4) підвищенню продуктивності аналітики і скороченню часу, який необхідний для прийняття оперативних рішень.

Алгоритм застосування методу «Побудова схеми діяльності»

На підготовчому етапі суб'єкти досудового розслідування(членисг або СОГ) повинні зібрати якомога більше фактичних даних та інформації стосовно кримінального правопорушення.

Слідчий (старший СОГ або СГ) готує усі необхідні матеріали, які знадобляться у процесі застосування методу побудови схеми діяльності.

На основному етапі відбувається власне процес застосування методу побудови схеми діяльності.

***Алгоритм застосування методу* такий:**

Послідовність дій виникає з дій, що повторюються. Тому, з двох або більш схем дій можна скласти схему послідовності дій, щоб відобразити методи дії або встановити послідовність якої-небудь поведінки.

Перш ніж розпочати будову схеми послідовності дій необхідно знайти відповідь на такі запитання:

«Яким чином могла статися ця подія?»
«З яких дій складається вся подія?»

Ці запитання становлять підставу для складання такої схеми.

У процесі побудови схеми послідовності дій потрібно відповісти на наступні запитання:

1. ***Які дії можуть бути незалежними від інших дій?***
2. ***Які дії повинні передувати даній дії?***
3. ***Які дії мають відбутися після даної дії?***
4. ***Які з дій можуть не відбутися, а які необхідні для досягнення мети?***

З цих схем можна дізнатися багато що про природу і слабкі сторони організованої злочинності.

Ці схеми допомагають в роботі правоохоронних органів в боротьбі із злочинністю.

Загальний формат схеми дій, який представлений на мал.1.

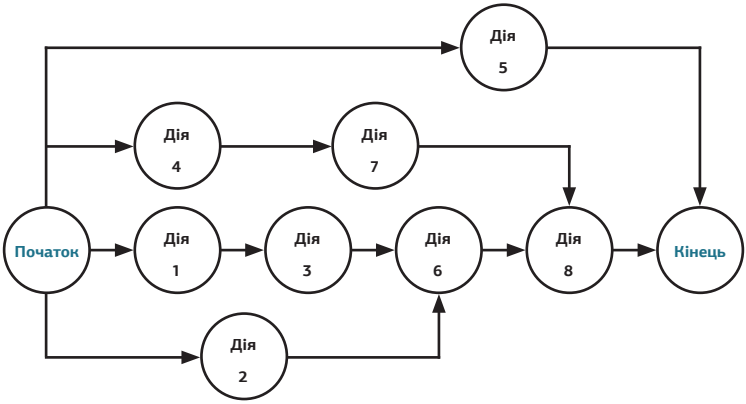

мал.1. Схема дій.

Взаємодія різних дій є унікальною інформацією в схемі дій.

В схемі вказується, які дії залежать від інших, які повинні слідувати за іншими або одночасно з іншими діями в процесі або порядку послідовності.

Приклад, що наведений у мал. 1 ілюструє наступне:

- Дія 7 залежить від Дії 4 і повинна передувати Дії8;
- Дія 3 залежить від Дії 1 і за нею повинна слідувати Дія6;
- Дія 5 не залежить від інших дій; вона може йти одночасно з іншими діями; але, її потрібно закінчити, щоб вважати процес завершеним;
- Дія 2 може йти одночасно з Дією 1 або Дією 2, але повинна передувати Дії 6;
- Дія 8 повинна йти за Дією 6 і залежить від Дії8.

Така ж логіка, використана в складанні схеми подій, використовується в розробці схеми дій. Наступні етапи забезпечують систематичний підхід до розробки схеми.

Особа, яка застосовує даний метод докладно і в логічній послідовності представляє конкретні дії, які відбуваються послідовно і одночасно, ілюструючи таким чином перебіг подій.

Практична вправа «Побудова схеми діяльності»

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНОЇ ВПРАВИ

Використовуючи приведену нижче інформацію, складіть схему послідовності дій громадської організації «За здорове харчування» щодо хімічного тероризму.

Інформація

1. Звіт: ЗМІ надали значну увагу освітленню загроз проти харчової промисловості швидкого харчування з боку громадської організації, що називає себе «За здорове харчування» (ЗЗХ). ЗЗХ дотримується позиції, що організації швидкого харчування в Україні усугубляють положення дрібних робітників (в основному емігрантів) своїми способами укладення трудових контрактів. ЗЗХ вважає, що не має іншої альтернативи, окрім знищення існуючої структури швидкого харчування в Україні. ЗЗХ заявила, що отруйливі речовини будуть додані в деякі популярні інгредієнти для приготування піци, і порадило взагалі відмовитися від продуктів цих виробників. Прес-релізи ЗЗХ набули широке поширення в ЗМІ та Інтернеті.
2. Звіт: інформатор повідомив, що ЗЗХ дістав безбарвне отруйну речовину без запаху, яку можна додати до продуктів харчування, і що вона зберігає токсичні властивості після термічної переробки та тривалого зберігання. За повідомленням інформатора, зараз ЗЗХ в змозі упакувати дане отруйливе речовину так, щоб спростити його додавання в продукти харчування в процесівиробництва.
3. Звіт: служба безпеки продовольчої компанії «Натурпродгрупс» затримала робочого, який спробував занести упаковану отруйну речовину в цех по виробництву харчових добавок. Служба безпеки була попереджена про таку можливість та одержала інструктаж про властивості та опис упаковки отруйної речовини. Крім того, в результаті перевірок особистих даних співробітників, декількох робітників були визначено як підозрювані.
4. Звіт: в ході подальшого аналізу інциденту в компанії«Натурпродгрупс» було виявлено, що підозрюваний раніше добивався переводу на роботу в цех по виробництву харчових добавок, тобто саме туди, де потрібно було додати отруйну речовину.

МЕТОД «ПОБУДОВИ СХЕМИ ПОДІЇ»

Суть методу «Побудова схеми подій» полягає у вилученні змісту з взаємопов'язаної лінії подій. Схема подій показує послідовність розвитку подій, щоб уточнити час подій, що відбуваються та їх взаємозв'язок.

Головною метою зазначеного методу є схематичне відображення хронологічної послідовності розвитку подій.

Правила застосування зазначеного методу:

1. Визначте всі конкретні події і перерахуйте їх.
2. Вирішіть, які події залежать від інших, а які ні.
3. Визначне місце кожної події на схемі.
4. Дайте опис події усередині боксу.
5. З'єднайте лініями почергово, хронологічно всі взаємозв'язані події.
6. Вкажіть напрям взаємодії, тобто яка подія передує або слідує за іншою, використовуючи стрілки в кінці лінії, яка з'єднує бокси.

Схему подій слід розробити на ранньому етапі аналізу багатоепізодної події.

Схема подій складається з наступних компонентів:

- **короткий опис подій**, що містяться в символах (круги або чотирикутники (бокси)). Переконайтеся, щоб один символ представляв одне і теж саме у всіх графіках. Описуйте події коротко – не більше ніж 3-4слова;
- **з'єднуючі лінії** використовуються для вказівки взаємозв'язку між подіями – послідовність подій, коли одна подія веде до іншого;
- **стрілка на кожній лінії** вказує на послідовність подій – потік подій протягом певного часу;
- **дата або час кожної події** яким-небудь чином пов'язаний з описом події – в рамках або поблизу символу події або пов'язаний з символом.

Оскільки часто події не вказуються в хронологічній послідовності, ретельно стежте за датами та часом.

Провідними чинниками в складанні схеми подій є:

1. Ясне і правильне представлення інформації;
2. Збереження максимальної простоти та конкретики в схемі.

Перевагами застосування зазначеного методу є те, що він:

1) допомагає суб'єктам досудового розслідування зосередитися на проблемі дослідження;
2) дозволяє візуалізувати великі масиви інформації;
3) легко освоюється та використовується суб'єктами досудового розслідування;
4) дозволяє будувати графічні образи даних, що допомагає у процесі загального аналізу даних вбачати аномалії дій злочинців;
5) забезпечує наочність сприйняття.

Недоліками застосування зазначеного методу є те, що:

1) відсутнє програмне забезпечення, яке спрощує використання даного методу;
2) суб'єкти досудового розслідування (члени СОГ або СГ) не володіють базовими знаннями по використанню I2 Analyst's Notebook, MS OfficeExcel;
3) обробка великих масивів інформації можлива лише при використанні інтелектуальних технологій, які зменшують мозкове навантаження слідчого та допомагають йому під час прийняття процесуального рішення.

Очікуваними результатами від процесу застосування зазначеного методу є те, що він сприятиме:

1) створенню на початковому та подальшому етапі досудового розслідування кримінального провадження достатніх передумов інформаційного забезпечення подальшого ходу розслідування;
2) забезпеченню наочності досудового розслідування;

3) підвищенню якості та наступальності процесу досудового розслідування;
4) підвищенню продуктивності аналітики і скороченню часу, який необхідний для прийняття оперативних рішень.

Застосування зазначеного методу здійснюється за наступним алгоритмом.

На підготовчому етапі суб'єкти досудового розслідування (члени СГ або СОГ) повинні зібрати якомога більше фактичних даних та інформації стосовно кримінального правопорушення. Слідчий (старший СОГ або СГ) готує усі необхідні матеріали, які знадобляться у процесі застосування методу побудови схеми події.

На основному етапі відбувається власне процес застосування методу побудови схеми події. Кінцева схема є могутнім засобом для аналітика у візуальному представленні значення подій в злочинному світі.

Алгоритм застосування методу такий:

На малюнку зображений тип схеми подій, який часто використовується. У цій схемі вся інформація, окрім з'єднуючих ліній та стрілок містяться в рамках символу події – дата та опис події.

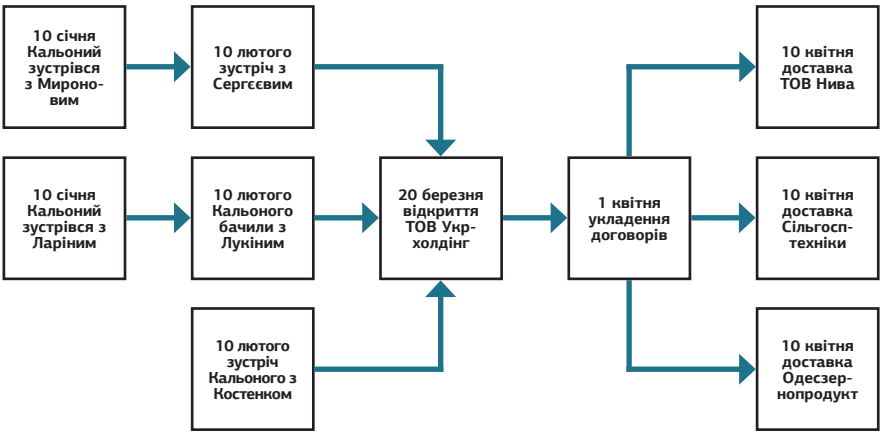

Приклад схеми подій

Схема подій може відображати як перевірену, так і ймовірну інформацію. Наприклад, в інших умовах, можна було підозрювати, що доставка товарів за укладеними договорами була здійснена 10 квітня. Але ще не підтверджено, що саме так і відбулося. В таких випадках передбачувана подія відображається пунктирною лінією (ймовірна подія).

Практична вправа №1 «Побудова схеми подій»

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНОЇ ВПРАВИ

Складіть схему подій, що призведе до арешту керівників двох сільськогосподарських компаній «Колос» та «Нацтомат».

Інформація

1. 29 серпня слідчо-оперативна група прибула до регіонального офісу компанії «Колос», який був повністю знищений внаслідок пожежі. Попередня версія слідства – умисний підпал. Вказаний об'єкт був повністю знищений, постраждалих немає.
2. Під час допиту співробітників компанії «Колос» було встановлено, що пожежа відбулася після зустрічі керівників сільськогосподарських компаній «Колос» та «Нацтомат». Від інших працівників компанії також була одержана інформація, що Микола Діденко, виконавчий директор компанії «Нацтомат», після зустрічі поклявся помститися за недавні дії співробітників компанії «Колос» відносно його співробітника. Зустріч пройшла 27 серпня.
3. Згідно реєстрових даних 26 серпня співробітник (тракторист) компанії «Нацтомат» одержав тяжкі тілесні пошкодження. Підозрюваного невстановлено.
4. В іншому випадку, два ангари компанії «Нацтомат» було знищено вибуховими пристроями в один день, 24 серпня.
5. Від місцевих жителів стало відомо, що сільськогосподарські компанії «Колос» та «Нацтомат» знаходяться в стані територіального конфлікту з приводу посівних площ. 18 серпня співробітники компанії «Колос» почали прибирати урожай на тих

полях, які компанія «Нацтомат» вважала своїми. Того ж дня, компанія «Колос» запропонувала об'єднати частину полів, які компанія «Нацтомат» вважала своїми. Також були зроблені інші пропозиції, які відомі тільки керівникам компанії. Достовірно відомо, що 20 серпня компанія «Нацтомата» відкинуло всі пропозиції «Колос».

6. 31 серпня керівники компанії «Колос» та «Нацтомат» були арештовані по звинуваченню в підпалі та організації нанесення тілесних ушкоджень.

Якщо важливо виділити послідовність подій навколо декількох суб'єктів – людей або організацій, матриця подій буде більш доцільною. Приклад матриці представлений нижче.

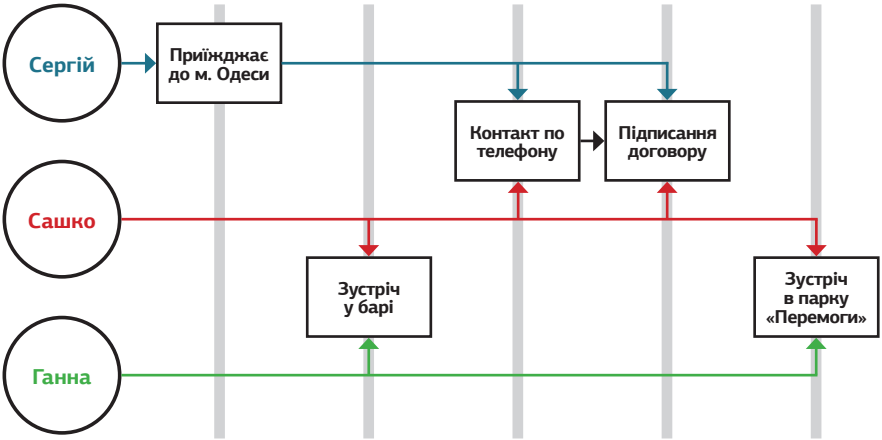

Приклад матриці подій

Застосовується термін матриця, оскільки в схемі перераховані люди з одного боку матриці (з лівого), а час вказаний з другого боку (зверху). В цьому форматі значущі події виводяться на перехрестя часу та імен людей. Стрілки виходять від людини тільки до тих подій, в яких він брав участь. Якщо більше однієї людини брали участь в події, слід показати символ між лініями цих осіб.

Практична вправа №2 «Побудова схеми подій»

ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНОЇ ВПРАВИ

Складіть схему подій на основі звітів зовнішнього спостереження від 15 лютого для опису послідовності подій.

Інформація

1. В 10.30 Іваненко Антон виїхав з свого будинку за адресою м. Одеса, вул. Преображенська, б. 58. Він поїхав прямо до кафе «Піжон», яке знаходиться за адресою: м. Одеса, вул. Дерибасівська, б. 6, прибув в11.00.
2. В 10.35 Бараненко Михайло виїхав зі своєї квартири, яка знаходиться за адресою: м. Одеса, вул. Канатна, б. 58, кв. 2 та відразу поїхав до кафе «Піжон», яке знаходиться за адресою м. Одеса, вул. Дерибасівська, д. 6, прибув в11.00.
3. В 11.25 Бараненко Михайло та Іваненко Антон разом виїхали з кафе «Піжон» та поїхали до більярдної «Шальной шар», яка знаходиться за адресою м. Одеса, вул. Дерибасівська, б. 24, прибувши туди в 11.30.
4. В 11.00 Геннадій Кравченко виїхав з свого будинку, який знаходиться за адресою: м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, б. 54 та поїхав напряму до більярдної «Шальной шар», яка розташована за адресою: м. Одеса, вул. Дерибасівська, б. 6, прибувши туди в 11.30. Він приєднався до Антона Іваненко та Михайла Бараненко. Вони розмовляли протягом декількох хвилин.
5. В 11.45 Михайло Бараненко покинув більярдну «Шальной шар» та поїхав до «Сади перемоги», за адресою м. Одеса, площа 10-го квітня, прибув на місце в 12.00. Він увійшов до магазина «Біт», розташований на першому поверсі, зайшов в офіс і вийшов в 12.30, після чого поїхав додому. Ніхто не бачив, чим він займався в офісі.
6. В 11.45 Іваненко Антон покинув більярдну «Шальной шар» та поїхав в напряму магазина «Комп'ютерна мода», який знаходиться за адресою: м. Одеса, вул. Успенська, б. 24, і доїхав туди в 12.05. Він увійшов до магазина, зайшов в підсобне приміщення, вийшов в 12.40, і поїхав додому. Ніхто не бачили, чим він займався в підсобному приміщенні.

7. В 11.45 Геннадій Кравченко покинув більярдну «Шальной шар» і поїхав до магазину «Сучасні технології», за адресою: м. Одеса, вул. Космонавтів, д. 146, і прибув на місце в 12.05. Він увійшов до магазина, вийшов в 12.45, і поїхав напряму додому. Ніхто не бачив, чим він займався в офісі власника магазина.
8. В зведеному звіті міської швидкої медичної допомоги м. Одеси за 15 лютого містяться наступні дані:

   - 13:00 – Іваненков Олександр, власник магазина «Біт», адреса м. Одеса, площа 4-го квітня, безліч синяків і ударів. Одержав медичну допомогу та виписався.
   - 13:30 – Баранченко Віктор, власник магазина «Комп'ютерна мода», адреса м. Одеса, вул. Успенська, б. 24, безліч синяків і ударів. Одержав медичну допомогу та виписався.
   - 13:45 – Кравець Віталій, власник магазина «Сучасні технології», адреса м. Одеса, вул. Космонавтів, д. 146, безліч синяків і ударів. Одержав медичну допомогу та виписався.

МЕТОД ПОБУДОВИ СХЕМИ ТЕЛЕФОННИХ З'ЄДНАНЬ ТА ЇХ АНАЛІЗ

У ході кримінального аналізу забезпечується цілеспрямований пошук, виявлення, фіксація, вилучення, упорядкування, аналіз та оцінка кримінальної інформації, її представлення (візуалізація), передача та реалізація.

У рамках наданих повноважень органи правопорядку здобувають достатній масив інформації про злочинну діяльність. У зв'язку із зазначеним, надважливим завданням є застосування інструментів, які б надали можливість опрацьовувати велику кількість наявних даних. Одним із аналітичних продуктів такого роду є **аналіз телефонних з'єднань**.

Суть аналізу телефонних з'єднань полягає у побудові схеми телефонних з'єднань або використанні автоматичних реєстраторів телефонних з'єднань (трафіків мобільних операторів).

Тип соед.	ТА	ТВ	IMSI	IMEI	Дата	Длительность,с	LAC	CELLID	Положение базовой станции
переадр.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	09.09.2016 13:54	57			
исх.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	09.09.2016 13:54	0	10204	821	20 / ЧЕРКАСЬКА ОБЛ., ЧЕРКАСЬКИЙ Р-Н., МІСТО ЧЕРКАСИ. ВУЛ. Т. ШЕВЧЕН
исх.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	16.09.2016 14:11	44	10204	86	340 / ЧЕРКАСЬКА ОБЛ., ЧЕРКАСЬКИЙ Р-Н., МІСТО ЧЕРКАСИ. ВУЛ. Б. ВИШНЕ
переадр.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	16.09.2016 14:11	0			
переадр.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	19.09.2016 11:09	0			
исх.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	19.09.2016 11:09	143	10204	37	240 / ЧЕРКАСЬКА ОБЛ., ЧЕРКАСЬКИЙ Р-Н., МІСТО ЧЕРКАСИ. БУЛ. ШЕВЧЕНКА
исх.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	28.09.2016 13:13	0	10204	86	340 / ЧЕРКАСЬКА ОБЛ., ЧЕРКАСЬКИЙ Р-Н., МІСТО ЧЕРКАСИ. ВУЛ. Б. ВИШНЕ
переадр.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	28.09.2016 13:13	0			
исх.SMS	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	05.10.2016 19:38	0	32164	9171	100 / М. ЧЕРКАСИ, Б-Р. ШЕВЧЕНКА, 333. ВЛАСНА ЩОГЛА НА ДАХУ БУДІВЛІ
исх.SMS	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	05.10.2016 19:38	10	32164	9171	100 / М. ЧЕРКАСИ, Б-Р. ШЕВЧЕНКА, 333. ВЛАСНА ЩОГЛА НА ДАХУ БУДІВЛІ
исх.SMS	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	20.10.2016 16:46	0	32164	1171	100 / М. ЧЕРКАСИ, Б-Р. ШЕВЧЕНКА, 333. ВЛАСНА ЩОГЛА НА ДАХУ БУДІВЛІ
исх.SMS	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	20.10.2016 16:47	0	32164	1171	100 / М. ЧЕРКАСИ, Б-Р. ШЕВЧЕНКА, 333. ВЛАСНА ЩОГЛА НА ДАХУ БУДІВЛІ
исх.SMS	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	20.10.2016 16:47	11	32164	1171	100 / М. ЧЕРКАСИ, Б-Р. ШЕВЧЕНКА, 333. ВЛАСНА ЩОГЛА НА ДАХУ БУДІВЛІ
исх.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	21.10.2016 10:01	0	10204	86	340 / ЧЕРКАСЬКА ОБЛ., ЧЕРКАСЬКИЙ Р-Н., МІСТО ЧЕРКАСИ. ВУЛ. Б. ВИШНЕ
переадр.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	21.10.2016 10:01	9			
исх.0	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	24.10.2016 16:02	0	32164	8021	20 / М.ЧЕРКАСИ, ВУЛ. ДАШКЕВИЧА, 39
переадр.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	24.10.2016 16:02	0			
переадр.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	28.10.2016 17:41	7			
исх.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	28.10.2016 17:41	7	10207	22047	330 / ЧЕРКАСЬКА ОБЛ., СМІЛЯНСЬКИЙ Р-Н., МІСТО СМІЛА. ВУЛ. МАЗУРА. 2
переадр.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	07.11.2016 14:36	0			
исх.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	07.11.2016 14:36	0	10214	723	350 / ЧЕРКАСЬКА ОБЛ., ЧЕРКАСЬКИЙ Р-Н., МІСТО ЧЕРКАСИ. ВУЛ. ОБОРОНН
исх.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	16.11.2016 10:56	1	10204	823	280 / ЧЕРКАСЬКА ОБЛ., ЧЕРКАСЬКИЙ Р-Н., МІСТО ЧЕРКАСИ. ВУЛ. Т. ШЕВЧЕН
переадр.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	16.11.2016 10:56	2			
вх.SMS	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	16.11.2016 10:56	0	10204	823	280 / ЧЕРКАСЬКА ОБЛ., ЧЕРКАСЬКИЙ Р-Н., МІСТО ЧЕРКАСИ. ВУЛ. Т. ШЕВЧЕН
вх.SMS	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	16.11.2016 10:56	0	10204	823	280 / ЧЕРКАСЬКА ОБЛ., ЧЕРКАСЬКИЙ Р-Н., МІСТО ЧЕРКАСИ. ВУЛ. Т. ШЕВЧЕН
вх.SMS	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	16.11.2016 10:57	0	10204	823	280 / ЧЕРКАСЬКА ОБЛ., ЧЕРКАСЬКИЙ Р-Н., МІСТО ЧЕРКАСИ. ВУЛ. Т. ШЕВЧЕН
исх.	380930000000	380630000001	255000000000000	865857022222222	24.11.2016 16:46	0	10204	393	345 / ЧЕРКАСЬКА ОБЛ., ЧЕРКАСЬКИЙ Р-Н., МІСТО ЧЕРКАСИ. БУЛ. ШЕВЧЕНКА

Однією з діаграм, яка найчастіше виконується правоохоронними органами є діаграми телефонних з'єднань. Дедалі новіше устаткування і програмне забезпечення, що використовуються операторами телефонних мереж, можуть надати аналітику дуже багато придатної і корисної для нього інформації. Багата інформація, отримана з цього джерела є найбільш бажаною для проведення аналізу. Отримання доступу до даних, які стосуються телефонних з'єднань, створює можливість для одержання інформації про:

– взаємозв'язки між людьми та організаціями (хто і до кого дзвонить);
– «силу» взаємозв'язків (це може стосуватися частоти, тривалості, дня тижня і години з'єднань)
– характер злочинної діяльності (за допомогою встановлення до яких відділів фірм телефонують або встановлення спільних злочинних ознак фігурантів, до яких здійснювалися дзвінки);
– місце перебування відомих злочинців (отримується в результаті перевірок довідників телефонних номерів і адресного бюро).

Перш ніж приступити до опрацювання матеріалу, отриманого від оператора, слід пам'ятати про те, що надана інформація – це не дані, які можуть вказувати на зв'язки між конкретними власниками телефонних номерів. Це інформація, яка вказує на те, що відбувалися

тільки з'єднання (дзвінки) між окремими номерами. Щоб отримати більшу впевненість у тому, що це все-таки дзвонила конкретна особа, потрібно поєднати отримані від оператора дані з інформацією (відомостями), отриманою внаслідок телефонного прослуховування або зовнішнього спостереження.

Відповідний телефонний аналіз може надати нам багато цікавої інформації про злочинне угрупування – його структуру та методи діяльності, а також про:

- статистику з'єднань між конкретними телефонними номерами;
- контакти членів угрупування з іншими суб'єктами;
- марки та характеристики телефонних апаратів, номери телефону, а також телефонних карт, які використовувалися членами угрупування;
- місця з'єднання з мережею та маршрутах пересування даного об'єкта;
- час тривалості розмови;
- кількість розмов;
- форму з'єднання (телефонна розмова, SMS, переадресація з'єднань).

Вирішальну частину аналітичної роботи із телефонними з'єднаннями можна виконати в таких програмах електронних таблиць, як Excel або Calc, проте справжній аналіз подібних даних створює необхідність використання спеціальних інструментів, наприклад, програмного забезпечення фірми I2 або ж Visual Link. Телефонний аналіз, в залежності від мети його виконання, графічно може бути представлений у вигляді схеми взаємозв'язків, обігу (руху) або ж подій.

Нижче наведено приклади діаграм, які візуально представляють телефонний аналіз.

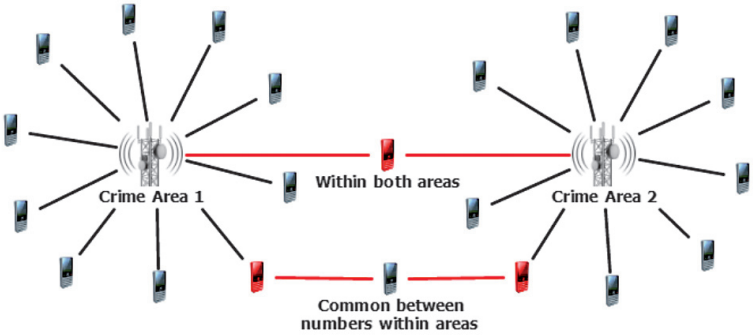
Crime Area 1
Within both areas
Crime Area 2
Common between
numbers within areas

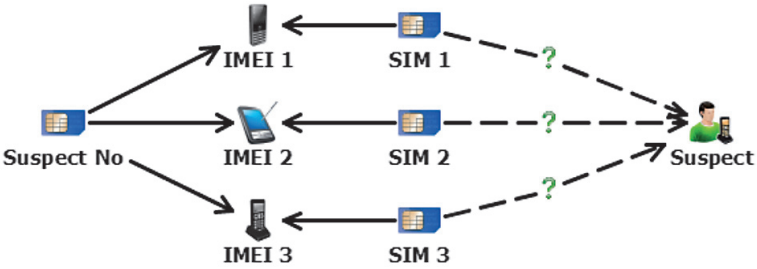
IMEI 1
SIM 1
?
Suspect No
IMEI 2
SIM 2
?
Suspect
?
IMEI 3
SIM 3

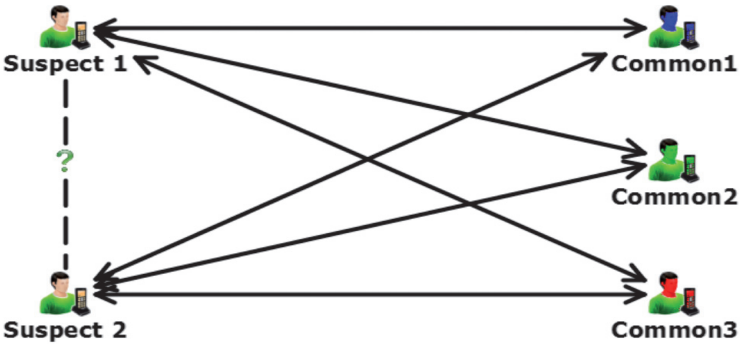
Suspect 1
Common1
?
Common2
Suspect 2
Common3

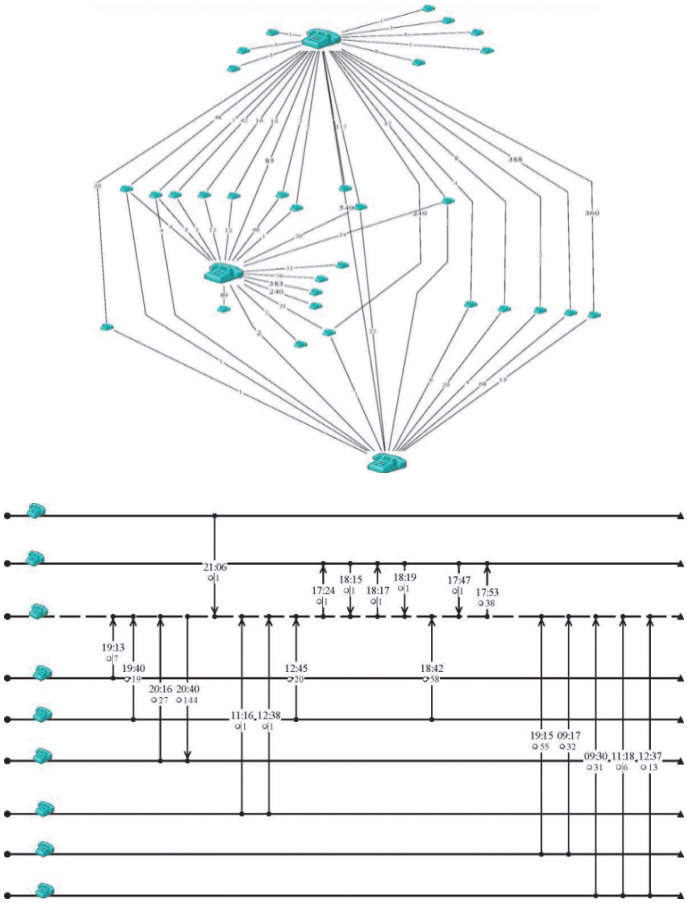

Головною метою зазначеного аналізу телефонних дзвінків для з'ясування можливості призначення НС(Р)Д згідно ст. 263 КПК України «Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж» та вибору найбільш актуального (інформативного) телефонного номеру для проведення цієї слідчої (розшукової) дії.

Правила застосування зазначеного аналізу:

1. Визначення всіх телефонних з'єднань.
2. Складання списку в нумераційному порядку.

3. Введення даних у вертикальні списки в клітках квадратної матриці.
4. Введення даних в горизонтальні списки в клітках матриці.
5. Введення частоти дзвінків в клітки матриці.
6. Підрахування кількість вхідних та вихідних дзвінків за кожним номером.
7. Складання схеми контактів.

Умови застосування зазначеного методу:

Аналіз з'єднань можна застосувати в складанні схеми телефонних дзвінків або використати автоматичний реєстратор телефонних дзвінків. Потрібні незначні модифікації, щоб схема не обмежувалася тільки діаграмою мережі взаємозв'язаних телефонних контактів. В більшості випадків необхідно з'ясувати:

- Номер абонента, що телефонує;
- Номер, що приймає дзвінок;
- Частота дзвінків в кожному напрямі (дата, час, тривалість).

На підготовчому етапі суб'єкти досудового розслідування (члени СГ або СОГ) повинні зібрати якомога більше даних та інформації стосовно кримінального правопорушення. Слідчий (старший СОГ або СГ) готує усі необхідні матеріали, які знадобляться у процесі застосування аналізу телефонних з'єднань.

На основному етапі відбувається власне процес застосування аналізу телефонних з'єднань.

Алгоритм застосування аналізу такий:

1. Визначення всіх телефонних зв'язків.
   Визначте всі телефонні номери – вхідні та вихідні номери.

2. Складання списку в нумераційному порядку.
   Організовуйте всі номера в низхідному порядку (тобто почніть з мінімального числа зверху і так до кінця матриці) з тризначною приставкою. Якщо більше одного номера з тією

ж приставкою, організовуйте їх чотиризначним суфіксом всередині даного префікса. Якщо є коди міжміського зв'язку, то спочатку відсортуйте їх за кодом.

3. Введення даних у вертикальні списки в клітках квадратної матриці.
   Введіть всі номери по вертикальній осі з лівого боку квадрата, починаючи з кодом регіону з мінімальним значенням, як це вказано вище. Надайте групі зв'язків ярлик «Від кого» на верхньому правому краю матриці.

4. Введення даних в горизонтальні списки в клітках матриці.
   Введіть всі номери в тому ж порядку по горизонтальній осі на верхній стороні квадрата. Надайте ярлик «Кому» групі в нижньому краю матриці. Вертикальні номери співпадають з горизонтальними.

   Увага: переконайтеся, що список починається уздовж горизонтальної осі з лівого боку квадрата, щоб перший номер був також першим номером по вертикальній осі (див. мал. 1.)

5. Введення частоти дзвінків в клітки матриці.
   Позначайте частоту дзвінків з одного на інший номер, використовуючи знак «/». Знак частоти ставиться в клітці матриці, який можна знайти в обох списках. Даний крок ілюструється в приведеному нижче прикладі.

Від кого \ Кому	(050) 566-12-12	678-13-13	753-14-14	(066) 345-11-11	456-10-10	(067) 256-76-76	456-23-23	648-15-15
(050) 566-12-12								
678-13-13								
753-14-14								
(066) 345-11-11								
456-10-10								
(067) 256-76-76								
456-23-23								
648-15-15								

мал. 1. Матриця аналізу взаємозв'язків телефонних зв'язків

Інформація про телефонні дзвінки

Абонент, який викликає	Абонент, якого набирають	Абонент, який викликає	Абонент, якого набирають
684-29-11	965-29-41	965-29-41	684-29-11
	843-92-99		687-14-37
	687-14-37		684-29-11
			843-92-99
687-14-37	684-29-11		
	843-92-99		
	843-92-99		

Крок 1: Введіть відмітку «/» в клітку першого номера (965-29-41), куди подзвонив перший абонент (684-29-11). Результат відображений в матриці взаємозв'язків на мал. 2.

Від кого \ Кому	684-29-11	687-14-37	843-92-99	965-29-41	Разом від кого
684-29-11				/	
687-14-37					
843-92-99					
965-29-41					
Разом кому					

мал. 2. Перша відмітка в матриці взаємозв'язків

Крок 2: Введіть відмітку в клітку наступного номера (843-92-99), куди подзвонив зухвалий абонент (684-29-11). Результати перших двох кроків показані в мал. 3.

Від кого \ Кому	684-29-11	687-14-37	843-92-99	965-29-41	Разом від кого
684-29-11			/	/	
687-14-37					
843-92-99					
965-29-41					
Разом кому					

мал. 3. Перші дві відмітки в матриці взаємозв'язків

Повторивши ці дії по інших абонентах і набраних номерах, утворюється заповнена матриця взаємозв'язків в мал. 4.

Від кого \ Кому		684-29-11	687-14-37	843-92-99	965-29-41	**Разом від кого**
684-29-11			/	/	/	**3**
687-14-37		/		//		**3**
843-92-99						**0**
965-29-41		//	/	/		**4**
Разом кому		**3**	**2**	**4**	**1**	

мал. 4. Заповнена матриця взаємозв'язків за списком дзвінків

6. Підрахування кількість вхідних та вихідних дзвінків за кожним номером.
   Введіть всі дзвінки з кожного номера (рядки) і одержаного кожним номером (стовпці) в матриці. Утворюється певна послідовність телефонних дзвінків, яка служить основою для формування і організації схеми зв'язків.

7. Складання схеми контактів
   Розробіть схему зв'язків з інформації, що міститься в матриці. Як у разі зв'язків між людьми і організаціями, використовуйте лінії для з'єднання символів, що представляють різні телефонні номери. В телефонній схемі додайте стрілку, щоб указувати напрям дзвінка.

мал. 5. Стрілки указують на напрям дзвінків

Наприклад, оскільки дзвінки виходили від 965-29-41 до 684-29-11 і від 684-29-11 до 965-29-41, лінії і стрілки будуть показані як в мал. 5.

Щоб відобразити частоту дзвінків, розмістить невеликий круг на лінії перед стрілкою і впишіть в нього кількість дзвінків у напрямі стрілки, як це зроблено в рис. 6.

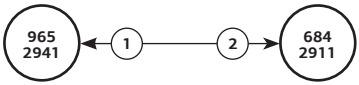

мал. 6. Відображає як напрям, так і частоту на схемі зв'язків

Тепер видно, що абонент 965-29-41 двічі подзвонив 684-29-11 і одержав один дзвінок від 684-29-11.

Перетворивши інформацію в матриці взаємозв'язків в схему зв'язків в мал. 4, виходить схема в мал. 7.

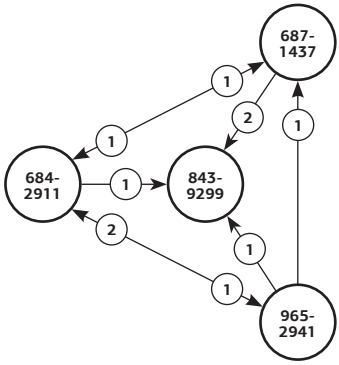

мал. 7.

Дана схема телефонних дзвінків надає можливість: обрати найбільш актуальний (інформативний) телефонний номер для призначення та проведення НС(Р)Д згідно ст. 263 КПК України «Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж»; взаємозв'язки між людьми та організаціями; силу взаємозв'язків (частота, тривалість); характер злочинної діяльності; місце перебування відомих злочинців тощо.

Заключний етап застосування методу «Аналіз телефонних з'єднань» полягає у проведенні аналізу побудованої схеми. Дедалі новіше устаткування та програмне забезпечення, що використовується операторами телефонних мереж, можуть надати аналітику дуже багато придатної і корисної для розслідування кримінального провадження інформації. Багата інформація, отримана з цього джерела є найбільш бажаною для проведення аналізу.

Візуалізація отриманої інформації, яка стосується телефонних з'єднань, створює можливості для одержання наступного масиву інформації про:

– визначити взаємозв'язки між людьми та організаціями (хто і до кого дзвонить);
– встановити силу взаємозв'язків (це стосується частоти, тривалості, дня тижня, години з'єднання);
– визначити характер злочинної діяльності (встановити спільні злочинні ознаки фігурантів);
– встановити місце перебування злочинців (отримуються за допомого додаткових програмних систем Power Map, ArcGIS, GoogleErth тощо).

Відповідний телефонний аналіз надає особам, які застосовують даний метод багато додаткової інформації про злочинне угруповання – його структуру та методи діяльності, а також про: статистку з'єднань між конкретними телефонними номерами; контакти членів угруповання з іншими суб'єктами; марки та характеристики телефонних апаратів, номери телефону, а також телефонних sim-карт, які використовуються членами організації; місця з'єднання з мережею та маршрутах пересування даного суб'єкта; час тривалості розмови; кількість розмов; форму з'єднання (телефонна розмова, SMS, переадресація з'єднань, дзвінки сервісних служб).

Вирішальну частину аналітичної роботи із телефонними з'єднаннями створює необхідність використання спеціальних інструментів (програмного забезпечення IBM i2 Analyst's Notebook). Аналіз телефонних з'єднань, в залежності від мети його виконання, графічно може бути представлений у вигляді схеми взаємозв'язків, обігу (руху) або подій. Візуально аналіз телефонних з'єднань можна представити наступним чином.

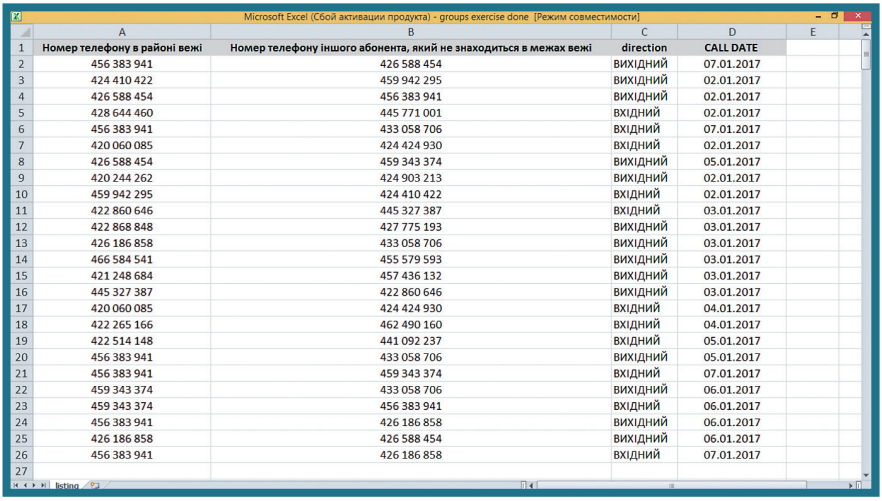

Microsoft Excel (Сбой активации продукта) - groups exercise done [Режим совместимости]

	A	B	C	D	E
1	Номер телефону в районі вежі	Номер телефону іншого абонента, який не знаходиться в межах вежі	direction	CALL DATE	
2	456 383 941	426 588 454	ВИХІДНИЙ	07.01.2017	
3	424 410 422	459 942 295	ВИХІДНИЙ	02.01.2017	
4	426 588 454	456 383 941	ВИХІДНИЙ	02.01.2017	
5	428 644 460	445 771 001	ВХІДНИЙ	02.01.2017	
6	456 383 941	433 058 706	ВХІДНИЙ	07.01.2017	
7	420 060 085	424 424 930	ВХІДНИЙ	02.01.2017	
8	426 588 454	459 343 374	ВИХІДНИЙ	05.01.2017	
9	420 244 262	424 903 213	ВИХІДНИЙ	02.01.2017	
10	459 942 295	424 410 422	ВХІДНИЙ	02.01.2017	
11	422 860 646	445 327 387	ВХІДНИЙ	03.01.2017	
12	422 868 848	427 775 193	ВИХІДНИЙ	03.01.2017	
13	426 186 858	433 058 706	ВИХІДНИЙ	03.01.2017	
14	466 584 541	455 579 593	ВИХІДНИЙ	03.01.2017	
15	421 248 684	457 436 132	ВИХІДНИЙ	03.01.2017	
16	445 327 387	422 860 646	ВИХІДНИЙ	03.01.2017	
17	420 060 085	424 424 930	ВХІДНИЙ	04.01.2017	
18	422 265 166	462 490 160	ВХІДНИЙ	04.01.2017	
19	422 514 148	441 092 237	ВХІДНИЙ	05.01.2017	
20	456 383 941	433 058 706	ВИХІДНИЙ	05.01.2017	
21	456 383 941	459 343 374	ВХІДНИЙ	07.01.2017	
22	459 343 374	433 058 706	ВИХІДНИЙ	06.01.2017	
23	459 343 374	456 383 941	ВХІДНИЙ	06.01.2017	
24	456 383 941	426 186 858	ВИХІДНИЙ	06.01.2017	
25	426 186 858	426 588 454	ВИХІДНИЙ	06.01.2017	
26	456 383 941	426 186 858	ВХІДНИЙ	07.01.2017	
27					

мал. 1. Створення таблиці в Microsoft Excel

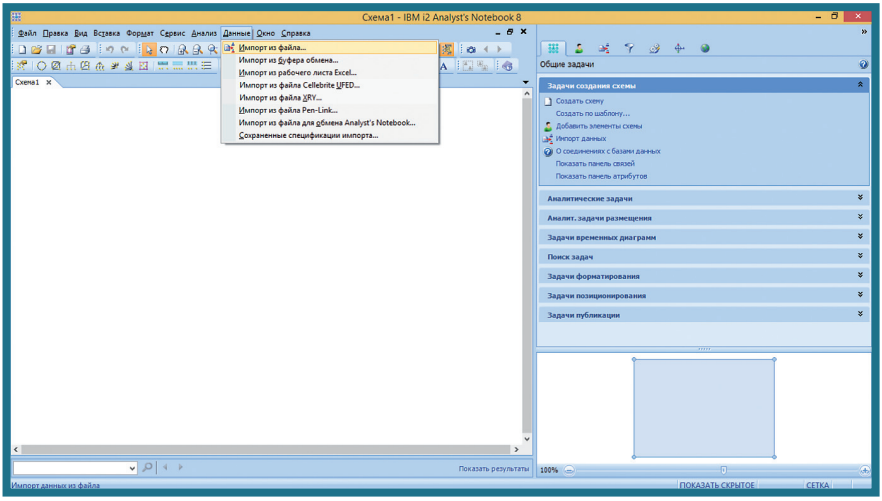

мал. 2. Імпорт файла в i2 Analyst`s Notebook

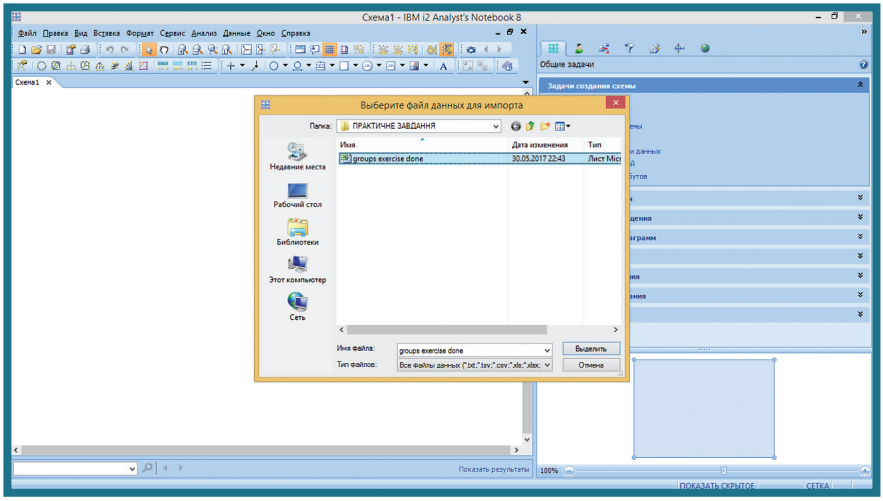

мал. 3. Обираємо файл, створений в Microsoft Excel

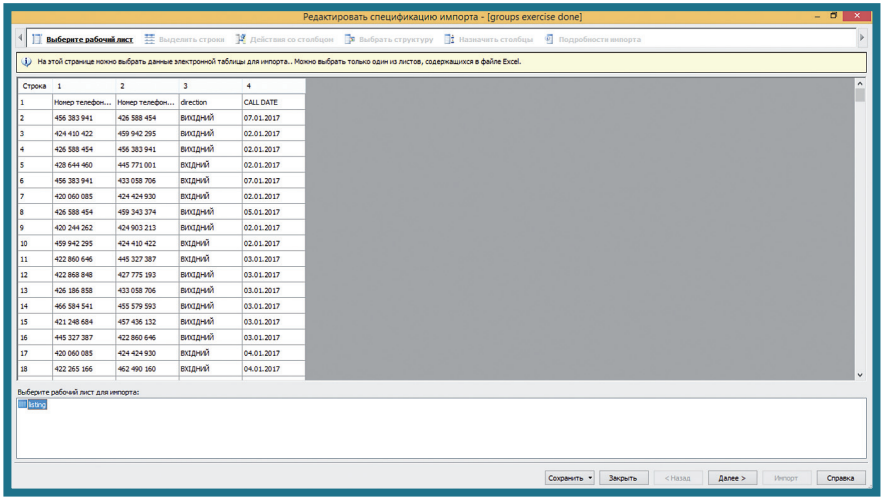

Строка	1	2	3	4
1	Номер телефон...	Номер телефон...	direction	CALL DATE
2	456 383 941	426 588 454	ВИХІДНИЙ	07.01.2017
3	424 410 422	459 942 295	ВИХІДНИЙ	02.01.2017
4	426 588 454	456 383 941	ВИХІДНИЙ	02.01.2017
5	428 644 460	445 771 001	ВХІДНИЙ	02.01.2017
6	456 383 941	433 058 706	ВХІДНИЙ	07.01.2017
7	420 060 085	424 424 930	ВХІДНИЙ	02.01.2017
8	426 588 454	459 343 374	ВИХІДНИЙ	05.01.2017
9	420 244 262	424 903 213	ВИХІДНИЙ	02.01.2017
10	459 942 295	424 410 422	ВХІДНИЙ	02.01.2017
11	422 860 646	445 327 387	ВХІДНИЙ	03.01.2017
12	422 868 848	427 775 193	ВИХІДНИЙ	03.01.2017
13	426 186 858	433 058 706	ВИХІДНИЙ	03.01.2017
14	466 584 541	455 579 593	ВИХІДНИЙ	03.01.2017
15	421 248 684	457 436 132	ВИХІДНИЙ	03.01.2017
16	445 327 387	422 860 646	ВИХІДНИЙ	03.01.2017
17	420 060 085	424 424 930	ВХІДНИЙ	04.01.2017
18	422 265 166	462 490 160	ВХІДНИЙ	04.01.2017

мал. 4. Обираємо робочий лист «listing» для імпорту в i2 AN.
Потім натискаємо «Далее»

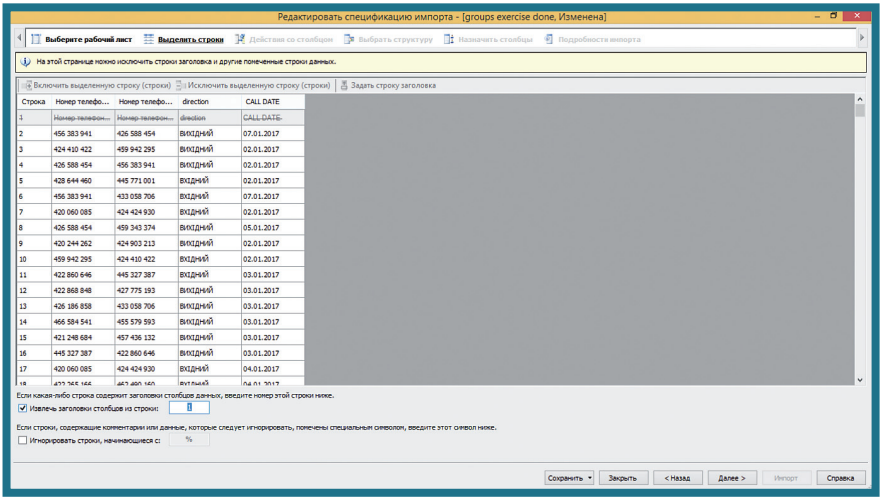

мал. 5. Ставимо пташку навпроти «извлечь заголовки столбцов из строки».

Потім натискаємо «Далее»

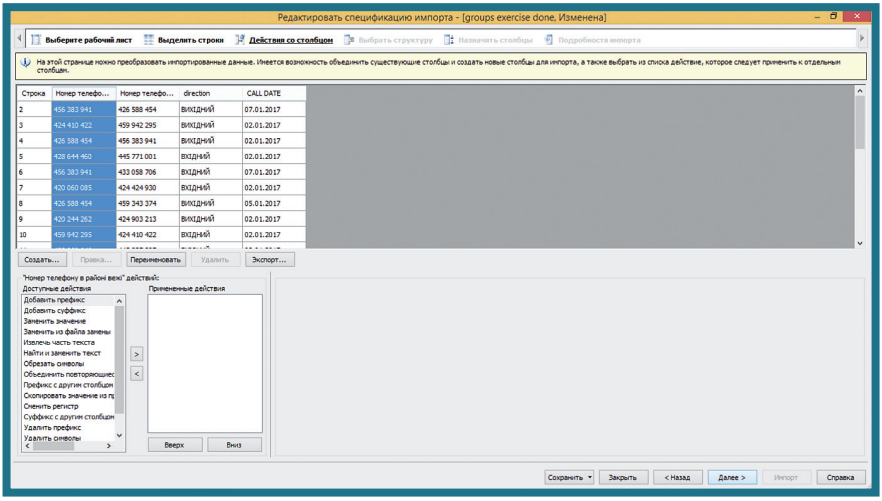

мал. 6. Натискаємо «Далее».

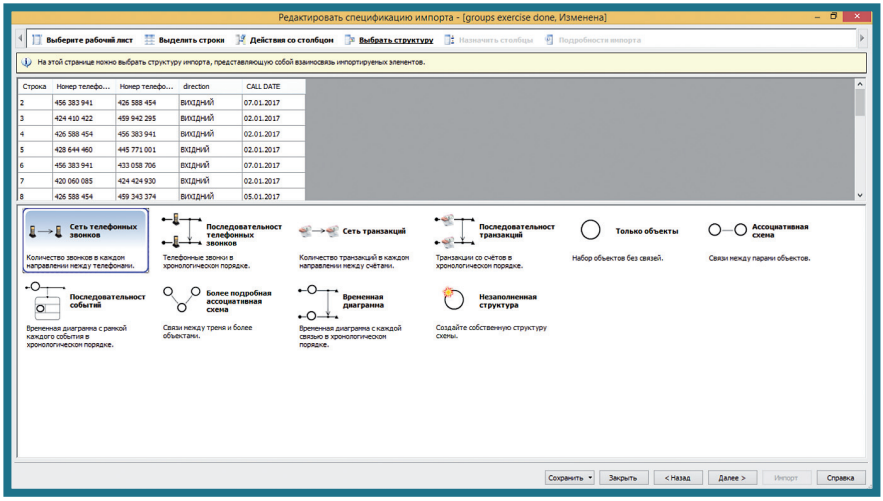

мал. 7. Обираємо «Сеть телефонных звонков».
Потім натискаємо «Далее»

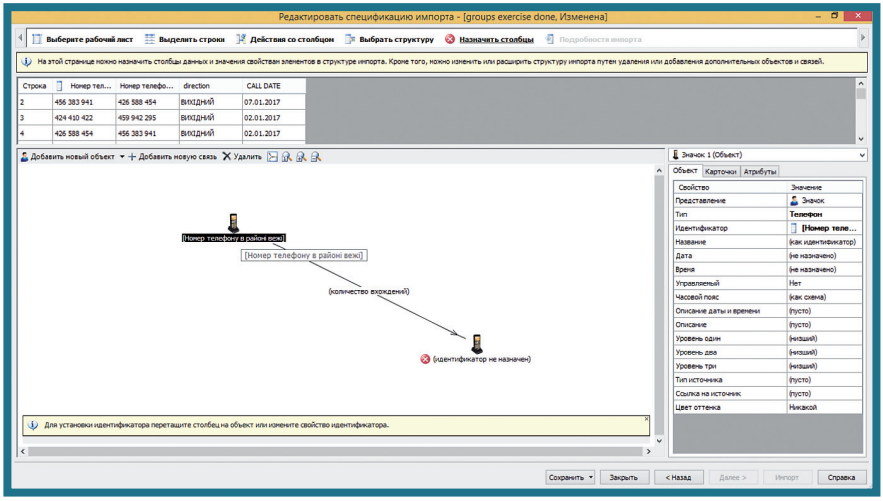

мал. 8. Перетаскуємо колонку «Номер телефону в районі вежі» у вказане на рисунку місце. Потім натискаємо «Далее»

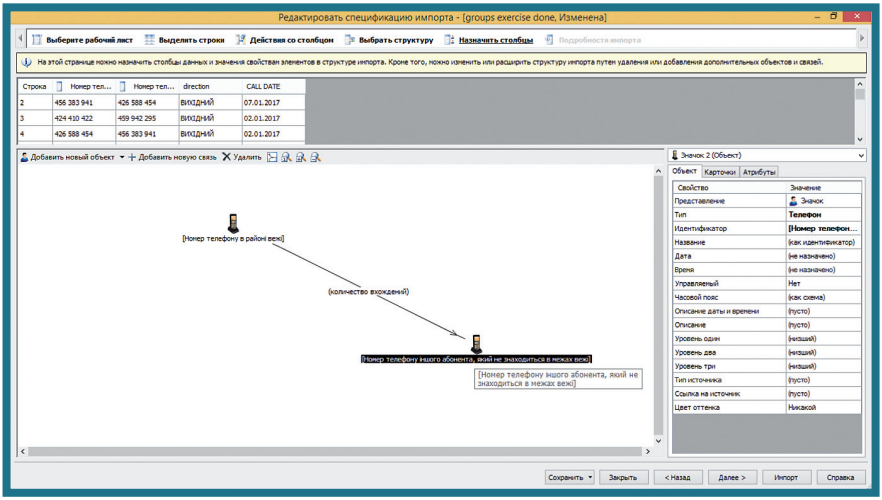

мал. 9. Перетаскуємо колонку «Номер телефону іншого абонента, який не знаходився в межах вежі» у вказане на рисунку місце. Потім натискаємо «Далее»

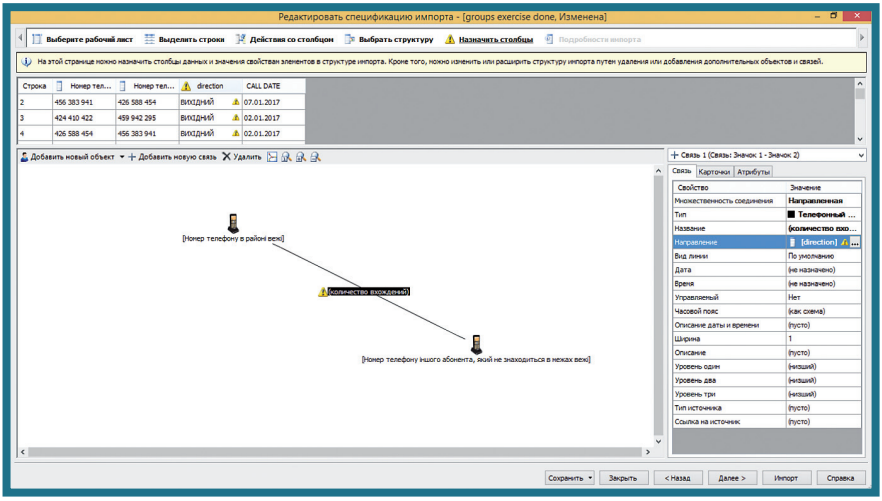

мал. 10. Перетаскуємо колонку «direction» у вказане на рисунку місце, а саме в правій стороні знаходить вкладка «Связь», де знаходимо «Направление». Потім натискаємо «Далее»

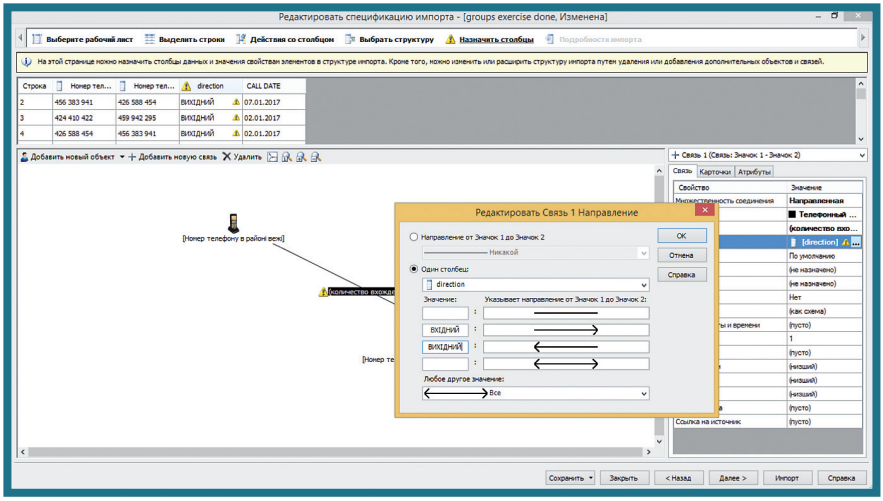

мал. 11. Натискаємо на три крапку біля жовтого трикутника, де пишемо наступні слова «вхідний» та «вихідний» як вказано на рисунку. Натискаємо «Ок»

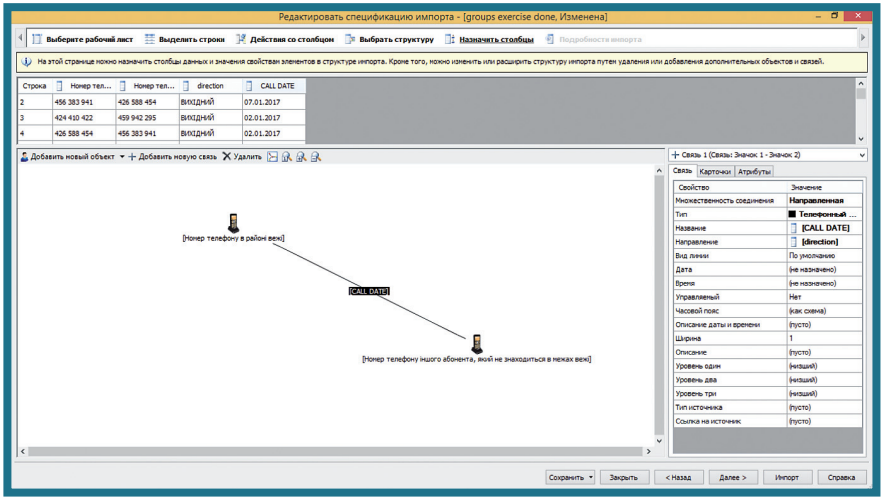

мал. 12. Перетаскуємо колонку «call_date» у вказане на рисунку місце. Потім натискаємо «далее»

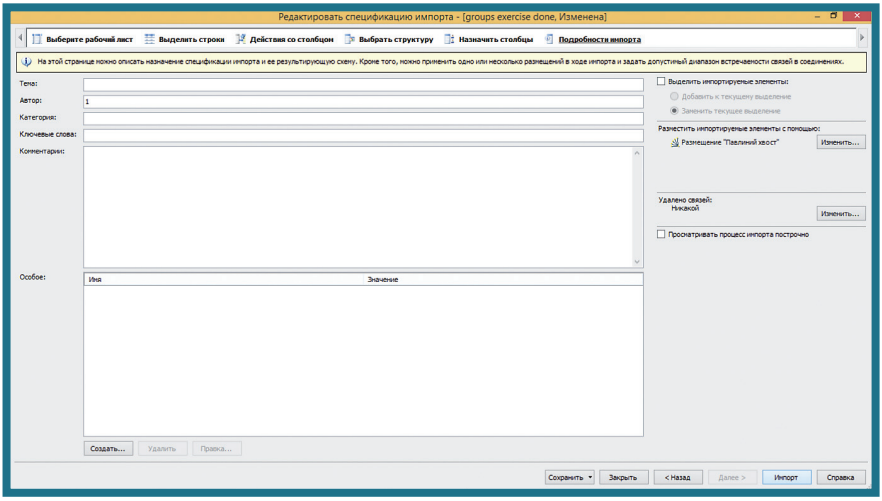

мал. 13. Натискаємо «Далее»

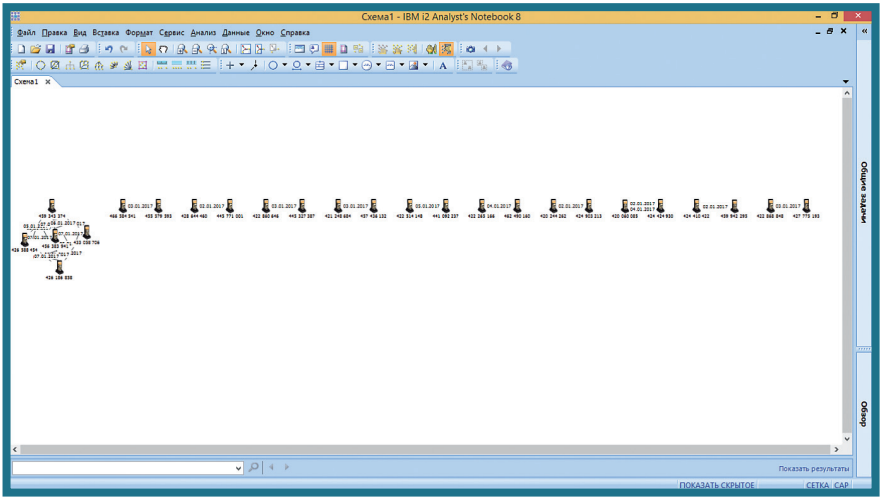

мал. 14. Отримуємо схему мережі телефонних дзвінків

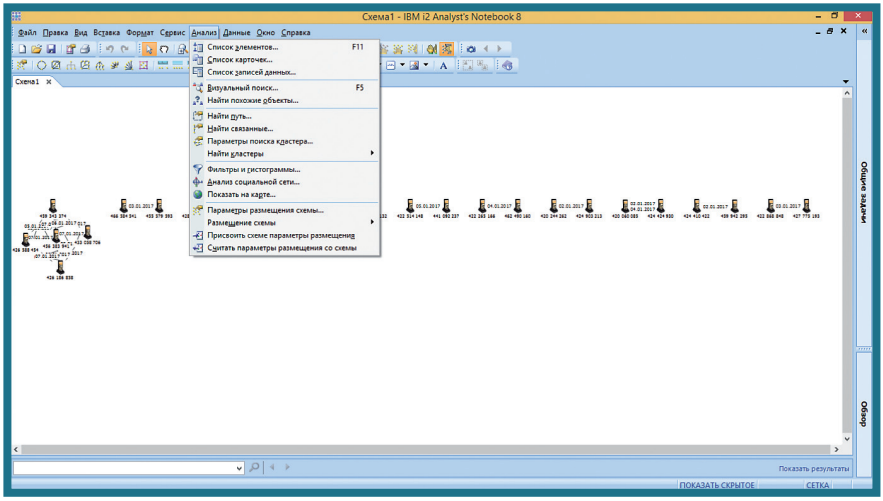

мал.15. Натискаємо вкладку «Анализ»

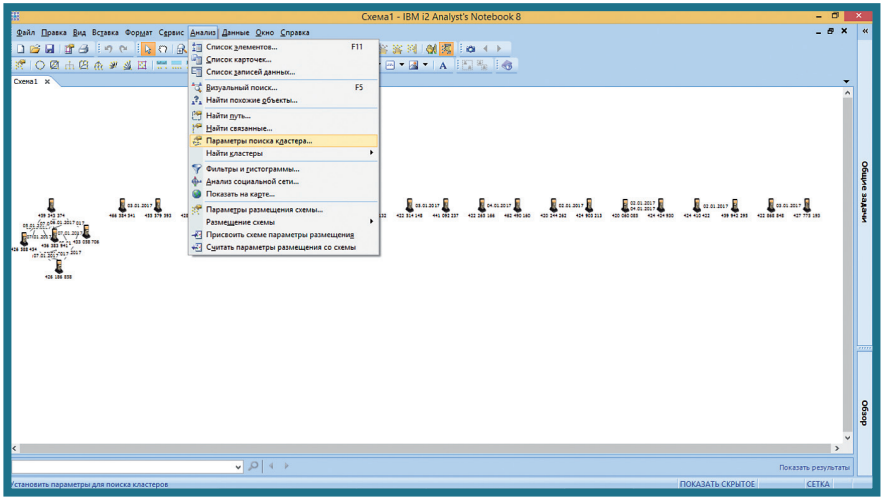

Мал. 16. Натискаємо «Параметры поиска кластера»

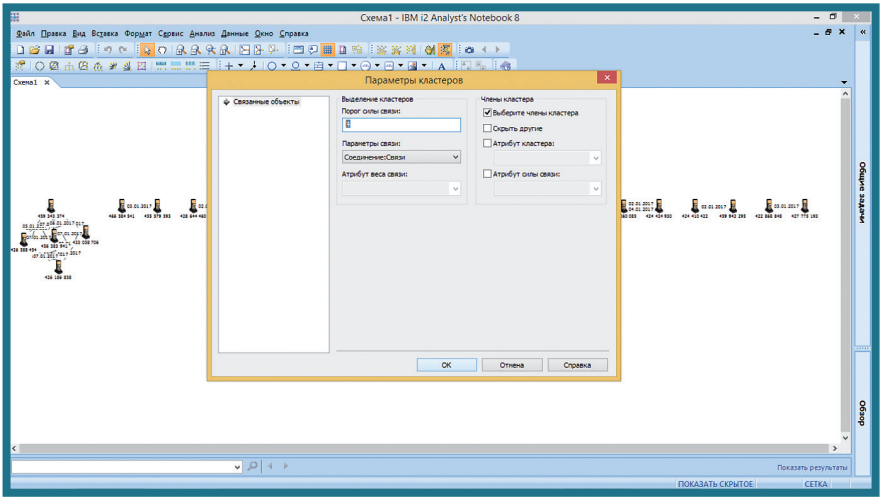

мал. 17. Змінюємо «Порог силы связи» на 4

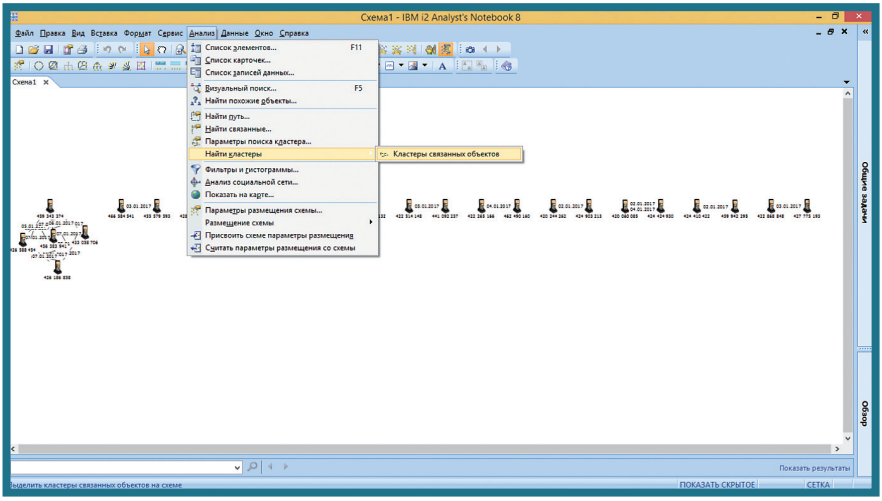

мал. 18. Наводимо курсивом мишки на «Найти кластеры», потім натискаємо «Кластеры связанных объектов»

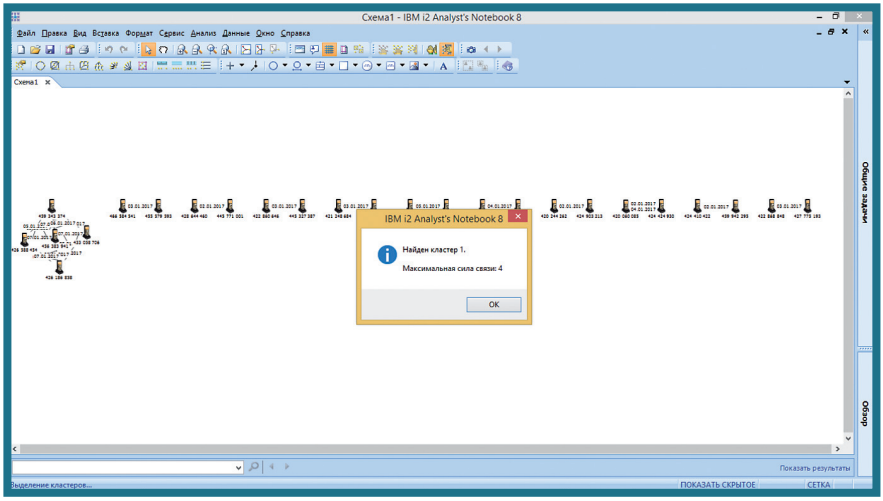

мал. 19. i2 Analyst's Notebook в автоматичному режимі аналізує створену схему та видає наступний результат – «Найден кластер: 1. Максимальная сила связи: 4». Натискаємо «Ок».

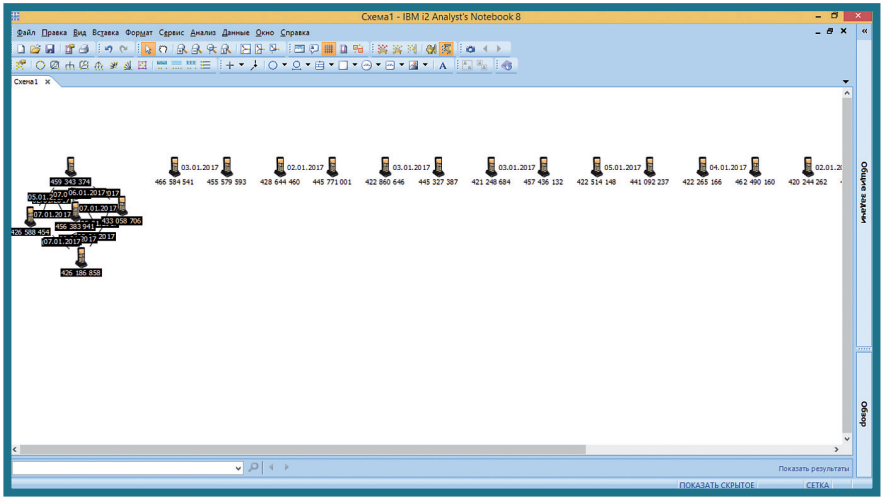

мал. 20. i2 Analyst`s Notebook виділив кластер

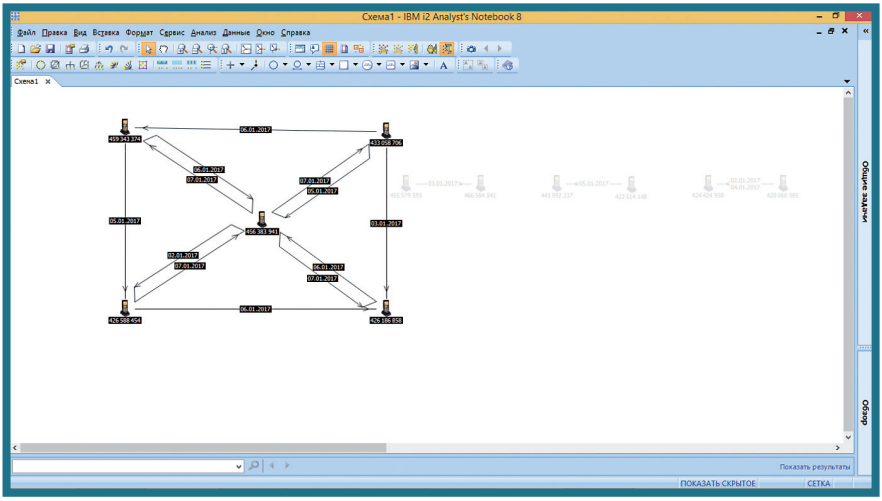

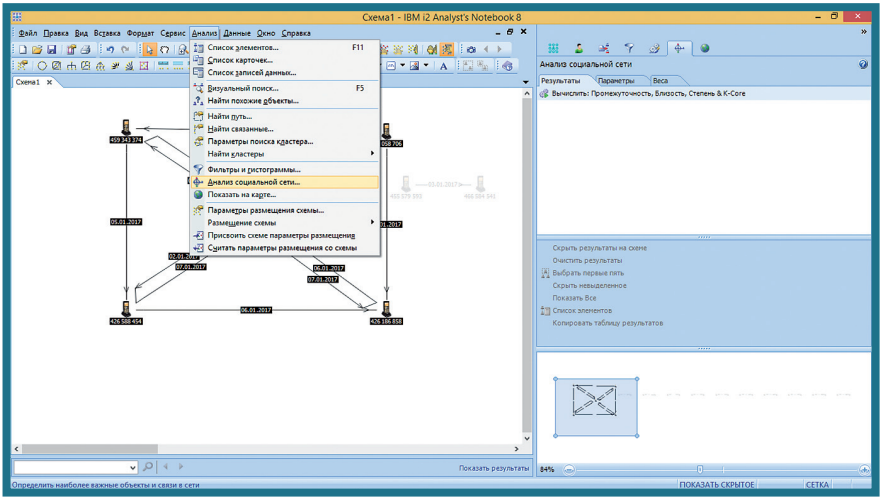

мал. 21. Натискаємо вкладку «Анализ» та обираємо «Анализ социальной сети»

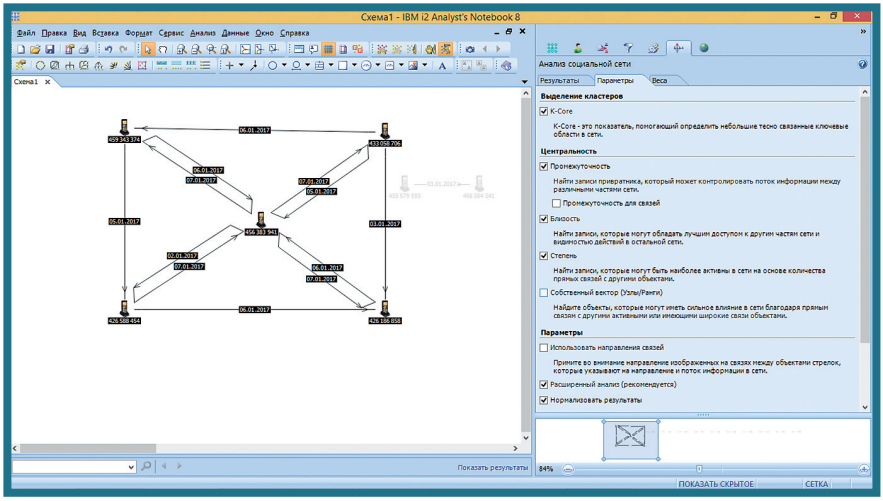
Схема1 - IBM i2 Analyst's Notebook 8
Файл Правка Вид Вставка Формат Сервис Анализ Данные Окно Справка
Схема1
Анализ социальной сети
Результаты
Параметры
Веса
Выделение кластеров
K-Core
K-Core - это показатель, помогающий определить небольшие тесно связанные ключевые области в сети.
Центральность
Промежуточность
Найти записи приватника, который может контролировать поток информации между различными частями сети.
Промежуточность для связей
Близость
Найти записи, которые могут обладать лучшим доступом к другим частям сети и видимостью действий в остальной сети.
Степень
Найти записи, которые могут быть наиболее активны в сети на основе количества прямых связей с другими объектами.
Собственный вектор (Узлы/Ранги)
Найдите объекты, которые могут иметь сильное влияние в сети благодаря прямым связям с другими активными или имеющими широкие связи объектами.
Параметры
Использовать направления связей
Примите во внимание направление изображенных на связях между объектами стрелок, которые указывают на направление и поток информации в сети.
Расширенный анализ (рекомендуется)
Нормализовать результаты
Показать результаты
84%
ПОКАЗАТЬ СКРЫТОЕ
СЕТКА

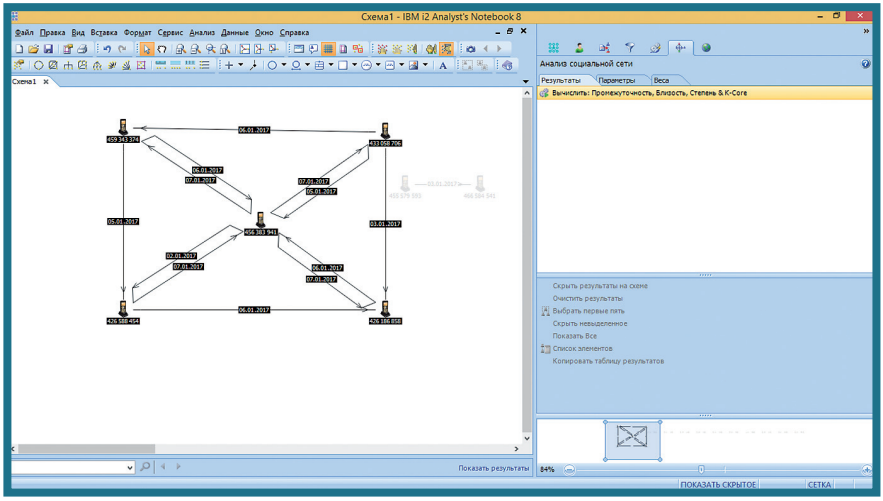
Схема1 - IBM i2 Analyst's Notebook 8
Файл Правка Вид Вставка Формат Сервис Анализ Данные Окно Справка
Схема1
Анализ социальной сети
Результаты
Параметры
Веса
Вычислить: Промежуточность, Близость, Степень & K-Core
Скрыть результаты на схеме
Очистить результаты
Выбрать первые пять
Скрыть невыделенное
Показать Все
Список элементов
Копировать таблицу результатов
Показать результаты
84%
ПОКАЗАТЬ СКРЫТОЕ
СЕТКА

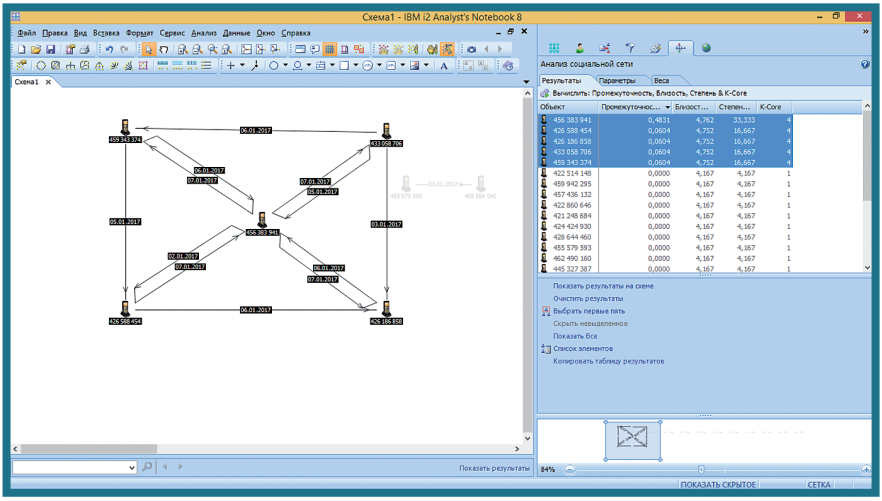

Мал. 22. i2 Analyst`s Notebook визначив, що номер телефону 456383941 має найбільші значення в таких параметрах аналізу соціальних зв'язків як «Промежуточность», «Степень», «Близость»

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ:

1. *Які ви знаєте спеціальні методи кримінального аналізу?*
2. *Які переваги та недоліки методі «Побудови схеми діяльності»?*
3. *Який алгоритм застосування методу «Побудови схеми події»?*
4. *Які правила застосування методу «Аналізу телефонних з'єднань»?*
5. *Який алгоритм застосування методу «Аналізу телефонних з'єднань»?*

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДО РОЗДІЛУ III

1. Аналіз – це:

а) відображення результатів мислення в точних поняттях або твердженнях;
б) з'єднання різних елементів, сторін предмета в єдине ціле (систему);
в) вивчення об'єкта (оригіналу) шляхом створення та дослідження його копії (моделі), замісної оригіналу з певних сторін;
г) розкладання досліджуваного цілого на частини, виділення окремих ознак та якостей явища, процесу, відносин, явищ та процесів.

2. Декомпозиція – це:

а) метод дослідження, який полягає в навмисному, систематичному і цілеспрямованому сприйнятті об'єктів, явищ із метою вивчення їх специфічних змін у певних умовах і відшукуванні смислу цих явищ;
б) метод аналітичного характеру, який дозволяє досліджувати процеси і явища, завдяки якому фахівці розбивають мету на кілька невеликих під задач, рішення яких призводить до очікуваного результату;
в) метод дослідження, який полягає в зазначенні ознак об'єкта;
г) метод, який заснований на зіставленні властивостей ознак об'єктів.

3. Метод, який використовується для накопичення знань про механізм вчинення злочинів і діяльність з їх розслідування:

а) вивчення опублікованої слідчої практики;
б) групування;
в) вивчення документів;
г) класифікація.

4. Графічні зображення за загальним призначенням поділяються:

а) аналітичні, схематичні, довідкові;
б) аналітичні, ілюстративні, інформаційні;
в) логічні, графічні, інформаційні;
г) логічні, ілюстративні, довідкові.

5. Метод, який заснований на зіставленні властивостей або ознак кількох об'єктів:

а) порівняння;
б) спостереження;
в) тестування;
г) опис.

6. Фундаментальний метод пізнання дійсності, який ділив об'єкти дослідження на певні класи за допомогою виділення істотних ознак на основі виявлення їх гомогенності та гетерогенності:

а) класифікація;
б) кластеризація;
в) експертне оцінювання;
г) алгоритмізація.

7. Головною метою методу «Мозковий штурм» є:

а) визначення характеру і сили кореляції між двома змінними, наприклад, взаємозалежність рівня злочинності у різних районах міста від загальної кількості поліції, що обслуговують райони цього міста;
б) винайдення відповідей на запитання для встановлення істини у кримінальному провадженні;
в) відбір найбільш раціональних та достовірних ідей та припущень стосовно предмета дослідження для їх аналізу та вивчення;

г) вироблення найбільш достовірних і раціональних ідей та припущень щодо центральної ключової проблеми досудового розслідування кримінальних правопорушень, її деталізація, логічне поєднання і знаходження внутрішніх зв'язків.

1. Метод, в якому сукупність математичних методів, призначених для формування «віддалених» один від одного груп «близьких» між собою об'єктів за інформацією про відстані або зв'язки між ними:

а) метод «SWOT-аналіз»;
б) метод «Карта роздумів»;
в) метод «Кластерний аналіз»;
г) метод «Кореляційний аналіз».

9. Метод, який полягає у стратегічному плануванні (конструюванні стратегій) для виявлення факторів внутрішнього і зовнішнього середовища організації:

а) метод «Карта роздумів»;
б) метод «Кластерний аналіз»;
в) метод «Кореляційний аналіз»;
г) метод «SWOT-аналіз».

10. Метод, метою якого є визначення найбільш вірогідних сценаріїв розвитку досудового розслідування: кримінального провадження, а також розробка альтернативних планів проведення процесуальних дій та гнучких алгоритмів провадження слідчих (розшукових) дій, спрямованих на збір й дослідження доказів та встановлення обставин, що сприяли вчиненню злочину, з урахуванням об'єктивних факторів, які перебувають поза сферою впливу суб'єктів досудового розслідування.

а) метод «Карта роздумів»;
б) метод оцінки ризиків «HAZOR»;
в) метод складання фінансового профілю підозрюваної особи;
г) метод «SWOT-аналіз».

11. Будь-які цінності, які можна обміняти на готівку, або самі готівкові кошти (нерухомість, особисте майно, інвестиції в цінні папери, ощадні рахунки і рахунки до запитання тощо):

а) актив;
б) власний капітал;
в) дохід;
г) видатки.

12. Що не є різновидом інверсій:

а) системи;
б) функції;
в) часи;
г) структури.

13. Метод, який полягає у генеруванні ідеї щодо предмета дослідження, деталізує його внутрішні логічні зв'язки, використовуючи графічний запис у вигляді діаграми:

а) метод оцінки ризиків «HAZOR»;
б) метод складання фінансового профілю підозрюваної особи;
в) метод «SWOT-аналіз»;
г) метод «Карта роздумів».

14. Яку інформацію неможливо отримати в результаті аналізу телефонних з'єднань:

а) характер злочинної діяльності;
б) спосіб скоєння злочину;
в) місце перебування відомих злочинців;
г) «силу» взаємозв'язків.

15. Що ілюструє схема подій:

а) ілюструє дії підозрюваної особи;
б) ілюструє черговість подій;

в) ілюструє кроки злочинця;
г) ілюструє хронологічний зв'язок між взаємозв'язаними подіями.

16. Що не входить до аналізу телефонних дзвінків:

а) складання списку в нумераційному порядку;
б) введення даних у вертикальні списки в клітках квадратної матриці;
в) вилучення мобільного терміналу;
г) підрахування кількість вхідних та вихідних дзвінків за кожним номером.

17. Деталізація і представлення у логічній послідовності конкретних дій, які відбуваються послідовно і одночасно, ілюструючи таким чином перебіг подій це:

а) метод побудови схеми діяльності;
б) метод побудови схеми взаємозв'язків;
в) метод побудови схеми подій;
г) метод побудови схеми контактів.

18. Вивчені інформації про взаємозв'язки між суб'єктами – фізичними особами, юридичними особами, місцями та іншими об'єктами в графічному зображенні, для уточнення взаємозв'язків між ними і полегшення подальших висновків це:

а) метод побудови схеми діяльності;
б) метод побудови схеми потоків;
в) метод побудови схеми взаємозв'язків;
г) метод побудови схеми злочинних дій.

19. Яке значення, відповідно до визначених кодів взаємозв'язків, має знак «+»:

а) підтверджений член організації;
б) підтверджені взаємозв'язки між двома особами;

в) ймовірна участь в організації;
г) підтвердженні інвестиції без інших учасників.

20. Яке значення, відповідно до визначених кодів взаємозв'язків, має знак « 🖵 »:

а) підтверджені взаємозв'язки між двома особами;
б) ймовірні взаємозв'язки між двома особами;
в) ймовірні інвестиції без участі інших осіб;
г) ймовірна участь в організації.

ПІДСУМКОВА ПРАКТИЧНА ВПРАВА

Практична вправа «Побудова схеми телефонних з'єднань та їх аналіз»

«Одинадцять друзів Петренко»

- Пам'ятайте, що у слов'янських прізвищах доволі багато двійників, а іноді навіть повних двійників (наприклад, співпадають ПІБ, а також день, місяць та рік народження).
- У спілкуванні злочинного угруповання, позивний 489 відповідає керівнику організації, позивний 468 знаходиться нижче на один рівень.

- Українські прізвища мають ідентифікаційний податковий номер (ІПН) (10-ти значний код), котрий забезпечує надійний метод перевірки особи у випадку ідентичності прізвища ім'я та по батькові.
- Визначення дати народження при наявності ІПН: перші п'ять цифр – це є дата народження особи. Це число діб, які пройшли з 31 грудня 1899 року до дня народження особи. Для визначення дати народження особи необхідно: ввести в любу клітинку п'ятизначне число, на одну одиницю більше, ніж перші п'ять цифр коду; встановити формат клітинки з числом – Дата.

  Формула для Microsoft Excel:
  =ЗНАЧЕН(ЛЕВСИМВ(ТЕКСТ(A1;0);5))+1

- Визначення статті при наявності ІПН: стать знаходиться у передостанній цифрі коду. Якщо передостання цифра парна (0, 2, 4, 6, 8), то власник коду – жінка, якщо непарна (1, 3, 5, 7, 9) – чоловік.

  Формула для Microsoft Excel:
  =ЕСЛИ(ОСТАТ(ЦЕЛОЕ(A1/10)ЦЕЛОЕ(A1/100)*10;2)=0;»Ж»;»М»).

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1023
Дата протоколу: 11 вересня 2019 р.
Джерело: Петренко І.В. (ІПН 3127117771)
Оцінка: F-Ступінь надійності невідомий, 2-Представляється достовірною
Тема: Діяльність щодо привласнення, розтрати майна

Деталізація:

Сьогодні дана особа відбуває п'ятирічний термін із позбавленням права обіймати матеріально-відповідальні посади строком на 2 роки у в'язниці м. Одеси за скоєний злочин.

Нещодавно ця особа звернулася з проханням про зустріч з співробітниками поліції, які проводили розслідування. Під час зустрічі він/вона заявив(ла), що був(ла) членом ОЗУ, які контролювали надання інтимних послуг у м. Одесі, дівчата надають ескорт-послуги та послуги в номерах для гостей, що зупиняються в розкішних готелях в чотирьох міських районах Одеси. Він/вона пояснив(ла), що його/її роль полягала в тому, щоб дівчата дотримувалися правил надання цих послуг.

Виходячи з його/її слів, його/її підставили колеги по злочинному бізнесу. Дивлячись, як він/вона заробляв на шахрайстві у сфері страхування, його/її знайомі із почуття заздрощів підставили через, що в врешті-решт, був(ла) заарештований(на) і засуджений(-на) за даним видом діяльності.

Він/вона висловив(ла) жаль з приводу участі в організації та бажає дати показання про діяльність цієї організації замість доброго поводження з ним/нею протягом терміну його/її ув'язнення.

Ніякої угоди з Петренко І.В. (ІПН-3127117771) укладено не було. Допит буде продовжено. Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1040
Дата протоколу: 18 вересня 2019 р.
Джерело: Петренко І.В. (ІПН 3127117771)
Оцінка: F-Ступінь надійності невідомий,
2-Представляється достовірною
Тема: Діяльність щодо організованої проституції

Деталізація:

Було проведено допит Петренко І.В. (ІПН-3127117771) слідчим, в результаті якого була отримана наступна інформація:

1. Мережа надання інтимних послуг добре організована. Повій вербують у Миколаївській та Вінницькій області і навчають тому, як вони повинні працювати.
2. Організація використовує сучасні методи ведення бізнесу. Одна людина веде облік і бухгалтерію. Інші відповідальні за набір персоналу і навчання. Мене усунули від діяльності, тому що глава організації (позивний 489) вирішив використовувати матеріальні стимули замість фізичних методів впливу для здійснення контролю над організацією.
3. Глава організації (позивний 489) проституції тримається осторонь від роботи організації, так як у нього є людина, відповідальна за цю роботу – Тимошенко Ю.В. (ІПН 3127217791).
4. Окремі групи повій визначені в п'яти районах м. Одеси. Групу в Суворовському районі очолює Шевченко І.М. (ІПН 3127917741). Він/вона звітує безпосередньо координатору п'яти міських районів, Шевченко І.М. (ІПН 3127917751). Шевченко І.М. (ІПН 3127917751) звітує безпосередньо Іваненко М.М. (ІПН 3134517791), який є главою оперативної діяльності організації.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1054
Дата протоколу: 23 вересня 2019 р.
Джерело: Петренко І.В. (ІПН 3127117771)
Оцінка: F-Ступінь надійності невідомий, 2-Представляється достовірною
Тема: Діяльність щодо організованої проституції

Деталізація:

Подальший допит Петренко І.В. (ІПН 3127117771) оприлюднив наступну інформацію по групам повій, які працюють в розкішних готелях в п'яти міських районах:

1. Відповідно до інформації Петренко І.В. (ІПН 3127117771), було визначено п'ять груп. Вони очолюються такими особами:

   Сидоренко Ж.Б. (ІПН 3136617761), Київський район
   Шевченко І.М. (ІПН 3127917741), Суворовський район
   Прокопенко Н.М. (ІПН 3154917721), Малиновський район
   Василенко Г.В. (ІПН 3175517761), Приморський район
   Карпенко О.В. (ІПН 3186543741), Шевченківський район

2. Керівник кожної групи звітує безпосередньо Шевченко І.М. (ІПН 3127917751), координатору груп. Шевченко І.М. (ІПН 3127917751) звітує безпосередньо Тимошенко Ю.В. (ІПН 3127217791), главі оперативної діяльності організації.
3. Демченко Д.І. (ІПН 3197569751) веде облік і очолює бухгалтерію. Він звітує безпосередньо Мрачко Є.О. (ІПН 3208595771).

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1061
Дата протоколу: 28 вересня 2019 р.
Джерело: Петренко І.В. (ІПН 3127117771)
Оцінка: F-Ступінь надійності невідомий,
2-Представляється достовірною
Тема: Діяльність щодо організованої проституції

Деталізація:

Наступна додаткова інформація була отримана у результаті подальших допитів Петренко І.В. (ІПН 3127117771).

1. Існує два головних вербувальника для організованого злочинного угруповання. Ними є Сенченко Д.А. (ІПН 3219621681) та Щербюк Х.В. (ІПН 3230647661).
2. Сенченко Д.А. (ІПН 3219621681) та Щербюк Х.В. (ІПН 3230647661) у деяких випадках працюють разом, а в деяких окремо. Їх основним контактом є Іваненко М.М. (ІПН 3134517791).
3. Сенченко Д.А. (ІПН 3219621681) займається вербуванням дівчат в Вінниці; Щербюк Х.В. (ІПН 3230647661) – у Миколаєві та Херсоні.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1078
Дата протоколу: 1 жовтня 2019 р.
Джерело: Офіційна аналітична довідка
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтвердженно
Тема: Іваненко М.М. (ІПН 3134517791) / ТДВ «Страхова компанія «Альфа-Гарант»

Деталізація:

Під час вивчення минулого даного суб'єкта було отримано наступну інформацію:

1. Іваненко М.М. (ІПН 3134517791) є власником 30% страхової компанії «Альфа гарант». Відповідно до статуту компанії її діяльність пов'язана з страхуванням цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.
2. ПрАТ «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА» уклала договір доручення (агентську угоду) з ТДВ «Страхова компанія «Альфа-Гарант».
3. Відповідно до п.1.1.1 вказаного договору Петренко І.В. (ІПН 3127117771) зобов'язується від імені, за рахунок та на користь Страхової компанії укладати договори страхування з фізичними та юридичними особами з використанням типових форм договорів страхування та бланків суворої звітності (страхових свідоцтв, страхових сертифікатів, страхових полісів та інших бланкових форм договорів страхування), наданих Страховою компанією, крім того, відповідно до п.1.13 цього договору агент (Петренко І.В. (ІПН 3127117771)) не мав права одержувати по укладених договорах страхування страхові платежі від страхувальників.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1081
Дата протоколу: 6 жовтня 2019 р.
Джерело: Візуальне спостереження
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтвердженно
Тема: Карпенко О.В. (ІПН 3186543741)
Шевченко І.М. (ІПН 3127917751)

Деталізація:

Спостереження підтвердило факт зустрічі Карпенко О.В. (ІПН 3186543741) та Шевченко І.М. (ІПН 3127917751) у ресторані «Ямайка» м. Одеса 5 жовтня 2019 р. Під час зустрічі було зафіксовано, як Карпенко О.В. (ІПН 3186543741) передав(ла) Шевченко І.М. (ІПН 3127917751) закриту торбину, яка схожа на інкасаторський мішок, у якому перевозяться грошові кошти. Було встановлено, як Шевченко І.М. (ІПН 3127917751) казав(ла) Карпенко О.В. (ІПН 3186543741): «Все йде за планом, тільки не дозволяйте вашим людям робити що-небудь, не продумавши деталі».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1093
Дата протоколу: 8 жовтня 2019 р.
Джерело: Реєстр юридичних осіб
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено
Тема: Страхова компанія «Альфа гарант»

Деталізація:

Дана компанія займає дуже скромне приміщення за адресою м. Одеса, вул. Троїцька, 28.

Офіс компанії був завжди закритий протягом останнього тижня. Судячи із зовнішнього вигляду, офіс компанії знаходиться в дуже поганому стані.

Компанія має рахунок в центральному міському відділенні Ощадного банку України. Згідно з інформацією, наданою Державною фіскальною службою, даний банківський рахунок не активно використовується.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1106
Дата протоколу: 11 жовтня 2019 р.
Джерело: Візуальне спостереження
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено
Тема: Шевченко І.М. (ІПН 3127917751)
Іваненко М.М. (ІПН 3134517791)

Деталізація:

Спостереження підтвердило факт зустрічі між Шевченко І.М. (ІПН 3127917751) та Іваненко М.М. (ІПН 3134517791) в кафе «Трюм», розташованому за адресою м. Одеса, вул. Успенська, 11. Під час зустрічі, Шевченко І.М. (ІПН 3127917751) передав Іваненко М.М. (ІПН 3134517791), як виявилося, той же самий мішечок, який він раніше отримав від Карпенко О.В. (ІПН 3186543741) під час їх зустрічі у ресторані «Ямайка» м. Одеса 5 жовтня 2019 р. Було встановлено, як Іваненко М.М. (ІПН 3134517791) сказав Шевченко І.М. (ІПН 3127917751): «Здається, що все йде добре, тільки не давай спуску своїм людям».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1117
Дата протоколу: 14 жовтня 2019 р.
Джерело: Слідчий Приморського ВП НП України
Оцінка: В-Як правило, надійний,
2-Представляється достовірною
Тема: Іваненко М.М. (ІПН 3134517791)

Деталізація:

У відповідь на наш запит, слідчий Приморського ВП НП України надав інформацію про діяльність щодо проституції, яка цілком збігається з тією, яка була описана Петренко І.В. (ІПН-3127117771). Злочинне угрупування дуже добре організоване і використовує сучасні методи ведення бізнесу. Згідно з даними слідчого Приморського ВП НП України, оперативною діяльністю організації займається Іваненко М.М. (ІПН 3134517791). Він/вона веде діяльність під прикриттям фіктивної страхової компанії «Альфа гарант».

Страхова компанія «Альфа гарант» демонструє дуже низький рівень ділової активності. Слідчий Приморського ВП НП України повідомляє, що компанія має рахунок в місцевому відділенні «Укрексім» банку.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1126
Дата протоколу: 15 жовтня 2019 р.
Джерело: Візуальне спостереження
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтвердженно
Тема: Шевченко І.М. (ІПН 3127917751)
Прокопенко Н.М. (ІПН 3154917721)

Деталізація:

Спостереження підтвердило факт зустрічі в цей день між Шевченко І.М. (ІПН 3127917751) Прокопенко Н.М. (ІПН 3154917721) в кафе «Тавернетті» Київського району м. Одеса. Під час зустрічі Прокопенко Н.М. (ІПН 3154917721) передав(ла) Шевченко І.М. (ІПН 3127917751) конверт великого розміру. Було встановлено, як Шевченко І.М. (ІПН 3127917751) сказав Прокопенко Н.М. (ІПН 3154917721): «У тебе є пара людей, які не виконують своїх обов'язків. Залякай їх.».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1133
Дата протоколу: 19 жовтня 2019 р.
Джерело: Слідчий Приморського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка: В-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема: Угрупуваня, яке займається проституцією

Деталізація:

На наш запит, слідчий Приморського ВП ГУНП в Одеській області надав додаткову інформацію, що стосується організації, яка займається проституцією (Протокол №1023, від 11 вересня 2019 р.). Слідчий Приморського ВП ГУНП в Одеській області заявляє, що в організації працюють як мінімум 5 районних координаторів, кожен їх яких має від 15 до 25 дівчат, які працюють на них. Згідно найбільш точними даними вартість надання дівчатами як ескорт-послуг, так і послуг в номерах за ніч, становить від 750 до 1500 гривень за дівчину, за вечір / ніч.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу:	1141
Дата протоколу:	22 жовтня 2019 р.
Джерело:	Слідчий Приморського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка:	В-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема:	Іваненко М.М. (ІПН 3134517791) Сенченко Д.А. (ІПН 3219621681) Щербюк Х.В. (ІПН 3230647661)

Деталізація:

Слідчий Приморського ВП ГУНП в Одеській області повідомив сьогодні про зустріч між вищевказаними особами, що сталася 21 жовтня 2019 р. в кафе «Міністеріум», розташованому на вул. Гоголя. Всі три особи відомі слідчому Приморського ВП ГУНП в Одеській області. Слідчий Приморського ВП ГУНП в Одеській області підслухав частина діалогу. Іваненнко М.М. (ІПН 3134517791) сказав іншим, що Саша залишився задоволений якістю набраних дівчат, і що всі повинні продовжувати працювати так само добре.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1148
Дата протоколу: 24 жовтня 2019 р.
Джерело: Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка: В-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема: Лелик / Болик

Деталізація:

Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області повідомив офіцерові Сергію, що він спостерігав факт зустрічі між двома людьми, яких слідчий знає як Лелик і Болик. Слідчий стверджує, що ходить слух, що ці дві людини залучені в діяльність, яка пов'язана з кокаїном. Слідчий стверджує, що Лелик серйозним чином лаяв Болика і говорив йому: «Чому справи йдуть так мляво в місті? В інших містах вони йдуть вміло і швидко».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1155
Дата протоколу: 26 жовтня 2019 р.
Джерело: Слідчий Приморського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка: В-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема: Страхова компанія «Альфа-гарант»

Деталізація:

У слідчого Приморського ВП ГУНП в Одеській області є друг, який частково зайнятий роботою в якості службовця в страховій компанії «Альфа-гарант».

Під час бесіди він розповів, що Петренко І.В. (ІПН 3127117771) розуміючи умови укладеного договору доручення (агентського договору), розробив злочинний план, за яким отримані ним від начальника Регіонального управління в м. Одеса та Одеській області ТДВ «Страхова компанія «Альфа-Грант» Іваненко М.М. (ІПН 3134517791) згідно актів прийому-передачі бланки полісів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та стікерів до них, належних ТДВ «Страхова компанія «Альфа-Гарант», вони мають право отримувати грошові кошти від страхувальників, які повинні передавати йому по мірі надходження в офісному приміщенні Страхової компанії «АСКА», спільно з іншими екземплярами виписаних полісів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. У подальшому отримані в офісному приміщенні Страхової компанії «АСКА», таким чином шахрайським шляхом грошові кошти, Петренко І.В. (ІПН 3127117771) привласнював та розпоряджався ними на власний розсуд, при цьому про продаж полісів не повідомляв та поліси не здавав до ТДВ «Страхова компанія «Альфа-Гарант».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу:	1169
Дата протоколу:	29 жовтня 2019 р.
Джерело:	Слідчий Приморського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка:	B-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема:	Демченко Д.І. (ІПН 3197569751) Іваненко М.М. (ІПН 3134517791)

Деталізація:

Слідчий Приморського ВП ГУНП в Одеській області повідомив про зустріч між двома вищезгаданими особами, що сталася 28 жовтня 2019 р. в ресторані «Гранат». Слідчий стверджував, що у нього не виникло сумнівів щодо того, хто з них головніший. Слідчий підслухав, як Іваненко М.М. повідомив Демченко Д.І. (зустрінутому офіціанткою в якості постійного клієнта), що «Саша задоволений якістю твоєї роботи і тим, як ти знайшов способи проведення грошей через систему».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1180
Дата протоколу: 5 листопада 2019 р.
Джерело: Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України (ЄДРПОУ)
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтвердженно
Тема: Приватне акціонерне товариство «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА»

Деталізація:

Приватне акціонерне товариство «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА» була зареєстрована 15 травня 2010 р. після придбання і реорганізації компанії «УНІВЕРСАЛ», старої і добре організованої компанії, що займалася страховою діяльністю.

Приватне акціонерне товариство «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА» на 90% належить трьом іншим організаціям. Подальші перевірки будуть проведені за цими трьома організаціями. Основним видом діяльності компанії, відповідно до її статуту, є страхування та перестрахування.

Щур Віктор Петрович (ІПН 3320281174) зареєстрований в ЄДРПОУ як виконавчий директор компанії і власник 10% її акцій. Також зареєстровані:

Компанія «VBB», Малиновський район – 30 %
Компанія «DPC», Приморський район – 30 %
Компанія «CC Group», Суворовський район – 30 %

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1186
Дата протоколу: 7 листопада 2019 р.
Джерело: Візуальне спостереження
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтвердженно
Тема: Щур Віктор Петрович (ІПН 3320281174)
Корнійчук Геннадій Григорович
(ІПН 3330451178)

Деталізація:

Спостереження підтвердило факт зустрічі між Щуром Віктором Петровичем (ІПН 3320281174) та Корнійчуком Геннадієм Григоровичем (ІПН 3330451178), що сталася в цей день в кафе «BarBQ». Було встановлено, що Щур Віктор Петрович (ІПН 3320281174) говорив Корнійчуку Геннадію Григоровичу (ІПН 3330451178): «Переконайся, що фінансові кошти продовжують свій потік в Київ. Нам не хотілося б нести ніякі втрати в зв'язку з відсутністю відповідного контакту з солідними реальними активами».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу:	1194
Дата протоколу:	10 листопада 2019 р.
Джерело:	Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка:	В-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема:	Приватне акціонерне товариство «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА»

Деталізація:

Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області, який розслідував інше кримінальне провадження за участю ПрАТ «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА», виявив клієнта компанії ПрАТ «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА» – компанію СК «Альфа гарант», розташовану в Приморскому районі м. Одеси. Ним виявився Петренко І.В. (ІПН 3127117771), який умисно повідомив працівникам Одеської дирекції №1 СК «Альфа гарант» та агенту ПрАТ «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА» Тарасенко І.І. (ІПН 3345451179), ввівши останніх в оману при цьому, що грошові кошти, одержані при виписці (продажі) страхувальних полісів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та стікерів до них, а також при виписці (продажі) полісів міжнародного страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів «Зелена карта», які належать ПрАТ «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА», останні повинні передавати саме йому по мірі надходження в офісному приміщенні Одеської дирекції для зарахування на розрахунковий рахунок вказаної страхової компанії. У подальшому, отримані в офісному приміщенні, таким чином грошові кошти, Петренко І.В. (ІПН 3127117771) на розрахунковий рахунок ПрАТ «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА» не зараховував, а привласнював та розпоряджався ними на власний розсуд.

Компанією СК «Альфа гарант» здійснюються продаж страхувальних полісів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та стікерів до них, які належать ПрАТ «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА». Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області стверджує, що сплачені кошти не зараховувались на розрахуковий рахунок ПрАТ «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА». Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1198
Дата протоколу: 12 листопада 2019 р.
Джерело: Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України (ЄДРПОУ)
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтвердженно
Тема: Компанія «Global Management Consultancy»
Компанія «CC Group»
Компанія «DPC»
Компанія «VBB»

Деталізація:

Записи в ЄДРПОУ показують наступне:

Компанія «Global Management Consultancy (GMC)».
Заснована 20 серпня 2010 р. в м. Одесі.
Соломко Д.Ф. (ІПН 3445451151), голова і єдиний власник.

Компанія GMC володіє 80% акцій наступних компаній:

1) «CC Group» юридична адреса: м. Одеса, Суворовський район. Куриленко М.Л. (ІПН 3495451152), власник 20% акцій і виконавчий директор.
2) «DPC» юридична адреса: м. Одеса, Приморський район. Вакуленко Р.Й. (ІПН 3499781153), власник 20% акцій і виконавчий директор.
3) «VBB» юридична адреса: м. Одеса, Малиновський район. Петрушенко А.П. (ІПН 3122781154), власник 20% акцій і виконавчий директор.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1200
Дата протоколу: 13 листопада 2019 р.
Джерело: Записи податкової інспекції Приморського району м. Одеси
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтвердженно
Тема: Компанія «Parker Imports»

Деталізація:

Перевірка записів податкової інспекції Приморського району м. Одеси показує, що Лещенко І.С. (ІПН 3123781156) є виконавчим директором компанії «Parker Imports». Компанія зареєстрована в записах податкової інспекції, яка на 35% знаходиться у власності Лещенко І.С. (ІПН 3123781156) і на 65% – у власності компанії ПрАТ «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА»

Перевірка зареєстрованої юридичної адреси компанії показала, що компанія «Parker Imports» має в своєму складі лише один невеличкий офіс по вулиці Успенська, буд. 18, розташований в Приморському районі м. Одеси. Не виявлено жодного товарного складу, що відноситься до компанії.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1212
Дата протоколу: 15 листопада 2019 р.
Джерело: Візуальне спостереження
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтвердженно
Тема: Щур В.П. (ІПН 3320281174)
Симоненко П.І. (ІПН 3048781157)

Деталізація:

Триваюче візуальне спостереження за Щур В.П. (ІПН 3320281174) підтвердило факт його зустрічі з Симоненко П.І. (ІПН 3048781157), що сталася в цей день. Вони зустрілися в фойє готелю «Чорне море», розташованої в м. Одесі. В результаті підслуховування було зафіксовано розмову, в якому Щур В.П. запитав Симоненко П.І. про те, «чи нормально здійснюються грошові перекази на банківський рахунок виконавця з Азіатського гарантійного банку». Симоненко П.І. запевнив Щур В.П., що ніяких проблем не виникає, і що він «прискорював їх переказ на адресу страхової компанії «САТ» так швидко, як тільки це було можливо».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1223
Дата протоколу: 18 листопада 2019 р.
Джерело: Слідчі записи міської поліції
Оцінка: А-Надійний,
2-Представляється достовірною
Тема: Лещенко Іосіф Самуілович
(ІПН 3123781156)
Потапенко Олексій Григорович
(ІПН 3055781159)
Кузніченко Сергій Геннадійович
(ІПН 3056781160)

Деталізація:

Громадянин Лещенко І.С. є об'єктом триваючого розслідування, що проводиться даним відділом. Він підозрюється в управлінні діяльністю з імпорту та поширенню кокаїну в п'яти міських районах. За наявною на поточний день інформації, Лещенко І.С. веде діяльність під прикриттям компанії «Parker Imports».

Нижче наведено імена партнерів Лещенко І.С., які були виявлені в ході таємного спостереження. Це:

Потапенко Олексій Григорович (ІПН 3055781159)
Кузніченко Сергій Геннадійович (ІПН 3056781160)

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1228
Дата протоколу: 21 листопада 2019 р.
Джерело: розслідування попередніх кримінальних проваджень
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено
Тема: Куриленко Михайло Леонідович (ІПН 3495451152)

Деталізація:

Попереднє розслідування відносно даної особи показало, що:

1. Куриленко М.Л. є громадянином України, так як його мати має укрїнське громадянство. Його батько є корінним жителем Афганістану. Хоча не зафіксовано зв'язку між Куриленко М.Л. і діяльністю організованого злочинного угруповання, його батько, Замір Камулов, відомий поліції Афганістану як кримінальний авторитет (позивний 489) в організованому злочинному угрупованні.
2. Куриленко М.Л. є випускником Одеського державного університету внутрішніх справ і в даний час проживає в Приморському рйоні м. Одеси. Він працював службовцем у філії компанії «Ukrainian Business Administrators», що знаходиться в м. Одеса, разом з Петрушенко А.П., Вакуленко Р.Й. та Соломко Дмитром Федоровичем.
3. У Куриленко М.Л. немає кримінального минулого, але він підозрювався в співучасті в торгівлі наркотиками під час навчання в університеті. Було недостатньо доказів для арешту.
4. В даний час Куриленко М.Л. володіє бізнесом, компанією «CC Group», розташованої в Суворовському районі м. Одеси.
5. Куриленко М.Л. відомий під кличкою «Кур».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу:	1234
Дата протоколу:	24 листопада 2019 р.
Джерело:	Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка:	B-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема:	Лещенко Іосіф Самуілович (ІПН 3123781156) Лук Йех Чин

Деталізація:

Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області надав додаткову інформацію про організацію, яку підозрюють в торгівлі кокаїном, до складу якої входить Лещенко Іосіф Самуілович.

1. Особа, відома слідчому Київського ВП ГУНП в Одеській області тільки як Потап, який працює фінансистом в організації, яка звітує безпосередньо Лещенко І.С.
2. Інша особа, відома слідчому Київського ВП ГУНП в Одеській області тільки як Кузя, є відповідальним за організацію ввезення кокаїну з Афганістану. Існує мережа розповсюджувачів і постачальників в Приморському районі, Київському районі, Малиновському районі, Суворовському районі, Шевченківському районі м. Одеси.
3. Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області стверджує, що в Афганістані знаходяться дві людини, відповідальні за покупку кокаїну для даної організації. Вони діють під керівництвом Кузі. Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області не має інформації про імена цих людей.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу:	1240
Дата протоколу:	25 листопада 2019 р.
Джерело:	Попередні розслідування кримінальних проваджень
Оцінка:	А-Надійний, 2-Представляється достовірною
Тема:	Вакуленко Роман Йосипович (ІПН3499781153)

Деталізація:

Попереднє розслідування відносно даної особи показало, що:

1. Вакуленко Р.Й. є випускником Школи Бізнесу Уортона, Університет Пенсільванії, де він отримав кличку «Акула», яку зараз він часто використовує.
2. Вакуленко Р.Й. є громадянином України, так як його мати має українське громадянство. Його батько є громадянином Ірану і є діловим партнером Франко Федора Леонідовича. Вони обидва, на загальну думку, є активними учасниками організованого злочинного угруповання. Інформація про причетність Вакуленко Р.Й. до діяльності цієї групи відсутня.
3. Вакуленко Р.Й. був службовцем філії компанії «Ukrainian Business Administrators», що знаходиться в м. Одеса. Він працював разом з Куриленко Михайлом Леонідовичем, Петрушенко Андрієм Петровичем і Соломко Дмитром Федоровичем.
4. Вакуленко Р.Й. проживає в Приморському районі м. Одеси, і в міському бізнес-довіднику він зазначений як власник і виконавчий директор компанії «DPC».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1248
Дата протоколу: 27 листопада 2019 р.
Джерело: Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка: В-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема: Фоменко Олексій Вікторович (ІПН 3262331196) та партнери

Деталізація:

Фоменко О.В. був визначений слідчим Київського ВП ГУНП в Одеській області в якості основного постачальника кокаїну для мережі розповсюдження. Нижче наведено імена розповсюджувачів, що працюють на Фоменко О.В. в місті:

Герасименко В.П. (ІПН 3057781117),
Приморський район
Коваленко М.М. (ІПН 3058781138),
Приморський район
Кушнеренко А.М. (ІПН 3059781159),
Приморський район

Вся мережа складається з трьох районних розповсюджувачів, що працюють на Фоменко О.В., і, як мінімум, двох квартальних розповсюджувачів, що працюють на кожного з районних розповсюджувачів.

До квартальних розповсюджувачів Герасименко В.П. (ІПН 3057781117) відносяться:

Науменко Віктор Вікторович (ІПН 3043781170),
пляж Ланжерон
Мелешко Петро Миколайович (ІПН 3149781111),
пляж Аркадія

До квартальних розповсюджувачів Коваленко М.М.
(ІПН 3058781138) відносяться:

Ситник Борис Ігнатович (ІПН 3139781192),
пляж Золотий берег
Петлюченко Іван Кирилович (ІПН3129781153),
Таірово

До квартальних розповсюджувачів Кушнеренко А.М.
(ІПН 3059781159) відносяться:

Руденко Марина Сергіївна (ІПН 3019781164),
Молдованка
Цюпко Кирило Кирилович (ІПН 3029781135),
Крижановка

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу:	1251
Дата протоколу:	30 листопада 2019 р.
Джерело:	Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка:	B-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема:	Фоменко О.В. (ІПН 3252672851) Герасименко В.П. (ІПН 3057781117)

Деталізація:

Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області повідомив офіцерові Сергію про те, що вчора пізно вночі в місті він спостерігав зустріч між Фоменко О.В. і Герасименко В.П., яка проходила в кафе «Solo». Під час зустрічі Герасименко В.П. передав Фоменко О.В. маленьку чоловічу сумку. В ході підслуховування було зафіксовано розмову, в якій Фоменко О.В. сказав Герасименко В.П. наступне: «Хороша робота. Стеж за тим, щоб ті хлопці з пляжу Ланжерон та Аркадії були зайняті. Ми продовжимо поставку їм товару».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1258
Дата протоколу: 2 грудня 2019 р.
Джерело: Візуальне спостереження
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено
Тема: Лещенко Іосіф Самуілович
(ІПН 3123781156)
Фоменко О.В.
(ІПН 3252672851)
Куриленко Михайло Леонідович
(ІПН 3495451152)

Деталізація:

Спостереження за Лещенко І.С. виявило той факт, що Куриленко М.Л. є партнером Лещенко І.С. Ці двоє були однозначно помічені разом. Лещенко І.С. перебував за кермом автомобіля, який зупинився, щоб забрати Куриленко М.Л. біля входу в готель «Чорне море».

Спостереження також підтвердило, що Лещенко І.С. і Фоменко О.В. є партнерами. Вони двічі обідали разом в кафе «Гранат».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1262
Дата протоколу: 6 грудня 2019 р.
Джерело: Попереднє розслідування кримінальних проваджень
Оцінка: А-Надійний, 2-Представляється достовірною
Тема: Петрушенко Андрій Петрович (ІПН 3122781154)

Деталізація:

Попереднє розслідування щодо Петрушенко Андрія Петровича показало, що:

1. Петрушенко А.П. є громадянином України, так як його мати має українське громадянство. Його батько є корінним жителем Афганістану і є там діловим партнером Абдула Гані. Як батько Петрушенко А.П., так і Абдул Гані, на загальну думку, є активними учасниками організованого злочинного угруповання. На даний момент відсутні будь-які докази про причетність Петрушенко А.П. до діяльності цієї групи.
2. Петрушенко А.П. є випускником Одеського університету, і він був активно залучений в діяльність компанії «Ukrainian Business Administrators» з моменту закінчення університету. Він був службовцем і головою комітету в різний час разом з Куриленко М.Л. і Вакуленко Р.Й.
3. Петрушенко А.П. проживає в Малиновському районі м. Одеси. У реєстрі фіскальної служби Малиновського району м. Одеси він значиться як власник і виконавчий директор компанії «VBB».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу:	1271
Дата протоколу:	9 грудня 2019 р.
Джерело:	Слідчий Маліновського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка:	B-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема:	«Беня» Щур Віктор Петрович (ІПН 3320281174)

Деталізація:

Слідчий Маліновського ВП ГУНП в Одеській області повідомив про зустріч двох людей, відомих йому як «Беня» і Щур Віктор Петрович, що сталася в кафе «Биланса». В результаті підслуховування було зафіксовано розмову, в якій «Беня» сказав Щуру В.П.: «Тепер у нас все налагоджено. Простеж за тим, щоб гроші вкладалися туди, де це було б ідеально чистим».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1279
Дата протоколу: 13 грудня 2019 р.
Джерело: Візуальне спостереження
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено
Тема: Лещенко І.С. (ІПН 3123781156)
Фоменко О.В. (ІПН 3252672851)

Деталізація:

У ході спостереження було зафіксовано зустріч між зазначеними вище особами в кафе «Sportsman Bar & Grill» в м. Одеса, що відбулася 12 грудня. Під час зустрічі Фоменко О.В. передав Лещенко І.С. маленьку чоловічу сумку. Їх розмова була дуже жвавою. В результаті підслуховування було зафіксовано розмову, в якій Лещенко І.С. сказав наступне: «Як так вийшло, що це йшло до мене так довго? Чи не повинен ти був отримати це 30-го? Ти давай, не зазнавайся. Кур цього не потерпить».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу:	1288
Дата протоколу:	16 грудня 2019 р.
Джерело:	Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка:	B-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема:	ПрАТ «Страхова компанія «АСКА» Executive Holdings Estate Holdings Capital Holdings

Деталізація:

Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області надав додаткову інформацію по компанії ПрАТ «Страхова компанія «АСКА». Грошові кошти, наявні на рахунку компанії ПрАТ «Страхова компанія «АСКА» у філії Банку «Кредит-Дніпро», який знаходиться в Приморському районі м. Одеса, регулярно переводяться на рахунки компаній Executive Holdings, Estate Holdings і Capital Holdings. Ці рахунки знаходяться в філії Банку «Михайловський», який знаходиться в Приморському районі м. Одеса.

Компанія ПрАТ «Страхова компанія «АСКА» регулярно поповнює депозити на свій рахунок в Банку «Кредит-Дніпро». Гроші на депозитні рахунки надходять великими сумами в кілька сотень тисяч гривень.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1291
Дата протоколу: 20 грудня 2019 р.
Джерело: Попереднє розслідування кримінальних проваджень
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено
Тема: Щур В.П. (ІПН 3320281174)

Деталізація:

Попереднє розслідування щодо Щура В.П. показало:

1. Щур В.П. є громадянином України і проживає в Приморському районі м. Одеси. Він має репутацію фінансового генія, особливо в сфері капіталовкладень. Він з відзнакою закінчив Школу фінансів Уортона Університету Пенсільванії. Альбом його випуску свідчить про те, що він ділив кімнату з «Бенею» Вакуленком Р.Й.
2. У Державній фіскальній службі Щур В.П. значиться як виконавчий директор і власник компанії Приватне акціонерне товариство «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА». Він сприяв придбанню контрольного пакета акцій старої торгової компанії в 2010 р. і її перетворенню в компанію Приватне акціонерен товариство «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 1306
Дата протоколу: 29 грудня 2019 р.
Джерело: Фінансовий розділ газети «Форбс Україна»
Оцінка: B-Як правило, надійний,
2-Представляється достовірною
Тема: Приватне акціонерне товариство «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА»»

Деталізація:

У тематичній статті Фінансового розділу газети «Форбс Україна» було розказано про історію створення компанії «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА»». Компанія «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА»» була створена в 2010 р. на основі компанії «УНІВЕРСАЛ». Три інвестора придбали базову компанію і перейменували її в «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА»». Нижче наведені дані зростання власного капіталу компанії, починаючи з 2006 р.

Торгові операції компанії «Універсал»		Торгові операції компанії «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА»»	
2006	₴ 13 600 000	2010	₴ 43 400 000
2007	₴ 21 700 000	2011	₴ 85 650 000
2008	₴ 12 300 000	2012	₴135 300 000
2009	₴ 24 600 000		

Як було відзначено в статті газети «Форбс», зростання компанії є вражаючим, враховуючи той факт, що компанія має невелику кількість поточних оборотних активів і не веде активне ділове діяльність. Висновки статті зводяться до того, що можливо Українська акціонерна страхова компанія «АСКА» також веде ділову діяльність поза сферою легального бізнесу.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 0057
Дата протоколу: 6 січня 2019 р.
Джерело: Дані ЄДРПОУ
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено
Тема: Приватне акціонерне товариство «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА»»
Executive Holdings
Estate Holdings
Capital Holdings

Деталізація:

За даними Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України, Приватне акціонерне товариство «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА»», розташована в Приморському районі м. Одеси, володіє 90% акцій кожної з наведених нижче організацій:

Executive Holdings: Виконуючий директор –
Симоненко Петро Іванович (ІПН3048781157)
Estate Holdings: Виконуючий директор –
Борисенко Павло Дмитрович (ІПН3043381135)
Capital Holdings: Виконуючий директор –
Корнейчук Геннадій Григорович (ІПН3330451178)

Виконавчі директори організацій є власниками 10 % у каждому випадку. Дві з цих організацій розташовані в Приморському районі м. Одеси (Estate и Capital). Компанія Executive розташована в Київському районі м. Одеси. Контрольний пакет акцій цих трьох організацій був придбаний компанією Приватне акціонерне товариство «Українська акціонерна страхова компанія «АСКА»» наприкінці 2010 року.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 0063
Дата протоколу: 10 січня 2019 р.
Джерело: Візуальне спостереження
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено
Тема: Щур В.П. (ІПН 3320281174)
Шан Шен Уэн
Борисенко П.Д. (ІПН 3043381135)
Пау Рунг Лан

Деталізація:

У ході триваючого спостереження за Щур В.П., була зафіксована його зустріч з Борисенко П.Д. в кафе «Express Grille», що відбулася в Приморському районі 9 січня 2019 р. Щур В.П. був явно відповідальний за хід зустрічі. В результаті підслуховування було зафіксований розмову, в якій він сказав Борисенко П.Д. наступне: «Я витратив багато часу, щоб налагодити цю мережу. Скоро ми повинні отримати гроші і хочемо витратити їх на закупівлю. Дивись за тим, щоб не було ніякої затримки в передачі їх СК «ОРУНТА».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 0076
Дата протоколу: 13 січня 2019 р.
Джерело: Записи державної фіскальної служби
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено
Тема: Executive Holdings
Estate Holdings
Capital Holdings

Деталізація:

Записи державної фіскальної служби показують такі зв'язки між компаніями. Все поглинання були зроблені за останні два місяці 2010 року.

- Компанія Executive Holdings, Київський район м. Одеси, володіє 90% акцій страхової компанії «САТ», м. Харків. Дмитренко І.П. (ІПН 3099381135) є виконавчим директором і власником 10% акцій.
- Компанія Estate Holdings, Приморський район м. Одеси, володіє 90% акцій страхової компанії «ОРУНТА», м. Київ. Гордієнко А.В. (ІПН 3088381136) є виконавчим директором і власником 10% акцій.
- Компанія Capital Holdings, Приморський район м. Одеси, володіє 90% акцій страхової компанії «ЗПУ», м. Львів. Дубенко Сергій Володимирович (ІПН 3077381137) є виконавчим директором і власником 10% акцій.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 0079
Дата протоколу: 15 січня 2019 р.
Джерело: Матеріали Департамента кримінальної розвідки МВС України
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено
Тема: Симоненко Петро Іванович (ІПН 3048781157)
Дмитренко Іван Петрович (ІПН 3099381135)

Деталізація:

За даними Департаменту кримінальної розвідки МВС України були зафіксовані часті зустрічі між зазначеними вище особами. Співробітники кримінальної розвідки зацікавлені Дмитренко І.П. через його участь в діяльності СК «САТ», яке справило величезні капіталовкладення в нерухомість за останні три роки.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 0082
Дата протоколу: 17 січня 2019 р.
Джерело: Управління оперативної служби ГУНП в Одеській області
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено
Тема: Борисенко Павло Дмитрович (ІПН 3043381135)
Гордієнко Андрій Володимирович (ІПН 3088381136)

Деталізація:

Управління оперативної служби (УОС) ГУНП в Одеській області підтверджує факт численних зустрічей між зазначеними вище особами. Незважаючи на незначний попит на ринку, страхова компанія «ОРУНТА» (співробітники впевнені, що Гордієнко А.В. є власником даного підприємства; відомо те, що він є його виконавчим директором) здійснює великі капіталовкладання в нерухомість в районі с. Затока.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 0087
Дата протоколу: 19 січня 2019 р.
Джерело: Приморський ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено
Тема: Корнейчук Геннадій Григорович (ІПН 3330451178)
Дубенко Сергій Володимирович (ІПН 3077381137)

Деталізація:

Відділ поліції підтверджує факт зустрічей між зазначеними вище особами. Дубенко С.В. відомий в районі, так як він був кілька разів затриманий за підозрою в організації ігор «Mega Joker» в даному районі. Він є виконавчим директором страхової компанії, яка, за даними відділу поліції, здійснювала великі капіталовкладення в нерухомість з початку 2011 року. Поліція не має інформації про джерела грошових коштів.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 0091
Дата протоколу: 22 січня 2019 р.
Джерело: Слідчий Приморського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка: В-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема: Тимошенко Юрій Вікторович (ІПН 3127217791)
Петрушенко Андрій Петрович (ІПН 3122781154)

Деталізація:

Слідчий Приморського ВП ГУНП в Одеській області повідомив про факт зустрічі Тимошенко Ю.В. з чоловіком, якого слідчий пізніше впізнав по фотокартотеці як Петрушенко Андрій Петрович. Їх зустріч проходила за обідом в ресторані «У фонтана». За словами слідчого, Тимошенко Ю.В. поводився шановливо по відношенню до Петрушенко Андрія Петровича. Також були зафіксовані слова Тимошенко Ю.В.: «Шевченко Іван не дає нікому передихнути». На що Петрушенко А.П. посміявся і відповів: «Прекрасний поворот фрази «боді білдінг». Ми перетворюємо тіла в будівлі».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 0103
Дата протоколу: 28 січня 2019 р.
Джерело: Попереднє розслідування кримінальних проваджень
Оцінка: А-Надійний, 2-Представляється достовірною
Тема: Соломко Дмитро Федорович (ІПН 3445451151)

Деталізація:

Попереднє розслідування відносно даної особи показало, що:

1. Соломко Д.Ф. є громадянином України, так як його мати має українське громадянство, хоча на даний момент його батьки проживають в Ірані. Його батько, Джоан Франко Федір Леонідович є діловим партнером з Йосипом Фаршчияном в Ірані. Вони обидва, на загальну думку, є активними в організованому злочинному угрупованні і займають посади на високому рівні (позивний 489). Відсутні будь-які докази про активність молодшого Соломко Д.Ф. в діяльності групи, хоча він тісно пов'язаний зі своєю сім'єю, особливо з батьком.
2. Соломко Д.Ф. є випускником програм MBA Гарвардського університету і PhD Лондонської школи економіки за спеціальністю «Фінанси та Інвестиції».
3. Соломко Д.Ф. значиться в державній фіскальній службі як голова і власник консалтингової компанії «Global Management Consultancy», що знаходиться в Приморському районі м. Одеси.
4. Відомими діловими партнерами є Вакуленко Р.Й., Петрушенко А.П. і Куриленко М.Л.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 0109
Дата протоколу: 5 лютого 2019 р.
Джерело: Державний реєстр нерухомості
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено
Тема: Придбання нерухомості

Деталізація:

За даними, наданими отриманими з реєстру нерухомості в м. Одеса, страховою компанією «ЗПУ», починаючи з січня 2011 року, була придбана наступна нерухомість:

Житловий комплекс	₴ 34 000 000
Курортний комплекс для Тенісу	₴ 41 000 000
Комерційна нерухомість	₴ 30 000 000
Комплекс міського житла	₴ 28 000 000
Комплекс будинків престарілих	₴ 18 990 000
Комплекс розкішних мотелів	₴ 14 000 000

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 0118
Дата протоколу: 8 березня 2019 р.
Джерело: Різні
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено *до*
В-Як правило, надійний,
2-Представляється достовірною
Тема: Фінансова інформація щодо
Вакуленко Роман Йосипович
(ІПН 3499781153)

Деталізація:

Нижче наведена інформація про фінансовий стан Вакуленка Романа Йосиповича (ІПН 3499781153) за періоди, що закінчуються 31 грудня 2011 р., 31 грудня 2002 р. і 31 грудня 2019 р.

За даними державного реєстру нерухомості він володіє резиденцією в с. Затока, оціненої в 238 000 грн., яку він придбав 10 грудня 2011 р і володіє досі. Він також володіє заміським будинком біля м. Ізмаїл, придбаних ним 31 жовтня 2019 р. за 340 000 грн. Згідно з даними, отриманими з Слідчого управління ГУ НП в Одеській області, він володіє квартирою в м. Одеса. Він придбав її 6 листопада 2011 р. за 300 000 грн. На сьогоднішній день він зберігає право власності і на два останніх об'єкта.

Протягом останніх трьох років г-н. Вакуленко займався колекціонуванням творів мистецтва. За даними експертної оцінки на 31 грудня 2011 р., 2012 р. і 2019 р. його колекція була оцінена в 6 000, 18 000 і 40 000 грн. відповідно. Записи показують, що 3 серпня 2019 р. ним була придбана яхта «Нордланд 77» за 80 000 грн. Дані по позиках показують, що на 31 грудня 2019 р. борг г-на Вакуленка становив 30 000 грн. За даними страхування ювелірних виробів, вартість ювелірних виробів, що належать г-ну. Вакуленку, на 31 грудня 2011 р., 2012. і 2019 р. оцінювалася в 11 000, 26 000 і 31000 грн. відповідно. Вакуленку належить автомобіль Bentley

2007 року випуску (8-циліндровий, 4-дверний, салон типу IG20), який він придбав в березні 2010 р., заплативши готівкою 75 000 грн. Він до цих пір володіє цим автомобілем.

За даними банку на 31 грудня 2011 р., 2012 р. і 2019 р. сума коштів на його розрахунковому рахунку дорівнювала 15 000, 20 000 і 28 000 грн. відповідно; на його ощадному рахунку на ті ж дати було 10 000, 22 000 і 35 000 грн. відповідно.

Дані по позиках показують наступне: Резиденція в с. Затока – іпотечний баланс на 31 грудня 2011 р. становив 125 000 грн.; на кінець 2012 р. – 80 000 грн.; і на кінець 2019 р. – 10 000 грн. Іпотечний баланс на квартиру на 31 грудня 2011р. становив 120 000 грн.; на кінець 2012 р. – 80 000 грн.; і на кінець 2019 р. – 25 000 грн. Іпотечний баланс на літній будинок на 31 грудня 2019р. становив 35 000 грн. Найбільш точна оцінка суми його доходів на 31 грудня 2012 р. і 31 грудня 2019 р. становила 105 000 і 130 000 грн. відповідно. Його витрати за ті ж періоди становили 90 000 і 115 000 грн. відповідно.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 0130
Дата протоколу: 14 березня 2019 р.
Джерело: Державний реєстр нерухомого майна
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено
Тема: Придбання нерухомості

Деталізація:

За даними державного реєстру нерухомості, починаючи з січня 2011 р. страховою компанією «САТ» була придбана наступна нерухомість:

Комерційна нерухомість в м. Харків	₴ 36 250 000
Курортний комплекс поблизу м. Чорноморськ	₴ 23 460 000
Гостьове Ранчо поблизу м. Вінниця	₴ 24 100 000
Житловий комплекс, м. Одеса	₴ 18 700 000
Дім, м. Одеса	₴ 21 300 000
Ігровий комплекс, м. Київ	₴ 25 250 000
Готель, м. Коблево	₴ 24 220 000
Готель, м. Бердянськ	₴ 23 220 000

На сьогоднішній день вся вище перерахована нерухомість знаходиться у власності страхової компанії «САТ».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 0138
Дата протоколу: 16 березня 2019 р.
Джерело: Державний реєстр нерухомого майна, Державний земельний кадастр
Оцінка: А-Надійний, 1-Підтверджено
Тема: Придбання нерухомості

Деталізація:

За даними державного реєстру нерухомості, починаючи з січня 2011 р. страховою компанією «ОРУНТА» була придбана наступна нерухомість:

Земля в прибережній зоні (40 га)	₴ 36 000 000
Торгівельний комплекс	₴ 28 000 000
Комплекс з гавані і мотелю	₴ 16 000 000
Комплекс, 20 квартир	₴ 10 000 000
Готельно-курортний комплекс	₴ 24 000 000
100 га господарства, що розвивається	₴ 32 890 000
Розкішний квартирний комплекс	₴ 28 000 000

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу:	0142
Дата протоколу:	20 березня 2019 р.
Джерело:	Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка:	B-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема:	Фоменко Олексій Вікторович (ІПН 3252672851) Коваленко Микола Миколайович (ІПН 3058781138)

Деталізація:

Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області повідомляє про зустріч зазначених вище осіб в ресторані «Royal Kador» минулої ночі, приблизно о 22:30. Здавалося, що Фоменко Олексій Вікторович був ображений на Коваленко Миколу Миколайовича, який прибув приблизно через 30 хвилин після Фоменко О.В. В результаті підслуховування було зафіксовано розмову, в якій Фоменко О.В. сказав Коваленко М.М.: «Коли ми домовляємося про час зустрічі, я припускаю, що ти прийдеш вчасно. Ви отримуєте товар, як ми і обіцяли. Я хочу отримати виручку, як тільки вона з'явиться. Лещенко чіпляється до мене, а я не збираюся терпіти цього. Тобі слід приструнити тих хлопців з Золотого берегу і Таірово, але не роби нічого, не продумавши деталі».

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 0156
Дата протоколу: 21 березня 2019 р.
Джерело: Слідчий Приморського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка: В-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема: Страхова компанія «Альфа-гарант»

Деталізація:

10.06. 2019 року між ТДВ «Страхова компанія» Альфа-Гарант» та Науменко Віктором Вікторовичем укладено договір, на підставі якого останньому виписано поліс обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів АС №3741188 та страховий стікер АС №3741188 до нього щодо транспортного засобу – автомобілю марки «MERSEDES-BENZ E-320», д/н ВВ4355НВ. За вказані дії Науменко Віктором Вікторовичем 10.06. 2019 року сплачено страховий платіж у розмірі 813 грн. 76 коп. Після чого, вказаний страховий платіж до ТДВ «Страхова компанія «Альфа-Гарант» не надійшов, а був переданий в офісному приміщенні Страхової компанії «АСКА» Петренко І.В. (ІПН 3127117771), який заволодів ним шляхом обману та розпорядився на власний розсуд, спричинивши Науменко В.В. матеріальну шкоду в сумі 813 грн. 76 коп.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу:	0157
Дата протоколу:	22 березня 2019 р.
Джерело:	Слідчий Київського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка:	В-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема:	Страхова компанія «Альфа-гарант»

Деталізація:

13.06. 2019 року між ТДВ «Страхова компанія «Альфа-Гарант» та Мелешко Петром Миколайовичем укладено договір, на підставі якого останньому виписано поліс обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів АС №3741195 та страховий стікер АС №3741195 до нього щодо транспортного засобу – автомобілю марки «БМВ Х5» д/н ВВ3333ІВ. За вказані дії Мелешко П.М. 13.06. 2019 року сплачено страховий платіж у розмірі 813 грн. 76 коп. Після чого, вказаний страховий платіж до ТДВ «Страхова компанія «Альфа-Гарант» не надійшов, а був переданий в офісному приміщенні Страхової компанія «АСКА» Петренко І.В. (ІПН 3127117771), який заволодів ним шляхом обману та розпорядився на власний розсуд, спричинивши Мелешко П.М. матеріальну шкоду в сумі 813 грн. 76 коп.

Повідомлення закінчено.

ІЗ МАТЕРІАЛІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Номер протоколу: 0160
Дата протоколу: 23 березня 2019 р.
Джерело: Слідчий Маліновського ВП ГУНП в Одеській області
Оцінка: В-Як правило, надійний, 2-Представляється достовірною
Тема: Страхова компанія «Альфа-гарант»

Деталізація:

14.06. 2019 року між ТДВ «Страхова компанія «Альфа-Гарант» та Петлюченко Іваном Кириловичем укладено договір, на підставі якого останньому виписано поліс обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів АС №3739811 та страховий стікер АС №3739811 до нього щодо транспортного засобу – автомобілю марки «Toyota Land Cruiser» д/н ВВ7777ВВ. За вказані дії ПетлюченкоІ.К. 14.06. 2019 року сплачено страховий платіж у розмірі 813 грн. 76 коп. Після чого, вказаний страховий платіж до ТДВ «Страхова компанія «Альфа-Гарант» не надійшов, а був переданий в офісному приміщені Страхової компанії «АСКА» Петренко І.В. (ІПН 3127117771), який заволодів ним шляхом обману та розпорядився на власний розсуд, спричинивши ПетлюченкоІ.К. матеріальну шкоду в сумі 813 грн. 76 коп.

Повідомлення закінчено.

ПРИКЛАДИ АНАЛІТИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ

ДОСЬЄ НА ОСОБУ

ФОТО

ПІБ:
(зміна прізвища, імені)
Дата народження:
Місце народження:
РНОКПП:

АДРЕСА

Місце проживання:
усі наявні адреси
Місце реєстрації:
усі наявні адреси

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

- усі наявні абонентські номери в форматі 380xxxxxxxxx
- усі адреса електронних поштових скриньок
- посилань на сторінки у соціальних мережах

ДОКУМЕНТИ

Для громадян України:
Паспорт громадянина України:
серія, номер, ким видано; інформація про втрату (викрадення)
Паспорт громадянина України для виїзду за кордон:
серія, номер, ким видано, термін дії
Посвідчення водія:
серія, номер

Для іноземних громадян:
Посвідка на тимчасове проживання:
серія, номер, ким видано, термін дії
Проїзний документ особи, якій надано додатковий захист:
номер, ким видано, термін дії
Національний паспорт:
серія, номер
Посвідчення водія:
серія, номер

НЕРУХОМЕ МАЙНО

зареєстровано на особу: квартири, будинки, земельні ділянки із зазначенням адрес та розмірів частки власності.
*****Інформація отримана за неофіційними даними та потребує додаткової перевірки*

АМТ (РЕЄСТРАЦІЯ)

- марка ТЗ, номерний знак, колір, рік випуску, номер кузова, номер двигуна;
- усі операції про реєстрацію та перереєстрацію транспортного засобу у хронологічному порядку починаючи з активної;
- дата реєстрації (код операції), серія, номер свідоцтва про реєстрацію.

АМТ (ЯК ОБ'ЄКТ ПЕРЕСУВАННЯ)

- марка ТЗ, номерний знак, колір, рік випуску, номер кузова, номер двигуна, власник ТЗ на час керування транспортним засобом;
- дата/час скоєння правопорушення.

ЗАРЕЄСТРОВАНА ЗБРОЯ

- вид, марка, серія, номер зброї, рік випуску;
- дозвіл №___ від (дата видачи дозволу) до (дата закінчення дозволу), видано (ким видано);
- за наявності надати інформацію щодо причетності особи до незаконного обігу зброї;
- дата постановки, причина постановки, матеріал, відповідно до якого поставлено на облік, номер ЄО, дата реєстрації ЄО, орган постановки на облік.

ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Фізична особа-підприємець:
ПІБ фізичної особи, місце проживання, дата реєстрації, зв'язок з ФОП.
Юридична особа:
найменування юридичної особи, ЄДРПОУ, місцезнаходження, перелік засновників (учасників), кінцевий бенефіціарний власник, керівник, зв'язок з юридичною особою.
****Інформація отримана за неофіційними даними та потребує додаткової перевірки*

МІСЦЕ РОБОТИ, НАВЧАННЯ:

Місце роботи (служби): спеціальність.
****Інформація отримана за неофіційними даними та потребує додаткової перевірки*

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ

прикмети, татуювання, фізичні вади, прізвиська, сімейний стан, національність, освіта, знання, навички, звички, психологічні особливості.

ЗВ'ЯЗКИ

Родинні, дружні, професійні, приватні.

КАТЕГОРІЇ ПРОФІЛАКТИЧНОГО ОБЛІКУ ПОЛІЦІЇ

категорія обліку, дата постановки на облік, орган- ініціатор постановки на облік, дата зняття з обліку.

РОЗШУК

- категорії розшуку
- дата оголошення у розшук, дата зняття з розшуку, стаття КК
- ініціатор розшуку
- підстави оголошення в розшук

ЄО, ЄРДР

- номер ЄО, дата реєстрації, орган реєстрації, фабула ЄО (коротко), рішення по ЄО, дата рішення.
- номер ЄРДР, дата ЄРДР, орган розслідування, кваліфікація, рішення по ЄРДР, дата рішення.

АДМІНПРАКТИКА

реєстраційний номер протоколу, дата складання протоколу, орган складання протоколу, підрозділ, стаття КУпАП, фабула, рішення по протоколу, дата рішення, адреса скоєння правопорушення (область, район, населений пункт, вулиця, дорога; будинок/ км. траси; № квартири/ М траси).
У разі порушень ПДР: державний номер транспортного засобу, власник транспортного засобу.

ДАНІ ЩОДО ПЕРЕТИНУ КОРДОНУ

напрямок, документ, що посвідчує особу, дата/час перетину, пункт перетину, ділянка кордону, транспорт.

ДАНІ З ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ

Будь-яка інформація, яка представляє оперативний інтерес.

ДОСЬЄ НА МІСЦЕ (АДРЕСУ)

Назва:
Адреса:
(*індекс, країна, область, район, місто, смт., с., вулиця, будинок, корпус, квартира)*
Координати:

ФОТОЗОБРАЖЕННЯ
Фотозображення, картографічне зображення з позначкою місця або адреси.

ОСОБИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ДАНИМ МІСЦЕМ (АДРЕСОЮ)
ПІБ, д.н.р, адреса, документи, категорія зв'язку з даним місцем (адресою).

КОНТАКТИ
Номера телефонів, електронна адреса об'єкту (e-mail).

ХАРАКТЕРИСТИКИ МІСТА (АДРЕСА)
- *Що розміщується за даною адресою?*
- *Для чого використовується? (місце проживання, реєстрації, роботи, служби, навчання, зустрічі, відпочинку)*
- *У разі наявності: опис приміщення, кількість кімнат, кількість вікон, поверх, наявність домашніх тварин.*
- *Події пов'язані з даним адресом.*
- *Інформації з відкритих джерел інформації.*

ДОСЬЄ НА ОГ або ЗО

Назва:
Структура ОГ або ЗО, приблизна кількість членів ОГ та ЗО, етнічна приналежність, сфера злочинної діяльності ОГЗО,час існування ОГЗО
Належність: *до ОГ або ЗО*

ОРГАНІЗАТОРИ (ЛІДЕРИ)
ПРІЗВИСЬКО, ПІБ, д.н.р., етнічна належність, місце проживання, РНОКПП, абонентські номери, документи, ролі.

УЧАСНИКИ
ПРІЗВИСЬКО, ПІБ, д.н.р., етнічна належність, місце проживання, РНОКПП, абонентські номери, документи, ролі.

СФЕРА ЗЛОЧИННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОГЗО
- Спосіб вчинення злочинів; рівень застосування насильств; озброєність ОГЗУ; транспорті засоби, які використовуються ОГЗУ; рівень взаємодії з іншими ОГЗУ; фінансові ресурси, походження фінансових ресурсів, обсяг фінансових ресурсів; легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом; використання легальних суб'єктів господарювання; корупційні зв'язки з держустановами.
- Характерні риси, загальні інтереси, які додатково поєднують членів ОГЗУ, надають додаткову особливість ОГЗУ.

ДАНІ З ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ
Будь-яка інформація, яка представляє оперативний інтерес.

ДОСЬЄ НА ПОДІЮ (ІНЦЕНДЕНТ)

Назва:
(тип події (інциденту), номер ЄО (ЄРДР), дата реєстрації, орган, кваліфікація)
Адреса:
(*індекс, країна, область, район, місто, вулиця,смт.,с., будинок, квартира)*
Координати:

ФОТОЗОБРАЖЕННЯ
З міста події

ОСОБИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ДАНОЮ ПОДІЄЮ (ІНЦИДЕНТОМ)
ПІБ, д.н.р, адреса, абонентські телефони, документи, статус даної особи.

ХАРАКТЕРИСТИКА ПОДІЇ (ІНЦЕНДЕНТУ)
- *Дата скоєння, кваліфікація, рішення, опис події (інциденту) (кількість потерпілих, спосіб проникнення, спосіб насильницьких дій, засоби, предмет посягання, місце скоєння, спосіб укриття злочину, мотиви злочину, попередні висновки судово-медичного експерта, вилучені речові докази та інше, що може характеризувати подію(інцидент).*
- *Інформації з відкритих джерел інформації.*
- *Можливо оперативна інформація.*

ДОСЬЄ НА ОБ'ЄКТ (ПРЕДМЕТ)

Назва:
Номер:
Дата:

ОСОБИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ОБ'ЄКТОМ
ПІБ, д.н.р, адреса, документи

ХАРАКТЕРИСТИКИ ОБ'ЄКТА
Для документів:
ким виданий документ, дійсний до (якщо передбачено закінчення терміну дії), події пов'язані з даним документом та інші характеристики.
Для мобільного телефона:
абонентські номери, які працювали на даному терміналі, номери IMSI сім-карти, операційна система даного мобільного терміналу, події пов'язані з абонентськими номерами даного терміналу, інформація з відкритих джерел.
Для транспорту:
VIN-код, номер шасі, номер двигуна; події пов'язані з даним транспортним засобом, інформація з відкритих джерел.
Для зброї:
категорія: зареєстрована, зброя з незаконного обігу, вид, тип, марка, модель, калібр, серія, рік випуску зброї, висновок експертів, події, пов'язані з даною зброєю, інформація з відкритих джерел.
Для нерухомості:
тип власність (приватна, державна, колективна), адреса, інші характеристики даної нерухомості, події, пов'язані з даною нерухомістю, інформація з відкритих джерел.
Для банківської картки:
вид картки, номер рахунку, назва банку, дійсна до, інші характеристики даної картки, події, пов'язані з даною карткою.

ДОСЬЄ НА ЮРИДИЧНУ ОСОБУ

ЛОГОТИП

Назва:
ЄДРПОУ:
Дата реєстрації:
Дата ліквідації:
Статутний капітал:

АДРЕСА
Юридична:
Фактична:

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ
Телефони:
Email:

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ

КЕРІВНИЙ СКЛАД ПІДПРИЄМСТВА:
Директор: *(діючий та історія змін)*
Головний бухгалтер: *(діючий та історія змін)*

ЗАСНОВНИКИ
ПІБ, дата народження, РНОКПП, місце реєстрації, історія засновництва.
*****Інформація отримана за неофіційними даними та потребує додаткової перевірки.*

ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
Р/р в банківських установах, кредитна історія, зовнішньо-економічна діяльність, наявність виробничих потужностей, складів, нерухомості (їх адреси), участь у державних закупівлях.

АМТ (реєстрація)

марка ТЗ, номерний знак, колір, рік випуску, номер кузова, номер двигуна;усі операції про реєстрацію та перереєстрацію транспортного засобу у хронологічному порядку починаючи з активної;дата реєстрації (код операції), серія, номер свідоцтва про реєстрацію.

КОМПРОМЕТУЮЧА ІНФОРМАЦІЯ

Конфліктні ситуації; відношення до ФПГ, бізнес-груп, ОГ та ЗО; участь у судових спорах; інформація компрометуючого характеру.

ДАНІ З ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ

Будь-яка інформація, яка представляє оперативний інтерес.

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

До вих. №_____ від «__» ____ 20__ Прим. № ____

ВСТУП

Аналіз проведено Управлінням кримінального аналізу Національної поліції України на підставі ...
Дослідження виконано за допомогою ...
(оперативного кримінального аналізу, в ході якого застосовано методи пошуку даних у закритих (відомчих) та відкритих джерелах інформації (OSINT-аналіз))
Метою аналізу є встановлення ...

МАТЕРІАЛИ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ АНАЛІЗУ

- *інформація з Реєстру ...*
- *інформація з кримінального провадження*
- *інформація з оперативно-розшукової справи*

КОРОТКИЙ ОПИС

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ АНАЛІЗУ

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ

У ході проведення аналізу пов'язаного ...

ВИСНОВОК

За результатами дослідження встановлено, ...

РЕКОМЕНДАЦІЇ

1.
2.
3.

Звіт надано в оперативних цілях,
не підлягає приєднанню до ЄРДР та ОРС.

Додатки

ЗАМОВЛЕННЯ на проведення аналітичного дослідження	
№ КП/ОРС_____	від ____.____.20____
Об'єкт дослідження:	
Актуальність	**Період злочинної діяльності, що охоплюється в наданих матеріалах**
станом на _____._____.20_____	за період: з ____.___. 20___ до ___.___. 20___
Питання, які підлягають дослідженню:	
надати вичерпний перелік питань, на які повинен відповісти аналітик в своєму дослідженні	
Установчі дані осіб, підприємств, транспортних засобів, об'єктів нерухомості:	
дані осіб (ПІБ та дата народження, адреса реєстрації/проживання / ІПН), підприємств, установ, організацій (організаційно-правова форма та повна назва / код ЄДРПОУ), транспортних засобів (ДНЗ, марка та модель / ідентифікаційні номери вузлів ТЗ), об'єктів нерухомості (повна адреса) відносно яких є відомості та які становлять оперативний інтерес	

Додаткові матеріали, що додаються до замовлення:			
	Необхідність повернення матеріалів ініціатору	☐ так ☐ ні	
к-ть аркушів			
Можливість проведення кримінального аналізу із залученням кримінального аналітика іншої уповноваженої служби			
☐ так ☐ ні			
Ініціатор завдання	*підрозділ НП*		
управління	*відділ*	*підпис*	*ПІБ*
Контактний номер телефона:		*Електронна адреса:*	
Начальник підрозділу			
	дата	*підпис*	*ПІБ*
ЗАТВЕРДЖУЮ* Начальник ГУНП в			
	дата	*підпис*	*ПІБ*
***Затверджується у разі направлення замовлення до структурного підрозділу кримінального аналізу центрального органу управління НПУ**			

Підлягає поверненню до _____

ДОВІДКА-ВІДГУК (до №_____ від «____» _____ 20__ р.)	
тема аналітичний звіт /досьє/ профіль	
1.	**Об'єктивність наданої інформації***
1.1.	Відповідає дійсності
1.2.	Відповідає дійсності частково
1.3.	Не відповідає
2.	**Відповідність інформації потребам замовника***
2.1.	Відповідає дійсності
2.2.	Відповідає дійсності частково
2.3.	Не відповідає
3.	**Результат використання інформації замовником***
3.1.	долучено до ОРС
3.2.	розпочато кримінальне провадження
3.3.	долучено до матеріалів кримінального провадження
3.4.	взято до відома
3.5.	не використано
4.	**Рекомендації надаються обов'язково у разі обрання відповідей (1.2, 1.3, 2.2, 2.3, 3.5)**

_____ _____ _____

(посада особи, якій адресована інформація) *(підпис)* *(прізвище та ініціали)*

«__» _____ 20__ року

*** обрати відповідь та проставити відповідний знак «V».**

СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

АЛГОРИТМ *(араб. аль-Хорезмі – ім'я середньовічного узбецького математика)* – система правил виконання обчислювального процесу, що призводить до розв'язання певного класу задач після скінченого числа операцій.

АЛГОРИТМ ВИЗНАЧЕННЯ ГІПОТЕЗ ТА ВИСНОВКІВ (ПРОПОЗИЦІЙ) – система операцій, що здійснюються за строго визначеними правилами і після послідовного їх виконання приводять до вирішення поставленого завдання.

АЛЬТЕРНАТИВА *(франц. alternative и лат. alter – один з двох)***-** необхідність вибору між можливостями, що виключають одна одну.

АНАЛІЗ *(грец. analysis – розкладання)*: 1. Метод наукового дослідження предметів, явищ та ін. Шляхом поділу їх (подумки або фактично) на складові частини; 2. Всебічний розгляд, дослідження чого-небудь (фактів, явищ); визначення властивостей якої-небудь речовини.

АНАЛІЗ ДОКЛАДНОГО ПРОФІЛЮ ЗЛОЧИНЦЯ (англ. Detailed profile analysis) – обробка профілю злочинця на підставі обставин скоєного ним діяння. Досліджується психологічний профіль підозрюваного. Такий аналіз повинен виконувати аналітик-психолог.

АНАЛІЗ ЗАГАЛЬНОГО ПРОФІЛЮ ЗЛОЧИНЦЯ (англ. General profile analysis) – визначення рис характеру злочинців, які роблять один і той же тип злочину. При аналізі загального профілю використовуються аналітичні інструменти (методи): статистика, опису, письмові звіти.

АНАЛІЗ ЗЛОЧИННИХ УГРУПОВАНЬ (англ. Offender group analysis) – систематизація доступної інформації про відомі (чи гіпотетичні) злочинні угрупування з метою визначення їх структури, сфери діяльності та ролі кожного члена цих угруповань або організацій, пов'язаних з ними.

АНАЛІЗ ЗЛОЧИННОСТІ (англ. Crime pattern analysis) – дослідження природи, обсягу та розвитку злочинності або її окремих видів на даній географічній території, або в певний час, шляхом пошуку шаблонів злочинної поведінки (наприклад, явне повторення так званого mod us operandi (способу дії), тимчасових і (або) просторових основних місць діяльності, або ж збігу можливих причин щодо мотиву скоєння злочинного діяння) створюється основа для всебічної розробки стратегії подолання злочинності.

АНАЛІЗ ЗЛОЧИНУ (англ. Crime analysis) – реконструкція події злочину, полягає у встановленні послідовності окремих етапів, їх регулярності, з метою рекомендації подальшого направлення ведення оперативно-слідчої роботи. А також встановлення та передбачення зв'язків між даними про злочинну діяльність та іншими, потенційно з ними пов'язаними даними, з метою їх використання в розробці тактичних і стратегічних принципів щодо протидії злочинності.

АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЇ – процес обробки інформації, який базується на логічному та креативному мисленні, спрямований на одержання якісно нової інформації у вигляді гіпотез, висновків, припущень, ситуативних картин тощо.

АНАЛІЗ КРИМІНАЛЬНИЙ – встановлення та передбачення зв'язків між даними про злочинну діяльність та іншими, потенційно з ними пов'язаними даними з метою їх використання у розробленні тактичних та стратегічних засад з протидії злочинності.

АНАЛІЗ ПОГРОЗ (англ. threat analysis) – процес, в ході якого інформація про реальну або потенційну загрозу систематично і ретельно вивчається, аналізується і коректується з метою виявлення значимих фактів та отримання висновків з них.

АНАЛІЗ РИЗИКІВ – інформаційно-аналітична діяльність поліції, яка включає оцінку загроз, вразливості публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, концепції протидії злочинності або правоохоронної системи та рівня негативного впливу на них, порівняння результатів оцінки та дослідження взаємозв'язків між ними з метою розробки пропозицій з підвищення рівня безпеки.

АНАЛІЗ РИЗИКІВ (англ. risk analysis) – вид інформаційно-аналітичної діяльності правоохоронних органів, який включає оцінки загроз, уразливості та рівня негативного впливу, зіставлення результатів цих оцінок і дослідження взаємозв'язків між ними з метою розробки пропозицій (рекомендацій) щодо підвищення ефективності сфери безпеки. Аналіз ризиків проводиться на відповідних організаційних рівнях правоохоронного органу за певні періоди часу (періодичний аналіз ризиків) або з метою аналізу окремої загрози (тематичний аналіз ризиків).

АНАЛІЗ СТРАТЕГІЧНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ – аналіз загроз безпеці державного кордону та суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні з метою підготовки пропозицій для прийняття управлінських рішень та опрацювання концепцій у сфері боротьби зі злочинністю.

АНАЛІТИК *(грец. Analytikos – аналітичний)* – фахівець, що володіє необхідними знаннями і досвідом для аналізу управлінських ситуацій, підготовки аналітичних звітів, висновків і пропозицій.

АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ – це інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання та використання нових знань, що здійснюється із застосуванням наукових методів на основі процесу судження від конкретного до загального

АНАЛІТИЧНА РОБОТА – підбір, узагальнення й аналіз (логічне дослідження) накопиченої інформації і підготовка на цій основі висновків, прогнозів і пропозицій для опрацювання аналітичних оглядів і прийняття рішень.

АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ – форма інформаційно–аналітичної діяльності, що полягає у найбільш поглибленому вивченні проблеми, під час якого здійснюється опис її структури, кількісних та якісних параметрів, а також чинники, що їх обумовлюють.

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ – це аналітичний продукт, що містить обґрунтовані відповіді на запитання, поставлені замовником аналізу, які стали предметом аналітичного дослідження, та/або результати оцінки ризиків та загроз безпеки та свободи громадян, пропозиції щодо їх мінімізації та усунення

АНАЛІТИЧНИЙ ПРОДУКТ – це формалізовано-творчий результат роботи аналітика, який вміщує дані або знання, які встановлені під час проведення кримінального аналізу і, який в залежності від виду, може містити опис матеріалів, на основі якого виконано аналітичну діяльність, її перебіг, сформульований на основі засновків (передумов) умовивід (висновок), а також рекомендації. Для полегшення розуміння запропонованих висновків і рекомендацій у подальшому можуть додаватися схеми, діаграми і таблиці

БЕЗПОСЕРЕДНІ ЗВ'ЯЗКИ – взаємовідношення предметів, явищ, процесів, їх властивостей без проміжних ланок.

БІЛЛІНГ (англ. billing – складання рахунку) – фіксування параметрів подій, які відбулися з об'єктом дослідження за певний період часу. Такими об'єктами можуть бути: телефон, де подіями є вхідні та вихідні з'єднання; мобільні телефони, де подіями можуть бути SMS-повідомлення; банківські рахунки, де подією є вхідний чи вихідний переказ грошей; інтернет з'єднання, де подіями служать з'єднання з оператором; інші об'єкти.

ВАЛІДНІСТЬ *(англ. valid – придатність)* – обґрунтованість і адекватність дослідницьких інструментів (операціоналізованих понять, вимірювальних операцій та експериментів).

ВИСНОВОК – логічний підсумок результатів аналітичного дослідження, зробленого на основі аналізу, певних фактів, даних, інформації тощо.

ВІДБІР ОПЕРАТИВНОЇ ІНФОРМАЦІЇ – одна з процедур аналітичної роботи, спрямована на формування емпіричної бази дослідження згідно з його метою і завданням. Відбір оперативної інформації складається з визначення її вірогідності, важливості, повноти і своєчасності.

ВІДОМОСТІ – характеристики властивостей об'єкта, що спостерігаються або досліджуються, подані в доступній формі.

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ – одержання (подання) видимого зображення яких-небудь предметів, явищ, процесів, недоступних для безпосереднього спостереження.

ГІПОТЕЗА *(греч. hypothesis – підстава, припущення)* – спосіб пізнавальної діяльності, побудова можливого, проблемного знання, в процесі якого формулюється одна із можливих відповідей на питання, що виникло в процесі дослідження.

ДАНІ – факти або відомості, подані у формалізованому вигляді (наприклад, електронний або друкований документ), що забезпечує можливість їх зберігання, обробки та передачі.

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ – матеріальні об'єкти (люди, документи, бази даних та інші носії інформації), що зберігають відомості з питань, віднесених до компетенції Національної поліції України, а також повідомлення засобів масової інформації, публічні виступи з цих питань.

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ – передбачені або встановлені Законом носії інформації: документи та інші носії інформації, які являють собою матеріальні об'єкти, що зберігають інформацію, а також повідомлення засобів масової інформації, публічні виступи.

ЕВАЛЬВАЦІЯ ПРОБЛЕМИ *(стратегічний аналіз)* – супровід розпізнаної проблеми до, в ході та після виконання заходів, що мають на меті її усунення, заради розпізнання динамічних власних змін або реактивної поведінки вже під час виникнення.

ЗВІТНІ ДОКУМЕНТИ *(оперативно-розшукова діяльність)* – документи, що подаються у вищі, контрольні та/або наглядові органи і містять дані про результати оперативно-розшукової діяльності, зокрема результати кримінального аналізу.

ІНВЕНТ-АНАЛІЗ *(англ. event – події)* – метод дескриптивного аналізу, що дозволяє впорядкувати та структурувати складні соціальні процеси у вигляді ряду подій (прийняття законодавчих актів, публічні заяви політичних лідерів, терористичні акти, інші виклики злочинності та ін.); кожна подія характеризується набором типових ознак (часова та географічна локалізація, характер подій, учасники подій, їх організаційна та соціальна природа, наміри, характер проведених заходів тощо).

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ *(англ. Information Resources)* – окремі документи і окремі масиви документів, документи і масиви документів в інформаційних системах, зафіксовані на відповідних носіях інформації, а також мовні засоби, що вживаються для опису конкретної предметної області і для доступу до даних і знань.

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ – вид діяльності, що полягає в одержанні, накопиченні, обробці, аналізу, прогнозуванні, реалізації та зберіганні інформації, що відноситься до компетенції і здійснюється, як правило, спеціальними інформаційно-аналітичними підрозділами.

ІНФОРМАЦІЯ – це матеріали з різних джерел, у тому числі спостережень, звітів, чуток та інших джерел. Сама інформація може бути правдивою або помилковою, достовірною або недостовірною, підтвердженою або непідтвердженою, актуальною або неактуальною.

КОРЕЛЯЦІЯ ДАНИХ – це підхід до виявлення та ілюстрації взаємозв'язків між парою змінних – між рівнем злочинності і деяким чинником, який може зробити вплив на злочинність.

КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ – це специфічний вид інформаційно-аналітичної діяльності, яка полягає в ідентифікації та якомога більш точному визначенні внутрішніх зв'язків між інформаціями (відомостями, даними), що стосуються кримінальних правопорушень, і будь-якими іншими даними, отриманими з різних джерел, їх використанням в інтересах ведення оперативно-розшукової та слідчої діяльності, їх аналітичної підтримки, а також розроблення тактичних та стратегічних заходів із протидії правопорушенням.

КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІТИК – це особа, яку призначено на посаду підрозділу кримінального аналізу Національної поліції України та має відповідну форму допуску та доступ до джерел інформації, що міститься у базах (банках) даних Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції України та інших органів державної влади, у т.ч. установ, підприємств, установ та організацій усіх форм власності, здійснює збір, оцінку, обробку даних з інформаційних ресурсів та має відповідну спеціалізовану підготовку.

ЛОГІЧНЕ МИСЛЕННЯ – здатність мислити точно й послідовно, не допускаючи протиріч в своїх міркуваннях, та вміння викривати логічні помилки.

МЕТОДИКА – 1. Сукупність послідовність, порядок використання різних взаємозв'язаних прийомів і методів у дослідженнях; своєрідний тактичний план, який визначає засоби і послідовність вирішення конкретної наукової або практичної задачі. 2. Документ, який описує послідовність методів, правил і засобів виконання роботи. 3. Вчення про методи викладання певної науки, предмета.

МЕТОДИКА АНАЛІЗУ – відносно спеціалізована процедура або технічний прийом, що застосовуються аналітиками для вирішення конкретних видів проблем.

МОДЕЛЮВАННЯ – 1. Спрощене уявлення про дійсність, що використовується для вивчення її ключових властивостей. 2. *стратегічний аналіз*- етап стратегічного аналізу, що припускає формалізацію і математичний вираз основних елементів і взаємозв'язків у досліджуваної проблеми.

САНКЦІОНОВАНИЙ ДОСТУП – доступ до інформації, що здійснюється з порушенням встановлених в автоматизованій системі правил розмежування доступу.

ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ – це злочин, злочинець, злочинне угруповання, злочинність, методи ведення оперативно-розшукових справ.

ОБ'ЄКТИВНІСТЬ – науковий принцип, який орієнтує дослідника на розуміння певної суб'єктивності тієї інформації, з якою йому доводиться працювати з метою отримання аргументованих результатів аналітичної роботи на підставі сучасних досягнень науки і ефективних інформаційно-аналітичних технологій. Він вимагає від аналітика мінімізувати вплив особистих і групових інтересів, установок, інших суб'єктивних чинників на процес і результати дослідження.

ОПЕРАТИВНИЙ АНАЛІЗ РИЗИКІВ (англ. operational risk analysis) – аналіз ризиків, який, як правило, здійснюється на регіональному (територіальному) рівні і застосовується для вивчення рівня безпеки в окремому регіоні (області, районі).

ОПЕРАЦІЙНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ – це інформаційно-аналітична діяльність за конкретними кримінальними провадженнями стосовно інформації, що становить інтерес для кримінальної поліції або органів досудового розслідування поліції, осіб, об'єктів, організованих груп чи злочинних організацій, ознак та інших відомостей, які їх характеризують та, у подальшому, сприятимуть розслідуванню правопорушень.

ОЦІНКА ДОСТОВІРНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ – це процес встановлення ступеня відповідності нашого знання про об'єкт (в рамках прийнятих при вирішенні завдань інформаційних моделей) реального стану об'єкта, тобто визначення ступеня адекватності уявлень реальному стану оригінал-об'єкта (предмета, явища).

ОЦІНКА ЗАГРОЗ – *стратегічний аналіз.* Полягає у відокремленні та дослідженні зовнішніх чинників, які мають вплив на ситуацію на кордоні (незаконна міграція, торгівля людьми, контрабандна діяльність тощо), здійснення опису величини загроз, тенденцій, динаміки і прогнозів їхньої появи, а також прогнозування реальних або потенційних наслідків для охорони кордону.

ОЦІНКА ІНФОРМАЦІЇ (англ. Evaluation of information) – це визначення цінності елементів інформації з точки зору достовірності, надійності, відповідності та точності.

ОЦІНКА РЕАКЦІЇ – *стратегічний аналіз.* Аналіз реакції правоохоронного суб'єкта на вплив зовнішнього середовища через «вхід» – виклики, загрози, проблеми, можливості, вимоги, ресурси.

ОЦІНКА РИЗИКІВ – *стратегічний аналіз.* Це дослідження та визначення (пошук і встановлення) слабких елементів системи охорони кордону. Сферами, в яких здійснюється оцінка, а потім аналіз ризиків, зокрема є: система (модель) управління; дислокація технічних і людських ресурсів; рівень підготовленості персоналу до виконання визначених завдань; результати службової діяльності у співставленні з обсягом і рівнем складності завдань; логістика та інші чинники, які зумовлюють ефективність виконання завдань.

ОЦІНОЧНА СИСТЕМА – система, що використовується для оцінки порівняльної переваги або ступеня володіння об'єктом управління або експертизи система, використовувана для оцінки порівняльної перевагу або ступеня володіння об'єктом управління або експертизи тією чи іншою властивістю. Містить критерії, шкали, вирішальні правила.

ОЦІНЮВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РІШЕННЯ – етап циклу стратегічного рішення. На ньому встановлюється ступінь відхилення фактичних результатів рішення від спочатку прогнозованих, а також виявляються невизначені і побічні наслідки. Рішення може оцінюватися за критеріями ефективності, результативності та ін.

ПЕРВИННА ОБРОБКА ІНФОРМАЦІЇ – її збереження в початковому вигляді, із зазначенням джерела, дати отримання і т.д. Метою такої обробки є те, що періодично виникає ситуація, коли потрібно повернутися назад і уточнити деякі деталі.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ – це отримання замовлення, його уточнення, формулювання завдання і планування роботи, що дозволяє визначити цілі і обсяг завдання з аналізу інформації.

ПОСТАНОВКА МЕТИ – технології формулювання цілей, теоретичний аналіз цілей, встановлення ієрархії значимості цілей, діаграми значимості, структурний аналіз.

ПОШУК ІНФОРМАЦІЇ – аналіз літератури, вторинний, секундарний аналіз, експеримент, спостереження, опитування, розвідка, аналіз документів, пошук в базах даних.

ПРОДУКТИ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ – це, як правило: звіти про обстановку, аналізи явищ, тематичні аналізи, кримінологічні регіональні аналізи, структурні аналізи загроз, концепції боротьби із злочинністю.

ПРОДУКТИ СТРАТЕГІЧНОГО КРИМІНІЛЬНОГО АНАЛІЗУ – результати стратегічного кримінального аналізу, що оформлені в документальному вигляді:ситуативні звіти; ситуативні огляди на тему стану злочинності; опис явищ; опис загроз; концепції подолання злочинності; аналітичне звітування, яке зосереджується на особах (групах) структурне звітування.

ПРОФІЛЬ РИЗИКУ (англ. risk profile) – сукупність інформації про загрозу і індикаторах можливого правопорушення.

ПРОФІЛЮВАННЯ РИЗИКІВ (англ. risk profiling) – одна з методик аналізу ризиків, яка полягає у визначенні та виявленні індикаторів ризику або характерних (типових) ознак суб'єктів, з боку яких існує висока ймовірність скоєння правопорушень, для їх подальшої перевірки та прийняття інших заходів, передбачених законодавством.

РЕСУРСИ – *стратегічний. Аналіз.* Наявні чи необхідні засоби, що отримує організація з зовнішнього середовища і які забезпечують стабільну роботу та досягнення мети.

РИЗИК (англ. risk) – прогнозована величина загрози підготовки або скоєння правопорушень.

РОЗВІДКА КРИМІНАЛЬНА *(англ. crime intelligence)* – це система взаємопов'язаних процедур оперативно-дізнавальних дій, реалізація яких веде до формулювання точних висновків на підставі інформації, зібраної у рамках цього процесу.

СИНТЕЗ 1. Метод наукового дослідження предметів, явищ дійсності в цілісності, єдності та взаємозв'язку їх частин; прот. аналіз. 2. Єдність, цілісність певних сполучених, пов'язаних між собою явищ, предметів дійсності. 3. *книж*. Узагальнення, висновок із чого-небудь. 4. *хім*. Одержання або утворення складних хімічних речовин шляхом сполучання простіших речовин або елементів.

СИСТЕМА ОБРОБКИ ДАНИХ – комплекс технічних і математичних засобів, що виконує автоматизовану обробку даних.

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ – сукупність методологічних засобів, що їх використовують для підготовки та обґрунтування рішень з приводу складних проблем різного характеру.

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД – спосіб теоретичного та практичного дослідження, при якому кожний об'єкт розглядається як система.

СИТУАТИВНІ ЗВІТИ – *кримінальний аналіз.* Розлогий та абстрактний опис стану злочинності, її аналізом, оцінкою та підтвердженням тенденцій її майбутнього розвитку (прогноз, сценарій) по відношенню до конкретної сфери.

СТРАТЕГІЧНЕ МИСЛЕННЯ – вища форма активного відображення об'єктивної реальності, яка полягає у цілеспрямованому, опосередкованому і узагальненому пізнанні суб'єктом істотних зв'язків і відносин предметів, явищ , процесів, у творчому створенні нових ідей, у прогнозуванні явищ і дій.

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ (англ. *Strategic Planning*) – це довгострокове планування на основі проміжних цілей. Стратегія визначається головною ціллю та проміжними цілями, які дозволяють досягнути головної цілі. Цілі, які визначають стратегічний план, називають стратегічними цілями. Стратегія також визначає, звідки взяти ресурси для досягнення цілей і як їх розподілити.

СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ РИЗИКІВ (англ. strategic risk analysis) – аналіз ризиків, який, як правило, здійснюється на центральному рівні і застосовується для прийняття рішень загальнодержавного значення з метою формулювання довгострокових цілей діяльності правоохоронних органів, перегляду існуючих та нових тенденцій, змін в злочинному середовищі, забезпечення контролю дій і розвитку програм боротьби зі злочинністю, формулювання пропозицій щодо шляхів, що ведуть до зміни підходів, програм та законодавства.

СТРАТЕГІЧНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ – ідентифікація та оцінювання кримінальних загроз особі, суспільству, державі, метою яких є визначення пріоритетів вразливості правоохоронної системи або середовища, та формування управлінських рішень щодо запобігання вчиненню кримінальних правопорушень та протидії злочинності (виявлення тенденцій, закономірностей, прогнозування розвитку встановлених загроз за великий період часу тощо).

СТРАТЕГІЯ – 1. Мистецтво підготовки і ведення війни та великих воєнних операцій. 2. *перен*. Мистецтво економічного, суспільного і політичного керівництва масами, яке має визначити головний напрям їхніх дій, вчинків. 3. *перен*. Спосіб дій, лінія поведінки кого-небудь.

СУБ'ЄКТИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІДНОСИН – громадяни України; юридичні особи; держава; інші держави, їх громадяни та юридичні особи, міжнародні організації та особи без громадянства.

ТАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ РИЗИКІВ (англ. tactical risk analysis) – аналіз ризиків, який, як правило, здійснюється на місцевому рівні і застосовується для детального вивчення конкретного правопорушення (групи правопорушень).

ТАКТИЧНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ – аналіз злочинності та злочинів на конкретній території за невеликий проміжок часу, за певним видом злочину чи протиправної діяльності певної групи з метою напрацювання тактичних заходів із затримання злочинців, виявлення ризиків та попередження конкретних правопорушень.

ТЕХНОЛОГІЇ – під поняттям технології ми розуміємо загальні знання та опанування засобами, необхідними для виконання якогось ремесла, мистецтва і т.п. Технології переносять принципи на робочий ґрунт. Їх застосування забезпечує більш легке, швидке, впевнене, більш точне досягнення цілей.

УМІННЯ (**ВМІННЯ**) – здобута на основі досвіду, знання здатність належно робити що-небудь.

УМОВИВІД – це найбільш складна форма мислення. Вона встановлює нові зв'язки між предметами і явищами на основі вже відомих. Умовивід - цілісне розумове утворення і має структуру: посилка (засновок) - судження, яке віддзеркалює вже відомі зв'язки; заключення (висновок) - судження, яке віддзеркалює нові зв'язки.

УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЄЮ (англ. Information management) – це особливий напрямок інформаційної діяльності, що має на увазі процеси, пов'язані зі збором, оцінкою, обробкою, зберіганням, і поширенням інформації в сфері службової діяльності.

ЯВИЩЕ – категорія для позначення в предметі, процесі того, що безпосередньо виявляється, виникає перед нами. Явище є зовнішньою, мінливішою і рухливішою стороною предмета, процесу.

ILP (Intelligence Led Policing) – сучасна модель діяльності органів поліції, яка спрямована на підтримку інституційного управління та рішень уповноважених осіб правоохоронного органу на основі процесу кримінального аналізу інформації та поширення даних.

SOCTA – (Serious and Organized Crime Threat Assessment) – за своїм змістом визначає систему й модель оцінювання загроз організованої злоинності та тяжких злочинів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

I. Нормативний матеріал:

1. Конституція України [Електронний ресурс] : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР із змін., внес. згідно із Законами України та Рішеннями Конституційного Суду : за станом на 30.09.2016 № 1401-19. – Електрон. дан. (1 файл). http://zakon1.rada.gov.ua.
2. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III із змін., внес. згідно із Законами України та Рішеннями Конституційного Суду : за станом на 02.11.2016 № 1666-19. Електрон. дан. (1 файл). Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 13. 04. 2012 № 4651-VI із змін., внес. згідно із Законами України : за станом на 08.10.2016 № 1491-19, 1492-19. – Електрон.дан. (2файла).–Режимдоступу:http://zakon1.rada.gov.ua.
4. Про прокуратуру: Закон України від 02.07.2015 № 578-VIII // Відомості Верховної Ради України. 2015. №2-3. ст.12.
5. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402- VIII// Відомості Верховної Ради України. 2016. №31. Ст.545.

II. Спеціальна література:

1. Аналіз інформації за методами Anacapa при розслідуванні легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, корупції та інших злочинів. *Матеріали тренінгу UNODC*. 2015.
2. Бабенко А.М. Запобігання злочинності в регіонах України: концептуально-методологічний та праксеологічний вимір: монографія. Одеса: ОДУВС, 2014. С. 377-380.
3. Власюк О.В. Використання кримінального аналізу в оперативно-розшуковій діяльності. *Бюлетень Департаменту оперативної діяльності Адміністрації Державної прикордонної служби України*. 2012. Випуск №6. С. 82-85.
4. Гора І.В., Колесник В.А. Наркобізнес і наркоманія: криміналістичні аспекти протидії. *Навчальний посібник*. Київ: Видво НА СБ України, 2006.
5. Гора І.В., Колесник В.А. Техніко-криміналістичне забезпечення розслідування злочинів, вчинених із використанням вибухових пристроїв та вогнепальної зброї: навчальний посібник. Київ: Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2009.
6. Дмитренко Г.А. Стратегічний менеджмент: цільове управління персоналом організації: навч. посібник. К.: МАУП, 1998. 188с.
7. Довідник юридичних термінів. К.Ю. Ісмайлов, Т.А. Литвиненко, Л.А. Тихонович. Х. : Видавництво «Лідер», 2017. 240 с.
8. Ісмайлов К.Ю. Особливості кримінальної розвідки з відкритих джерел як інструмент збирання оперативної інформації. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2016. № 2. С. 110-113.
9. Ісмайлов К.Ю., Балтовський О.А. Деякі підходи до підвищення інформаційного обслуговування адаптивної автоматизованої системи управління. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. №.3. С. 171-173.
10. Журавель В.А. Теорія та методологія криміналістичного прогнозування [Текст]: дис. д-ра юрид. наук: спец. 12.00.09 «кримінальний процес і криміналістика; судова експертиза». Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого.Харків, 1999. 391с.

11. Заєць О.М. Використання програмного забезпечення IBM I2 ANALYST'S NOTEBOOK у діяльності правоохоронних органів України для забезпечення досудового розслідування кримінальних правопорушень. *Кримінальна розвідка: методологія, законодавство, зарубіжний досвід: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 29 квітня 2016 р.)*. Одеса: ОДУВС, 2016. С.158-159.
12. Заєць О.М. Інститут аналітичного супроводження досудового розслідування кримінального провадження в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Вісник кримінального судочинства*. 2016. №4. С.17-25.
13. Кластерный анализ URL: http://www.statsoft.ru/home/textbook/modules /stcluan.html#general.
14. Албул С.В., Користін О.Є. Концепція розвитку кримінальної розвідки органів внутрішніх справ України: науковий проект. Одеса: ОДУВС, 2015. 20 с.
15. Користін О.Є. Нова парадигма оперативно-розшукової діяльності: до питання концептуалізації кримінальної розвідки органів внутрішніх справ України. *Оперативно-розшукова діяльність та кримінальний процес: теоретико-праксиологічний дискурс щодо їх співвідношення в умовах реформування органів внутрішніх справ України: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 22-23 квітня2015)*. Одеса: ОДУВС, 2015. С. 4-5.
16. Криміналістика. Кредитно-модульний курс: підручник. За ред. П.Д. Біленчука. 4-те вид., змін., допов. і доопр. К.: ВД «Дакор», 2014. 520 с.
17. Криміналістика. Академічний курс: підручник. В.І. Бояров, Т.В. Варфоломеєва, В.Г. Гончаренко та ін. К.: Юрінком Інтер, 2011. 504 с.
18. Криміналістика в тестах: навч. посіб. І.І. Когутич, О.М. Калужна, І.В. Жолнович та ін. Зазаг. ред. І.І. Когутича. К.: Алетра, 2019. 534 с.
19. Короткий тлумачний словник керівника підрозділу кримінального аналізу : словник. К.Ю. Ісмайлов, О.С. Кіреєва, В.В. Половніков, О.І. Постол, О.Б. Фаріон. Одеса : Одеський державний університет внутрішніх справ, 2018. 110 с.

20. Криміналістика: підручник. В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова, В.А. Журавель, В.М. Шевчук, Б.В. Щур [та ін.]: за ред. В.Ю. Шепітька. 5-тевид. перероб. тадопов. К.:ІнЮре, 2016. 640 с.
21. Криміналістика: підручник. / [В.Д. Берназ, В.В. Бірюков, А.Ф. Волобуєв] ; за заг. ред. А.Ф. Волобуєва ; МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ. Х.: ХНУВС, 2011. 665 с.
22. Криміналістичні засоби та методи розкриття та розслідування правопорушень: підручник. О.М. Цільмак., О.Є. Користін, О.С. Шаптала, Д.В. Талалай. Одеса: РВВ ОДУВС, 2016. 302с.
23. Литвин Б.Л. Фізичні методи дослідження будови органічних речовин: методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника, 2003.
24. Луценко Е.В. Теоретические основы и технология адаптивного семантического анализа в поддержке принятия решений (на примере универсальной автоматизированной системы распознавания образов). *КЮИ МВД РФ*. Краснодар, 1996. 280 с.
25. Матс Линдгрен, Ханс Бандхольд. Сценарное планирование. Связь между будущем и стратегией. Изд-во: Олимп-Бизнес, 2009.
26. Методичні рекомендації щодо виявлення, фіксації та вилучення криміналістично значущої інформації з мобільних пристроїв під час розслідування кримінальних правопорушень. Д.С. Афонін, К.Ю. Ісмайлов, Д.В. Лісніченко, О.І. Постол. Одеса: Одеський державний університет внутрішніх справ, 2018. 38 с.
27. Особливості розкриття та документування злочинів, пов'язаних із незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів із використанням сучасних телекомунікаційних технологій / Гритенко О.А., Заєць О.М., Ісмайлов К.Ю., Лефтеров Л.В., Поляков Є.В., Щурат Т.Г. – Одеса: Одеський державний університет внутрішніх справ, 2019. 185 с.
28. Новий тлумачний словник української мови. Том 2. Київ: Вид-во «Аконіт», 2006. 926 с.
29. Основи кримінального аналізу : посібник з елементами тренінгу. О.Є. Користін, С.В. Албул, А.В. Холостенко, О.М. Заєць [та ін.]. Одеса : ОДУВС, 2016 112 с.

30. Погорецький М.А. Оперативно-розшукові заходи: поняття і види. *Держава і безпека України: наук.-практ. зб. НАН України і СБ України*. К., 2005. №1(3). С. 62-67.
31. Практичні рекомендації з вилучення, фіксації та упакування слідової інформації при проведенні слідчих дій і оперативно-розшукових заходів : метод. посіб. / [уклад. : Ф.В. Синяков, В.О. Сайдатов, С.Л. Трибушна, В.Г. Фалей, Е.Л. Ястремський]. – К. : ДНДЕКЦ МВС України, 2011. – 69. : іл.
32. Пименов М.Г. Теоретические и методические основы судебно- генетической экспертизы тканей и выделений человека: автореф. дисс…. канд. юрид. наук. М., 2019. 27 с.
33. Руднев В.А., Климчук А.Ф., Прокопенко А.А., Карножицкий П.В. Индивидуализирующие признаки нефтепродуктов как совокупность физико-химических свойств и компонентного состава. *Теорія і практика судової експертизи*. Вип. 13. Харків, 2019.
34. Сучасні методи досудового розслідування кримінальних правопорушень : підручник // О.М. Цільмак, О.Є. Користін, О.М. Заєць та ін. // [за заг. ред. О.М. Цільмак]. – Одеса:Фенікс, 2017. – 352 с. – з іл.
35. SWOT-аналіз. URL:https://uk.wikipedia.org/wiki/SWOT%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%
36. Семелюк Д. Об отдельных правовых и организационных проблемах начального этапа расследования корыстно-насильственных преступлений. *Legea si Viata*. 2017. №3/2(303). С.113-117.
37. Тарасенко В.Є. Агентурний метод у діяльності оперативних підрозділів ОВС України в умовах євроінтеграції: мат. ІІ Міжнар. наук.-практ. конф. «Роль та місце ОВС у розбудові демократичної правової держави» (Одеса, 23 квітня 2010 р.). Одеський державний університет внутрішніх справ. Одеса, 2010. С. 258-259.
38. Теслюк І.О. Сутність криміналістичного прогнозування. *Право і суспільство.* 2014. №6. С. 222-226.
39. Тихонов В.А. Основы научных исследований: теория и практика: учебное пособие для вузов. – М.: Гелиос АРВ, 2006. 352 с.

40. Трофименко О.А. Трофименко С. Тактика застосування методу «Сценарне планування» під час побудови та перевірки криміналістичних версій з приводу умисного вбивства». *Публічне право*. 2017. №3(27) С. 172-179.
41. Цільмак О.М. Загальні юридико-психологічні положення застосування евристичних методів під час досудового розслідування кримінальних правопорушень. *Причорноморські психологічні студії*. 2017. №1. С. 77-86.
42. Цільмак О.М. Загальнотеоретичні положення криміналістичного прогнозування. *Вісник Запорізьк. нац. ун-ту.* 2019. №4. С. 178-184.
43. Цільмак О.М., Користін О.Є. Евристичні методи побудови та перевірки криміналістичних версій. *Публічне право*. 2015. № 3 (19). С. 170-180.
44. Цільмак О.М. Тактика застосування методу «Діаграма мети та мотивів умисного вбивства». *Південноукраїнський правничий часопис.* 2017. №1. С. 67-79.
43. Цільмак О.М. Тактичні особливості застосування методу матричної діаграми під час досудового розслідування кримінальних правопорушень. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ.* 2017. №2(103). С. 110-119.
44. Цільмак О.М. Тактичні особливості застосування методу сценарного планування у процесі попередження та припинення скоєння умисного вбивства, що завчасно готується. *European Reforms Bulletin.* 2017. №2. С. 99-112.
45. Фаріон О.Б. Алгоритм опрацювання оперативно-розшукової інформації для забезпечення потреб кримінального аналізу злочинної діяльності*. Збірник наукових праць Національної академії державної прикордонної служби України.* Серія: військові та технічні науки. 2019. №1(59). С. 194-203.
46. Филонов В.П., Федоренко Д.В. Преступность в особо крупном промышленном городе: состояние, причины и меры по ее предупреждению. Донецк: ДИВД МВД Украины, 2002. С. 18-21.
47. Эванс Дж. Управление качеством: учеб. пособие / Дж. Р. Эванс; пер. с англ. под ред. Э.М. Короткова. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. 671 с.

48. Crouch D. A clustering algorithm for large and dynamic document collections. *Southern Methodist University*. Dallas, 1972. P. 303.
49. Gardner R.M. A Comparison of Event Analysis and Multi-linear Events Sequencing Techniques for Reconstructing Unique Phenomena. J Assoc Crime Scene Reconstr. 2010; 16(1): 1-9. Available at: http://www.acsr.org/journal-archives/abstract/a-comparison-of-event-analysis-and-multilinearevents-sequencing-techniques-for-econstructin.
50. Defence Standard 00-58, HAZOP Studies on Systems containing Programmable Electronics, Ministry of Defence, UK, 2000.
51. Ismailov K.Y. Insufficiency and uncertainty of Ukrainian media in the conditions of hybrid war. *Jurisprudența – componenta fundamentală a proceselor integraționale și a comportamentului legal contemporan*: ştiinţifico-practică conferinţă internaţională ştiinţificopractică (Chişinău, Republica Moldova 3–4 noiembrie, 2017). Chişinău, Republica Moldova, 2017. P. 103-106.
52. Osborne N.K.P., Taylor M.C., Healey M., Zajac R. Bloodstain Pattern Classification: Accuracy, Effect of Contextual Information and the Role of Analyst Characteristics. Science &Justice. 2016; 56(2): 123-128. doi: 10.1016/j.scijus.2015.12.005.
53. Regional Crime Analysis GIS (RCAGIS): Environmental Systems Research Institute (ESRI) Map Objects based system [Electronic resourse] ICPSR. – URL :http://www.icpsr.umich.edu/icpsrweb/ICPSR/studies/3372.
54. Zaiets O.M. Application software IBM I2 ANALYST'S NOTEBOOK in law enforcement Ukraine for pretrial investigation of criminal offenses. *European Reforms Bulletin.* 2016. № 1. P. 82-87.
55. Buryk Z., Orliv M., Ismailov K. Trends and Determinants of Lifelong Learning: Regional Differences in Europe*. International Journal of Advanced Biotechnology and Research*. 2019. Special Issue-1. P. 572-579.

Навчальне видання

Користін Олександр Євгенійович
Пефтієв Денис Олегович
Бабенко Андрій Миколайович
Заєць Олександр Михайлович
Ісмайлов Карен Юрійович
Афонін Дмитро Сергійович
Лісніченко Дмитро Вікторович

ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ

Редакційно-видавничий відділ
Одеського державного університету внутрішніх справ

Підписано до друку 24.05.2020
Тираж 500 прим.